

**ÂŞIK TANER ÖZTÜRKÖĞLU'NUN HAYATI,
SANATI VE ŞİİRLERİ**

Habibe ESEN

**Yüksek Lisans Tezi
Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı
Türk Halk Bilimi (Folklor) Bilim Dalı
Doç. Dr.Hamza KOLUKISA**

2024

Her Hakkı Saklıdır.

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANA BİLİM DALI
TÜRK HALK BİLİMİ (FOLKLOR) BİLİM DALI

Habibe ESEN
ORCID ID:0009-0007-8740-4540

ÂŞIK TANER ÖZTÜRKOĞLU'NUN HAYATI, SANATI VE ŞİİRLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TEZ YÖNETİCİSİ
Doç. Dr. Hamza KOLUKISA

ERZURUM – 2024

TEZ BEYAN BİLDİRİMİ

Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Uygulama Esasları'nın ilgili maddelerine göre hazırlamış olduğum **"14. VE 15. YÜZYILLARDA SULTANİYE ŞEHİRİ"** adlı tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıyı kaynak gösterdiğimi taahhüt ederim.

☐ Tezimin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından yayınlanan *Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*'nin lisansüstü tezlerin düzenlenmesini ve erişime açılmasını düzenleyen 5. maddesinin 1. fıkrasına göre [Ulusal Tez Merkezi, enstitü ve fakülteler tarafından Tez Otomasyon Sistemine yüklenen tezlerin bibliyografik bilgilerini kontrol eder, kataloglama kurallarına göre düzenler, konu başlıklarını belirler ve tam metin olarak internet üzerinden erişime açar.] **basılı ve elektronik kopyalarına erişim izni verdiğimi onaylarım.**

İSTİSNAİ DURUMLAR*

☐ **Patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle (2 Yıl)**

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından yayınlanan *Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*'nin lisansüstü tezlerin erişime açılmasının ertelenmesini düzenleyen 6. maddesinin 1. fıkrasına göre teze ilgili patent başvurusu yapılması veya patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle teze erişim, Enstitümüz Yönetim Kurulunun ....../.../.... tarih ve ..... sayılı kararı ile 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

☐ **Yeni Teknik, Materyal ve Metotların Varlığı (6 ay)**

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından yayınlanan *Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*'nin lisansüstü tezlerin erişime açılmasının ertelenmesini düzenleyen 6. maddesinin 2. fıkrasına göre teze yeni teknik, materyal ve metotlar kullanıldığı, henüz makaleye dönüşmemiş veya patent gibi yöntemlerle korunmamış ve internetten paylaşılması durumunda 3. şahıslara veya kurumlara haksız kazanç imkânı oluşturabilecek bilgi ve bulguları içerdiği için tez danışmanının önerisi ve ana bilim dalının uygun görüşü üzerine Enstitümüz Yönetim Kurulunun ....../.../.... tarih ve ..... sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

☐ **Ulusal Çıkar ve Güvenlik Durumu (Gizlilik Dereceli Çalışmalar)**

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından yayınlanan *Lisansüstü Tezlerin Elektronik Ortamda Toplanması, Düzenlenmesi ve Erişime Açılmasına İlişkin Yönerge*'nin gizlilik dereceli tezler bahsini düzenleyen 7. maddesinin 1. fıkrasına göre bu teze erişim, ulusal çıkarları veya güvenliği ilgilendirdiği için Enstitümüzün uygun görüşü üzerine Üniversitemiz Yönetim Kurulunun ....../.../.... tarih ve ..... sayılı kararı ile Üniversitemiz Yönetim Kurulu aksi karar verinceye kadar engellenmiştir.

Habibe ESEN

Aslı Islak İmzalıdır

* İstisnai durumlar danışmanın yazılı başvurusu ve Enstitü / Üniversite Yönetim Kurulunun onayı ile kabul edilir.

TEZ KABUL VE ONAY TUTANAĞI

TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Doç. Dr. Hamza KOLUKISA danışmanlığında Habibe ESEN tarafından hazırlanan “Âşık Taner Öztürkoğlu'nun Hayatı, Sanatı ve Şiirleri” başlıklı bu çalışma aşağıdaki jüri tarafından Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Türk Halk Edebiyatı (Folklor) Bilim Dalı Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir. 18.09.2024

İmza

Jüri Başkanı	Prof. Dr. Nesrin FEYZİOĞLU <i>Atatürk Üniversitesi</i>	Aslı Islak İmzalıdır
Jüri Üyesi	Doç. Dr. Hamza KOLUKISA <i>Atatürk Üniversitesi</i>	Aslı Islak İmzalıdır
Jüri Üyesi	Doç. Dr. Muhammet Emin ALTINIŞIK <i>Erzurum Teknik Üniversitesi</i>	Aslı Islak İmzalıdır

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

Prof. Dr. Hüseyin BAYDEMİR
Enstitü Müdürü

Aslı Islak İmzalıdır

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	I
ÖZET	XIII
ABSTRACT	XIV
ÖNSÖZ	XV
KISALTMALAR	XVIII
GİRİŞ	1
I. OZAN-BAKSI GELENEĞİNDEN ÂŞIKLIK GELENEĞİNE	1
II. GELENEKTEN EDEBİYATA ÂŞIKLIK	3
III. ERZURUM ÂŞIKLIK GELENEĞİ	7
IV. YÖNTEM	12
A. Tezin Amacı ve Kapsamı	12
B. Araştırma Tasarımı	13
C. Veri Toplama Süreci	13
D. Veri Analizi Yöntemleri	14
E. Sınırlılıklar	14
F. Geçerlik ve Güvenilirlik	15

BİRİNCİ BÖLÜM

ÂŞIK TANER ÖZTÜRKOĞLU VE ÇEVRESİ

1.1. DOĞUM YERİ VE TARİHİ	16
1.2. ADI	17
1.3. BABA TARAFI	18
1.3.1. Babası	18
1.3.2. Dedesi	18
1.4. ANNE TARAFI	20
1.4.1. Annesi	20
1.4.2. Annesinin Babası	20
1.5. YAKIN ÇEVRESİ	20
1.5.1. Eşi	20
1.5.2. Çocukları	21

1.5.3. Kardeşleri	21
1.6. ÂŞIK TANER ÖZTÜRKOĞLU'NUN HAYATI.....	22
1.6.1. Çocukluğu	22
1.6.2. Tahsil Hayatı	22
1.6.3. Meslek Hayatı	23
1.7. ÂŞIKLIK SERÜVENİ, GELENEK UNSURLARI VE BAŞARILARI	23
1.7.1. Âşıklığa Başlaması	23
1.7.2. Rüya ve Bade İçme.....	23
1.7.3. Mahlas Alma Geleneği	24
1.7.4. Usta-Çırak İlişkisi.....	26
1.7.5. Etkilendiği Âşıklar.....	28
1.7.6. Saz Çalma Geleneği	29
1.7.7. İrticalen Şiir Söyleme	29
1.7.8. Daimî Rakip.....	29
1.7.9. Başarıları.....	30
1.8. BASIN VE YAYIN ORGANLARINDA ÖZTÜRKOĞLU	30

İKİNCİ BÖLÜM

ÖZTÜRKOĞLU'NUN ŞİİRLERİNDE İŞLEDİĞİ KONULAR VE KİŞİLER

2.1. İŞLEDİĞİ KONULAR.....	31
2.1.1. Millî Konular	31
2.1.1.1. Vatan Sevgisi.....	31
2.1.1.2. Bayrak Sevgisi	32
2.1.2. Dinî Konular	34
2.1.2.1. Allah Sevgisi	34
2.1.2.2. Peygamber Sevgisi	35
2.1.3. Doğa ve Çevre	35
2.1.3.1. Doğa Sevgisi	35
2.1.3.2. Yaylalar	36
2.1.3.3. Deprem.....	37
2.1.3.4. Çevre Kirliliği	37
2.1.4. Özlem	38

2.1.4.1. Sevgiliye Duyulan Özlem	38
2.1.4.2. Memleket Özlemi/Gurbet.....	39
2.2. ŞİİRLERDE ADI GEÇEN KİŞİLER	40
2.2.1. Tarihî ve Siyasi Kişiler	40
2.2.1.1. Nemrut	40
2.2.1.2. Fatih Sultan Mehmet ve Molla Gürânî	40
2.2.1.3. Kanuni Sultan Süleyman.....	41
2.2.1.4. Barbaros Hayrettin Paşa.....	41
2.2.1.5. Mustafa Kemal Atatürk.....	41
2.2.1.6. Nene Hatun.....	42
2.2.1.7. Saddam Hüseyin ve Tony Blair	42
2.2.1.8. Vladimir Putin ve George W. Bush	42
2.2.1.9. Zinnur Büyükgöz	43
2.2.2. Dinî-Tarihî ve Mutasavvıf Kişilikler.....	43
2.2.2.1. Hz. Âdem	43
2.2.2.2. Hâbil ile Kâbil	43
2.2.2.3. Hz. İsmail	44
2.2.2.4. Firavun, Hz. İbrahim, Hz. Yusuf	44
2.2.2.5. Mehdi	45
2.2.2.6. Hızır	45
2.2.2.7. Hz. Muhammed.....	45
2.2.2.8. Hz. Ömer	46
2.2.2.9. Hz. Ali.....	46
2.2.2.10. Veysel Karanî.....	46
2.2.2.11. Ebu'l-Hasan Harakânî	46
2.2.2.12. Hallâc-ı Mansûr.....	47
2.2.2.13. Hacı Bektaş-ı Veli	47
2.2.2.14. Erzurumlu İbrahim Hakkı Hazretleri ve Alvarlı Efe Hazretleri.....	47
2.2.3. Edebî Kişiler	48
2.2.3.1. Âşık Murat Çobanoğlu, Âşık Şeref Taşlıova ve Âşık Sümmanî.....	48
2.2.3.2. Yunus Emre ve Mevlânâ.....	48
2.2.3.3. Âşık Reyhanî.....	48

2.2.3.4. Âşık Şenlik	49
2.2.3.5. Nefî	49
2.2.3.6. Nusret Torunî	49
2.2.4. Edebî Ürünlerinde Adı Geçen Kişiler	50
2.2.4.1. Dede Korkut	50
2.2.4.2. Leyla, Mecnun, Kerem	50
2.2.4.3. Ferhat	51
2.2.4.4. Zaloğlu Rüstem	51
2.2.5. Sanatçı ve Televizyoncular	52
2.2.5.1. Sibel Can ve Hülya Avşar	52
2.2.5.2. Seda Sayan	52
2.2.5.3. Acun Ilıcalı	52
2.2.5.4. Madonna	53

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÖZTÜRKOĞLU'NUN ŞİİRLERİNİN KURULUŞ, ŞEKİL VE SANATKÂRLIK ÖZELLİKLERİ

3.1. KAFİYE KURULUŞU	54
3.2. KAFİYE KELİMELEİNİN HECE SAYILARI	70
3.3. KAFİYE ÇEŞİTLERİ	71
3.3.1. Cinaslı Kafiye	71
3.3.2. Tunç Kafiye	72
3.3.3. Yarım Kafiye	72
3.3.4. Tam Kafiye	73
3.3.5. Zengin Kafiye	73
3.4. KAFİYE İLE İLGİLİ DİĞER HUSUSLAR	74
3.5. SANATLAR	78
3.5.1. Telmih	78
3.5.2. Teşhis	79
3.5.3. Tenasüp	79
3.5.4. Teşbih	80
3.5.5. İstiare	80

3.5.6. Mübalağa	81
3.5.7. İrsal-i Mesel	82
3.5.8. İntak	82
3.5.9. Nida	82
3.5.10. Tekrir	83
3.5.11. İştikak	83
3.5.12. Tezat	83
3.5.13. İstidrâk	84
3.5.14. Tariz	84
3.5.15. Aliterasyon	84
3.5.16. Asonans	85
3.6. LEBDEĞMEZ	86
3.7. MECAZLAR	86
3.8. ATASÖZLERİ	87
3.9. DEYİMLER	89
3.10. DUA VE BEDDUALAR	91
3.10.1 Dualar	91
3.10.2. Beddualar	92
3.11. ÖVGÜLER, YERGİLER	93
3.11.1. Övgüler	93
3.11.2. Yergiler	94
3.12. YEMİNLER	95
3.13. ÖĞÜTLER	95
3.14. DİL VE ÜSLUP ÖZELLİKLERİ	96
3.15. ÖZTÜRKOĞLU'NUN ŞİİRLERİNDE BİÇİM VE TÜR	99
3.15.1. Koşma	99
3.15.1.1. Güzelleme	99
3.15.1.2. Ağıt	101
3.15.1.3. Ağıt-Ninni	102
3.15.1.4. Taşlama	103
3.15.2. Destan	105
3.15.3. Semaî	107

3.15.4. Müstezat.....	108
3.15.5. Divan.....	109
3.15.6. Mâni	110
3.16. ŞİİRLERİN ŞEKİL ÖZELLİKLERİ	111

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ŞİİRLER, ATIŞMALAR-DEYİŞMELER

4.1. ŞİİRLER.....	122
4.1.1. Yedi Heceliler.....	122
4.1.1.1. Bak(1).....	122
4.1.1.2. Değil miyiz Biz Gardaş(2)	125
4.1.1.3. Her Şey Aslına Çeker(3)	126
4.1.1.4. Özü Dönmüş Dünyanın (4)	127
4.1.1.5. Türküm Var (5)	128
4.1.2. Sekiz Heceliler.....	129
4.1.2.1. Olduğu Yerde (6)	129
4.1.2.2. Başka Kapıda (7).....	129
4.1.2.3. Yan Yana (8)	131
4.1.2.4. İnceden İnceden (9).....	132
4.1.2.5. Hüseyin (10).....	132
4.1.2.6. Pencereden (11).....	133
4.1.2.7. Yoktur (12).....	134
4.1.2.8. Mazlumun Dili Olurum (13)	135
4.1.2.9. Yalvara Yalvara (14).....	137
4.1.2.10. Dosta Selam Verilmiyor (15).....	137
4.1.2.11. Bugün Git Yarın Gel (16)	139
4.1.2.12. Hastahane (17)	140
4.1.2.13. Er mi Kaldı? (18)	140
4.1.2.14. Âlemin Mevcut Korkusu (19)	141
4.1.2.15. Ara Bende (20).....	142
4.1.2.16. Benim Değil (21).....	143
4.1.2.17. Bir Canı Bir Can Aldatır (22)	144

4.1.2.18. Bundan Sonra (23)	145
4.1.2.19. B����� (24)	145
4.1.2.20. Derler Otuz Beş (25)	147
4.1.2.21. Devri Dünya (26)	147
4.1.2.22. Günden Güne (27).....	148
4.1.2.23. Hele Gardaş (28)	149
4.1.2.24. Hey Hey (29).....	150
4.1.2.25. Irgalanır Mevla'sına (30)	151
4.1.2.26. İstanbul (31)	152
4.1.2.27. Müslüman'ım (32)	153
4.1.2.28. Size Diyorum (33).....	154
4.1.2.29. Tanımadı (34).....	155
4.1.2.30. Yaraladı (35)	156
4.1.2.31. Yollar Beni Dosta Götür (36).....	157
4.1.2.32. Gurbet Esir Etmiş (37)	158
4.1.2.33. Kâmil Olan Gönül Yıkma�� (38).....	159
4.1.2.34. Hep Bir Oldu (39)	160
4.1.2.35. Bura Bizim Anadolu (40).....	162
4.1.2.36. Bu Bayram Anam Olsaydı (41)	163
4.1.2.37. Zeynep Kızım (42)	165
4.1.3. On Bir Heceliler	165
4.1.3.1. Biri Var Biri (43).....	165
4.1.3.2. Soran Yok (44).....	166
4.1.3.3. Korum Ya Rabbi (45).....	167
4.1.3.4. Yaratan Mevla'sı Birdir (46)	168
4.1.3.5. Yar Resulullah (47)	169
4.1.3.6. Yaylalar (48)	170
4.1.3.7. Zor Bundan Sonra (49).....	171
4.1.3.8. Bize Ya Rabbi (50).....	172
4.1.3.9. Devri Zamane (51)	173
4.1.3.10. Baba (52)	174
4.1.3.11. Bizden Alınır (53)	175

VIII

4.1.3.12. Erzurum (54)	176
4.1.3.13. Bizimdir (55)	177
4.1.3.14. Ana (56)	178
4.1.3.15. Anadolu'ya Methiye (57)	179
4.1.3.16. Ömür Dedğin (58)	180
4.1.3.17. Değil mi? (59)	181
4.1.3.18. Hâl Bulamasın (60)	182
4.1.3.19. Kayıp Olur (61)	182
4.1.3.20. Vatanım Ah (62)	183
4.1.3.21. Boş Olma Yavrum (63)	184
4.1.3.22. Döner (64)	185
4.1.3.23. Gelirsin (65)	185
4.1.3.24. Kapısında (66)	186
4.1.3.25. Kapısındadır (67)	187
4.1.3.26. Ana (68)	187
4.1.3.27. Bu Dert Beni Öldürür (69)	188
4.1.3.28. Eyvah Ey (70)	189
4.1.3.29. Sağ ile Meftanın Muhabbeti (71)	190
4.1.3.30. Yayla Yolunda (72)	192
4.1.3.31. Bayram Sabahı (73)	192
4.1.3.32. Koyun Kuzu Yaylalara Yürüdü (74)	193
4.1.3.33. Bir Mektup Gönderdim (75)	194
4.1.3.34. Gönül (76)	194
4.1.3.35. Alevi Bizdendir Biz Alevi'den (77)	195
4.1.3.36. Âşıklar Destanı (78)	196
4.1.3.37. Başka Bir Vatan Yoktur (79)	197
4.1.3.38. Bir De Ben (80)	199
4.1.3.39. Bir Gelin (81)	199
4.1.3.40. Bir Zaman (82)	200
4.1.3.41. Bir Zaman Çobandım (83)	201
4.1.3.42. Bizim Yaylaların Bizim (84)	202
4.1.3.43. Cahil (85)	203

4.1.3.44. Ağlarım (86).....	203
4.1.3.45. Dağlar (87)	204
4.1.3.46. Deli Deli (88)	205
4.1.3.47. Deme Deme Sakın (89).....	206
4.1.3.48. Dil Değil Değil (90)	207
4.1.3.49. Dolandırır (91)	207
4.1.3.50. Dünya (92)	208
4.1.3.51. Garip Garip (93).....	209
4.1.3.52. Gel Bana Yeter (94)	209
4.1.3.53. Gelen Yok (95).....	210
4.1.3.54. Gider (96)	211
4.1.3.55. Gidiyor (97).....	212
4.1.3.56. Götürür (98)	213
4.1.3.57. Gurbet (99)	213
4.1.3.58. Haberler (100)	214
4.1.3.59. Hemşerim (101)	216
4.1.3.60. Hocam (102).....	217
4.1.3.61. Kız Rejim Yap (103).....	219
4.1.3.62. Lafta Kalıyor (104)	220
4.1.3.63. Muradın Alamayasın (105)	221
4.1.3.64. Ne Diyem (106).....	222
4.1.3.65. Ne Götürür Dünyadan (107)	223
4.1.3.66. Neresindeyiz (108).....	223
4.1.3.67. Oğla Nasihat (109)	224
4.1.3.68. Ömür Yetişmez (110).....	225
4.1.3.69. Ömür Yolunda (111).....	226
4.1.3.70. Paraya Bağlı (112).....	227
4.1.3.71. Pop Oyna (113)	228
4.1.3.72. Oh Diyem (114)	229
4.1.3.73. Sevdalı (115)	230
4.1.3.74. Sosyete Kızı (116).....	231
4.1.3.75. Söylemem (117).....	232

4.1.3.76. Usandım (118).....	232
4.1.3.77. Uyuma Evladım (119).....	233
4.1.3.78. Vay Diye Diye (120).....	234
4.1.3.79. Vicdanla Cüzdan Savaşı (121).....	235
4.1.3.80. Yaralanır (122).....	236
4.1.3.81. Zalim Gurbet (123)	237
4.1.3.82. Zor Gardaşım Zor (124).....	238
4.1.3.83. Nenni Bebek (125).....	239
4.1.3.84. Aziz Kıl Allah'ım Türk Milletini (126).....	240
4.1.3.85. Bir Kararda Kalma Divane Gönül (127).....	241
4.1.3.86. Mal Mülk Cimrilerde (128).....	241
4.1.3.87. Düşe Kalka Vardık Hep İki Bine (129).....	242
4.1.3.88. Gönlümün Dağını Alır Bir Duman (130).....	243
4.1.3.89. Yine Hatırladım Bizim Elleri (131)	244
4.1.3.90. Biz Anadolu'nun Yaylalarından (132)	244
4.1.3.91. Gerçek Mümin Olan Yalan Söylemez (133).....	245
4.1.3.92. Üç Masum Bebek (134)	246
4.1.3.93. Soysuzun Destanı (135)	247
4.1.3.94. Bizim Köyde (136).....	248
4.1.3.95. Türk'sün Müslüman'sın (137)	249
4.1.3.96. Reyhanî'nin Ardından (138).....	251
4.1.3.97. Kurban Olurum (139).....	252
4.1.3.98. Şanlı Türk Tarihi (140)	252
4.1.3.99. Akşam Olunca (141)	253
4.1.3.100. Varısa (142).....	254
4.1.3.101. Ümitsiz Yaşama (143)	255
4.1.3.102. Efendim (144)	256
4.1.3.103. Haberin Olsun (145).....	257
4.1.3.104. Gözlerin (146)	258
4.1.3.105. Garip Çoban (147).....	259
4.1.3.106. Ey Gafil (148)	260
4.1.3.107. Dargınım Sana (149).....	260

4.1.3.108. Deli Gönül (150)	261
4.1.3.109. Aman Gazeteci Benden Duyduğun (151)	262
4.1.3.110. Arif Meclisinde (152).....	263
4.1.3.111. Hürmet Çıkarır (153).....	264
4.1.3.112. Ben Şimdi Sümman'a Ne Diyeceğim (154)	265
4.1.3.113. Zabıta (155).....	266
4.1.4. On Üç Heceliler	267
4.1.4.1. Bayrakla Hasbihâl (156)	267
4.1.4.2. Müstezat (157)	268
4.1.5. On Beş Heceliler (Divanlar).....	269
4.1.5.1. Öyle Bir Şehre Vardım (158).....	269
4.1.5.2. Divan Can Çıkar (159).....	270
4.1.5.3. Fenadan Korkuyorum (160).....	270
4.1.5.4. İlacım Yok (161)	271
4.1.5.5. Sultani Divan (162).....	272
4.1.5.6. Haramiler Bağa Girdi (163)	272
4.1.5.7. Gafil Gezme Deli Gönül (164).....	273
4.1.5.8. Sorma Yiğidin Aslını (165).....	274
4.1.5.9. Kılavuzun Hak Değilse (166).....	274
4.1.6. On Altı Heceliler	275
4.1.6.1. Semai (167)	275
4.2. ATIŞMALAR- DEYİŞMELER.....	276
4.2.1. İkiliatışmalar-Deyişmeler	276
4.2.1.1. Gibisin	276
4.2.1.2. Var.....	278
4.2.1.3. Ayıp Olmaz Mı?.....	280
4.2.1.4. Ey Fransa Türkiye'ye Karışma	281
4.2.1.5. Bu Gece.....	283
4.2.1.6. Çaldığın Doğru Mu?	286
4.2.1.7. Ezilmeyesin	287
4.2.1.8. Sever Bu Âşık	289
4.2.1.9. Seni.....	290

4.2.1.10. Kardeşim	291
4.2.1.11. Zârınan	293
4.2.1.12. Sokar Koçun Birisi	294
4.2.1.13. Sen Gelirsin Aklıma	296
4.2.1.14. Uyan Millet Şehidimiz Var Bugün	297
4.2.1.15. Cana Gelsin (lebdeğmez)	298
4.2.1.16. Başına	300
4.2.1.17. Filistin'i Anlatalım Bu Gece	301
4.2.1.18. Bir Yanda	303
4.2.1.19. İyemem	304
4.2.1.20. Yaralar	306
4.2.1.21. Anla Ha	307
4.2.2. Üçlü Atışmalar-Deyişmeler	308
4.2.2.1. Bugün Bunları	308
4.2.2.2. Karacaoğlan Atışması	310
4.2.2.3. Düştü	312
4.2.2.4. Gerek	314
4.2.2.5. Bunların	315
SONUÇ	318
KAYNAKÇA	320
EKLER	323
ÖZGEÇMİŞ	330

ÖZET

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ÂŞIK TANER ÖZTÜRKOĞLU'NUN HAYATI, SANATI VE ŞİİRLERİ

Habibe ESEN

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Hamza KOLUKISA

2024, Sayfa: 331+XVIII

Jüri: Prof. Dr. Nesrin FEYZİOĞLU (Başkan)

Doç Dr. Hamza KOLUKISA

Doç. Dr. Muhammet Emin ALTINIŞIK

İnsanlar çok eski yıllardan itibaren kendilerini ifade etme yöntemlerinden olan şiiri kullanmıştır. Orta Asya'dan Anadolu topraklarına bir armağan olan ozan-baksı geleneği bu coğrafyada yoğrularak âşıklık geleneğine dönüşmüştür. Âşıklık geleneği ise bireyin ve toplumun hislerine tercüman olmuştur. Bu geleneği takip edenlerden biri de Âşık Taner Öztürkoğlu (Temel Öztürk) olmuştur. Taner Öztürkoğlu'nun hayatı ve sanatı incelenerek dört bölümden oluşan "Âşık Taner Öztürkoğlu'nun Hayatı, Sanatı ve Şiirleri" adlı çalışma meydana getirildi.

Giriş bölümünde ozan-baksı geleneğinin âşıklık geleneğine dönüşümü, geleneğin âşık edebiyatına dönüşümü ve Erzurum âşıklık geleneği hakkında bilgiler verildi.

Birinci bölümde adı ve mahlasına değinilerek daha sonra baba ve anne tarafına yer verildi. Onu takiben yakın çevresi ve hayatı anlatıldı. Âşıklığı ile ilgili bilgiler verildi.

İkinci bölümde âşığın şiirini oluşturan vatan, bayrak, Allah, Peygamber sevgisi, sevgiliye, memlekete duyulan özlem vb. konular incelendi ve şiirde adı geçen kişilere yer verildi.

Üçüncü bölümde şiirler kuruluş şekli açısından incelenip sanatsal açıdan değerlendirildi.

Dördüncü bölümde âşığın şiirlerine ve atışmalarına yer verildi.

Anahtar Kelimeler: Âşık Taner Öztürkoğlu, âşıklık geleneği, âşık edebiyatı.

ABSTRACT

MASTER'S THESIS

BARD TANER OZTURKOGLU'S LIFE, ART AND POEMS

Habibe ESEN

Advisor: Assoc. Prof. Dr. Hamza KOLUKISA

2024, Pages: 331+XVIII

Jury: Prof. Dr. Nesrin FEYZİOĞLU(Chairman)

Assoc. Prof. Dr. Hamza KOLUKISA

Assoc. Prof. Dr. Muhammet Emin ALTINIŞIK

People have used poetry, which is one of the methods of expressing themselves, since very ancient years. The ozan- baksi tradition, which is a gift from Central Asia to the Anatolian lands, has been kneaded in this geography and turned into the tradition of minstrelsy. The tradition of minstrelsy, on the other hand, has become an expression of the feelings of the individual and society. One of those who followed this tradition was Âşık Taner Öztürkoğlu (Temel Öztürk). Taner Öztürkoğlu's life and art were examined and a study called "Âşık Taner Öztürkoğlu'nun Hayatı, Sanatı ve Şiirleri" consisting of five sections was created.

In the introduction, information was given about the transformation of the ozan-baksı tradition into the minstrel tradition, the transformation of the tradition into minstrel literature, and the Erzurum minstrel tradition.

In the first section, his name and pseudonym were mentioned and then his father and mother's sides were included. Following this, his close circle and life were explained.

In the second section, the subjects representing the poet's poem, such as homeland, flag, Allah, prophecy, longing for the beloved, homeland, love, etc., were examined and given to the people mentioned in the poem.

In the third section, the poems were examined in terms of structure and evaluated from an artistic perspective.

In the fourth section, the poet's poems were included.

Keywords: Âşık Taner Öztürkoğlu, minstrel tradition, minstrel literature

ÖN SÖZ

Dört kıtada at oynatmış bir ecdada sahip olan Türklerin kültürü oldukça zengindir. Bu zengin kültürel birikim çağlardan çağlara miras olarak aktarılan bir hazinedir. Hazineler sadece değerli taşlardan yahut maddi şeylerden oluşmaz. Dil ve kültür hazinesi şüphesiz tüm maddi ürünlerden daha kıymetli bir hazinedir. Bu hazine ki onu taşıyan ve işleyen mirasçıları sayesinde bir mücevher gibi parlamaktadır. İşleyeni ve taşıyıcısı insan olan bu kıymetli cevherin en güzel taşıyıcılarından birisi şüphesiz halk ozanları yani âşıklardır. Halkın bağrından kopup gelen bu insanlar içinde bulundukları topluluğun acılarını, sevdalarını, umutlarını, huzursuzluklarını, dileklerini bir ayna gibi dile yansıtırlar. Tek bir âşığın söylediği aslında ardındaki binlerin hislerine tercüman olur ve böylelikle tek sestten çıkan birçok seslilik yaratırlar.

Orta Asya'dan Anadolu'ya uzanan ozan-baksı geleneği şüphesiz geçtiği coğrafyalardan, dönemlerin imkân ve koşullarından etkilenmiştir. Hiçbir şey yerinde saymadığı gibi bu gelenek de içinde bulunduğu Anadolu toplumunun özellikleriyle, beğeni tarzıyla, dönemin gerektirdiği vaziyetlerle şekillenmiştir. Yer yer dinî bir görünüme bürünmüş yer yer eski söylem tarzını kazanmıştır. Bu şekilde ozan-baksı geleneği Anadolu'da âşıklık geleneğine evrilmiştir.

Diğer Türk muhitlerinde olduğu gibi Anadolu'da da yüzlerce âşık yetişmiştir. Âşık yetiştiren illerden birisi de Erzurum'dur. Âşık Sümmanî, Âşık Reyhanî, Mevlüt İhsanî gibi geleneğin önde gelen âşıklarının bulunduğu muhitte yetişen âşıklardan biri de Âşık Taner Öztürkoğlu olmuştur. Usta âşıkların yahut onların yetiştirdiği diğer bir neslin âşıklarının şiirlerini, sohbetlerini dinleyerek büyüyen âşık bu ustaların bilgi birikimi ile yoğrulup bu yola baş koymuştur.

Âşıklık geleneği usta-çırak ilişkisine dayanarak gelişen bir gelenek olmakla beraber çağın getirdiği imkânların değişmesinden dolayı günümüzde usta-çırak ilişkisinde yetişmeyen âşıklar da vardır. Taner Öztürkoğlu geleneksel yöntem olan usta-çırak ilişkisi ile yetişen ve böylelikle eski geleneği devam ettiren âşıklardandır. Âşıklığa ilk adımını Nusret Torunî'nin yanında atan âşık daha sonra şehir değiştirmesiyle beraber Nuri Çırağı ile tanışıp onun ile beraber yol yürür. Nuri Çırağı da yine Öztürkoğlu gibi Erzurumlu olup

Erzurumlu bir diğerk âşık olan Mevlüt İhsanî'nin çırağıdır. Böylelikle Öztürkoğlu'nun farklı şehirde âşıklığı devam ettirse de Erzurum muhitinden kopmadığı görülür.

Günümüzde usta-çırak ilişkisiyle yetişmeyen âşıklar olduğu gibi saz çalmayıp irticalen şiir söyleme kabiliyetine sahip olan âşıklar da bulunmaktadır. Usta-çırak ilişkisinde olduğu gibi Öztürkoğlu geleneğin eski hâline bağlı kalan şiirlerini irticalen saz eşliğinde söyleyen âşıklardandır. Saz çalmaya babasının sazı ile başlayıp çalmayı kendi kendine öğrenmiştir. Bu yolla da geleneği devam ettirmiştir.

Çalışma "Âşık Taner Öztürkoğlu'nun Hayatı, Sanatı ve Şiirleri" başlığı altında 21. yy. âşıklarından olan Temel Öztürk'ü (Taner Öztürkoğlu) ele almaktadır. Âşığın hayatının ve yakın çevresinin anlatıldığı ilk bölüm ile başlayan çalışma, şiirlerinde işlediği konulara ve kişilere yer verilen ikinci bölüm ile devam etmiştir. Üçüncü bölümde şiirlerin kuruluş ve sanat özelliklerine değinilmiş ve dördüncü son bölümde şiirlere yer verilmiştir.

Elde edilen bilgiler âşıkla yapılan telefon görüşmelerinden ve âşığın yaşadığı yer olan Kocaeli'nin Darıca ilçesine gidilerek âşıkla mülakat yapılması sonucu elde edilip doküman inceleme yolu ile incelenmiştir. Âşığın hayatı, çevresi hakkında bilgilerin birçoğu bu mülakattan elde edilse de dedesi ve doğduğu köy hakkındaki bilgilerin birçoğu âşığın halasının kızı Naime Esen tarafından aktarılmıştır. Çalışmada bahsedilen işgal zamanı dedesinin yaşadıkları Naime Esen'e çocukken âşığın da dedesi olan Recep Öztürk tarafından anlatılmıştır.

Atışmaların birçoğu âşığın Youtube kanalına eklediği videolardan elde edilmiş, televizyon kanallarının ve diğer hesapların paylaştığı videolardan da istifade edilmek suretiyle yazıya geçirilmiştir.

Öztürkoğlu şiirlerini bir kitap hâline getirmeyi amaçlasa da yoğunluktan dolayı bu emelini gerçekleştiremediğini, ertelediğini belirtmiştir. Çalışmada yer alan şiirlerin tamamı âşığın şiirlerini yazdığı defterden aktarılmıştır.

Âşık, şiirlerini hem söylerken hem yazıya geçirirken ağız özelliklerini kullanmıştır. Şiirlerin yazımında bunlara sadık kalınmıştır. Ağız özelliklerine sanatının incelendiği üçüncü bölümde yer verilmiştir.

Çalışmanın bölüm ve başlıklarıDoç. Dr. Hamza Kolukısa'nın "Âşık Cinasî/ Hayatı, Sanatı ve Şiirleri" adlı kitabından istifadeedilerek hazırlanmıştır.

Çalışma sürecinde desteğini benden esirgemeyen, her zaman ulaşılabilir olan kıymetli hocam Doç. Dr. Hamza KOLUKISA'ya, çalışmanın kahramanı olan ve birçok bilgiyi benle paylaşan Sayın Âşık Taner ÖZTÜRKOĞLU (Temel ÖZTÜRK) ile kıymetli annem Naime ESEN'e, bu süreçte beni evlerinde konuk eden Mayan ÖZTÜRK'e ve her koşulda beni destekleyen kıymetli aileme teşekkür ederim.

Erzurum- 2024

Habibe ESEN

KISALTMALAR

çk.	: Çoklu kafiye
gy.	: Gözyaşı
Hz.	: Hazreti
ıs.	: Islaklık
o.	: Organ
S.	: Sayı
ss.	: Sayfa sayısı
tk.	: Tam kafiye
vb.	: Ve benzeri
yb.	: Yabancı
yk.	: Yarım kafiye
yy.	:Yüzyıl
zk.	: Zengin Kafiye

GİRİŞ

I. OZAN-BAKSI GELENEĞİNDEN ÂŞIKLIK GELENEĞİNE

Bir şeyin varlık sahasına çıkabilmesi için o şeyin bir bebek gibi oluşum evrelerini tamamlayıp doğması, emeklemesi, yürümesi ve büyümesi gerekir. Âşıklık geleneği de kendiliğinden, aniden ortaya çıkan bir gelenek olmayıp Anadolu'da teşekkül etmeden önce Orta Asya'ya kadar giden kökleriyle uzun bir var oluş serüveni içerisinde geçmiştir. Geleneğin kökeni Orta Asya kam-şaman-baksılığına dayandırılmaktadır.

"Gök Tanrı dininin temsilcileri kağanlar ile kam/şamanlardı. Yeni medeniyet ve din daireleriyle etkileşim kurdukça kam/şamanların adları ve görevleri değişerek yeni dinlere ve coğrafyalara uyum sağlamıştır. Bütün inanç sistemlerinde olduğu gibi Kamlık/Şamanlıkta da ritüel çok önemlidir. Ritüelin kökeninde oyun ve büyü vardır" (Dağı, 2020: 1044).

Oyunu ilahi olanla yani inançla ve ritüellerle birleştiren bu dinî şahsiyetler şüphesiz toplumda saygınlık kazanan kimseler hâline gelmiştir. "Bu ozan'lar Oğuzların en eski râhip-sâhir-şâirleridir. Tonguzlar aynı vazifeyi yapan adamlara şaman, Altay Türkleri Kam, Kırgızlar, baksı derler. Sihirbâzlık, rakkaslık, mûsikîşinâslık, hekimlik gibi birçok vazifeleri kendilerinde toplayan bu adamların halk arasında büyük ehemmiyetleri vardı..." (Köprülü, 1976: 242).

"Şaman kültürünün önemli özelliklerinden biri de kendi mitolojilerini müzikle, müzik aletlerine ve müzik yaratıcısına bağlı mitolojilerle birlikte uygulamalarıdır. Şaman, sesin ve müziğin yardımıyla yardımcı ruhlarına seslenir ve şarkılar aracılığıyla onlarla konuşur. Ritüel melodileri ve taşıdıkları anlamlar, güçlü, kontrol edilemez, kutsal ve aynı zamanda keşfedilmemiş ruhani duygularla insanları bir araya getirir" (Özdemir- Özçelik, 2019: 103).

"Her milletin ilk millî nağmelerini terennüme mahsus millî bir sazı vardır ki esâtîrine, menkabelerine girer ve hâtırası asırlarca saklanır. İşte en eski Türk halk şâirlerinin, yâni baksı-ozan'ların önceleri dinî âyinlerde, sonra bedî bir mâhiyeti hâiz toplantılarda kullandıkları en eski mûsikî aleti kopuz'dur, Araplar'ın uduna benzeyen bu saza, en eski zamanlardan başlayarak muhtelif asırlarda ve çeşitli Türk memleketlerinde

dâima rastlanır. Bir def'a bütün menkabelerde ozan'ı mutlakâ kopuz'u elinde görürüz. En eski Uygur metinlerinde buna rastladığımız gibi, XI. asırdan başlayarak Orta-Asya'da ve Selçukluların ilk devirlerinden beri Anadolu'da buna tesâdüf ediyoruz. Mevlânâ'nın, Yûnus'un, Gülşehrî'nin eserlerinde kopuz'dan söz edilir" (Köprülü, 1976: 242).

Âşıklık geleneğinin gelişiminde sazın yanında sözden bahsetmek de gerekir. Şamanlar dinî ayinleri yönetirken çeşitli ezgilerle dualar okur sözler söyler. "Beste ile birlikte ve sihirli te'siri hâiz olan bu güfteler, Türk şiirinin en eski şeklidir. Muhtelif yerlerdeki Türkler, muhtelif zamanlarda Çin, Hind, İran te'sirleri yahut İslâm medeniyeti nüfuzu altında kaldıkları zamanlarda bile, bu ozan'ların sosyal mâhiyetleri değişmedi. Hele iptidâî ve millî dinin henüz muhâfaza edildiği yer ve zamanlarda onların sosyal nüfûzu çok büyüktü; fakat sonraları bu ehemmiyet tabiatıyla azaldı; bununla beraber, tâ Attilâ'nın ordusundan başlayarak, eski Türk ordularında hükümdârın yanı başında mutlaka ozan'lar da bulunuyor, onların kopuz'larla çaldıkları kahramanlık şiirleri bütün bir kavmin zevkini okşuyordu; Attilâ'nın ordugâhında bu destânî şiirlerin dinleyenler üzerinde ne derin bir te'sir yaptığını Lâtin kaynaklar vâsıtasıyla pek iyi biliyoruz" (Köprülü, 1976, 243).

Devirler değiştikçe koşulların da dönüşüp başkalaştığı görülür. Eski devirlerde dinî ayinlerde çalgı çalıp şiirler, sözler, dualar söyleyen şamanlar daha sonra halkın öz üretimi destanları ve mitleri de söyleyen ozanlara dönüşürler. Gerek başka kavimlerle olan mücadeleler gerekse de değiştirilen coğrafyada rastlanan inançlar insanların farklı inanış sistemlerine tesadüf ederek etkilenmelerine veya o inanç sistemlerini benimsemelerine neden olur. Dinî değişim ve dönüşümler inanç sisteminde farklılıklar meydana getirir ve anlatılan mitlerin etkisi kırıldığı gibi onu anlatana olan iltifat da bununla paralellik göstererek azalır. "En eski Türk Edebiyatının temsilcileri olan ozan-baksı şair tipi, kaybolan itibarlarını tekrar elde edebilmek için gerek Klasik Edebiyatçıların ve gerekse halkın nezdinde büyük bir itibara sahip olan dinî-tasavvufî cereyanlara ve tarikat edebiyatlarına yöneldiler. Eski geleneklere bağlı kalarak İslâmî akidelere uygun yeni bir terkip oluşturdular. Neticede bu terkip edebiyatı kendi hakim tipini ortaya koydu. Biz bu tipe Âşık Tipi diyoruz"(Güzel-Torun, 2005: 469).

Anadolu'da ozan-baksı geleneğinin âşık geleneğine dönüşmesi, "Yeni kültür ve uygarlık dairesinde küçümsenen ozanlar, yavaş yavaş işlevlerini kaybetmişlerdir.

Anadolu kültüründe yeni yaşama biçimi âşıklık geleneğini ve âşık adı verilen yeni sanatçı tipini ortaya çıkarmıştır. Âşıklar, ataları ozanların Anadolu'ya getirdiği destan geleneğiyle beslenerek aşk, tabiat, kahramanlık şiirlerini saz eşliğinde söylemişler, halkın öğrenme ve eğlenme ihtiyacını da karşılamışlardır. Kopuz eşliğinde söylenen destanların yerini saz eşliğinde söylenen çeşitli konulardaki halk hikâyeleri almıştır." (Artun, 2001:31) şeklinde özetlenebilir.

II. GELENEKTEN EDEBİYATA ÂŞIKLIK

Âşık edebiyatının tarihi gelişimine bakmak için tekke çevresinde gelişen edebiyata bakmaktan başlamak gerekir. Âşık edebiyatına kaynaklık eden bu edebiyat oldukça eskilere dayanmaktadır. "11. yüzyıldan itibaren Türkistan ve Horasan'dan Anadolu'ya gelmeye başlayan şeyhler ve dervişlerle Anadolu sofilerinin kurdukları Yesevîlik, Nakşîbendilik, Bektaşilik, Kadirilik ve Mevlevilik gibi tekke ve tarikatlardan yetişen mutasavvıf şairler, âşık edebiyatına önemli ölçüde kaynaklık etmişlerdir. Özellikle Hacı Bektaşî Veli, Yunus Emre, Hacı Bayram Veli, Abdal Musa, Kaygusuz Abdal, Pir Sultan Abdal ve Viranî gibi mutasavvıf şairlerin âşık tarzı şiir geleneğinin oluşum ve gelişiminde çok büyük etkileri olmuştur" (Aslan, 2017: 226).

"12. yüzyılda Türkistan'da ortaya çıkmış ilk Türk tarikatı olan "Yesevicilik" ile İslami bilgi, ahlak ve tasavvuf prensiplerini geniş halk kitlelerine öğretip telkin eden Ahmet Yesevi ve halifeleri olmuştur. Yesevicilik düşüncesine bağlı derviş ve ozanlar, 11. yüzyıldan itibaren Anadolu'ya geldiler. 13. yüzyılda Anadolu'daki siyasi ve ekonomik çöküntü ortamında dinî-tasavvufî düşüncelerle beslenen bir zemin üzerinde Mevlânâ ve Yunus Emre gibi iki büyük sanatçı yetişti. Klasik İslam kültürüne bağlı Mevlânâ, Farsça yazdığı şiirlerle aydın çevrelerde, Yunus ise Türk diliyle yazdığı şiirlerle halk çevresinde büyük etki bıraktı. Bu dönemde dinî konular dışında şiir söyleyen ozanların yanı sıra dinî-tasavvufî düşüncelerini tekkeler çevresinde sistemli bir şekilde yaymaya çalışan birtakım dervişlerin yeni bir şiir yarattığını görüyoruz" (Artun, 2001: 27).

"Âşık edebiyatı ve onun yapıcısı ve yürütücüsü olan âşıklar 15. yüzyıldan itibaren Anadolu'da ve İmparatorluğun hemen bütün bölgelerinde, İslam inancı ve geleneğinden aldığı unsurlarla gelişip yayılarak, teknik ve içerik bakımından güzel ürünler vermeye başlamıştır. Sade dil ve lehçe ölçüsüne dayanan bu yeni tarz şiir tekniği, kullanılan

motifler ve halk şiirinin ayrılmaz parçası müzik/saz yönünden eski halk edebiyatı geleneği ile bütünleşerek gelişimini sürdürmüştür" (Aslan, 2017: 227).

Çağlar değiştikçe insanların edebî anlayış ve ihtiyaçları da değişmektedir. 11. yüzyılda tarikatların cereyanı ile tasavvufî çevrelerin şiir üzerindeki etkisi uzunca yıllar baskın olmuştur. Zaman geçtikçe yerleşik düzenin ve dinin yeterince benimsenmesinden sonra halkın, farklı konulara ses veren şiirlere ihtiyacı olmuştur. "Dinî-tasavvufî şiirin yanında dindışı konuları ozan-baksı üslubuyla sürdürenler olmuşsa da etkin ve kapsamlı olmadığı için kendilerinden fazla söz ettirememişlerdir. Ancak, tedrici bir biçimde belirginleşerek XV. yüzyılda kesin biçimiyle kendini hissettiren dindışı konularda ürün yaratma ihtiyacı, âşık tarzı denilen yeni bir geleneğin kurulmasına yol açmıştır. Fakat bu, bir yandan asıl kökü olan ozan-baksı geleneğinin formunu ve üslubunu korurken bir yandan da kendisinden kopup ayrıldığı dinî-tasavvufî halk edebiyatının tematik yaklaşımını kısmen sürdürmesi biçiminde ortaya çıkmıştır" (Düzgün, 2012,186).

Fuad Köprülü "... XIV.-XVI. asırlarda da Osmanlı İmparatorluğu memleketlerinde saz şâirleri vardı; araştırmalarımızı Türk memleketlerine ve dahası eski asırlara kadar genişletecek olursak, Müslümanlık'ın zuhûrundan evvel Asya'da kurulmuş eski Türk İmparatorlukları'nda da bu şâir-çalgıcı'lara tesadûf ederiz. Ancak, biz Âşık edebiyatı dediğimiz zaman, sadece XVI.-XX., hattâ XVII-XX. asırlar esnasında Anadolu'da yetişen ve oldukça mebzûl eserleri ve edebî an'aneleri zamanımıza kadar devam edip gelen saz şâirlerine mahsûs şiir tarzını kastetmekteyiz." (1962: 29) şeklindeki ifadesiyle geleneğin kökü eskiye dayansa da âşık edebiyatını baz alırken onu 16. ve 17. yüzyıldan başlatmamız gerektiğini dile getirir. Güzel ve Torun da "Rüya motifine bağlı olarak ortaya çıkan âşık tipi ilk olarak XVI. yüzyıl kaynaklarında görülmektedir. Dolayısıyla araştırmacılar Âşık Tarzı Türk Şiirinin başlangıcını da bu yüzyıl olarak kabul etmektedirler. İslâmiyet'in kabulüyle terk edildiği kabul edilen Ozan-Baksı tipinin beş asır sonra aniden İslâmî bir kimlikle ortaya çıkması mümkün değildir. Bu tipin geçiş dönemine ait yeterli kaynağa sahip değiliz. XIV. yüzyılda yazıya geçirildiği kabul edilen Dede Korkut Destanlarında ozan tipi ve şiir icra geleneğinin yaşaması; I. Selim'in Mısır ve İran seferleri hakkında küçük bir destan yazan Bahşî adlı şairden sonra bu ismin hiç kullanılmamasına bakacak olursak Âşık Edebiyatının başlangıcını XVI. yüzyıl olarak kabul etmemiz gerekir" (2005: 470) şeklindeki ifadeleri ile bu görüşü desteklerler.

"16. yüzyılda imparatorluğun yayılabildiği alanların birçoğunda, şairlerimizin barış günlerinde olduğu kadar savaş günlerinde de saz çalıp söylediklerini görmekteyiz. Bu yüzyılın en dikkati çeken tarafı Anadolu'nun çok uzağında Kuzey Afrika'da vücut bulan Garp Ocakları'nda yetişen şairlerdir. Kul Çulha, Gedâ Muslu, Armutlu gibi başlıca temsilcileri bu ocaklarda yetişmiş, savaşın en can alıcı noktalarını şiirleştirmekte son derece başarılı olmuşlardır. Fiilen deniz savaşlarına katılan bu şairlerin hiçbirisi hakkında yeterli bilgiye sahip değiliz; şiirlerinde yer alan kumandan adlarından yola çıkarak ancak yaşadığı yüzyılı tespit edebilmekteyiz" (Sakaoğlu, 1996: 119).

"Âşık edebiyatı gelişimini 17. yüzyılda daha güçlü bir şekilde devam ettirmiştir. Bu yüzyıldan itibaren âşık şiirinde divan şiirinin etkileri artmaya başlar. Bu yüzyıldan sonra âşıklar teşkilatlanmış ve âşıkların seyahatleri yaygınlaşmıştır" (Güleç, 2011, 296).

"Âşık edebiyatı, XVII. yüzyılda sınırları belirlenmiş, gelenekleri oluşmuş, kendine özgü kuralları yerleşmiş bir olgunlukla karşımıza çıkar. Bu yüzyılda âşık edebiyatı ürünlerinin nicelik bakımından önemli bir seviyeye geldiği, nitelik yönünden ise zirveye ulaştığı görülür. Bir yandan sade halk diliyle verilmiş ürünleri içeren Kayıkçı Kul Mustafa ve Ercişli Emrah şiirlerini üreten, diğer yandan klasik edebiyata olan aşinalığı sayesinde aruzlu örnekler veren Âşık Ömer ve Gevheri'yi yetiştiren XVII. yüzyıl, âşık edebiyatında bir genişleme ve yayılma çağıdır. Âşıklık geleneğinin farklı kitlelere yayılarak ilgi alanını genişletmesi, biçim ve tür konusunda önemli açılımlar göstermesi, âşık kahvesi ve fasıl geleneği oluşturması, bu yüzyılda tanık olduğumuz gelişmeler arasındadır. XVII. yüzyıl, halk şairlerinin divan edebiyatı dil, zevk ve sanat anlayışına özendikleri bir çağ olarak dikkat çeker. Şairlerin bir kısmı aruzu denemişlerdir" (Düzgün, 2012: 290). Köprülü "Türk Saz Şairleri" adlı eserinde bu asır başlıca saz şairleri olarak: "Kuloğlu, Kâtibî, Kul Mustafa, Âşık, Üsküdarî, Keşfi, Âşık Halil, Kul Deveci, İbrahim, Kâmil, Benli Ali ve Gazî Âşık Hasan"(1962) isimlerinden bahsetmektedir.

17. yüzyılda olduğu gibi 18. yüzyılda da birçok âşığın adına tesadüf edilmektedir. "18. yüzyılda divan şiirinin zirve yıllarını yaşaması, tekke şiirinin önemli temsilciler çıkarması, mahallileşme cereyanı vb. etkilerle, her ne kadar sayı bakımından pek çok âşığa rastlansa da edebî kişiliği açısından önemli sayılabilecek âşıklara pek rastlanmamaktadır. Bu yüzyılda imparatorluğun içeride ve dışarıda yaşadığı birtakım sıkıntılar, savaşlar, âşık şiirinde işlenmiştir. Bu yüzyılın önde gelen âşıkları şunlardır:

Revzi, Hoccoğlu, Hükmi, Kâtibi, Derviş Musa, Levni, Kıymeti, Şermi, Neşeti, Abdi, Kâmil, Nuri, Âşık Sadık, Bursalı Âşık Halil, Âşık Ali, Deruni, Âşık Ravzi, Bağdadi, Küşadı, Talibi, Sırrı, Âşık Civan, Âşık Mecnun ve Âşık Vartan" (Yolcu, 2019: 329).

"XIX. yüzyılda âşıkların sayısında büsbütün artma görüldü. Ancak âşıkların hemen hemen tamamı klâsik şiirin tesirinde kalarak bozuk bir aruz vezniyle basmakalıp mazmunlarla şiirler söylemeye çalışıyorlardı. Hatta hece ile söyledikleri şiirlerde bile yabancı terkip ve kelime kullanma arzusu dikkat çekecek ölçülere ulaştı. Bu yüzyılda yetişen bir hayli âşık arasında Erzurumlu Emrah, Bayburtlu Zihnî, Dertli, Kayserili Seyrânî, Tokatlı Nuri, Sümmânî, Ruhsati şöhrete ulaştı. Türkmen aşiretleri arasında yetişen Dadaloğlu, Deli Boran, Gündeşli Oğlu, Bey Oğlu ikinci âşık tipi olarak şöhret kazandılar " (Güzel- Torun, 2005, 472).

"20. yüzyılda, âşıklık geleneği eski önemini kaybetmeye başladı. Özellikle Cumhuriyetten sonra maddî ve sosyal hayattaki değişimler bu zümreyi yaratan ve besleyen toplumsal şartları da değiştirmiştir. Yeni iletişim araçlarının ortaya çıkışı, sanayileşme, tekke ve medreselerin kapatılması sistemin değişmesiyle âşıklar zümresi yavaş yavaş ortadan kalkarak büyük merkezlerden kırsal kesimlere, gelişmenin az olduğu yerlere doğru gitmeye başlamıştır" (Artun, 2001:44). "20. yüzyılın önemli temsilcileri: Ali İzzet Özkan, Âşık Ferrâhî, Âşık Veysel, Âşık Mehmet Yakıcı, Talibî, Meslekî, Emsâlî, Sefil Selimî, İsmetî, Kul Gazî, Bayburtlu Hicranî, Davut Sülârî, Efkârî, Gufrânî, Kağızmanlı Hıfzî, Âşık Huzurî, Habib Karaaslan, İlhamî, Âşık Müdamî, Âşık Zülâlî, Âşık Yaşar Reyhanî, Murat Çobanoğlu, Mahsûnî, Şeref Taşlıova, Ahmet Poyrazoğlu vd." (Güleç, 2011, 299).

21. yüzyılda âşıklık geleneği hâlen devam etmektedir. Gelenek sadece Türkiye ile sınırlı kalmayıp Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan vb. diğer Türk devletleri ve Türklerin bulunduğu çeşitli muhitlerde de devam etmektedir. İcra ortamlarında değişimler olsa da yeni icra ortamlarına kolayca adapte olan âşıklık geleneği televizyon programları, çeşitli video siteleri, dernekler, festivaller sayesinde canlılığını korumaktadır. Kültür ve Turizm Bakanlığı bünyesinde hazırlanan "Kültür Yolu Festivali" kapsamında kurulan sahnelerde âşıklar ağırlandmaktadır. Bunların yanında eski geleneğin sürdürüldüğü çeşitli âşık kahvehaneleri de günümüzde aktif durumdadır. Okullarda düzenlenen etkinliklere âşıklar davet edilerek gelenek yeni nesillere de tanıtılmaktadır.

"Erzurum'da 2007'den beri tek sayılı yıllarda Ali Kafkasyalı tarafından "Türk Dünyası Âşıklar Şöleni" düzenlenmektedir. Şölenin dördüncüsü 2013'te Kazakistan'da, Hoca Ahmet Yesevî'nin yurdu Türkistan'da gerçekleştirilmiştir. Bu şölenlere yukarıda adları zikredilen Türk bölgelerinden onlarca âşık/bahşi/akın katılmış, Türk dünyasının değişik âşık muhitlerinin özellikleri göz önüne serilmiş, benzerliklere farklılıklara şahit olunmuştur. Daha da önemlisi bir araya gelen âşıklar tanışıp görüşmüş, fikir alışverişinde bulunmuşlardır. Âşıkların ve otoritelerin bu geleneğin geleceğine dair inançları daha da artmıştır" (Kolukısa, 2016, 25-26). Bu devrin âşıklarına: Taner Öztürkoğlu, Âşık Sıtkı Eminoğlu, Âşık Temel Turabî, Âşık Maksut Feryadî, Âşık Nejdî Kuyumcu, Âşık Zakir Tekgül (Zakirî), Bayram Denizoglu, Ebubekir Zamanî, Erol Şahiner, Baki Çetin, Erol Ergani, İhsan Yavuzer, İsrail Daştan, Âşık Cemal Divanî, Âşık Kul Nuri (Nurettin Türkkan), Âşık Orhan Üstündağ, Âşık Dünder Ağdağ örnek gösterilebilir.

III. ERZURUM ÂŞIKLIK GELENEĞİ

Erzurum, Doğu Anadolu Bölgesinin en büyük yüz ölçümüne sahip şehridir. Bayburt, Rize, Artvin, Ardahan, Kars, Ağrı, Muş, Bingöl ve Erzincan olmak üzere dokuz il ile sınırı olan ve ticaret yolları üzerinde bulunan şehir önemli bir kültür merkezi hâline gelmiştir. Türk kültüründe önemli bir yere sahip olan âşıklık geleneği de bu coğrafyada kendine önemli bir yer edinmiştir.

Geleneğin en bilinen iki üstadı Erzurumlu Emrah ve Âşık Sümmanî Erzurum'da doğmaları ve kendilerine ait âşık kolları bulunması bakımından kıymetlidir. Bu iki âşık yaşadıkları dönemin en ünlü âşıklarıdır. Hem yaşadıkları dönemde hem de kendilerinden sonraki dönemlerde yetişen âşıkları büyük ölçüde etkilemişler. Emrah'ın adı Erzurum'da bir kütüphaneye, Sümmanî'nin adı ise bir kültür merkezine verilmekle hâlen isimleri şehirde yaşatılmaktadır. Sümmanî'den sonra Yaşar Reyhanî, Mevlüt İhsanî, Mustafa Ruhanî gibi birçok usta âşık geleneği devam ettirmiştir. Bunlar arasında da yine en büyük şöhrete sahip olan Âşık Yaşar Reyhanî olmuştur.

Prof Dr. Metin Özarslan geleneğin Erzurum'daki temsilcilerinden söz ederken hayatta olmayan: "Noksanî, Lezgi Ahmet, Erzurumlu Emrah, Erbabî, Şehvarî, Mahmud, Zelâlet, Havâsî (Mahmut), Nâtikî (Ahmet Dursun), Serdarî, Mahirî (Hasan), Kâmî, Sümmanî, Lütfî (Mehmet), Hâfız Mikdat (Kemal), Ovacıklı Ummanî (Abdullah),

Hasankaleli Saatçi Nihanî, Karazlı Hakkı, Osman Kemalî, Bardızlı Nihanî (Mustafa Gedik), Şenkayalı Hasan Yetimî, Sütkaşlı Mevlüt Çalışkan (İhsanî), Behçet Marik (Mahir), Muhiddin Tercanlı (Muhyeddin), İbrahim Sarıkaya (Ardoslu Ummanî), Yakup Can (Tortumlu Ummanî Can), Nalbant İshak Kemalî, Faik Yazıcı (Hulusî), Lütfullah (Durmuş Dîvânî), Ali Çırçır (Rahmanî), Tortumlu Âşık Küçük Şakirî, Tortumlu Hicranî, Tortumlu Ayazî, Tortumlu Seylabî, Tortumlu Cemalî Baba, Seyyahî, Yağanlı Karaboyun Ahmet, Gölletli Kelamî Baba, Tuylu Fazıl Didarî, Karnavaslı Halil, Sadr-ı Komlu Rüstem Baba, Nusret Baba, Şenkayalı Alican Usta, Oltu Kısıkdereci Âşık Ahmet, Oltu İnçeli Âşık Mevlüt Sefilî, Bihuzur Baba, Oltulu Âşık Dursun Ali Çelebi, Tortumlu İlhamî, Oltu Bahçecikli Cambaz Ehlidil Battal, Oltulu Molla Süleyman, Âşık Kaderî" (2001: 357-381) olmak üzere 53 âşıktan bahsetmektedir.

Metin Özarslan yaşayan: "Muhittin Geyik (Efendi), Mevlüt Şafak (İhsanî), Mustafa Temel (Ruhanî), Yaşar Yılmaz (Reyhanî), Mehmet Kurt (Nura Feryadî), Hüseyin Yazıcı (Sümmanîoğlu), İbrahim Topal (Dermanî), Nuri Kaşıkçı (Meramî), Yaşar Polat (Bayramî), Seyfullah Durmaz (Canımoğlu), Garip Bektaş, Hamdiye Demir (Kadriye), Nusret Yazıcı (Torunî), Mehmet Ali Sarıgül (Gülhanî), Nuri Cihan Karataş (Çırağı), Vahdettin Işıldak (Nizamoğlu), Ramiz İnce (Cemhanî), Cengiz Ay (Yaranî), Mehmet Yılmaz (Üryanî), Sıtkı Emin (Eminoğlu), Feyzullah Taştekin (Pervanî), Fuat Özdemir (Çerkezoğlu), Ziya Kaya (Hayranî), Ömer Karataş (Âşık Emircan), Zeki Altunsoy (Hayalî), Erol Aydın (Erganî), Ümit Karaman (Coşkuni), İsrail Daşdan (Âşık İsrail), Selahattin Kazanoğlu, Yakup Temel (Temelî), Ali Öztürk (Ali Oltulu), İhsan Yavuz (Yavuzer), Yıldırım Coşkun (Burhanî), Zakir Tekgül (Zakirî), Abdurrahim Sağlam (Rahimî), Ebubekir Avcı (Zamanî), Ertuğrul Ataç (İmamoğlu), Zeki Erdal (Erdalî), Ayhan Kırbaş (Yanık), Erol Şahin (Şahiner), Mustafa Aydın (Âşık Mustafa), Temel Şahin (Turabî), Hanifi Örs (Çiftlikli Ummanî), Yaşar Turhan (Karasu), Vahittin Güryanî, Süleyman Köroğlu, Veysel Yıldız (Yıldız), Tayyar Karagülle (Yanuğı), İlhami Coskun, Cemal Demir (Dîvânî), Süleyman Ateş (Naçarî), Behzat Acar (Acaroğlu), Şakir İhsanioğlu (İhsanioğlu), Lokman Akalın (Âşık Lokman), Güven Doğan (Güven), Eyüp Ensar (Ensarî), Fikret Koçak (Fikret)" (2001: 383-416) 57 âşıktan bahsetse de günümüzde bu âşıklardan Reyhanî, İhsanî, Nusret Torunî gibi birçok âşık vefat etmiştir. Özarslan'ın tespit ettiği âşıklara Temel Vural da ilaveler yapmıştır. "Özarslan'ın tespit ettiği 110 âşık ve hikâyeciyi bizim tespit ettiğimiz 77 isim ilave edilirse Erzurum Âşıklarının sayısı 187

olacaktır. Bu sayının bizim de tespit edemediğimiz başka isimlerle daha da artması ihtimal dâhilindedir" (2012: 33).

Erzurumlu âşıklar hecenin birçok kalıbını şiirlerinde kullandıkları gibi birçok farklı tür ve şekilde ürünler vermişlerdir. En çok koşma şeklinde ve bu şekle ait koçaklama, güzelleme, taşlama, ağıt gibi türlerde söylenen eserlere rastlanmaktadır. Bunların yanında doğulu âşıklara özgü semailer, ninni, dîvân, müstezat, satranç, murabba, isimnâme, sicilleme, elifnâme, mühürnâme, dudakdeğmez gibi birçok farklı tür ve şekilde eserler vermişlerdir. Bu çeşitlilik bölgede geleneğin ne denli zengin olduğunun göstergelerinden biridir.

Erzurum âşıklık geleneğinin bir diğer zenginliği ise hikâye anlatma geleneğidir. Medya araç gereçlerinin olmadığı yahut çok gelişmediği yıllarda halkın en büyük eğlence kaynaklarından biri anlatılan hikâyeleri dinlemektir. Hikâye anlatıcılarından başka âşıklar da bu görevi üstlenenlerden olmuştur. "Bu saha içinde Erzurum ve çevresinin, halk hikâyeciliği bakımından, öteden beri önemli bir merkez olduğu düşüncesini kuvvetlendiren çeşitli âmiller vardır: a) Hikâyelerde Erzurum ve çevresine ait yerleşme merkezi isimlerinin çok geçmesi, b) Narmanlı Sümmanî, Erbabî, Şehvarî, Celâlî, Ağlar Baba, İrşadî Baba, Burhanî, Hafız Mikdat, İshak Kemalî, gibi ünlü hikâyecilerin yetişmesi, c) Erzurumlu âşıkların tasnif ettiği hikâyelerin bulunması, (Mesela; Sümmanî'nin Kahraman ve Mahirî hikâyeleri, İhsanî'nin Böyle Bağlar'ı, Ruhanî'nin Yetim Esmâ, Gulya Melek, Koçak Çavuş gibi hikâyeleri), ç) XX. yüzyıl başlarında on kadar âşık kahvehanesinde halk hikâyelerinin anlatıldığına bilinmesi, d) Şehrin tarih boyunca büyük bir yerleşme merkezi ve İran-Anadolu ticaret yolu üzerinde bulunması..."(Karadağ 1984: 17-18) bunun göstergesidir. Günümüzde teknolojinin ve medya araç gereçlerinin gelişmesi, İnsanların bu hikâyeleri dinlemeye yeterince ayıracak vakitlerinin bulunmaması, icra ortamlarının kısıtları gibi sebepler âşıkların hikâye anlatma geleneğini terk etmelerine neden olmuştur. Günümüzde Âşıklar bu hikâyeleri bazen özet olarak anlatmakta yahut başlarından geçen olaylardan kısaca bahsetmekle yetinmektedirler.

Âşıklık geleneği birçok farklı ortamı kendisine icra mekânı edinebilen ve bu yol ile birçok farklı insana ulaşabilen bir gelenektir. Farklı birçok icra ortamı olan bu gelenek birçok farklı kitleye hitap etmekle canlılığını günümüze değin korumuş ve yeni nesillere

aktarılabilmektedir. Erzurum da geleneğin icrası için birçok farklı olanağa sahip olan illerden biridir. Şehrin birçok köyünde köy konakları bulunmaktadır. Köy konakları taşra ahalisinin sosyalleştiği, hikâyelerin anlatıldığı, sohbetlerin edildiği bir mekân olmanın yanında âşıkları ağırlamakla âşık fasıllarının da önemli icra ortamlarından olmuştur. Âşıklar hem kendi köylerinde bulunan konuk evlerinde hem de diğer köylerde bulunan köy konaklarında dinleyicileriyle buluşmuştur. Medya araç gereçlerinin olmadığı yahut sınırlı sayıda olduğu yıllarda halkın kısıtlı eğlence ortamlarından olan bu köy konaklarının hepsi ne yazık ki günümüze ulaşamamıştır. Günümüze ulaşan köy konakları ise genelde cenaze yemeklerinin verildiği bir mekân işlevi görmekle eski kullanımından farklılaşmıştır.

Geçmişte geleneğin icra ortamlarından birisi düğünlerken günümüzde düğünlere âşıklar çağrılmamaktadır. Değişen kültür ortamında düğünlerde eğlence anlayışının değişmesi ve yapısal değişikliklerin olması bu durumun temel sebeplerindendir. Âşıklık geleneği birçok farklı icra ortamına sahip olsa da geleneği en çok besleyen ortamlardan birisi şüphesiz kahvehaneler olmuştur. Tarihi süreç içerisinde birçok kahvehane geleneğe ev sahipliği etmiştir. Kimi âşıklar kendi kahvehanelerini işletmiştir. "Bu tarihi süreç içinde kendini gündemde tutan âşık kahvesi geleneği, XIX. yüzyılda yeni bir boyut kazanmıştır. Caferiye Mahallesi'ndeki evini bir dergâh hâline getirerek Erzurum'un kültür ve sanat atmosferini yönlendiren şair ve musikişinas Erbabi, aynı zamanda âşık kahvelerinin aranan ismi hâline gelmiştir. Onun, Çardak Kahve'de Sümmanî ile yaptığı rivayet olunan karşılaşma çok ünlüdür. Son yüzyıl içinde Sümmanî'den sonra Bardızlı Nihanî, Bayburtlu Hicranî, Sümmanî'nin oğlu Şevki Çavuş Gez Mahalleli Hafız Mikdat gibi âşık ve hikâyecilerin, daha sonraları İshak Kemali ve Behçet Mahir'in Erzurum'da âşık kahvesi geleneğini sürdüren önemli isimlerden birkaçı olduğunu belirtmek gerekir. Bu ünlü isimlerin çalıp söylediği tarihî mekanlardan tespit edebildiklerimiz şunlardır: Gürcükapı'da Çiftekapılı kahve, Hacılar Hanı, Hasır Garajı'nın yanındaki kahve, Mahallebaşı'nda Acem Mirza'nın kahvesi, Erzincan Kapı'da Bingöl Kahvesi, Gölbaşı'nda Kompostu'nun kahvesi" (Düzgün, 1995: 16). Bu kahvehanelerden başka birçok kahvehane de geleneği yaşatmıştır fakat günümüze değin bunların bir kısmı başkalarına devredilmiş bir kısmı ise ya kapatılmış yahut yerine farklı işletmeler açılmıştır. Erzurum Büyükşehir Belediyesi destekleriyle onarılan Temmelli Kiraathanesi ve yine Erzurum

Büyük Şehir Belediyesi tarafından açılan Âşık Sümmanî Baba Âşıklar Kırathanesi ve Gelenek Evi günümüzde geleneğin yaşatıldığı nadir kahvehanelerdendir.

Âşıkların sanatlarını icra edebilecekleri geleneksel ortamlarda oluşan daralma ve medya organlarının çoğalıp çeşitlenmesi gelenek için yeni bir icra ortamı oluşturmuştur. "Âşık Tarzı Kültür ve Edebiyat geleneğinin ürünlerinin plak, teyp, radyo, cd ve dvd gibi elektronik olarak kaydedilmiş icralarının radyo, tv ve internet gibi elektronik kanallarla geniş yığınların tüketimine sunulması olgusunu, elektronik kültür ortamında âşıklık geleneği olarak adlandırıyoruz" (Çobanoğlu, 2007: 49). Erzurumlu âşıkların da günümüzde elektronik kültür ortamına yöneldiği gözlemlenmektedir. Âşıkların bazıları televizyon programları düzenlerken bazılarının ise bu programlara konuk olarak katıldığı görülüyor. Günümüzde birçok âşık da kendi sosyal medya hesaplarını açarak buralardan yayınlar yapmakla elektronik kültür ortamında gelişen âşıklık geleneğinin bir parçası olmaktadır.

"Halkın gerek kaset dinlemesi gerekse radyo ve televizyonlardaki âşık programlarına rağbeti, âşıklık müessesesine ilginin kaybolmaktan ziyade, canlı olarak devam ettiğini göstermektedir. Bu ilgi dolayısıyla, sosyal zemini hızla değişen âşıklığın, medyatik zeminde hayatîyetini sürdürmesi mümkün gibi görünmektedir. Bu hususlarda söz söylemeyi gerektirecek şartlar mevcut oldukça âşıklık devam edecektir. Fakat gelenek verimlerinde özellikle tür ve şekillerde daralma, irticali söyleyişte seviye düşmesi, üslûpsuzluk, sözün vurucu gücü ve hikmetli olma özelliğini yitirmesi, âşıklığın güç ve seviye kaybına sebep olabileceğini düşündüğümüz en önemli hususlar olarak ortaya çıkmaktadır. Diğer taraftan âşıklık geleneği dinleyicinin değişen sosyal zemindeki ruhî ihtiyaçlarına cevap vermek, siyasi, içtimaî, kültürel ve iktisadî tenkitleri seslendirmek, büyük şehre göçen ve sıla hasreti çeken insanların bedîî zevkini tatmin ve hislerine cevap vermek şekliyle eğlendirmek gibi hususlarda devamlılığını sürdürmektedir. Bu hususlar âşıklığın yeni zamanlar içinde üstleneceği işlevler olarak görünmektedir"(Özarslan, 2001:171).

"İçine töreleri, davranış biçimlerini, bilgi ve alışkanlıkları, nesilden nesile nakleden kültürel kalıntıları alan gelenek; toplumların yaşama biçiminin köklü unsurlarından biridir. Bu bakımdan, her toplum, kendi geleneğine bağlı kalmak ve onu yaşatmak durumundadır"(Doğan, 2000: 13). Türkler de değişen çağlar ve koşullara rağmen ozan-

baksı geleneğine dayanan âşıklık geleneğini günümüze kadar yaşatmayı başarabilmiş ve yeni nesillere aktarılması hususunda çaba sarf etmekle geleneğin devamlılığını sağlamaktadırlar. Erzurum da bu geleneğin yaşatıldığı önemli şehirlerden biri olma vasfını hâlen korumaktadır.

IV. YÖNTEM

A. Tezin Amacı ve Kapsamı

1. Amaç

Bu tez, Türk Halk Bilimi perspektifinden, Âşık Taner Öztürkoğlu'nun sanatını, eserlerini ve hayatını değerlendirmek amacı taşımaktadır. Çalışma, şu alt amaçları gerçekleştirmeye yöneliktir:

- Öztürkoğlu'nun geleneksel âşıklık geleneği içerisindeki yerini tanımlamak.
- Şiirlerinin tematik ve biçimsel yönlerini detaylandırmak.
- Öztürkoğlu'nun Erzurum âşıklık geleneğine ve genel anlamda Türk halk edebiyatına katkılarını göstermek.
- Güncel âşıklık geleneği pratiklerinin dönüşümünü ve sürekliliğini, Öztürkoğlu örneği üzerinden incelemek.

2. Kapsam

Çalışma dört ana bölümden oluşmaktadır:

Âşığın Hayatı ve Çevresi: Doğum yeri, aile geçmişi, eğitim ve meslek hayatı, âşıklık kariyerine başlama süreci.

Şiirlerinde İşlenen Konular ve Kişiler: Tematik analizle millî, dinî ve bireysel konuların şiirlerde nasıl işlendiği.

Sanatsal ve Biçimsel Özellikler: Şiirlerin kafiye, ölçü, tür ve dil/üslup özellikleri üzerinden değerlendirilmesi.

Atışmalar ve Şiir Örnekleri: Geleneğin önemli bir unsuru olan atışmaların transkripsiyonları ve analizleri.

B. Araştırma Tasarımı

1. Araştırma Yöntemi

Tez, betimsel analiz ve doküman incelemesine dayanmaktadır. Literatürdeki boşlukları belirlemek ve Erzurum âşıklık geleneğinin çağdaş bir temsilcisini derinlemesine ele almak için tasarlanmıştır.

2. Araştırma Deseni

Çalışma, açıklayıcı bir nitel araştırma desenine sahiptir. Bu desen, Öztürkoğlu'nun sanatını tarihsel ve bağlamsal bir çerçevede anlamlandırmayı hedeflemektedir.

C. Veri Toplama Süreci

1. Birincil Veri Kaynakları

a. Mülakatlar

Âşık Taner Öztürkoğlu ile birebir görüşme yapılmıştır. Görüşmelerde hayatı, sanatı ve şiirleri hakkında detaylı bilgiler alınmıştır. Âşığın yakın çevresi (halasının kızı, eşi, çocukları) ile yapılan görüşmeler aracılığıyla biyografik bilgiler tamamlanmıştır.

b. Yerinde Gözlem

Öztürkoğlu'nun yaşadığı çevrede gözlemler yapılarak bağlamsal bilgiler toplanmıştır.

2. İkincil Veri Kaynakları

a. Doküman İncelemesi

Öztürkoğlu'nun şiirlerini içeren defterler, YouTube kanalı ve televizyon programlarından alınan video içerikleri.

b. Akademik Kaynaklar

Erzurum âşıklık geleneği ve Türk halk edebiyatı üzerine yazılmış bilimsel çalışmalar.

D. Veri Analizi Yöntemleri

1. Tematik Analiz

Şiirlerdeki vatan sevgisi, dinî duygular, özlem gibi ana temalar kategorize edilmiştir. Her tema, şiirlerden alınan örneklerle desteklenmiştir.

2. Biçimsel Analiz

Şiirlerde kullanılan kafiye düzeni, hece ölçüsü ve söz sanatları değerlendirilmiştir.

3. İçerik Analizi

Şiirler transkripsiyon edilerek içerdikleri kafiye kelimeleri tespit edilmiştir. Bu kelimelerin isim/fiil soylu olmaları, kaç kez kullanıldıkları ve hangi şiirlerde ortak kafiye kelimesi olarak kullanıldıkları analiz edilmiştir. Metinde parantez içerisinde gösterilen sayılar ilgili kısmın hangi şiirden alıntılandığını göstermektedir.

E. Sınırlılıklar

Âşığın tüm eserlerinin yayımlanmamış olması nedeniyle analizler sadece mevcut şiirler üzerinden yapılabilmektedir. Kullanılan video ve dokümanların tamamının doğruluğu ve kapsamı sınırlı olabilir. Çalışma, geleneğin modern ortamlar (ör. sosyal medya) üzerindeki etkisini detaylı bir şekilde ele almamıştır.

F. Geçerlik ve Güvenilirlik

Farklı veri kaynaklarından elde edilen bilgiler karşılaştırılmıştır. Çalışma sürecinde tez danışmanı düzenli olarak değerlendirme ve geri bildirim sağlamıştır. Görüşme kayıtları ve transkriptleri çalışma boyunca muhafaza edilmiştir.

BİRİNCİ BÖLÜM

ÂŞIK TANER ÖZTÜRKOĞLU VE ÇEVRESİ

1.1. DOĞUM YERİ VE TARİHİ

Âşık Taner Öztürkoğlu, 20 Mart 1962'de, Erzurum-Oltu ilçesi Süleymanlı köyünde dünyaya gelmiştir. Süleymanlı köyü Oltu'nun güneydoğusunda, 31 km uzağında bulunmaktadır. Köyün ortasından Dümbüllü adında bir dere akmaktadır. "Kılıdağ'dan başlayan bir vadi Çatak-Süleymanlı-Nüğürcük köyleri (bu köylere Dere Köyleri denmektedir) üzerinden geçerek Bardız Çayı vadisiyle birleşir. Üç kollu Bardız Çayı aynı vadiyle gelerek Dere Köyleri suyu ile birleşir. Adı geçen suların tamamı Oltu Çayına karışır" (Tozlu ve Gök, 2008:16).

Oltu'da köyler bulundukları coğrafi konuma göre Sivri Dere, Anzav Dere ve Dümbüllü Dere olmak üzere üç ayrı isimle anılır. Süleymanlı tarafındaki köyler de içlerinden geçen derenin isminden dolayı Dümbüllü Dere/ Dere Köyleri olarak bilinir. Bu köylerde esas geçim kaynağı hayvancılıktır. Hem büyükbaş hem de küçükbaş hayvancılığı yapılır. 2300 m rakımlı köyde tarım geri planda kalmaktadır. Günümüzde patates ve soğan dışında bir şey ekilmezken eskiden fik denilen kırmızı mercimek, kürül denen bir bezelye çeşidi, patates, soğan, fasulye, arpa, buğday gibi ürünler ekilmekteymiş. Köyde hemen hemen hiç meyve ağacı yokken köylüler bu ihtiyaçlarını doğada kendiliğinden yetişen kuşburnu, sarol (yaban eriği), banda (yabani armut, ahlat), böğürtlen gibi meyvelerin yanında köye gelen satıcılardan aldıkları meyveler ile karşılamaktadır. Köydeki diğer geçim kaynakları ise peynir, yağ, yün, halı ve kilim satışından elde edilir. Peynir, yağ gibi ürünler köylünün sıra ile her gün birine süt vermesi ile yapılırken dokumacılık işleri de imece usulü ile yapılır. "Ayrıca Süleymanlı ve Çatak köylerinde, kilim dokunacak yünler belli bir süre toprağa gömülmeğe, daha sonra yünler şaplı su ile yıkanmakta ve sonuçta siyah ve boyanmış yünlerden çorap, cicim, heybe ve eldiven yapılmakta, bu ürünlerin bir kısmı yerel olarak tüketilmekte, bir kısmı ise köye gelen alıcılara yüksek fiyatla satılmaktadır" (Özav, 1995: 81-82). Boyama işleminde kullanılan şaplı toprak Süleymanlı Köyü'nün hemen bir alt köyü olup köye 2 km uzaklıkta yürüme mesafesinde bulunan Nüğürcük köyünden temin edilir. Yün boyama işleminde ayriyeten ceviz kabuğu ve kara kuşburnu kökleri de kaynatılarak kullanılmaktadır.

Süleymanlı, Nügürcük ve Canık'ın (Dokuzdeğirmen) ortaklaşa kullandığı Gacerti isminde bir yaylası bulunmaktadır. Yayla ismini bulunduğu yerdeki aynı isimli dağdan almaktadır. Dağdan akan sular Merdinlinin Dere denilen dere ile buluşur bu dere ve aynı zamanda Dümbüllü Dere'de Çoruh alabalığı denilen kırmızı benekli alabalık yaşamaktadır.

"1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı sonrası 3 Mart 1878'de imzalanan Ayastefanos (Yeşilköy) Antlaşması'na göre, Oltu, savaş tazminatı karşılığı Kars, Ardahan Batum ve Bayezid sancakları ile birlikte Rusya'ya bırakıldı. Bölgedeki Rus işgali tam 40 yıl sürdü ve 25 Mart 1918'de Türk ordusunun Oltu'ya girmesiyle son buldu" (Kılıç, 2016: 29). Süleymanlı köyü de bu işgalden payını almıştır. Dere köylerde bulunan halk özellikle erkek olanlar Gacerti yaylasına çıkartılarak Ruslar ve işbirlikçileri Ermeniler tarafından katledilmiştir. Bu kanlı kıyımdan dolayı halk bir daha yaylaya çıkmamıştır. Günümüzde sadece çobanlar yaylaya çıkmaktadır. Yaylada bulunan arazilerin otları ise köylü tarafından Horasan gibi farklı yörelerden gelen kişilere satılmaktadır.

Köyün nüfusu 93 Harbi ve işgal yıllarında yapılan göçler nedeniyle azalmıştır. Nüfusun azalmasında iş bulmak için köyden kente doğru yapılan göçler de etkili olmuştur. Öztürkoğlu'nun yaşadığı dönem köyde 46 hane bulunmakta iken günümüzde yaz aylarında bu sayı 10 haneyi buluyor. 2024 yılının başında kışın köyde sadece 1 hanede yaşam sürmekte iken bu sayı yaz aylarında şehirlerden köye gelenler tarafından artmaktadır. Köyde aktif olarak yaşayan halk kışın soğuktan korunmak için kış mevsiminde ilçedeki evlerine giderken baharın gelmesiyle beraber hayvan satın alıp köylere iner ve böylelikle hayvan besiciliği yapılır.

1.2. ADI

Âşığa babası Hafız Öztürk tarafından Temel ismi konulmuştur. Fakat âşığın babaannesi tarafından, köye gelen öğretmenin adının Taner olması ve bu adı çok beğenmesi üzerine Taner ismi verilmiştir. Temel ismini kimlik dışında kullanmazken âşığı herkes Taner olarak tanımaktadır.

1.3. BABA TARAFI

1.3.1. Babası

İbrahim Öztürk 1939 Süleymanlı köyü doğumludur. Yaklaşık 30-35 yıl görev yapıp emekli olmuş bir imamdır. Oltu'nun Süleymanlı köyünde doğup büyüyen İbrahim Öztürk Narman'ın köylerinde görev yaptıktan sonra Kars, İstanbul gibi illerde de görevini devam ettirmiştir. Kendisi aynı zamanda hafızdır. 2023 Nisan ayında vefat etmiştir.

1.3.2. Dedesi

Dedesi Recep Öztürk'tür. Annesi Rahime babası Murat Öztürk'tür. 1 Temmuz 1895 Süleymanlı köyü doğumludur. E-Devlet'ten ulaştığımız bu bilginin, Recep Öztürk'ün işgal yıllarında doğması, insanların eskiden nüfusa geç kaydettirilmeleri dolayısıyla kesin olup olmadığı bilinmemektedir. Kendisi hayvancılık, tarım ve değirmencilik ile ilgilenmiştir. Yaşadığı dönem köyün en çok arazisine sahiptir. Köy konağı yaptırması, değirmeni olması, konuksever olup gelen geçen herkesi ağırlaması dolayısı ile etrafça sevilen bir kişi olmuştur ve kendisine bunlardan dolayı ağa denmiştir. Köye yapılan caminin arazisi kendisine aittir. Araziyi camiye vakfettiği için köyde bulunan caminin adı Recep Ağa Cami'sidir.

Recep Öztürk 93 Harbi sonrası Oltu'nun işgal edildiği zamanda yaşamış ve gelişen olaylara bizzat şahitlik etmiştir. İşgal zamanı Ruslar Ermeniler ile birlikte dere köyleri basar. Köylerdeki insanların bir kısmı saklanır. Kadınlar Rusların onlara dokunmaması için üstlerine başlarına insan, hayvan dışkıları, odun külleri sürerler. Ruslar köylerden yakaladıkları insanlardan altın ve yiyecek ister. Bunları temin eden kişilerin bazılarını dokunmazlar fakat yakaladıkları erkeklerin çoğunu Gacerti yaylasına çıkarırlar. Burada bulunanları aşağılamak için kaftan giymelerini söylerler. Kaftan giyinenlerden bazıları canını kurtarır ama birçok kişiyi kılıçtan geçirmek suretiyle öldürürler.

Rusların geldiğini işitip saklananlardan biri de Recep Öztürk ve arkadaşısıdır. Beraber Recep Öztürk'e ait olan değirmene gidip biri per denen değirmen çarkının altına girer diğeri ise buharı denen ocağın bacasına tırmanır ve saklanır. Ruslar değirmeni basar ve ihtiyaçları olan ekipman ve yiyecekleri alıp çıkarlar. Olduğu yerde daha fazla dayanamayan Recep Öztürk, Rusların uzaklaştığını da düşünerek yukarıdan aşağıya atlar.

Atlaması ile oluşan sesi duyan Ruslar değirmene geri gelerek Recep Öztürk'ü yakalar. Değirmende başka kimin olduğunu sorarlar ve Öztürk korkarak arkadaşının yerini söylemeye mecbur olur. Arkadaşı ile beraber atların arkasına bağlanarak sürütülmeye başlarlar ve köyün mezarlığına götürülürler. Mezarlık tarafında bulunan bir kayanın üzerinden aşağı atılırlar. İki arkadaş ölü taklidi yaparlar. Ruslar başlarına gelerek ikisini de tekmelemeye başlar ve ölüp ölmediklerini anlamaya çalışırlar. Hareket etmediklerini görünce öldüler zannederek orayı terk ederler. Rusların uzaklaşmasını bekleyen iki arkadaş Ruslar yeterince uzaklaşınca kalkarak bir alt köye yani Nügürçük'e kaçarlar. Burada dil bilmesi ve Ruslara tuzlu ekmek götürmesi dolayısıyla dokunulmayan Vahit adlı kişinin ahırına gece sığınır. Vahit adlı kişi bunlara bir gece bakar. Ertesi gün köye giderek ailelerini yanlarına alıp güvenli buldukları Urumlu denin yere doğru kaçmaya başlarlar. Yolculuk günler, haftalar sürer. Yolda aç kalmamak için geçtikleri yerlerdeki evlerin içine girip ekmek yapmak için un ararlar. Girdikleri evlerde ellerinden çiviler ile duvara çakılmış kadın cesetleri ve tandırlarda baş üstü asılarak öldürülmüş insan cesetleri ile karşılaşarak dehşete kapılırlar. Buldukları unlar ile yolda buldukları taşlar üzerinde ekmek yapmaya çalışırlar. Rusların geldiği haberini alır almaz ekmekleri sırtlarına alarak kaçmaya devam ederler. Yol çok uzun olduğu için yollarda bitap düşerler. Bir gün kaçarken bir kuşburnu çalısının altında yanına bir bohça konmuş bir erkek bebek bulurlar. Recep Öztürk ve eşi Simizar Öztürk bu bebeği yanlarına almak isterler fakat Rusların arkadan gelmesi ve kaçmak zorunda oldukları için Recep Öztürk'ün babası Murat Öztürk bunu yapamayacaklarını söyler. Daha sonra bu olay hafızalarından silinmeyen bir pişmanlık olarak kalacaktır. Urumlu'ya kaçtıktan sonra bir süre orada kalan aile Rusların ülkeyi terk etmeleri üzerine birkaç sene sonra tekrar köyelerine dönerler.

Recep Öztürk iki eşe sahiptir. İlki Simizar Öztürk'tür. Onunla olan evliliği ilk evliliğidir. İkinci evliliğini 1889-1982 yılları arasında yaşamış olan Hafıye Öztürk ile gerçekleştirmiştir. Hafıye Öztürk harp zamanı katledilen kardeşinin eşidir. Recep Öztürk'ün kardeşi harp zamanı toplanıp Gacerti yaylasına götürülenler arasındadır. Hafıye Öztürk'ün kayınpederi Murat Öztürk bu olaylar sırasında Hafıye Öztürk'ün eline bir altın verir ve yaylaya çıkıp kocasını bulmasını ister. Erkekleri öldürdükleri için bunu gelininden ister. Bu altını kocanı bulursan Ruslara ver, belki oğlumu salıverirler der. Eğer bırakmazlarsa da esir olarak alırlarsa gideceği yerde kullanır, aç susuz kalmasın der. Hafıye Öztürk altını alır gider fakat kocasını bulamayarak köye geri döner. O sıralar

Hafiye Öztürk'ün bir kız çocuğu vardır fakat Ruslardan kaçarken açlıktan ölür. Daha sonrasında kocasından hiç haber alamazlar. Murat Öztürk gelininin ortada kalmaması için oğlu Recep Öztürk'ten onunla evlenmesini ister ve evlenirler. Simizar Öztürk'ten: Ayşe, Zeycan, Seher, Cemile, İbrahim ve İsmail olmak üzere altı çocukları, Hafiye Öztürk'ten: Şahander, Yaşar, Siyare ve Cemal olmak üzere dört çocukları olur. Recep Öztürk bu kalabalık nüfusun yanında yetim kalan on dörtten fazla akraba çocuğuna kol kanat gerer ve onları da kendi çocuğu gibi büyütüp evlendirir. Recep Öztürk 1981 yılında 86 yaşındayken hayata gözlerini yumar.

1.4. ANNE TARAFI

1.4.1. Annesi

Âşığın annesi Meryem Öztürk'tür. Sultan ve Ahmet Aldır'ın çocuğudur. 1944 yılında doğup 2001 yılında, 57 yaşında iken vefat etmiştir. Beş kız ve iki erkek kardeşe sahiptir. Sekiz kardeşin en büyüğüdür. Erzurum'un Narman ilçesinin Serinsu (Kamhis/ Kahmus) köyünde doğup büyümüştür. Ev hanımıdır.

1.4.2. Annesinin Babası

Annesinin babası Ahmet Aldır'dır. Erzurum'un Narman ilçesindendir. Hafız olduğu için Hafız Ahmet olarak tanınmaktadır. Taner Öztürkoğlu'nun babası İbrahim Öztürk'ün hocasıdır. İbrahim Öztürk'ü de kendisi gibi hafız yapmıştır. Kendisi imamdır fakat kadrolu değildir. Köy hakkı denen usul ile çalışmıştır. Kendisine geçimini sağlaması için köylü tarafından ot, saman, tahıl, buğday gibi ürünler verilerek köye imamlık yapması istenmiştir. Kendisi yaklaşık 30-35 yıl bu görevi sürdürmüştür.

1.5. YAKIN ÇEVRESİ

1.5.1. Eşi

Âşık Taner Öztürkoğlu, Mayan Öztürk ile evlidir. Mayan Öztürk, Hulisi ve Aslı Yüksel'in kızıdır. Babası çiftçi annesi ev hanımıdır. 1972'de Oltu'nun Nügürcük köyünde doğmuştur. Taner Öztürkoğlu askerden gelince bir alt köylerinde yaşayan Mayan Yüksel'in methini duyar ve görücü gönderir. Böylelikle 1990 yılında evlenirler. Mayan

Öztürk'ün annesi olan Aslı Yüksel'in babası da yaşadığı dönemde bölgede ünlü bir ozan olan Âşık Seyyârî'dir. 1925 yılında Oltu'nun Çayüstü Köyünde doğan âşık 1962'de vefat etmiştir. Yaşadığı dönem bölgede düzenlenen etkinliklere, düğünlere çağrılan sevilen bir âşıktır.

1.5.2.Çocukları

Öztürkoğlu'nun bir kız üç erkek olmak üzere dört çocuğu vardır. En büyük çocuğu 1991 yılında doğan Tayyip Oğuzhan Öztürk'tür. İlahiyat fakültesi mezunu olup İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde zabıta memuru olarak çalışmaktadır. İkinci çocuğu 1994 doğumlu Tarık Talha Öztürk'tür. İşletme ve aynı zamanda inşaat teknikerliği bölümü mezunu olup özel bir firmada yönetici olarak çalışmaktadır. Çiftin en küçük oğlu Ertuğrul Öztürk'tür. 2005 doğumludur. Lise mezunu olup üniversiteye hazırlanmaktadır. En küçük çocukları ve tek kızları Zeynep Serra Öztürk'tür. Çiftin hep bir kız çocuğu hayali vardır ve 2013 yılında doğan Zeynep Serra bu özlemi giderir. Zeynep Serra ortaokul öğrencisidir ve aynı zamanda hafızlık eğitimi almaktadır. Âşığın en küçük iki çocuğu hakkında söylediği "Zeynep Kızım" adlı bir de şiiri vardır. Şiirin ilk iki dördlüğü şöyledir:

"Bir sevdam var iki güle

Ertuğrul'um Zeynep kızım

Âşık oldum bile bile

Ertuğrul'um Zeynep kızım

Kızım esmer oğlum sarı

Bunlar bu bahçenin barı

Ben çiçeğim onlar arı

Ertuğrul'um Zeynep kızım" (42)

1.5.3.Kardeşleri

Âşık Öztürkoğlu iki erkek bir kız kardeşe sahiptir. Kardeşleri Yener ve İsmet Öztürk emekli öğretmendir. Kız kardeşi Fatma Öztürk ise ev hanımıdır.

1.6. ÂŞIK TANER ÖZTÜRKOĞLU'NUN HAYATI

1.6.1.Çocukluğu

Öztürkoğlu ilkokul üçüncü sınıfa kadar Süleymanlı köyünde yaşar. Yani ilk çocukluk dönemi bu köyde geçer. Âşığın babası hoca olduğu için tarla işleriyle pek ilgilenemez ve bu işlere âşığın amcası İsmail Öztürk bakar. Öztürkoğlu da çocukken amcasına yardım eder. Tarla sürerken öküzlerin boyunduruklarının üstüne çıkarak onları yönlendirir. Bazen koyun yayar bazen öküz yayar böylelikle aileye yardımcı olur. Âşık bu yıllardan esinlenerek "Yaylalar" adlı şiiri söylemiştir. Şiirin ilk dördlüğü şöyledir:

*"Yaz bahar ayları gelip çatanda
Gelin olup süslenirsin yaylalar
Eteğinde dudu kumru ötende
Seda verir seslenirsin yaylalar" (48)*

Âşık köy işlerinden vakit buldukça arkadaşlarıyla kol taşı, aşık atma, topaç çevirme gibi oyunlar oynayıp, dere tepe gezmekten hoşlanır. Dedesinin köy konağı olduğu için bu konakta yapılan etkinlikleri izlemeye gider. Köy konağında sohbetler yapılır. Zaman zaman da konak, Oltu, Horasan gibi çevrelerden gelen âşıkların dinletilerine ev sahipliği yapar. Çocukları içeri almadıkları için âşıkları konağın penceresinden arkadaşlarıyla beraber izler ve dinler. Aynı zamanda Tortum'dan gelen çerçici Namık Ağa denen kişinin bu konakta anlattığı hikâyeleri de heyecan ve büyük bir ilgiyle dinlediklerini belirtir. Zaman zaman gerçekleştirilen köy seyirlik oyunlarını izleyerek eğlenir. Narman'a yerleştikleri zaman da köy odalarına katılmaya devam eder. Çocukluğunun Sarıkamış'ta geçen evresinde ise okul sonraları saz çalıp türkü söyler.

1.6.2. Tahsil Hayatı

Süleymanlı köyünde doğan âşık ilk tahsiline burada yani Süleymanlı İlköğretim Okulu'nda başlar. Eğitim ilk önce köy odalarında verilirken okulun yapılması daha sonraki tarihi bulmaktadır. Burada ilkokul üçüncü sınıfa kadar okur ve babasının mesleği gereği Kars'a giderler. Burada Sarıkamış'ın Kurbançayırı köyüne geçerler. Dördüncü ve beşinci sınıfı burada okur. Ortaokulu 1976-1978 yıllarında Sarıkamış'ın Karakurt nahiyesinde bitiren ozan lise hayatına Sarıkamış Lisesi'nde devam eder. 1980-1982

yıllarında burada okurken son sınıfta İstanbul'a taşınırlar ve lise diplomasını Eyüp Otakçılar Lisesi'nden alır.

1.6.3. Meslek Hayatı

Öztürkoğlu ilk olarak İstanbul Eyüp Belediyesi'ne 1986 yılında zabıta memuru olarak atanır. Daha sonra Kocaeli'nin Darıca ilçesine taşınırlar ve Gebze Belediyesinde hâlen aynı görevi sürdürmektedir.

1.7. ÂŞIKLIK SERÜVENİ, GELENEK UNSURLARI VE BAŞARILARI

1.7.1. Âşıklığa Başlaması

Taner Öztürkoğlu, âşıklığa başlamasına küçük yaşta usta âşıkları dinleyerek büyüdüğü çevrenin vesile olduğunu belirtmektedir. İlk olarak doğduğu köyde dedesinin köy konağına gelen âşıklarla ve hikâye anlatıcılarıyla tanışır. Onları büyük bir ilgi ve zevkle dinler. Daha sonra gittiği diğer muhitlerde de âşıklarla tanışma fırsatı bulur. Babasının görevi icabi çeşitli yerlere tayinleri çıkar. O henüz çocukken babasının tayini rahmetli âşık Sümmanî'nin köyü olan Samikale'ye yürüme mesafesindeki Narman'ın Kuruçalı köyüne çıkar. O dönemler Âşık Sümmanî'nin torunları olup onun gibi âşık olan Nusret Torunî ve Hüseyin Sümmanioğlu Samikale'de yaşamakta ve âşıklık geleneğini devam ettirmektedir. Bu âşıklar Kuruçalı köyüne sık sık gelip giderken Öztürkoğlu onlarla tanışma fırsatı bulmuştur. Nusret Torunî'nin dedesi Âşık Sümmanî'ye ait olan on iki eseri seslendirdiği bir kaseti vardır. Öztürkoğlu o zamanlar bu kasetteki eserlerin hepsini ezberleyip çalmayı öğrenmiştir. Köyler yakın olduğu için ara sıra onların olduğu köye gidip onları canlı dinleme fırsatı bulmuş ve onlardan etkilenerek bu yola baş koymuştur. Kendisi âşıklığının temelini Nusret Torinî sayesinde attığını dile getirir.

1.7.2. Rüya ve Bade İçme

Rüyalar, uyku hâlinde kimi zaman ise uyku ile uyanıklık arasında görülen olay, görüntü, kesitlerdir. Bu bakımdan insanların oldukça ilgisini çekmiştir. Çok eski çağlardan itibaren rüyalar etrafında çeşitli inanışlar oluşmuştur. Rüyaların gelecek ve geçmiş hakkında kişilere bilgi verdiği birçok toplumca kabul gören bir inanıştır. Bunun

yanında rüya yolu ile bazı ilimlerin kişiye öğretildiği, çeşitli yetenekler kazandığı da rüyalar hakkında söylenen bir diğer şeydir.

Âşıklık geleneğinde de rüya motifi oldukça önemlidir. Bade denen bir içecek, yiyecek, nesne, nasihat gibi şeyin rüyada âşığa sunulması ve âşığın bunu kabul etmesi ile âşıklık kabiliyeti kazandığı inancı mevcuttur. Ensar Aslan bu durumu "Rüyasında veya gaflet anında pirlar, dervişler, erenler meclisinde değişik ritüellerle aşk badesi sunulan genç aday, saz çalma ve türkü söyleme yeteneğini kazanır. Kendisini, resmini veya aynada gördüğü ve adını öğrendiği erişilmesi, kavuşulması güç bir sevgiliye âşık olur. Pirlar tarafından kendisine bir mahlas (takma isim) verilir" (2017: 227) şeklinde belirtir.

Rüya motifi sadece âşıklık geleneğine özgü değildir. Umay Günay "Rüyada bir sevgiliye âşık olma motifi bütün dünya edebiyatlarında ve ilkel kabilelerin âyinî törenlerinde görülmekle beraber, kompleks rüya motifi Türk Âşık Edebiyatına has bir motiftir. Çünkü bu rüyaların ortaya çıkışları kadar muhtevaları da diğer kültürlerinkinden farklıdır. Rüya gören kişi, bir sevgiliye sahip olmanın yanında, tanrı aşkına ulaşmak için gerekli bilgi, görgü ve usuller ile birlikte saz şâiri niteliklerini de rüyada kazanır" (2021: 134) şeklindeki ifadesiyle bu motifin âşıklık geleneği içerisinde kendine has özellikler taşıdığını ifade eder.

Geçmişte ve günümüzde birçok âşık badeli âşık olduğunu iddia etmektedir. Günümüzde bu durum azalsa da hâlen daha badeli âşıklar vardır ve bu yol ile gelenek kendini 21. yüzyılda da göstermektedir. Âşığın badeli olup olmadığını net bir şekilde bilmenin bir yolu yoktur. Âşığın sözü bu hususta kabul görmektedir. Taner Öztürkoğlu badeli bir âşık olmadığını dile getirir. Kendisi çağın yapısının buna çok uygun olmadığı düşüncesindedir. O var olan yeteneğini çalışarak elde etmiştir. Kendisi âşıklık kudretini içilen badeden değil âşıklığa yetenekli olmasının yanında diğer âşıkları örnek alması ve bu uğurda çok gayret göstermesi vesilesi ile kazanmıştır.

1.7.3. Mahlas Alma Geleneği

"Mahlas, âşık ve şairlerin şiirlerinde kullandıkları ikinci isim veya takma addır. Mahlaslar, çeşitli sebeplerle; pir, derviş, usta veya herhangi bir kişi tarafından verilir. Âşıklar, mahlas olarak çeşitli olaylara bağlı olarak değişik isimleri tercih ederken, bazen de ad, soyad veya hem ad hem de soyadlarını mahlas olarak kullanırlar. Şiirin son

dörtlüğünde kullanılan mahlaslar, bir nev'i âşıkların imzaları gibidir. Şiirin kime ait olduğunu gösterir" (Şimşek, 2016:122).

"Şiirde mahlas kullanma geleneği Türklerde oldukça köklü bir gelenektir ve biz bunu 11. yüzyıl Uygur şiirinden itibaren takip edebilmekteyiz. Bu döneme ait şairlerden Pratyaya Srı Kamala, Ananta Srı ve Sılıg Tigin gibi şairler şiirlerinde mahlaslarını kullanmışlardır. Bu durum, bize Türk şiir geleneğinde Arap ve Farslarla temas etmeden de önce mahlas kullanma geleneğinin var olduğunu göstermektedir"(Kaya, 2020: 162).

Reyhanî gibi mahlasını gerçek hayatta soyadı olarak kullananlar olduğu gibi önemli kişilerin çocukları, torunları geldikleri soyu göstermek için de buna yönelik mahlaslar seçerler. Nusret Yazıcı da bunlardan biridir. "Şiirlerinde "Torunî", "Sümmânîoğlu" ve "Nusret Torunî" mahlaslarını kullanmıştır. "Torunî" mahlasını âşık Sümmânî'nin torunu olması sebebiyle seçmiştir" (Şahin, 2016:195).

Âşık Taner Öztürkoğlu ise mahlasını kendisi seçmiştir. Asıl soyadı Öztürk olan âşık soyadının sonuna oğlu sözcüğünü getirerek mahlasını "Öztürkoğlu" olarak belirlemiştir. Adını ve mahlasını "Efendim" adlı şiirinin ilk hanesinde de dile getirmiştir.

"Adım Taner, mahlas Öztürkoğlu'dur

Künyemi değişip silmem efendim" (144)

Âşık bazı şiirlerinde mahlasıyla beraber ismini de kullanmıştır. Toplam elli şiirde bu duruma rastlanır. "Bak, Özü Dönmüş Dünyanın, Benim Değil, Yaylalar, Zor Bundan Sonra, Bize Ya Rabbi, Erzurum" şiirleri bunlardan birkaçıdır.

"...

Bu Taner Öztürkoğlu

Haykıran ozana bak" (1)

"...

Çal Taner Öztürkoğlu

Seni anlayan dinler"(4)

"Ben Öztürkoğlu Taner'im

..." (21)

"Taner Öztürkoğlu çok gezdim gurbet

..." (48)

"Taner Öztürkoğlu bu gönlüm buruk

..." (49)

"Taner Öztürkoğlu olursun türap

..." (50)

Bazı şiirlerinde ise vezin gereği sadece ismini kullanmıştır. Bunların sayıları yedi olmakla beraber bazıları şöyledir:

"Hekimi kendi dermanı

Hâkimi bozuk fermanı

Okyanus ehli kaptanı

Taner'i devran aldatır" (22)

"Feleğin çarkı, çemberi

Gah ileri gah da geri

*Dönderir ozan **Taner'i***

Döne döne, döne döne" (26)

1.7.4. Usta-Çırak İlişkisi

"Âşıkların eğitilip yetiştirilmesi, şaman eğitiminde ve Ahilik gibi eski esnaf teşkilatlarının geleneğinde olduğu gibi usta-çırak ilişkisi yöntemiyle yapılır. Her usta âşığın yanında bir veya birkaç çırak bulunur. Âşık olmak isteyen hevesli, yetenekli genç, usta bir âşığın yanında çıraklığa başlar" (Aslan, 2017: 232).

"Çıraklık eğitimi, ustanın teorik bilgileri adaya aktarmasından çok, adayın icra sırasında ustayı dinlemesi ve izlemesi esasına dayanır. Bunun gerçekleşebilmesi için çırak, ustanın sanatını icra ettiği her ortamda bulunmaya çalışır. Gerekteğinde onunla birlikte yolculuğa çıkar, fasıllarda bulunur, ustanın davranışlarını yakından izler. Onun dinleyicilere hitap şekli, hikâye anlatma üslubu, saz eşliğinde şiirlerini sunuş biçimi, saz çalma tekniği, ezgiyi oluştururken izlediği yol, bütün bunlar, çırağın yakından takip etmesi gereken konulardır. Usta, çırağın belli bir seviyeye geldiğine inandığı zaman onun

saz çalıp şiir söylemesine fırsat verir. Bazen topluluk karşısında da mümkün olmakla birlikte çoğunlukla baş başa kaldıklarında eksikliklerini sıralar, yapması gereken şeyleri açıklar. Daha ileri bir aşamada onunla karşılaşma denemeleri yaparak çırağın doğaçlama şiir söyleme yeteneğinin gelişmesine katkıda bulunur" (Düzgün, 2012: 315).

Öztürkoğlu bu gelenek içerisinde yetişmiş âşıklardandır. O ilk ustam dediği manevi ustası Nusret Torunî ile henüz çocuk yaşta iken tanışmıştır. Daha sonraları lise tahsilini yaparken İstanbul'a taşınan Öztürkoğlu burada Âşık Nuri Çırağı ile tanışır. Çırağı 1993-1999 yılları arasında İstanbul'da Büyük Şehir Belediye'sinin desteğiyle "Gülhane Âşıklar Çadırı'nın kurulmasına önayak olarak âşıklara toplanabilecekleri bir meclis imkânı sunar. Öztürkoğlu 1995 senesinde Çırağı ile tanıştıktan sonra bu çadıra gidip gelmeye başlar. Bu çadıra Türkiye'nin dört bir yanından özellikle İstanbul'dan âşıklar gelmektedir. Öztürkoğlu burası için, "Bizim asıl üniversitemiz, okulumuz orasıdır. Ben asıl temeli oradan aldım" demektedir. Sazı omza atıp ayakta, mikrofonsuz atışmalar, deyişmeler yaparken mecliste bulunan usta âşıklar tarafından yanlışları, hataları söylenerek yol gösterilmiş, eğitilmiştir. Halk, âşıkları dinlemeye bu çadıra gelip diledikleri âşığın sazına para takarak destek olur. Orada yiyip içilip sohbetler edilir, çadıra zaman zaman televizyon kanallarından röportaj yapmaya gelenler olur ve renkli bir ortam oluşur. Öztürkoğlu bu renkli ortamda büyüyerek yeteneğini geliştirir.

İlerleyen yıllarda Öztürkoğlu, Âşık Nuri Çırağı ile birçok farklı yerdeki etkinliğe katılır. Günümüzde onunla sürekli görüşüklerini ve komşu olduklarını söyler. İlk ustası olarak Torunî'yi gören Öztürkoğlu hayatında büyük bir değişiklik yaparak onu destekleyen Çırağı'yı asıl ustası olarak görmektedir. Öztürkoğlu 2009 yılından itibaren de Kültür ve Turizm Bakanlığı'na kayıtlı bir halk ozanıdır.

Usta-Çırak ilişkisi içerisinde yetişen Öztürkoğlu'nun çırağı ise bulunmamaktadır. Buna gerekçe olarak âşıkların geçimlerini sağladıkları mesleklerin vakitlerinin büyük bir kısmını alması nedenini sunmakla beraber bir çırak yetiştirmek için günümüzde uygun icra ortamlarının yetersizliğini belirtir. Âşıklık geleneğinin yeni nesillere aktarılması için geleneğin icra edileceği, tanıtılacağı mekanların kendilerine sağlanması durumunda ancak bunun mümkün olabileceğini dile getirir.

1.7.5. Etkilendiği Âşıklar

Öztürkoğlu birçok âşığı gerek fiilen gerekse de eserlerinden takip etmiştir. Onun Âşık Reyhanî'ye özel bir ilgisi vardır. Reyhanî'yi çok seven Öztürkoğlu onun en az yüz eserini ezbere bildiğini dile getirir. Reyhanî'yi ilk olarak askerden geldiği zamanlar Erzurum'daki âşık kahvesinde dinler. Daha sonraları Bursa'ya taşınan Reyhanî, Öztürkoğlu'nun amcası ile komşu olur. Amcasını her ziyaret ettiğinde Reyhanî'yi de ziyaret eder. Reyhanî ile tanışma fırsatı bulan Öztürkoğlu onunla aynı programlarda da bulunmuştur. Yaklaşık yirmi bin seyircinin bulunduğu, moderatörlüğünü Öztürkoğlu'nun yaptığı "Darıca Âşıklar Bayramı" programında da beraber olmuşlar fakat Reyhanî sağlık durumu nedeni ile sahneye çıkamamış ve Öztürkoğlu'nun kardeşi Yener Öztürk tarafından hastaneye kaldırılmıştır.

Reyhanî ile bolca sohbet etme fırsatı olan Öztürkoğlu ondan birçok noktada etkilendiğini ve ufkunun genişlediğini söyler. Birçok âşığın ustası olan bu çınarla tanışmak onun için büyük bir onurdur. Onun vefatından etkilenmesi üzerine "Reyhanî'nin Ardından" adlı şiiri yazmıştır. Şiirin son iki hanesinde hüznünü şöyle dile getirir:

"...

Sen ki geldin en son kocalmış çağa

Sen ki bu dert ile düştün yatağa

Sen ki öz yavrunu verdin toprağa

Sen ki ıstırapla piştin Reyhanî

Sen ki bu dünyaya dedin elveda

Sen ki bu Taner'i koydun feryada

Sen ki son meskenin aldın Bursa'da

Sen ki bu fâniden uçtun Reyhanî" (138)

Öztürkoğlu, Âşık Şenlik ve Sümmanî'yi de eserlerinden takip etmiştir. Sümmanî ve Âşık Şenlik'ten elliye yakın şiirin hafızasında olduğunu belirtir. Doğu âşıklarının Âşık Sümmanî ve Âşık Şenlik gibi üstatların eserlerini dinleyerek büyümüş olmalarını büyük bir şans olarak görür. Bu iki usta âşıktan en az yirmişer tane şiirin ezbere bilinmesi gerektiği kanaatindedir ve âşıklık yolunda ilerleyen gençlere bunu önerir.

1.7.6.Saz Çalma Geleneği

"Âşıklar, düz konuşmayla şiir söylemeyi "dilden söylemek", saz eşliğinde şiir söylemeyi de "telden söylemek" şeklinde ifade etmişlerdir. Bununla âşığın şiirine eşlik eden sazın, şiirden ayrılmaz bir unsur olduğu anlaşılır. İlk âşıklar çöğür adı verilen sazı çaldıklarından kendilerine "çöğürcü" adı verildiği görülmektedir. Halk toplulukları karşısında saz eşliğinde şiir söyleyen âşıklar, herhangi bir konuda topluluk önünde saz çalıp doğaçlama şiir söyleme özellikleriyle övünürler" (Artun, 2011:73)

O ilk olarak babasının sazını çalmaya başlar. Çocukken ustaları dinleyerek kendi kendine saz çalmayı öğrenir. Daha sonraları gerek ikinci el gerek ise yeni birçok sazı olmuştur. O saz çalması ile geleneği günümüzde devam ettirmektedir.

1.7.7.İrticalen Şiir Söyleme

Âşıklık geleneğinde irticalen yani hazırlık yapmadan doğaçlama olarak şiir söyleme geleneği bulunmaktadır. Bu kabiliyet sayesinde âşıklar atışmalarda verilen ayağa göre hiç hazırlık yapmadan şiir söylerler. Etkilendikleri bir hikâyeye olur ise onun üzerine anlık şiir söyleme, şiir ile hikâyeye etme kabiliyetleri de bulunmaktadır. Bu gelenek geçmişten günümüze hâlen daha devam ettirilen bir gelenektir. Öztürkoğlu da bulunduğu birçok ortamda atışmalar-deyişmeler yaparak bu geleneği devam ettiren âşıklardan olmuştur.

1.7.8.Daimî Rakip

Her âşığın beraber anıldığı, birinin adı geçince Karagöz-Hacivat gibi diğerinin adının akla geldiği, programlara beraber katıldığı, atıştığı-deyiştiği Çobanoğlu- Taşlıova, Reyhanî-Nuri Çırağı, Sümmanî-Âşık Şenlik gibi örneklerde olduğu gibi âşık bir arkadaşı vardır. Âşıklar zaman zaman farklı kişilerle de atışsa da en çok ilgi gören, beklenen, merak edilen atışmalar isimlerinin beraber anıldığı âşıklarla olan atışmalardır. Öztürkoğlu ise genelde Nejdet Kuyumcu ile anılmakta ve birçok programa katılmaktadır. Arkadaşlıklarının yaklaşık yirmi yıldır devam ettiğini belirten Öztürkoğlu, Kuyumcu'nun Karslı kendisinin ise Erzurumlu olmasını bir zenginlik olarak gördüğünü dile getirir. Hâlen Kuyumcu ile dostlukları devam etmektedir.

1.7.9. Başarıları

Öztürkoğlu ilk başarısını "Bursa Âşıkler Bayramı"nda elde etmiştir. Lebdeğmez dalında bir cumhuriyet altını kazanmıştır. Lebdeğmez dalında derece yaptığı bir diğer yer ise Kars'ta düzenlenen bir yarışma programıdır. Ayrıca Erzurum Âşıkler Şenliği'nde de koçaklama dalında derecesi bulunmaktadır.

1.8. BASIN VE YAYIN ORGANLARINDA ÖZTÜRKOĞLU

Öztürkoğlu Murat Çobanoğlu ve Nusret Sümmanioğlu ile Mesaj TV'de düzenlenen bir programa katılmıştır. İlk televizyona çıkışı budur. Daha sonraları Çay TV'de "Anadolu Ozanları" adlı programın iki yıl sunuculuğunu yapmıştır. Program daha sonra altı ay gibi bir süre de Seymen TV'de devam etmiştir.

Öztürkoğlu ayrıca Anadolu Dernek TV'de düzenlenen "Gurbetten Türküler", Yıldız TV'de düzenlenen "Ozan Telinden", TRT Avaz'da düzenlenen "Âşıkler Meclisi", Kardelen TV'de düzenlenen "Dilden Dile Anadolu" programlarına konuk olmuştur. Bunların yanı sıra çeşitli radyo programlarına da katılmıştır.

Âşık hakkında "Kocaeli Halk Gazetesi, Darıca Gazetesi, Erzurum Pusula Gazetesi" gibi birçok yerel basında haber bulunmaktadır.

Öztürkoğlu'nun birçok Youtube kanalı vardır. Kanallardan birinde kendisine ait olan 12 türkölük albümü yer almaktadır. Bunun dışında âşığın 13 türkölük bir albümü de bulunmaktadır. En çok takipçisi olduğu kanal altı binden fazla aboneye sahip olmakla beraber dört yüz binin üzerinde izlenme alan birçok videosu vardır. Kanalında kendisine ait olan şiirleri okuduğu videolarla birlikte atışmalarına yer verir.

İKİNCİ BÖLÜM

ÖZTÜRKOĞLU'NUN ŞİİRLERİNDE İŞLEDİĞİ KONULAR VE KİŞİLER

2.1. İŞLEDİĞİ KONULAR

Öztürkoğlu şiirlerinde birçok farklı konu işlese de vatan, bayrak, gurbet gibi konular üzerinde çokça durduğu görülür. Şiirlerinde sıkça işlediği konular şöyledir:

2.1.1. Millî Konular

2.1.1.1. Vatan Sevgisi

"Türkler hayatının şekillendiği, millî azim ve fikirlerinin beslendiği, galibiyetlerini yaşadığı, sanat ve kültür eserlerini sahnelediği, yeni nesillerinin üzerinde boy attığı, nimetlerinden gıdalandığı, atalarının koynunda yattığı vatanını çok sever. Onu sevmeyi imanın bir gereği olarak görür. Ona; bir âşığın sevgilisine, bir evlâdın annesine bağlılığı gibi bağlıdır. Bu sebepten olsa gerek ona 'Ana Vatan' demişlerdir. Vatanın bağrından çıkmış âşıklarda ise vatan sevgisi daha bir başkadır" (Kolukısa, 2016: 60). Aynı şekilde Öztürkoğlu'nda da vatan bir anne kutsiyeti taşır. Vatan toprağının dört bir yanını benimser ve bu vatandan bir küçük taşın bile elimizden gitmesine razı olmaz. Binlerce şehidin kanı ile suladığı bu vatani korumanın şeref ve haysiyet meselesi olduğunu düşünür. Vatan toprağında yaşayan her bir ferdin kardeşlik çerçevesinde birlik olarak bu vatani koruması gerektiğini söyler. Bu bakımdan "Bizimdir" adlı şiir onun vatan sevgisini ve birleştirici dilini sergilediği en güzel eserlerindendir. Şiirde millî marşımız olan "İstiklal Marşı'na da "toprakta kefensiz yatan" ibaresi ile gönderme yapmıştır. Şiirin dördüncü ve beşinci hanesi şöyledir:

"...

Toprakta kefensiz yatani üzme

Tarihi çeviren Ata'nı üzme

Şu nazlı bayrağı, vatani üzme

Ataların armağanı bizimdir

Ey Çerkez'im, Türk'üm, Kürt'üm, dadaşım

*Bizi bizden bölenlere savaşım
Anadolu gövdem, Ankara başım
İstanbul'dan Ardahan'ı bizimdir" (55)*

2.1.1.2. Bayrak Sevgisi

Toplumlar, kavimler, kabileler, takımlar gibi birçok oluşum kendilerini başkalarına tanıtmak, başkalarından ayrılmak için kendilerini simgeleyen bayraklar oluşturmuştur. Türk bayrağı da bunlardan biri olmakla beraber kırmızı rengin şehitlerin kanı ile ilişkilendirilmesi açısından bir kutsiyet kazanmıştır. Türkler için bayrak o kadar kutsaldır ki onu yere koymanın uygunsuz olacağını düşünürler ve nerede yerde bir bayrak görseler onu öpüp kaldırır. Bayrağa karşı yapılan saygısızlığı asla kabul etmezler.

Âşıktaki bayrak sevgisi öyle yücedir ki "Bayrakla Hasbihâl" adında bir de şiiri vardır. Şiirde bayrakla sohbet eder şekilde konuşarak onun güzelliklerini vurgular. Şiir dedim- dedi tarzı koşma türüne de örnektir. "Dedim-Dedi türü şiir "Halk şiirinde saygın olarak kullanılan bir biçim olup koşma ve semailerdeki âşık ve sevgilinin (dedim-dedi ifadesine bağlı) karşılıklı söyleşmelerdir. İlk örnekleri Kaşgarlı Mahmud'un DivanüLügat'it-Türk'de görülmektedir. Hikmet Dizdaroğlu, "Dedim-dedi"lerin canlı koşma şeklinde olduğunu ve gelenek hâline geldiğini ayrıca şiire canlılık ve devinim getiren bir yol olduğunu ifade etmektedir. Bu tür âşık şiirinde genellikle seven ile sevilen arasında geçen atışma/deyişmenin âşık tarafından dile getirilmesidir" (Atmaca, 2016: 114).

*"Dedim nasılsın bayrağım – dedi ki malum
Dedim hep dalgalanırsın – dedi ki hâlim
Dedim ya bu Anadolu – dedi ki elim
Dedim hiç ayrı kaldın mı – söyledi yok yok*

*Dedim rengin niye aldır – dedi ki kandan
Dedim sendeki bu şeref – dedi ki şandan
Dedim kimden hoşlanmazsın – dedi düşmandan
Dedim ondan korkun mu var– söyledi yok yok*

Dedim sendeki hürriyet – dedi istiklâl

Dedim göğsündeki ılık – dedi ki hilal
Dedim sana dökülen kan – dedi ki helal
Dedim haram diyen var mı – söyledi yok yok

Dedim senin kardeşin kim – dedi ki vatan
Dedim toprakta kefensiz – dedi ki yatan
Dedim senin tarihin kim – dedi ki atan
Dedim yoksa unuttun mu – söyledi yok yok

Dedim Taner Öztürkoğlu – dedi ki Âşık
Dedim yazdığı bu destan – dedi ki ılık
Dedim sana sevdalıdır – dedi yoldaşık
Dedim onda yalan var mı – söyledi yok yok" (156)

Öztürkoğlu bayrağa olan hayranlığını "Kurban Olurum" adlı şiirin bir dördlüğünde şöyle dile getirir:

"Çok eskidir bu türkünün öyküsü
Türküünden doğdu Türk'ün türküsü
Al bayraktır sinemizin örtüsü
Ben hilalin duruşuna, kaşına kurban olurum" (139)

"Şanlı Türk Tarihi" adlı şiirde ülke evlatlarının bayrak için şahadet şerbeti içip canlarını bu uğurda verdiklerini dile getirir. Bayrak candan daha kutsal sayılmıştır. Bu kutsalı korumak için binler canını verse de tükenmez çünkü arkadan yeniden gelen binler, milyonlar vardır. Şiirde bu hususta söylenen dördlük şu şekildedir:

"Şehitlerde şahadetin şerbeti
Sür demiş evladım sür mürüvveti
Cephede değişir bayrak nöbeti
Biz gideriz arkamızdan gelen var" (140)

2.1.2. Dinî Konular

2.1.2.1. Allah Sevgisi

İnsanoğlu yaşamı ve evreni anlamlandırabilmek için asırlar öncesinden süregelen bir yaratıcı inancına sahiptir. Kimi inançlar çoklu yaratıcının olduğunu savunurken kimi inançlar ise tek tanrının olduğunu savunmaktadır. Farklı inanç sistemlerinde bu yaratıcı/yaratıcıların isimleri farklılık arz etse de yaratma, tanzim etme açısından ortak vasıfları vardır. Öztürkoğlu tek tanrılı bir din olan İslamiyet'i benimsemiş bir Müslüman'dır. Şiirlerinde çokça İslam dininde yaratıcı olan Allah'ın ismini anmaktadır. Bütün iyi dileklerini ondan isteyip, kötülükleri ona havale eder.

İslamiyet'te nefsi dizginlemek, bu dünyadaki hayatı doğru bir şekilde yaşayıp buradaki geçici zevklerin büyüüne aldanmayarak öteki dünya için, Allah'a kavuşmak için çaba sarf etmek gerekir. Tasavvuf inancında ise nefsin senlik benlik davasından kurtularak fenaya yani Allah'ta bir olarak, kendi benliğinden sıyrılmaya böylelikle "fenafillah" makamına ermek amaçlanır. "Koru Ya Rabbi" adlı şiirde Öztürkoğlu "ben" diyenden yani senlik benlik davası edip nefsini dizginleyemeyen, birlik patasında erimekten çok uzak olan, "fenafillah" kavramını idrak etmekte zorluk çeken kişilerden Allah'a sığınır. Şiirin bir kısmında bu durumu şöyle dile getirir:

"...

Sana ulaşmayan yoldan, yollardan

Seni zikretmeyen zelil dillerden

Nefsine kul olmuş gafil kullardan

Ben diyenden bizi koru ya Rabbi

Kâinata akli ermeyenlerden

Mana âlemine girmeyenlerden

Senin hikmetini görmeyenlerden

Ben diyenden bizi koru ya Rabbi

*Seni konuşmayan sözden uzak et
Seni tanımayan yüzden uzak et
Sana ağlamayan gözden uzak et
Ben diyenden bizi koru ya Rabbi" (45)*

2.1.2.2. Peygamber Sevgisi

İslam dininin tebliğ edicisi, peygamberi Hz. Muhammed'dir. Bu dini benimseyenlerde ona karşı müthiş bir sevgi vardır. Bu sevgiyi Öztürkoğlu'nda da görmek mümkündür. Öyle ki onu metheden, ona olan sevgisini, özlemini dile getirdiği " Yar Resulullah" adlı bir de şiiri bulunmaktadır. Şiirin bir dördlüğünde ona ümmeti olanların sevinmesi gerektiğini şöyle dile getirir:

*"Göremedik, gören gözler övünsün
Görüp asi olanların dövünsün
Sana ümmet olan kullar sevinsin
Olmuşsun âleme yâr Resulullah"(47)*

"Bize Ya Rabbi" adlı şiirde Allah'tan bizlere Hz. Muhammed'in yolundan gitmeyi nasip etmesini dilediği şiirin bir dördlüğü şu şekildedir:

*"Unutturma insanlığın özünü
Perdeleme hikmetine gözümü
Hak Resulün ol nebinin izini
Sürmeyi nasip et bize ya Rabbi"(50)*

2.1.3. Doğa ve Çevre

2.1.3.1. Doğa Sevgisi

Âşık köyde doğup büyüdüğünden dolayı doğayla iç içe yaşamıştır. Daha sonraları iş icabı şehir hayatına geçen âşığın şiirlerinde doğaya karşı olan özlem ve sevgiyi görmemek imkânsızdır. "Yan Yana" adlı şiirin bir dördlüğünde toprağın cömertliğini şöyle anlatır:

*"Toprak nebatatı sunar
İkramı yanında pınar
Uzar gider ulu çınar
Yaprak, gövde, dal yan yana" (8)*

2.1.3.2. Yaylalar

Tabiatın güzelliğini gösterdiği yerlerden birisi de yaylalardır. Öztürkoğlu'nun birçok şiirinde yaylalardan bahsettiği görülür. "Yaylalar" adlı şiirin bir dördlüğünde bahar ve yaz ayları geldiğinde tabiatta otların yeşermesi ve çiçeklerin açmasıyla doğanın kavuştuğu güzelliği yaylaların süslenmesi şeklinde şöyle aksettirir:

*"Yaz bahar ayları gelip çatanda
Gelin olup süslenirsin yaylalar
Eteğinde dudu kumru ötende
Seda verir seslenirsin yaylalar" (48)*

Yaylaların güzelliğinden bahsedilen bir diğer şiir ise "Bizim Yaylaların Bizim" şiiridir. Şiirin ikinci hanesinde yaylaların renkleri, bitki örtüsü bir kilim gibi göz önüne serilir. Şiirin ilgili kısmı şu şekildedir:

*"Elvan elvan olur dağın eteği
Sarar yamacını gülü çiçeği
Yeşil gelin olur çimen güveği
Bizim yaylaların bizim dağların" (84)*

Öztürkoğlu "Dağlar" adlı şiirinde ise yaylalara olan derin sevgisinden şöyle bahsetmektedir:

*"Hem çimenen hem çiçeğin âşığı
Baktıkça destanın yazarım dağlar
Senin hayalindir benim maşukam
Ağlar yaylaların gezerim dağlar
Dağlar dağlar dağlar dumanlı dağlar
Gözlerim yaşarır, kalbim kan ağlar" (87)*

2.1.3.3. Deprem

Öztürkoğlu 1999'da meydana gelen Kocaeli- Gölcük'te meydana gelen depremten etkilenenler arasındadır. O dönemde yaşadığı ev de ağır hasar almıştır. "Fenadan Korkuyorum" adlı şiirde âşık aniden gelişen bu depremin işlerini düzgün yapmayan, sahtekarlık, fırsatçılık yapan insanların ipliğini nasıl pazara çıkardığını vurgular.

Türkiye'de 6 Şubat 2023'te meydana gelen ve birçok ili etkileyen, binlerce insanın ölümüne sebep olan depremde de yapılan birçok usulsüzlük meydana çıkmıştır. Tarihler değişse, teknoloji gelişse, imkanlar artsa da daha çok kazanmak isteyen ve bu uğurda insanların hayatını hiçe sayan insanların değişmediği görülür. Öztürkoğlu'nun dün için yazdığı şiirin bugünlerde yaşanan olayları da kusursuz bir biçimde anlatması söylenen şiirlerin etkisinin anlık değil uzun soluklu olduğunun da bir göstergesi niteliğindedir. Şiirin depremle dörtlüğü şu şekildedir:

*"Aniden bir deprem oldu, iplik çıktı pazara
Sabi sübyan, çok günahsız birden gitti mezara
Taktir Allah'tandır amma hatayı kulda ara
Puşt mütaahidin yaptığı binadan korkuyorum" (160)*

Âşık deprem zamanı yaşanan korkudan dolayı psikolojilerinin bozulduğunu ve bir müddet de korkudan dışarıda çadırlarda konakladıklarını "Vay Diye Diye" adlı şiirin ilgili kısmında şöyle dile getirir:

*"Yıl doksan dokuzda depremle battık
Arsayı, binayı ucuza sattık
Bir zaman korkudan çadırda yattık
Kafayı oynattık, fay diye diye" (120)*

2.1.3.4. Çevre Kirliliği

Doğayı seven her insan çevre kirliliğinden şikâyetçidir. Günümüzde sanayinin gelişmesi birçok çevre kirliliğine sebep olmuştur. Doğaya karşı umursamazca davranan insanlar da bu kirliliklere ayna tutmaktadır. Öztürkoğlu bu kirlilikten çok şikâyetçidir. "Hey Hey" adlı şiirin ilk iki dörtlüğünde çevre kirliliğine şöyle değinmektedir:

"Bir asi rüzgâr esiyor
Korkam bizi kaldıracak
Nebatat zehir kusuyor
Sinemizi deldirecek

Her yer radyasyon alanı
Zehirliyor her insanı
Hava fabrika dumanı
Yavaş yavaş öldürecek"(29)

"Hemşerim" adlı şiirin bir dördlüğünde de hava kirliliğinin insanlara zarar verdiğini, sürekli yapılan yeni binalar nedeniyle artık doğal alanların kalmadığını şöyle söyler:

"Su yetirmez barajlara nehirler
Hava kirlî, insanları zehirler
Beton yığınyla doldu şehirler
Dere tepe, düz kalmadı hemşerim" (101)

2.1.4. Özlem

2.1.4.1. Sevgiliye Duyulan Özlem

Âşıklar hem ilahi sevgiyi hem de beşerî sevgiyi şiirlerine konu ederler. Hiçbir âşık düşünülemez ki maşuktan bahsetmesin. Aşkın en coşkulu hâline onların şiirlerinde rastlamak pek tabii olduğu gibi özlemi de en iyi bilenlerdendir onlar.

"Gönlümün Dağında Bir Duman" adlı şiirde Öztürkoğlu kelimelerle tarif edemediği sevdasından uzak kalışını, derdini sazı ile paylaşmasını ilgili dördlükte şöyle dile getirir:

"Bu sevdayı tarif etmez kelime
Uzak kaldım ben o yârin eline
Dert ortağı sazım alsam elime
Mızrap ağlar, perde ağlar, tel ağlar" (130)

"Gel Bana Yeter" adlı şiirin ilk dizesinde de sevgiliye olan özlemini, kendisi gelmezse bile bir selam göndermesini söyler. Sevgiliden haber almak bile yeterlidir. İlgili dördlük şu şekildedir:

*"Hasretin bağırmı oyar sevdiğim
Yakma bu sinemi, gel bana yeter
Eğer gelmez isen bir haber gönder
Bir selam bir kelam sal bana yeter"(94)*

2.1.4.2. Memleket Özlemi/Gurbet

İnsanlarda doğup büyüdüğü coğrafyalara karşı büyük bir sevgi oluşur. Her ne kadar insanoğlu her coğrafyaya adapte olabilme yeteneğini göstermiş olsa da memleketin yeri hep bir başka kalır. Bu bakımdan Öztürkoğlu'nun birçok şiirinde memlekette uzak olmanın acısı, özlemi derinden sezilir. Birçok şiirinde gurbette olma durumuna değinir.

"Bir de Ben" adlı şiirde âşık gurbete gittiği zaman genç olduğunu, memleketin hasretinin kendisini nasıl etkilediğini şöyle dile getirir:

*"Civan idim gurbet ele gidende
Sılanın hasreti kalmıştı bende
Etle tırnak olduk aynı bedende
Biri gurbet, biri hasret, bir de ben" (80)*

"Yine Hatırladım Bizim Elleri" adlı şiiri tamamen memleket özlemi üzerine söylediği bir şiiridir. Şiirin ilk iki dördlüğü şöyledir:

*"Yine hatırladım bizim elleri
Özledim de ben sılamı özledim
Dağlarında çiçekleri, gülleri
Özledim de ben sılamı özledim*

*Dinle gardaş dinle sana anlatım
Nerde küheylanım hani kır atım
Tarlada orağım, çayırda natım
Özledim de ben sılamı özledim" (131)*

Öztürkoğlu "Gurbet" adlı şiirinde gurbet elde olmanın zorluğundan bahsetmiştir. Gurbetin ömrü yiyip bitirdiğini, insanın gurbette nasıl yitik hissettiğini şiirin üçüncü hanesinde çok canlı bir şekilde dile getirmiştir. İlgili kısım şöyledir:

*"Gurbet neralere getirdin beni
Ömrüm yaralandı, bitirdin beni
Gözün aydın olsun yitirdin beni
Attığın zindanda bul beni" (99)*

2.2. ŞİİRLERDE ADI GEÇEN KİŞİLER

2.2.1. Tarihî ve Siyasi Kişiler

2.2.1.1. Nemrut

Kaynaklarda hakkında farklı bilgiler bulunsa da İbrahim Peygamber'i ateşe atması dolayısı ile zalim bir kral olarak anılmaktadır.

"...

Nemrut, İbrahim'i ateşe atmış" (121)

2.2.1.2. Fatih Sultan Mehmet ve Molla Gürânî

Osmanlı İmparatorluğu'nun yedinci padişahı olan II. Mehmet 1432 yılında doğup 1481 yılında vefat etmiştir. İstanbul'u fethetmesi dolayısı ile kendisine fetheden manasında Fatih denmiştir ve Fatih Sultan Mehmet olarak anılmaktadır. Molla Gürânî ise kendisinin hocalarından biridir. Öztürkoğlu, "Ömür Yetişmez" adlı şiirinden kendilerinden şöyle bahsetmektedir:

*"Taner Öztürkoğlu ah edip yandı
Tarihler felç oldu, çağlar tılandı
Molla Gurânî'nin nesli tükendi
Fatih gibi hatem memur bulunmaz"(110)*

2.2.1.3. Kanuni Sultan Süleyman

Osmanlı İmparatorluğu'nun onuncu padişahıdır ve I. Süleyman olarak bilinmektedir. Yönetimi sırasında birçok başarıya imza atmış güçlü bir padişaktır. Çok güçlü olan padişah, hayat döngüsünün nihai sonucu olan ölümü tattıktan sonra bu dünyanın ona bile kalmadıysa kimseye kalamayacağı söylenerek nihai sonun, ölümün simgesi hâline getirilmiştir. Birçok şiirde, şarkıda, türküde bu yönü vurgulanarak anılmaktadır. Öztürkoğlu da hayatın geçiciliğini vurgulamak için ona "Deli Gönül" adlı şiirinin üçüncü hanesinde şöyle yer vermiştir:

*"Feleğin çok gizli var imtihanı
Tutmadı bak tahtında **Süleyman**'ı
Üstüme güldürme dostu, düşmanı
Oyuncağı etme beni kulların"* (150)

2.2.1.4. Barbaros Hayrettin Paşa

Barbaros, Osmanlı İmparatorluğu döneminde yaşamış başarılı bir denizcidir. Öztürkoğlu, denizcilikte ne kadar ileri olduğumuzu, bu alandaki izimizi vurgulamak için "Türk'sün Müslüman'sın" adlı şiirin beşinci hanesinde kendisine şöyle yer vermiştir:

*"Malazgirt'te, Çaldıran'da elin var
Aras'tan Hazar'a akan selin var
Barbaros'la yelkenin var yelin var
Denizde, deryada yönün var oğul"* (137)

2.2.1.5. Mustafa Kemal Atatürk

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu ve ilk Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk'tür. 1881 yılında doğmuş olup yaşamı sürecince birçok farklı askerî rütbede görev yapmıştır. Başarılı bir devlet adamı olmanın yanında ayrıca "Nutuk" adlı kitabın yazarıdır. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu olan bu büyük kahraman Çanakkale Savaşı'nda büyük bir başarı elde etmiştir. Öztürkoğlu da onun bu başarısına ve ülke için ifade ettiği büyük anlama değinmek için "Bak" adlı şiirin altıncı hanesinde şöyle yer vermiştir:

"Çanakkale geçilmez
Cengâver **Ata**'na bak
Ona değer biçilmez
Yazılan destana bak" (1)

2.2.1.6. Nene Hatun

93 Harbi olarak bilinen Osmanlı-Rus Savaşı'nda Ruslar tarafından ele geçirilen Erzurum tabyalarını halk ile birlikte düşman işgalinden kurtararak savaşın simgesi hâline gelen Erzurumlu kadın kahramandır.

Öztürkoğlu, Rusların yaptığı zulmü ve onlara direnen kahramanlardan biri olan Nene Hatun'u "Bak" adlı şiirin on dördüncü hanesinde şöyle anmaktadır:

"**Nene Hatun** bir gelin
Elinde kalkana bak
Rus'un ettiği zulüm
Tabyada yatana bak" (1)

2.2.1.7. Saddam Hüseyin ve Tony Blair

Saddam Hüseyin Irak'ın beşinci cumhurbaşkanıdır. Tony Blair ise Birleşik Krallık Başbakanı olarak görev yapmış siyasetçidir. Irak'ın işgalinde rol oynayanlar arasındadır. Öztürkoğlu, Batı'nın istilacılığını ve sömürgeciliğini dile getirmek için bu iki siyasi şahsiyete "Hey Hey" adlı şiirin şu dördlüğünde yer vermiştir:

"İnsan hakları şahane
Oyun değil de ya bu ne
Saddam Hüseyin bahane
Toni cebi dolduracak" (29)

2.2.1.8. Vladimir Putin ve George W. Bush

Bush, Amerika Birleşik Devletleri'nin bir dönem başkanlığını yapmış siyasetçidir. Putin ise hâlen daha Rusya Devlet Başkanı olarak çalışan siyasetçidir. Bu iki siyasetçiye "Soysuzun Destanı" adlı şiirin şu dördlüğünde yer verilmiştir:

"Sakin ola hanesine girmeyin
 Gözrmezlikten gelin, selam vermeyin
 Devletin sırrını buna vermeyin
 Ya **Putin**'e, **Bush**'a diyer bu adam" (155)

2.2.1.9. Zinnur Büyükgöz

Gebze Belediye Başkanı olan siyasetçidir. Kendisine "Zabıta" adlı şiirin son dördlüğünde şöyle yer verilir:

"Taner Öztürkoğlu söyledi bir söz
 Asırlık teşkilat bozulur mu öz
 Gebze'mizde Başkan **Zinnur Büyükgöz**
 Vatandaşa hizmet verir, yön verir" (155)

2.2.2. Dinî-Tarihî ve Mutasavvıf Kişilikler

2.2.2.1. Hz. Âdem

Yaratılışın özü yani ilk insandır. İnsanoğlunun o ve eşi Havva'nın soyundan geldiğine birçok dince inanılır. İlk peygamber olarak kabul görmektedir.

"Senlik benlik nedir bırak, ilim irfan çağıdır
 Güzel yurdum, Anadolu'm âlemin ortağıdır
 Türkü, Kürdü ne Çerkez'i, Alevi'si, Sünni'si
 İnsan Mevla'nın kuludu, **Âdem**'in uşağıdır" (162)

2.2.2.2. Hâbil ile Kâbil

İlk insanlar olan Hz. Âdem ve Havva'nın oğullarıdır. Tarihte işlenen ilk cinayetin bu iki kardeş arasında yaşanan olay sonrası gerçekleştiği bilinir. Kardeşler arasındaki mücadeleler birçok esere konu olmuştur. İnsanın mücadelesi hayata geldiği andan itibaren başlar. Mücadele, hayatla olan mücadelenin yanında içinde bulunan aile fertleriyle olan mücadeleyle ilk adımlarını atar. Doğdukları andan itibaren kardeşiyle kavga etmeyen tek bir insan bile düşünülemez. Bu kavga ortak yaşam ortamında yaşama

nedeniyle paylaşılmak zorunda olan şeyler yüzünden çıkar çoğunlukla. Bu mücadeleler kişiyi gelişime iten mücadeleler olsa da zaman zaman tatsız sonuçlandığı da olur. Öztürkoğlu ilk insanlardan bu yana gelişen bu kardeş kavgalarına, kıskançlıklara gönderme yaparak kindarlığın eskiden beri var olduğunu ve insanın yapısında, fitratında bulunduğunu işaret eder. "Kapısındadır" adlı şiirde geçen bu dörtlük şöyledir:

*"Kardeşler Yusuf'u kuyuya attı
Sebep ne, yedi yıl zindanda yattı
Kâbil de Hâbil'in kanın akıttı
Kindarlık insanın yapısındadır" (67)*

2.2.2.3. Hz. İsmail

Birçok dince kabul edilen peygamberlerden birisidir. Babası Hz. İbrahim'in onu tanrıya kurban vermesi hadisesiyle hafızalara kazınmıştır.

*"Bu aşkın sırrına olmuşuz nail
Hakkı rehber eden olur mu zail
Rıza-i Hak için olduk İsmail
Kurban için kuzu bizden alınır" (53)*

2.2.2.4. Firavun, Hz. İbrahim, Hz. Yusuf

Firavun, Hz. Musa ile yaşadıkları hadiselerden ötürü zalim bir kral olarak bilinmektedir. Hz. İbrahim ve Hz. Yusuf da bilenen peygamberlerdendir. Firavun ve Nemrut, peygamberlere yaptıkları kötülüklerle anılmakla ortak bir özellik taşırlar. Hz. Yusuf ise uğradığı bir iftira sonrası senelerce zindanda yatmasıyla bilinir. İnsanoğlu tarafından çıkar savaşları için peygamberler ateşe ve zindana atılmıştır. Bu çıkar savaşının eskiden bugüne kadar gelmiş olduğu aşikârdır. "Vicdanla Cüzdan Savaşı" adlı şiirde bu durum şöyle işlenmiştir:

*"Firavun ordusu deryada batmış
Nemrut, İbrahim'i ateşe atmış
Yusuf peygamber de zindanda yatmış
Cüzdanla vicdanın savaşı beyler" (121)*

2.2.2.5. Mehdi

Kur'an'da adı geçmese de hem İslam inanışına sahip olan hem de başka dinî inanışa sahip kişilerce gelecekte zuhur edecek kurtarıcı olarak inanılmaktadır.

*“Zaman garipleşti, bağrım ezilir
Asılsızlar nerede olsa sezilir
Ekрана çıktı mı **Mehdi** kesilir
Kendisinden bir rivayet çıkarır” (153)*

2.2.2.6. Hızır

Kimi çevrelerce peygamber kimi çevrelerce de yaratıcının özel güçler verdiği bir kişi olarak kabul edilir. Menkıbevi hikâyelerde de adı geçmekle beraber insanlara yardım eden bir kişi olarak bilinir. Menkıbelerde ölümsüzlük suyunu bulup içtiği, bundan dolayı ölümsüz olduğu anlatılır.

*"Mevlânâ'yı yoldaş eyle
Can Yunus'u gardaş eyle
Ol **Hızır**'ı sırdaş eyle
Yollar beni dosta götür" (36)*

2.2.2.7. Hz. Muhammed

571 Mekke doğumlu olup İslam dininin kurucusu, peygamberidir. Kendisine kitap olarak Kur'an indirilmiştir. Yaşamı boyunca Allah'ın emirlerini yaymak ve insanları İslam dinine davet etmek için çalışmıştır. Bu uğurda çeşitli savaşları da yönetmiş bir komutandır. Öztürkoğlu'nun birçok şiirinde Hz. Muhammed'i andığı, ondan övgü ve sevgiyle bahsettiği görülür.

*"Çırpındılar hak dalını eğmeye
Ömür yetmez yüceliğin saymaya
Dilim layık değil seni övmeye
Saklarım içimde sır **Resulullah**" (47)*

2.2.2.8. Hz. Ömer

Dört büyük halifeden birisidir. Adaletli vasfı ile tanınmaktadır. Nazım-nesir birçok eserde onun bu adaletli kişiliği övülür. Öztürkoğlu da onun bu vasfına değinmiştir.

*"Okuy gayret eyle başta kalasın
Hakikatte haklı yerin alasın
Adalette **Ömer** gibi olasın
İnsanlıkta imtihanın var oğul"* (137)

2.2.2.9. Hz. Ali

Hz. Muhammed'in damadı ve dört büyük halifeden biridir.

*"Zalime karşı dururum
Yetimin kolu olurum
İncinir ise gururum
Çarpışır **Ali** olurum"* (13)

2.2.2.10. Veysel Karanî

Siirt'te türbesi bulunan zat Peygamber dönemi yaşamış olup onu göremediği söylenir. Peygamber'in ona hırkasını hediye ettiği menkıbesi ile bilinir.

*"Yoldaş ile, yâran ile
Dost yarasın saran ile
Sadık **Veysel Karan** ile
Yollar beni dosta götür"* (38)

2.2.2.11. Ebu'l-Hasan Harakânî

Hasan Harakânî, Horasan'ın Harakan köyünde doğup büyümüş mutasavvıf bir kişidir. Evliya olarak bilinen Harakânî, Selçuklu-Bizans arasında yaşanan akıncılık savaşları sırasında Kars civarında şehit düşmüştür. Kars ilinde kendisinin türbesi bulunmaktadır. Şehitlik vasfı ile de "Bak" adlı şiirde kendisinden şöyle bahsedilmektedir:

"Kars ilinde bir şehit
Hasan Harakân'a bak
 Selçukludan bir seyit
 Dost ulu hakana bak" (1)

2.2.2.12. Hallâc-ı Mansûr

Hurûfîlik akımını benimsemiş mistik, mutasavvıf şairdir. Düşünceleri ve söyledikleri yüzünden yaşadığı dönemde vahşice öldürülen Mansur'un adı, "Ben Şimdi Sümman'a Ne Diyeceğim" adlı şiirde bir dizede geçmektedir. İlgili dize şöyledir:

"**Mansur'un** misali dara verdiler" (154)

2.2.2.13. Hacı Bektaş-ı Veli

Bektaşîlik tarikatının kurucusu olan mutasavvıf âlimdir. "Alevi Bizdendir Biz Alevi'den" adlı şiirde kendisinin adı geçmektedir. Adının geçtiği dörtlük şu şekildedir:

"**Hünkâr Hacı Bektaş Veli** bizimdir
 Yunus, Mevlânâ'nın kolu bizimdir
 Allah'ın Aslanı Ali bizimdir
 Alevi bizdendir biz Alevi'den" (77)

2.2.2.14. Erzurumlu İbrahim Hakkı Hazretleri ve Alvarlı Efe Hazretleri

Alvarlı Efe, Erzurum'un Pasinler halkından olan ve Erzurum'un kurtuluşunda gösterdiği kahramanlık ile anılan âlim ve mutasavvıflık yönü ile bilinen bestelenen şiirleri ile de tanınan Muhammed Lutfi'dir. İbrahim Hakkı ise yine Erzurum'un Pasinler yöresi halkından olan "Marifetname" adlı birçok ilim hakkında bilgi veren kitabın yazarı bir âlimdir. Erzurum'un simgesi hâline gelen bu iki arif insandan "Bak" adlı şiirde şöyle bahsedilmiştir:

"**İbrahim Hakkı mârif**
 İlimde irfana bak
 Alvarlı Efe arif
 Yazdığı divana bak" (1)

2.2.3. Edebî Kişiler

2.2.3.1. Âşık Murat Çobanoğlu, Âşık Şeref Taşlıova ve Âşık Sümmanî

Âşıklık geleneğinin bilinen önemli üstatlarından Sümmanî Erzurumlu, Çobanoğlu Karslı, Taşlıova ise Ardahanlıdır.

"Murat Çobanoğlu ey Taşlıova

*Ben şimdi **Sümman**'a ne diyeceğim*

Bu nasıl âşıklık bu nasıl dava

Âlem-i insana ne diyeceğim" (154)

2.2.3.2. Yunus Emre ve Mevlânâ

Verdikleri edebî eserler ile bulundukları çağa damga vuran, etkileri hâlen daha devam eden iki önemli kişiliktir. Mevlâna vermiş olduğu "Mesnevi" adlı eseriyle birçok muhitçe tanınır. Yunus Emre ise Türkçeyi güzel ve etkili kullanması ile bilinen derviş, şairdir. Şiirleri etkisini yitirmeden hâlen günümüzde dilden dile dolaşır. Her kesimce sevilip anlaşılması onun dili ne kadar sade, anlaşılır olmakla birlikte müthiş derinlikli kullandığının göstergesidir. Öyle ki günümüzde yabancılara Türkçe öğreten "Yunus Emre Enstitüsü" onun adı ile faaliyet göstermektedir. Öztürkoğlu da ona dili etkili kullanmasından ötürü şiirinde yer vermiştir. "Bizden Alınır" adlı şiirin ilgili dördlüğü şöyledir:

"Âşıklar diyarı serhat ilinin

***Mevlânâ** sevgisi, **Yunus** dilinin*

Gönüllerde yanan aşk fitilinin

Lambasının gazı bizden alınır"(53)

2.2.3.3. Âşık Reyhanî

Erzurumlu usta âşıktır. Erzurum'dan sonra Bursa'ya göç ederek orda yaşamıştır. Öztürkoğlu'nun amcası ile komşudur. Âşık bu sayede onunla tanışma, kaynaşma fırsatı bulmuştur. "Reyhanî'nin Ardından" adlı şiir onun vefatı üzerine yazılmıştır. Bir dördlükte onun âşıklık geleneği içerisindeki konumuna şöyle değinilmiştir:

"Sen ki bu sanatın kaptanı idin
 Sen ki çok deryalar geçtin Reyhanî
 Sen ki âşıkların Ceyhan'ı idin
 Sen ki hem çağlayıp coştun Reyhanî" (138)

2.2.3.4. Âşık Şenlik

Çıldır doğumlu âşıktır. "Türk âşıklık geleneğinde ozanlar zincirinin önemli bir halkasını Âşık Şenlik (1850-1913) oluşturmaktadır. Dinî, millî, edebî şiir koşup söz söyleme başarısı, âşık havaları ve halk hikâyeleri oluşturma yeteneği, düşman işgali yıllarında memleketini terk etmeyerek halkıyla birlikte olma vefalılığı ile o, mükemmel bir Türk ozanı olma kişiliğini sergilemiştir" (Kafkasyalı, 2004: 107). Öztürkoğlu da onu bu cengâver kişiliği ile şiirinde işler. Vatanı nasıl savunduysa çokça atışmalar yaptığı Âşık Sümmanî'nin hatırasını da eğer yaşasa idi koruyacağını "Ben Şimdi Sümman'a Ne Diyeceğim" adlı şiirin ikinci hanesinde şöyle belirtir:

"Kıyılır mı dost bağında güllere
Şenlik kalksa sizi verir sellere
 Şu bizim diyara, bizim ellere
 Gidersem Narman'a ne diyeceğim" (154)

2.2.3.5. Nef'î

Erzurum-Pasinler doğumlu olup 17. asırda yaşamış Divan şairidir. Hiciv tarzı şiir söylemesi ile bilinir. Bu özelliği onu ölüme götürmüştür.

"Hani nerde **Nef'î** gibi gerçekleri yazanlar
 Âşıklıkta ucuzladı, töredi kalpazanlar
 Menfaatin karşısında suspus oldu ozanlar
 Sazlar tanzara çalıyor, telimiz yaralandı" (163)

2.2.3.6. Nusret Torunî

Âşık Sümmanî'nin torunudur. Dedesi gibi usta âşıklardandır. Öztürkoğlu'nun ilk ustasıdır. Kars'ta yapılan Âşıklar Bayramı'nda Taşlıova ve Çobanoğlu'nun kendisine

gerekli kıymeti göstermemesi Torunî'yi üzmüştür. Aynı mecliste bulunan Öztürkoğlu olanlara şahit olup ustası adına üzülererek bu şiiri söylemiştir. "Ben Şimdi Sümman'a Ne Diyeceğim" adlı şiirin ilgili dördlüğü şu şekildedir:

*"Nusret Torunî'yi zara verdiler
Mansur'un misali dara verdiler
Şenlik diyarında yara verdiler
Ben şimdi Sümman'a ne diyeceğim" (154)*

2.2.4. Edebî Ürünlerinde Adı Geçen Kişiler

2.2.4.1. Dede Korkut

Oğuz Türklerine ait hikâyeler anlatan, Oğuzların atası olarak anılan ozandır. Ozanların piri ve atası olarak bilinen Korkut Ata'ya Öztürkoğlu'nun şiirinde yer vermesi bu bakımdan da kıymetlidir. "Mazlum'un Dili Olurum" adlı şiirde kendisinden bahsedilen dördlük şöyledir:

*"Dede Korkutlardan izim
Kopuzun teli olurum
Oğuzlardan gelir özüm
Bir Türkmen dölü olurum" (13)*

2.2.4.2. Leyla, Mecnun, Kerem

Halk edebiyatında kavuşamayan âşıklar hakkında birçok hikâye anlatılmaktadır. Leyla ile Mecnun bir Arap halk hikâyesi olmakla beraber birçok kişi tarafından yazılmış bir hikâyedir. Mecnun'un aşkı için çöllere düşmesini, Leyla'sını aramasını anlatır. Kerem ise Kerem ile Aslı hikâyesinin kahramanıdır. İsfahan Padişahı'nın oğlu olan Kerem, sevdiği kız olan Aslı ile bin bir meşakkat sonucu evlenir fakat kendisine yapılan büyü yüzünden Aslı'ya kavuşamayınca ah çekerek yanar tutuşur ve küle döner. Halk arasında yanıp tutuşması dolayısı ile büyük sevdaların simgesi hâline gelmiştir. Birçok esere onun aşkı için yanıp tutuşması konu olmuştur. Öztürkoğlu bu üç kahraman "Mazlum'un Dili Olurum" adlı şiirin bir dördlüğünde şöyle yer vermiştir:

*"Leyla'da Mevla'yı buldum
Mecnun'un çölü olurum
Yana yana âşık oldum
Kerem'in külü olurum" (13)*

2.2.4.3. Ferhat

Ferhat ile Şirin adlı halk hikâyesinin kahramanıdır. Klasikleşen kavuşamayan âşıklar konusunun anlatıldığı bu hikâye Hüsrev ile Şiirin adlı hikâyeye dayanmaktadır. Ferhat'ın Şirin'e kavuşabilmesi için dağı delme görevini yerine getirmesine rağmen Şirin'e kavuşamamıştır. "Dağlar" adlı şiirin bir dördlüğünde de bu hadiseye değinilmiştir. Ferhat'ın dağı delmesine rağmen gülü deremediği yani Şirin'ine kavuşamadığı vurgulanarak dağların kimseye geçit vermediği vurgulanmıştır. İlgili dördlük şu şekildedir:

*"Ferhat kazma ile yardı belini
Söyle niye deremedi gülünü
Gün gelir yutarsın Öztürkoğlu'nu
Kaybolur bağrında mezarım dağlar" (87)*

2.2.4.4. Zaloğlu Rüstem

Pers mitolojisiinde adı geçen güçlü bir kahramandır. Güreşçiliği ile bilinir. "Gafil Gezme Deli Gönül" adlı şiirde de onun güçlülüğüne ve güreşçi olmasına değinilmiştir.

Âşık ilgili dördlükte gönlün kendini bir şey sanmaması gerektiğini zira kendisinin Zaloğlu gibi güçlü bir güreşçi olmadığını dile getirirken feleğin büyük bir pehlivan olduğunu ve onunla başa çıkılamayacağını şöyle vurgular:

*"Gafil gezme deli gönül, düşersin boşa bir gün
Kader denen bir yazgıdır, tez gelir başa bir gün
Kendini **Zaloğlu** sayma, felek güçlü pehlivan
Kara talih yakan tutar, getirir tuşa bir gün" (164)*

2.2.5. Sanatçı ve Televizyoncular

2.2.5.1. Sibel Can ve Hülya Avşar

Her ikisi de oyuncu ve şarkıcı olan ünlü sanatçılardır. "Soran Yok" adlı şiirde rağbetin âşıklara değil de Sibel Can ve Hülya Avşar gibi popüler ünlülere olması şöyle eleştirilir:

*"Gerçek âşıkları bıraktı yaya
Kulak veren yoktur söze, imlaya
Şimdi rağbet **Sibel Can**'a, **Hülya**'ya
Öztürkoğlu kimdir diye soran yok" (44)*

2.2.5.2. Seda Sayan

Ünlü şarkıcı, oyuncu ve televizyon programcısıdır. "Hemşerim" adlı şiirin bir dörtlüğünde insanların televizyondan izledikleri bu ünlü kişilere özenerek modaya olan çılgın bağlılıkları ve ünlü olma hevesleri eleştirilmiştir. İlgili dörtlük şu şekildedir:

*"Bizimkiler takip eder modayı
Ekranlardan izledikçe **Seda**'yı
Dört bacım var üçü manken adayı
Anamgilde kız kalmadı hemşerim" (101)*

2.2.5.3. Acun Ilıcalı

Ünlü televizyon programcısı, sunucu ve medya patronudur. "Pop Oyna" adlı şiirde o, yaptığı programlar ve televizyoncu kişiliğiyle anılır. Şiirin ilgili dörtlüğü şu şekildedir:

*"Mahalleden üç beş kişi ekip et
Git **Acun**'a, şansın dene, rakip et
"Biri Bizi Gözetliyor" takip et
Kal ekranda, al ödölün, kap oyna" (113)*

2.2.5.4. Madonna

Amerikalı, dünyaca ünlü şarkıcıdır. "Soysuzun Destanı" adlı şiirin bir dördlüğünde kendisine şöyle yer verilmiştir:

"Kıblesi belirsiz yön değiştirir

Her kılığa girer, gön değiştirir

Yüz dolar alınca din değiştirir

Madonna'ya *Ayşe diyer bu adam*"(135)

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ÖZTÜRKOĞLU'NUN ŞİİRLERİNİN KURULUŞ, ŞEKİL VE SANATKÂRLIK ÖZELLİKLERİ

3.1. KAFİYE KURULUŞU

Âşık Taner Öztürkoğlu'nun 167 şiiri incelenerek şiirlerdeki kafiyeler tespit edilmiştir. Şiirlerde hangi harflerle kafiyelerin sağlandığına bakılırken bu harfleri hangi kelimeler aracılığıyla kullanıldığı, bu kelimelerin tekrar edilme sıklıklarının yanında hangi çeşit kafiyelerin kullanıldığı da ortaya konuldu.

Şiirlerin kafiyeleri tespit edilirken önce birinci haneye bakılmıştır. Bu hanenin ikinci ve dördüncü mısraları ile diğer hanelerin son mısraları arasındaki benzerlikler incelenmiştir. Böylelikle kafiye harfleri tespit edilirken hanelerin kendi içlerindeki kafiyeler değil şiirin genelinde hâkim olan kafiye tespit edilmiştir.

1. L ünsüzü ile 35 şiirde,
2. R ünsüzü ile 16 şiirde,
3. Z ünsüzü ile 16 şiirde,
4. Ş ünsüzü ile 10 şiirde,
5. K ünsüzü ile 5 şiirde,
6. N ünsüzü ile 4 şiirde,
7. Ç ünsüzü ile 3 şiirde,
8. Y ünsüzü ile 3 şiirde,
9. T ünsüzü ile 2 şiirde
10. P ünsüzü ile 2 şiirde,
11. S ünsüzü ile 1 şiirde,
12. M ünsüzü ile 1 şiirde,
13. A ünlüsü ile 1 şiirde,
14. B, C, D, E, F, G, Ğ, H, I, İ, J, O, Ö, U, Ü, V harfleriyle kafiye yapılmamıştır.

L Ünsüzü ile Kafiyeleşen Şiirler:

L ünsüzü ile kafiyeleşen 35 şiirde isim soylu kelimelerle kurulan şiirlerdeki kafiye kelimelerinin sayısı ve şiirlere göre dağılımı şöyledir:

al	4 şiirde (8, 31, 61, 72)
göl	10 şiirde (8, 13, 14, 34, 57, 72, 115, 122, 133, 147)
dal	9 şiirde (8, 14, 34, 57, 60, 61, 70, 94, 163)
bal	6 şiirde (8, 31, 60, 133, 147, 163)
dil	9 şiirde (8, 13, 71, 90, 99, 118, 122, 125, 133)
kol	2 şiirde (8, 13)
el(o.)	1 şiirde (13)
el(il)	5 şiirde (13, 31, 57, 118, 163)
el (yb.)	9 şiirde (14, 34, 51, 61, 90, 99, 118, 122, 150)
tel	6 şiirde (13, 14, 61, 72, 115, 163)
döl	1 şiirde (13)
bülbül	1 şiirde (13)
çöl	2 şiirde (57, 115)
kül	2 şiirde (13, 122)
sel	2 şiirde (13, 99)
yel	2 şiirde (13, 115)
yol	14 şiirde (13, 14, 31, 34, 57, 61, 71, 90, 99, 115, 118, 125, 147, 150)
kul	9 şiirde (13, 31, 34, 99, 118, 122, 125, 133, 150)
çul	1 şiirde (31)
hâl	5 şiirde (51, 60, 71, 90, 150)
lal	2 şiirde (51, 60)
bol	1 şiirde (51)
dul	1 şiirde (51)
kıl	1 şiirde (51)
göl	1 şiirde (57)
fal	2 şiirde (60, 90)
yıl	4 şiirde (61, 71, 150, 163)
fasıl	1 şiirde (64)
asıl	1 şiirde (64)
nesil	1 şiirde (64)
misil	1 şiirde (64)
bel	1 şiirde (72)

nal 1 şiirde (163)

Bazı şiirlerde görülen ortak kafiyeler ise şu şekildedir:

"el (yb.), yol, kul" kelimeleri 34, 99, 118 ve 150 numaralı şiirlerde,
 "el (yb), yol" kelimeleri 14, 34, 61, 90, 99, 118, 125, 150 numaralı şiirlerde,
 "gül, el (yb.), kul" kelimeleri 13, 34, 122 ve 133 numaralı şiirlerde,
 "gül, yol" kelimeleri 13, 14, 34, 57, ve 115 numaralı şiirlerde,
 "gül, el (yb.)" kelimeleri 14, 34, ve 122 numaralı şiirlerde,
 "gül, dil, kol" kelimeleri 8 ve 13 numaralı şiirlerde,
 "çöl, yol, dil" kelimeleri 57 ve 15 numaralı şiirlerde,
 "kul, kül, dil, gül" kelimeleri 13 ve 122 numaralı şiirlerde,
 "yol, kul" kelimeleri 34, 99, 118, 125, 150 numaralı şiirlerde,
 "yel, yol, tel, gül" kelimeleri 13 ve 115 numaralı şiirlerde,
 "hâl, lal" kelimeleri 51 ve 50 numaralı şiirlerde,
 "fal, hâl" kelimeleri 90 ve 60 numaralı şiirlerde,
 "yıl,hâl" kelimeleri 71 ve 150 numaralı şiirlerde,
 "yıl, yol" kelimeleri 71, 61, 150 numaralı şiirlerde,
 "yıl, yol, el (yb.)" kelimeleri 61 ve 150 numaralı şiirlerde,
 "al, bal" kelimeleri 8 ve 31 numaralı şiirlerde,
 "al, gül" kelimeleri 8 ve 72 numaralı şiirlerde,
 "al, dal" kelimeleri 8 ve 61 numaralı şiirlerde,
 "gül, dil" kelimeleri 8, 13, 122 ve 133 numaralı şiirlerde,
 "gül, dil, kul" kelimeleri 13, 122 ve 33 numaralı şiirlerde,
 "gül, dal" kelimeleri 8, 14, 34 ve 57 numaralı şiirlerde,
 "gül, dal, yol" kelimeleri 14, 34 ve 57 numaralı şiirlerde,
 "gül, dal, el(yb.), yol" kelimeleri 14 ve 34 numaralı şiirlerde,
 "el (il), bal" kelimeleri 31 ve 163 numaralı şiirlerde,
 "dil, bal, gül" kelimeleri 8 ve 133 numaralı şiirlerde,
 "dil, kul" kelimeleri 13, 99, 118, 122, 125 ve 133 numaralı şiirlerde,
 "dal, bal" kelimeleri 8, 60, 163 numaralı şiirlerde,
 "kul, bal" kelimeleri 31 ve 133 numaralı şiirlerde,
 "yol, bal" kelimeleri 31 ve 147 numaralı şiirlerde,
 " gül, bal" kelimeleri 8, 133 ve 147 numaralı şiirlerde,

"göl, el (il), yol" kelimeleri 13 ve 57 numaralı şiirlerde,
 "dal, el (il)" kelimeleri 57 ve 163 numaralı şiirlerde,
 "dil, yol" kelimeleri 13, 71, 90, 99, 118 ve 125 numaralı şiirlerde,
 "dil, el (il), yol, kul" kelimeleri 13 ve 118 numaralı şiirlerde,
 "el (il), tel" kelimeleri 13 ve 163 numaralı şiirlerde,
 "el (il), yol, kul" kelimeleri 13, 31 ve 118 numaralı şiirlerde,
 "el (il), yol" kelimeleri 13, 31, 57 ve 118 numaralı şiirlerde,
 "dil, yol, hâl" kelimeleri 71 ve 90 numaralı şiirlerde,
 "yol, hâl" kelimeleri 71, 90 ve 150 numaralı şiirlerde,
 "el (yb.), hâl" kelimeleri 51, 90, 150 numaralı şiirlerde,
 "el (yb.), dil, yol" kelimeleri 90, 99 ve 118 numaralı şiirlerde,
 "dil, el (yb.), kul" kelimeleri 99 ve 118 numaralı şiirlerde,
 "göl, tel" kelimeleri 13, 14 ve 72 numaralı şiirlerde,
 "göl, tel, yol" kelimeleri 13 ve 14 numaralı şiirlerde,
 "dal, el (yb.), tel, yol" kelimeleri 14 ve 61 numaralı şiirlerde,
 "tel, yol" kelimeleri 14, 61 ve 115 numaralı şiirlerde,
 "dal, tel" kelimeleri 14, 61, 163 numaralı şiirlerde ortak kafiye kelimeleri olarak kullanılmıştır.

L ünsüzü ile kafiyelenen 35 şiirde fiil soylu kelimelerle kurulan şiirlerdeki kafiye kelimelerinin sayısı ve şiirlere göre dağılımı şöyledir:

göl-	9 şiirde (9, 10, 33, 105, 106, 125, 140, 144, 145)
dol-	5 şiirde (9, 23, 29, 106, 145)
del-	2 şiirde (9, 29)
gel-	6 şiirde (10, 23, 33, 94, 106, 140)
kal-	7 şiirde (10, 23, 29, 70, 94, 144, 147)
sal-	4 şiirde (10, 43, 94, 145)
al-	6 şiirde (10, 29, 33, 43, 105, 147)
öl-	6 şiirde (10, 29, 33, 70, 105, 140)
bul-	4 şiirde (23, 43, 99, 105)
ol-	2 şiirde (23, 51)
bil-	6 şiirde (29, 33, 43, 105, 140, 144)
çal-	2 şiirde (29, 43)

kıl-	3 şiirde (29, 33, 144)
böl-	4 şiirde (33, 106, 140, 145)
sil-	2 şiirde (43, 144)
sol-	2 şiirde (70, 144)
dal-	1 şiirde (70)
çel-	1 şiirde (106)
yol-	1 şiirde (144)

Bazı şiirlerde görülen ortak kafiyeler ise şu şekildedir:

"dol-, del-" kelimeleri 9 ve 29 numaralı şiirlerde
 "çal-, bil-, al-" kelimeleri 29 ve 43 numaralı şiirlerde,
 "sol-, kal-" kelimeleri 70 ve 144 numaralı şiirlerde,
 "sil-, bil-" kelimeleri 43 ve 144 numaralı şiirlerde,
 "bil-, kıl-" kelimeleri 29, 33 ve 144 numaralı şiirlerde,
 "kal-, kıl-, bil-" kelimeleri 29 ve 144 numaralı şiirlerde,
 "gül-, kıl-, bil" kelimeleri 33 ve 144 numaralı şiirlerde,
 "gel-, öl-, bil-, böl-" kelimeleri 33 ve 140 numaralı şiirlerde,
 "gül-, böl-" kelimeleri 33, 106, 145 numaralı şiirlerde,
 "gül-, sal-" kelimeleri 10 ve 145 numaralı şiirlerde,
 "gel-, kal-, sal-" kelimeleri 10 ve 94 numaralı şiirler,
 "sal-, al-" kelimeleri 10 ve 43 numaralı şiirlerde,
 "gül-, dol-" kelimeleri 9 106 ve 145 numaralı şiirlerde,
 "dol-, kal-" kelimeleri 23 ve 29 numaralı şiirlerde,
 "gel-, dol-" kelimeleri 23 ve 106 numaralı şiirlerde,
 "gül-, gel-, öl-" kelimeleri 10, 33 ve 140 numaralı şiirlerde,
 "gül-, gel-, al-" kelimeleri 10 ve 33 numaralı şiirlerde,
 "kal-, gel-" kelimeleri 10, 33 ve 94 numaralı şiirlerde,
 "gül-, gel-" kelimeleri 10, 33, 106, 140 numaralı şiirlerde,
 "öl-, gül-" kelimeleri 10, 33, 105, 140 numaralı şiirlerde,
 "öl-, kal-" kelimeleri 10, 29 ve 70 numaralı şiirlerde,
 "bil-, öl-, al-" kelimeleri 29, 33 ve 105 numaralı şiirlerde,
 "al-, öl-" kelimeleri 10, 29, 33 ve 105 numaralı şiirlerde,
 "al-, gül-" kelimeleri 10, 33, 105 numaralı şiirlerde,

"al-, bil-" kelimeleri 29, 33, 45 ve 105 numaralı şiirlerde,
 "kal-, al-" kelimeleri 10, 29, 147 numaralı şiirlerde,
 "kal-, gül-" kelimeleri 10 ve 144 numaralı şiirlerde,
 "kal-, bil-" kelimeleri 29, 144 numaralı şiirlerde,
 "gül-, bil-" kelimeleri 33, 105, 140, 144 numaralı şiirlerde ortak kafiye kelimeleri olarak kullanılmıştır.

R Ünsüzü ile Kafiyeleyen Şiirler:

R ünsüzü ile kafiyeleyen 16 şiirde isim soylu kelimelerle kurulan şiirlerdeki kafiye kelimelerinin sayısı ve şiirlere göre dağılımı şöyledir:

yer	2 şiirde (18, 66)
sır	5 şiirde (18, 47, 49, 76, 91)
tur	1 şiirde (18)
nar	1 şiirde (18)
yâr	6 şiirde (18, 44, 47, 52, 66, 91)
er	3 şiirde (18, 47, 89)
zor	5 şiirde (40, 66, 76, 89, 91)
nur	1 şiirde (47)
kor	2 şiirde (47, 49)
pir	2 şiirde (47, 89)
bir	1 şiirde (47)
hor	1 şiirde (49)
var	3 şiirde (49, 66, 136)
kâr	1 şiirde (66)
kör	1 şiirde (89)
kar	1 şiirde (91)
bar	1 şiirde (91)
ar	1 şiirde (136)
şer	1 şiirde (136)
ter	1 şiirde (136)
dar	1 şiirde (152)

Bazı şiirlerde görülen ortak kafiyeler ise şu şekildedir:

"yer, yâr" kelimeleri 18 ve 66 numaralı şiirlerde,
 "pir, er" kelimeleri 47 ve 89 numaralı şiirlerde,
 "sır, kor" kelimeleri 47, 49 numaralı şiirlerde,
 "sır, yâr, er" kelimeleri 18 ve 47 numaralı şiirlerde,
 "sır, yâr" kelimeleri 18, 47 ve 91 numaralı şiirlerde,
 "sır, zor" kelimeleri 76 ve 91 numaralı şiirlerde,
 "yâr, zor" kelimeleri 66 ve 91 numaralı şiirlerde ortak kafiye kelimeleri olarak kullanılmıştır.

R ünsüzü ile kafiyelenen 16 şiirde fiil soylu kelimelerle kurulan şiirlerdeki kafiye kelimelerinin sayısı ve şiirlere göre dağılımı şöyledir:

ver-	5 şiirde (15, 44, 50, 52, 97)
kur-	3 şiirde (15, 40, 152)
gör-	5 şiirde (15, 44, 49, 50, 136)
ör-	3 şiirde (15, 52, 97)
kır-	1 şiirde (15)
sor-	7 şiirde (15, 40, 44, 52, 127, 136, 152)
vur-	2 şiirde (15, 76)
der-	2 şiirde (44, 50)
ger-	1 şiirde (47)
er-	2 şiirde (50, 127)
sür-	4 şiirde (50, 97, 127, 136)
sar-	4 şiirde (52, 97, 127, 152)
dur-	2 şiirde (76, 89)
yor-	2 şiirde (97, 152)
dür-	1 şiirde (97)
gir-	2 şiirde (97, 127)
var-	1 şiirde (152)

Bazı şiirlerde görülen ortak kafiyeler ise şu şekildedir:

"ver-, gör-, der-" kelimeleri 44 ve 50 numaralı şiirlerde,
 "er-, sür-" kelimeleri 50 ve 127 numaralı şiirlerde,
 "sar-, yor-" kelimeleri 97 ve 152 numaralı şiirlerde,

"sür-, sar-, gir-" kelimeleri 97 ve 127 numaralı şiirlerde,
 "sür-, sor-" kelimeleri 127 ve 136 numaralı şiirlerde,
 "sar-, ör-, ver-" kelimeleri 52 ve 97 numaralı şiirlerde,
 "sar-, sor-" kelimeleri 52, 127, 152 numaralı şiirlerde,
 "ör-, ver-" kelimeleri 15, 52 ve 97 numaralı şiirlerde,
 "kur-, sor-" kelimeleri 15, 40 ve 152 numaralı şiirlerde,
 "ver-, sor-" kelimeleri 15, 44 ve 52 numaralı şiirlerde,
 "ver-, sor-, gör-" kelimeleri 15 ve 44 numaralı şiirlerde,
 "ver-, gör-" kelimeleri 15, 44 ve 50 numaralı şiirlerde,
 "gör-, sür-" kelimeleri 50 ve 136 numaralı şiirlerde,
 "gör-, sor-" kelimeleri 15, 44, 136 numaralı şiirlerde ortak kafiye kelimeleri olarak kullanılmıştır.

Z Ünsüzü ile Kafiyeleyen Şiirler:

Z ünsüzü ile kafiyeleyen 16 şiirde isim soylu kelimelerle kurulan şiirlerdeki kafiye kelimelerinin sayısı ve şiirlere göre dağılımı şöyledir:

öz	4 şiirde (2, 53, 101, 109)
biz	1 şiirde (2)
yıldız	1 şiirde (2)
yaz	1 şiirde (2)
kız	3 şiirde (2, 88, 101)
söz	7 şiirde (2, 53, 88, 101, 112, 107, 109)
saz	2 şiirde (2, 112)
giz	2 şiirde (37, 73)
sız	3 şiirde (37, 73, 102)
göz	3 şiirde (37, 73, 88)
tuz	3 şiirde (37, 53, 112))
bez	3 şiirde (53, 107, 112)
gaz	1 şiirde (53)
köz	1 şiirde (53, 73)
düz	1 şiirde (88, 101, 102, 109)
yüz	1 şiirde (88, 107, 109)

iz	1 şiirde (73, 101, 107)
koz	1 şiirde (101)
haz	1 şiirde (102)
muz	1 şiirde (102)
farz	1 şiirde (102)
hız	2 şiirde (102, 112)
naz	3 şiirde (102, 107, 112)
kaz	1 şiirde (102)
feyiz	1 şiirde (102)
az	1 şiirde (109)
doz	1 şiirde (112)

Bazı şiirlerde görülen ortak kafiyeler ise şu şekildedir:

"söz, bez" kelimeleri 53, 107 ve 112 numaralı şiirlerde,

"giz, sız, göz" kelimeleri 37 ve 73 numaralı şiirlerde,

"öz, kız, söz" kelimeleri 2 ve 101 numaralı şiirlerde,

"kız, söz, düz" kelimeleri 88 ve 101 numaralı şiirlerde,

"kız, söz" kelimeleri 2, 88, ve 101 numaralı şiirlerde,

"saz, söz" kelimeleri 2 ve 112 numaralı şiirlerde,

"hız, naz" kelimeleri 102 ve 112 numaralı şiirlerde,

"tuz, söz" kelimeleri 53 ve 112 numaralı şiirlerde,

"iz, söz" kelimeleri 101 ve 107 numaralı şiirlerde,

"yüz, söz" kelimeleri 88, 107 ve 109 numaralı şiirlerde,

"yüz, düz, söz" kelimeleri 88 ve 109 numaralı şiirlerde,

"düz, söz" kelimeleri 88, 101 ve 109 numaralı şiirlerde,

"düz, söz, öz" kelimeleri 101 ve 109 numaralı şiirlerde,

"öz, söz" kelimeleri 2, 53, 101 ve 109 numaralı şiirlerde ortak kafiye kelimeleri olarak kullanılmıştır.

Z ünsüzü ile kafiyelenen 16 şiirde fiil soylu kelimelerle kurulan şiirlerdeki kafiye kelimelerinin sayısı ve şiirlere göre dağılımı şöyledir:

yaz-	7 şiirde (56, 87, 88, 109, 111, 114, 116, 165)
gez-	5 şiirde (56, 87, 111, 116, 165)

boz-	3 şiirde (87, 111, 116)
bez-	1 şiirde (111)
az-	2 şiirde (111, 165)
sez-	1 şiirde (111)
kız-	2 şiirde (56, 111, 116)
süz-	1 şiirde (114)
yüz-	1 şiirde (114)
çöz-	3 şiirde (56, 114, 116)
ez-	2 şiirde (114, 116)
diz-	1 şiirde (56, 165)
toz-	1 şiirde (165)
büz-	1 şiirde (56)

Bazı şiirlerde görülen ortak kafiyeler ise şu şekildedir:

"çöz-, ez-, yaz-" kelimeleri 114 ve 116 numaralı şiirlerde,

"kız-, boz-, gez-, yaz-" kelimeleri 111 ve 116 numaralı şiirlerde,

"az-, gez-, yaz-" kelimeleri 111 ve 165 numaralı şiirlerde,

"yaz-, gez-, boz-" kelimeleri 87,111 ve 116 numaralı şiirlerde,

"diz-, yaz-, gez-" kelimeleri 56, ve 165 numaralı şiirlerde,

"çöz-, yaz-" kelimeleri 56, 114 ve 116 numaralı şiirlerde,

"çöz- kız-, gez-, yaz-" kelimeleri 56 ve 116 numaralı şiirlerde,

"kız-, gez-, yaz-" kelimeleri 56, 111 ve 116 numaralı şiirlerde,

"yaz-, gez-" kelimeleri 56, 87, 111, 116, 165 numaralı şiirlerde ortak kafiye kelimeleri olarak kullanılmıştır.

Ş Ünsüzü ile Kafiyeleyen Şiirler:

Ş ünsüzü ile kafiyeleyen 10 şiirde isim soylu kelimelerle kurulan şiirlerdeki kafiye kelimelerinin sayısı ve şiirlere göre dağılımı şöyledir:

şaş	1 şiirde (7)
dış	1 şiirde (7)
baş	4 şiirde (7, 128, 143, 164)
yaş(gy.)	2 şiirde (63, 139)
yaş(ıs.)	1 şiirde (7)

yaş	2 şiirde (143, 164)
fiş	1 şiirde (7)
eş (evdeş)	3 şiirde (7, 128, 143)
eş	2 şiirde (54, 63,)
hoş	1 şiirde (7)
puş	1 şiirde (7)
beş	1 şiirde (7)
iş	2 şiirde (11, 128)
kuş	4 şiirde (11, 63, 128, 143)
düş	5 şiirde (11, 54, 63, 139, 143)
kış	4 şiirde (11, 54, 143, 164)
aş	3 şiirde (54, 128, 139)
dadaş	1 şiirde (54)
şahlanış	1 şiirde (54)
kurtuluş	1 şiirde (54)
boş	2 şiirde (63, 164)
tuş	2 şiirde (63, 164)
taş	4 şiirde (128, 139, 143, 164)
kaş	2 şiirde (139, 143)
diş	1 şiirde (143)

Kafiyelere bakılırken eş sesli olan eş kelimesinin farklı anlamlarda kullanılış şekli evdeş olma ve benzer olma manalarında ayrı ayrı incelendi. Yaş kelimesi de yine aynı şekilde farklı anlamsal yapılara göre ayrı incelendi. Gözyaşı, ıslaklık ve hayat içerisinde bulunulan yılı temsil eden anlamlara göre üç farklı şekilde ele alındı.

Bazı şiirlerde görülen ortak kafiyeler ise şu şekildedir:

"kaş, taş, düş" kelimeleri 139 ve 143 numaralı şiirlerde,

"boş, tuş" kelimeleri 63 ve 164 numaralı şiirlerde,

"iş, kuş" kelimeleri 11 ve 128 numaralı şiirlerde,

"eş, düş" kelimeleri 54 ve 63 numaralı şiirlerde,

"baş, yaş, kış, taş" kelimeleri 143 ve 164 numaralı şiirlerde,

"baş, taş" kelimeleri 128, 143, 164 numaralı şiirlerde,

"baş, eş (evdeş), kuş, taş" kelimeleri 128, 143 numaralı şiirlerde,

"düş, aş" kelimeleri 54, 139 numaralı şiirlerde,
 "kuş, düş, kış" kelimeleri 11 ve 143 numaralı şiirlerde,
 "düş, kış" kelimeleri 11, 54 ve 143 numaralı şiirlerde,
 "baş, eş (evdeş)" kelimeleri 7, 128, 143 numaralı şiirlerde,
 "kuş, düş" kelimeleri 11, 63, ve 143 numaralı şiirlerde ortak kafiye kelimeler olarak kullanılmıştır.

Ş ünsüzü ile kafiyeleyen 10 şiirde fiil soylu kelimelerle kurulan şiirlerdeki kafiye kelimelerinin sayısı ve şiirlere göre dağılımı şöyledir:

düş-	1 şiirde (65)
deş-	1 şiirde (65)
eş-	1 şiirde (65)
coş-	1 şiirde (138)
koş-	1 şiirde (138)
taş-	1 şiirde (138)
piş-	1 şiirde (138)

K Ünsüzü ile Kafiyeleyen Şiirler:

K ünsüzü ile kafiyeleyen 5 şiirde isim soylu kelimelerle kurulan kafiye bulunmamaktadır. Kurulan kafiye kelimelerinin hepsi fiil soyludur. Fiil soylu kelimelerle kurulan şiirlerdeki kafiye kelimelerinin sayısı ve şiirlere göre dağılımı şöyledir:

çök-	3 şiirde (27, 32, 141)
bük-	3 şiirde (27, 95, 141)
dök-	2 şiirde (27, 95)
sök-	2 şiirde (27, 95)
çek-	3 şiirde (27, 95, 141)
ek-	2 şiirde (27, 95)
çık-	2 şiirde (32, 38)
bak-	2 şiirde (32, 38)
yık-	2 şiirde (32, 38)
tak-	1 şiirde (32)
sık-	1 şiirde (32)
tık-	1 şiirde (32)

yak-	1 şiirde (32)
sok-	1 şiirde (32)
ak-	2 şiirde (38, 141)
kok-	2 şiirde (38, 141)
bık-	1 şiirde (38)
dık-	1 şiirde (95)

Bazı şiirlerde görülen ortak kafiyeeler ise Şu Şekildedir:

"çık-, bak-, yık-" kelimeleri 32 ve 38 numaralı şiirlerde,

"bük-, dök-, sök-, çek-, ek-" kelimeleri 27 ve 95 numaralı şiirlerde,

"çök-, bük-, çek-" kelimeleri 27 ve 141 numaralı şiirlerde,

"kok-, ak-" kelimeleri 38 ve 141 numaralı şiirlerde ortak kafiye kelimeleri olarak kullanılmıştır.

N Ünsüzü ile Kafiyeelenen Şiirler:

N ünsüzü ile kafiyeelenen 4 şiirde fiil soylu kelimelerle kurulan şiirlerdeki kafiye kelimelerinin sayısı ve şiirlere göre dağılımı Şöyledir:

Şan	2 şiirde (126, 155)
yön	2 şiirde (126, 155)
can	2 şiirde (126, 155)
cin	1 şiirde (126)
vicdan	1 şiirde (126)
çan	1 şiirde (126)
vatan	1 şiirde (126)
kan	1 şiirde (155)
gün	1 şiirde (155)

Bazı şiirlerde görülen ortak kafiyeeler ise Şu Şekildedir:

"Şan, yön, can" kelimeleri 126 ve 155 numaralı şiirlerde ortak kafiye kelimeleri olarak kullanılmıştır.

N ünsüzü ile kafiyeelenen 3 şiirde fiil soylu kelimelerle kafiye kurulan iki şiir bulunmaktadır. Şiirlerdeki kafiye kelimelerinin sayısı ve şiirlere göre dağılımı Şöyledir:

yan-	2 şiirde (82, 93)

sön-	1 şiirde (82)
san-	1 şiirde (82)
dön-	2 şiirde (82, 93)
an-	2 şiirde (82, 93)
kon-	1 şiirde (93)
sun-	1 şiirde (82)

Bazı şiirlerde görülen ortak kafiye kelimeleri ise şu şekildedir:

"yan-, dön-, an-" kelimeleri 82 ve 93 numaralı şiirlerde ortak kafiye kelimeleri olarak kullanılmıştır.

Ç Ünsüzü ile Kafiyeleyen Şiirler:

Ç ünsüzü ile kafiyeleyen 3 şiirde isim soylu kelimelerle kafiye kurulan bir şiir bulunmaktadır. Şiirdeki kafiye kelimesi şudur:

suç	1 şiirde (11)

Ç ünsüzü ile kafiyeleyen 3 şiirde fiil soylu kelimelerle kurulan şiirlerdeki kafiye kelimelerinin sayısı ve şiirlere göre dağılımı şöyledir:

aç-	3 şiirde (11, 65, 138)
göç-	3 şiirde (11, 65, 138)
geç-	2 şiirde (65, 138)
uç-	1 şiirde (65)

Bazı şiirlerde ortak olarak kullanılan kafiye kelimeleri şöyledir:

"aç, göç " kelimeleri 11, 65 ve 138 numaralı şiirlerde,

"aç, göç, geç" kelimeleri 65 ve 138 numaralı şiirde ortak kafiye kelimeleri olarak kullanılmıştır.

Y Ünsüzü ile Kafiyeleyen Şiirler:

Y ünsüzü ile kafiyeleyen 3 şiirde isim soylu kelimelerle kurulan şiirlerdeki kafiye kelimelerinin sayısı ve şiirlere göre dağılımı şöyledir:

toy	1 şiirde (100)
bay	1 şiirde (100)
pay	1 şiirde (100)

tüy	1 şiirde (100)
ray	1 şiirde (100)
çay	1 şiirde (100)
şey	1 şiirde (100)
mey	1 şiirde (100)
oy	2 şiirde (100, 120)
köy	1 şiirde (100)
huy	1 şiirde (100)
vay	1 şiirde (120)
fay	1 şiirde (120)
bey	1 şiirde (120)
hey	1 şiirde (120)

Y ünsüzü ile kafiyeleşen 3 şiirde fiil soylu kelimelerle kafiye kurulan iki şiir bulunmaktadır. Şiirdeki kafiye kelimeleri şunlardır:

say-	2 şiirde (120, 151)
doy-	1 şiirde (120)
duy-	1 şiirde (120)
koy-	1 şiirde (120, 151)
soy-	1 şiirde (151)
uy-	1 şiirde (151)

T Ünsüzü ile Kafiyeleşen Şiirler:

T ünsüzü ile kafiyeleşen 2 şiirde isim soylu kelimelerle kafiye kurulan bir şiir bulunmaktadır. Şiirdeki kafiye kelimeleri şunlardır:

meyyit	1 şiirde (85)
çiğit	1 şiirde (85)
söğüt	1 şiirde (85)
kağıt	1 şiirde (85)
yiğit	1 şiirde (85)
öğüt	1 şiirde (85)

T ünsüzü ile kafiyeleşen 2 şiirde fiil soylu kelimelerle kafiye kurulan bir şiir bulunmaktadır. Şiirdeki kafiye kelimeleri şunlardır:

et-	1 şiirde (69)
git-	1 şiirde (69)
yet-	1 şiirde (69)
bit-	1 şiirde (69)
öt-	1 şiirde (69)

P Ünsüzü ile Kafiyeleyen Şiirler:

P ünsüzü ile kafiyeleyen 2 şiirde isim soylu kelimelerle kurulan şiirlerdeki kafiye kelimelerinin sayısı ve şiirlere göre dağılımı şöyledir:

hep	1 şiirde (39)
sarp	1 şiirde (39)
çap	1 şiirde (39)
küp	1 şiirde (39)
cop	1 şiirde (39)
ip	1 şiirde (39)
hap	1 şiirde (39)
top	2 şiirde (39, 113)
çöp	1 şiirde (39)
sap	1 şiirde (39)
pop	2 şiirde (39, 113)
hop	1 şiirde (113)
rap	1 şiirde (113)

Bazı şiirlerde ortak olarak kullanılan kafiye kelimeleri şöyledir:

"top, pop" kelimeleri 39 ve 113 numaralı şiirlerde ortak kafiye kelimesi olarak kullanılmıştır.

P ünsüzü ile kafiyeleyen 2 şiirde fiil soylu kelimelerle kurulan şiirlerdeki kafiye kelimelerinin sayısı ve şiirlere göre dağılımı şöyledir:

tap-	1 şiirde (39)
serp-	1 şiirde (113)
kap-	1 şiirde (113)
öp-	1 şiirde (113)

S Ünsüzü ile Kafiyeleşen Şiirler:

S ünsüzü ile kafiyeleşen 1 şiir vardır. Kafiye kelimeleri isim soyludur ve kelimeler şunlardır:

süs	1 şiirde (48)
ses	1 şiirde (48)
pus	1 şiirde (48)
us	1 şiirde (48)

M Ünsüzü ile Kafiyeleşen Şiirler:

M ünsüzü ile kafiyeleşen 1 şiir vardır. Kafiye kelimeleri isim soyludur ve kelimeler şunlardır:

âlim	1 şiirde (6)
ilim	1 şiirde (6)
zulüm	1 şiirde (6)
zalim	1 şiirde (6)
ölüm	1 şiirde (6)

A Ünlüsü ile Kafiyeleşen Şiirler:

A ünlüsü ile kafiyeleşen bir şiir vardır. Kafiye kelimeleri isim soyludur ve kelimeler şunlardır:

Mevla	1 şiirde (30)
hırka	1 şiirde (30)
arka	1 şiirde (30)

3.2. KAFİYE KELİMELEİNİN HECE SAYILARI

Âşık Taner Öztürkoğlu'nun kullandığı kafiye kelimelerinin hece sayıları şöyledir:

Kafiye kelimeleri tek heceli olan şiirler: 7, 8, 10, 18, 39, 40, 47, 49, 60, 61, 63, 66, 75, 76, 88, 89, 90, 91, 94, 99, 100, 101, 109, 113, 120, 122, 125, 130, 136, 147, 155

Kafiye kelimeleri iki heceli olan şiirler: 9, 14, 20, 23, 27, 28, 31, 32, 34, 35, 38, 43, 44, 53, 56, 59, 69, 70, 72, 78, 82, 93, 97, 98, 107, 110, 112, 117, 118, 127, 128, 129, 133, 135, 138, 140, 141, 142, 143, 144, 146, 158, 164

Kafiye kelimeleri üç heceli olan şiirler: 6, 16, 19, 33, 37, 50, 57, 62, 64, 71, 73, 85, 86, 87, 92, 95, 96, 111, 114, 115, 139, 150, 154, 163, 166

Kafiye kelimeleri dört heceli olan şiirler: 5, 15, 25, 29, 48, 65, 106, 145, 148, 151, 162, 165

Kafiye kelimeleri beş heceli olan şiirler: 67, 83, 102, 105, 116, 152

Kafiye kelimeleri bir ve iki heceli olan şiirler: 11, 22, 51, 159

Kafiye kelimeleri bir, iki ve üç heceli olan şiirler: 12

Kafiye kelimeleri iki ve üç heceli olan şiirler: 2, 3, 13, 52, 153, 156, 160

Kafiye kelimeleri iki ve dört heceli olan şiirler: 137

Kafiye kelimeleri üç ve dört heceli olan şiirler: 30, 58

Kafiye kelimeleri iki, üç ve dört heceli olan şiirler: 1, 54, 55, 104, 126, 161

3.3. KAFİYE ÇEŞİTLERİ

3.3.1. Cinaslı Kafiye

Hem yazılışları hem de okunuşları aynı olan sesteş sözcükleri kullanılarak yapılan kafiye türüne cinaslı kafiye denir. Öztürkoğlu'nun birçok şiirlerinde cinaslı kafiye rastlamak mümkündür. Bunlardan birkaçı şunlardır:

"Gayrı ömrüm oldu yarım

Koy tabip yarımı yarım

Kocaldın ya diyoryârım

Güler inceden inceden" (9)

"Yandım geçtim yana yana

Kanunlar onlardan yana

Vurun ulan garibana

Beye hesap sorulmuyor" (15)

"Gayrı dünya neme lazım

Bırakın yazımı yazım

Hem baharım hem de yazım

Benim değil benim değil" (21)

*"Sen ağlarsın **yâre** bülbül
Zaten bağrın **yare** bülbül
Sular coşkun akar bülbül
Sakin kanma **yâre** bülbül"(24)*

*"Yâr elinden, yâr **elinden**
Yâr yaralı yâr **elinden**
Kurban olam allı turnam
Haber getir yâr **elinden**" (35)*

3.3.2. Tunç Kafiye

Tunç kafiye bir çeşit zengin kafiye'dir. En az üç ses benzerliği ile bir sözcüğün diğer kafiye sözcüğü içerisinde yer alması şeklinde teşekkül eder. Öztürkoğlu'nun şiirinde de bu kafiye çeşidine rastlanmakta olup birkaç örneği şunlardır:

*"Ey sevdiğim bizim **ele**
Gelsen n'olur bundan sonra
Ben sevdamı verdim **sele**
Bulsan n'olur bundan sonra" (23)*

3.3.3. Yarım Kafiye

Yarım kafiye şiirlerdeki tek ses benzerliği ile oluşturulan kafiye çeşididir. Öztürkoğlu'nun şiirlerinin birçoğunda hem ana kafiyelerde (ayaklarda) hem de dörtlüklerde yarım kafiye kullanılmıştır. Örneğin 35. şiirde anakafiye tek ses benzerliğiyle sağlanmıştır:

*" ...
Yıllar beni yaraladı
...
Eller beni yaraladı
...*

Çöller beni yaraladı

...

Teller beni yaraladı" (35)

Aynı şiirin şu hanesinde de güzel bir yarım kafiye örneği görülmektedir:

"Öztürkoğlu öz ağladı

Sinem dertli, göz ağladı

Mızrap vurdu, saz ağladı

Teller beni yaraladı" (35)

Öztürkoğlu, şiir kafiyesi olarak en çok yarım kafiye kullanmıştır. Hanelerin kendi içindeki kafiyelerine bakılmaksızın şiir kafiyesi olarak 98 şiirde yarım kafiye kullanılmıştır.

3.3.4. Tam Kafiye

Tam kafiye şiirlerdeki iki ses benzerliğinden oluşan kafiyelere denmektedir. Öztürkoğlu'nun birçok şiirinde tam kafiye görmek mümkündür. Yarım kafiye den sonra en çok kullandığı kafiye budur.

"Öztürkoğlu kimdir yiğit

Vatan için ölen şehit

Gariban cephede meyyit

Niye zengin vurulmuyor" (15)

"Can emanet, ömür müddet

Benim değil benim değil

Fani dünya, mal mülk, servet

Benim değil benim değil" (21)

3.3.5. Zengin Kafiye

Zengin kafiye, kafiye kelimesinin üç veya daha fazla ses benzerliğine sahip olması ile oluşur. Öztürkoğlu'nun şiirlerinde üç ve dört harften oluşan zengin kafiye örnekleri bulunmaktadır.

"Erkek iğdiş, dişi **katır**
 Öğüt verir satır **satır**
 Vaizle dansöz oynatır
 Dikkat edin puş kapıda" (7)

"Deryada su, dalda yap**prak**
 Irgalanır Mevla'sına
 Et bedeninin aslı to**prak**
 Düşmüşüz servet yasına" (30)

Yoldaş ile, yâ**ran** ile
 Dost yarasın sa**ran** ile
 Sadık Veysel Ka**ran** ile
 Yollar beni dosta göt**ür**" (36)

3.4. KAFİYE İLE İLGİLİ DİĞER HUSUSLAR

Öztürkoğlu'nun bazı şiirlerinde boğumlanma noktaları aynı olan seslerin bulunduğu kelimeleri kafiye olarak kullanmıştır.

Dış-damak ünsüzleri olan "ç" ve "ş" seslerinin birçok şiirde birbiri ile kafiyeleştiği görülmektedir:

"Öztürkoğlu şaşmasın
 Fırsat elden kaçmasın
 İnsan yardan düşmesin
 Dostların düşman olur" (3)

Şiirde "şaş-, kaç-, düş-" kelimelerindeki ş ve ç sesleri kafiyeleşmiştir. Aynı durum yarım kafiye ile kafiyeleşen "Yaylalar" adlı şiirde de mevcut olup şiirin ilgili kısımları şöyledir:

" ...
 İşte senin pencereden
 ...
 Aç da senin pencereden
 ...

Kuş da senin pencerenden

...

Düş de senin pencerenden

...

Kış da senin pencerenden

...

Suç da senin pencerenden

...

Göç de senin pencerenden" (11)

Şiirde kullanılan "iş, aç-, kuş, düş, kış, suç, göç" kelimelerinin son harfleri olan ş ve ç sesleri ile yarım kafiye kurulmuştur. Ayrıca "işte" sözcüğünde kafiye harfi kelimenin ortasından seçilerek kafiye kusuru yapılmıştır. Bu durumun bir diğer örneklerine "Er mi Kaldı" şiirinin beşinci hanesi ile "Günden Güne" adlı şiirin üçüncü hanesinde de rastlanmaktadır.

"Öztürkoğlu devir şaştı

Muhabbetin tadı kaçtı

Tahammül yok sabır taşıtı

Hoşgörülü er mi kaldı" (18)

Şiirde "şaş-, kaç-, taş-" kelimelerindeki ş ve ç sesleri kafiyeleşmiştir.

"Yalan dünyanın düşleri

Nerde eskinin gençleri

Otuz demeden dişleri

Döker gider günden güne" (27)

Şiirde "düş, genç, diş" kelimelerindeki ş ve ç sesleri kafiyeleşmiştir. Aynı şekilde ç ve ş seslerinin kafiyeleştiği diğer şiirler: 35, 65, 138 numaralı şiirlerdir. Bu seslerin sıkça kafiyeleşme sebebi âşıkların irticalen şiir söylemeleri ve ağız özellikleri ile yazı dilinin uyuşmamasıdır. Oltu yöresinde ç sesi ile biten kelimelerin birçoğu bazı ekleri aldıklarında ağız özelliklerine göre ş sesi ile telaffuz edilmektedir. Bazen kök hâlinde "ş" sesi ile de telaffuz edilebilir bu kelimeler. "Geş get avoradan." cümlesinde görüldüğü gibi

dilde kök hâlinde "ş"li biçimleri de kullanılmaktadır. Yöre ağzına göre ek aldıklarında "ş"li biçimde söylenen kelimelerden bazıları şunlardır:

kaç -	gaştı, gaşma
geç -	geşme, geşsin
göç-	köşdüler/göştüler
saç	saşları, saşsız
seç-	seşsinler
aç-	aşsinlar, aşmamış
biç-	bişsin
iç-	işmerim

Bu durum göz önünde bulundurulduğunda şiirler söylenirken aynı ses ile kafiyeleşmiş iken kafiye farklılığı yazıya geçirildiğinde ortaya çıkmaktadır.

Bazı şiirlerde akıcı ünsüzler olan m ve n seslerinin kafiyeleştiği görülmektedir. Bu duruma çok rastlanmasa da birkaç şiirde mevcuttur.

*"Nene Hatun bir gelin
Elinde kalkana bak
Rus'un ettiği zulüm
Tabyada yatana bak" (1)*

Şiirde "gelin" ve "zulüm" kelimelerinin sonundaki m ve n seslerinin kafiyeleştiği görülmektedir.

*"Bugün git yarın gel babam
Sıraya gerek kalmadı
İçimiz dışımız çıban
Yaraya gerek kalmadı" (16)*

Şiirde "babam" ve "çıban" kelimelerinin sonundaki akıcı ünsüzlerden olan m ve n sesleri kafiyeleşmiştir.

Bir şiirde de diş ünsüzleri olan "s" ve "z" harflerinin kafiyeleştiği görülmektedir. Şiirin kafiyesi "z" harfi iken "süs" sözcüğünde farklı olarak "s" sesi kullanılmıştır.

*"...
Günlerim geçmiyor sızlanıyorum*

...

Karıdan utanıp düzleniyorum

...

Bazen çilek bazen muzlanıyorum

...

Sünnetten vazgeçip farzlanıyorum

...

Her gece rüyamda süsleniyorum

...

Show tivi geldi mi gizleniyorum

...

Cenaze gördüm mü hızlanıyorum

...

Biraz cilve yapıp nazlanıyorum

...

Telefon geldi mi kazlanıyorum

...

Ben seni gördüm mü feyzleniyorum" (102)

Bir şiirde ötümlü ünsüzler olan "y, ğ, v" seslerinin kafiye sesi olarak kullanıldığı görülmektedir. Eğmek sözcüğündeki "ğ" sesinin telaffuzda "y" şeklinde okunması göz önünde bulundurulursa söyleyişte "y" ve "v" sesinin kafiyelendiğini söylemek de mümkündür.

*"Hele dinle sana neler diyecem**Misafirim sanma boyun eğecem**Hemi taşılayacam hemi övecem**Uy modaya gir rotaya kız rejim yap" (103)*

Bazı şiirlerde kafiyenin olmadığı, bunun redifle örtüldüğü görülmektedir. Bu duruma çok fazla rastlanmasa da bir iki şiirde mevcuttur:

*"Göçünü yükleyen köyden ayrıl**mış****Bizim eller ele kalmış eyvah ey**Yaylalar sahipsiz, dağlar viran**mış***

Bağımızda güller solmuş eyvah ey" (70)

"Bir zaman çobandım kendi köyümde

Gezerdim dağların yokuşlarında

Al, yeşil yaylalar hep hayalimde

Arzumanım kaldı nakışlarında" (83)

70 numaralı şiirde "ayrıl-" ve "viran" kelimeleri arasında rediften başka uyum bulunmamakta olduğu gibi 83 numaralı şiirde de kafiye kelimesi olarak kullanılan "hayal" ve "köy" sözcüklerinde ses benzerliği bulunmamaktadır.

"Ali gibi Şah-ı Merdan'ı n'ettin

Nice kahramanı yuttun, alt ettin

Sultan Süleyman'ı tahtından ettin

Kurtulan olmamış felinden senin" (92)

Bu şiirde de ikinci mısradan sadece redif kullanılmıştır. Birinci ve üçüncü mısralar "n" sesi ile kafiyeleşirken ikinci mısradan kafiye bulunmamaktadır.

Şiirler incelendiğinde bazı şiirlerde kafiye kelimesi kök sözcüğün son harfi iken bazı sözcüklerde ise kökün iç seslerinde olacak şekilde kullanıldığı görülmektedir. Bunlardan bazıları:

9 numaralı şiirde:	ele- , gül-, dol-, çile , del-
15 numaralı şiir:	ver-, kur-, gör-, ör-, kır-, diri , ver-, sor-, vur-
38 numaralı şiir:	yık-, çık-, ak-, bak-, kok-, yıka- , bık-
53 numaralı şiir:	öz, söz, bez, gaz, tuz, kuzu , köz
52 numaralı şiir:	sor-, yâr, ver-, yetir-, sar-, para , ver-, ör-, fire
93 numaralı şiir:	an-, kına- , kon-, dön-, yan-, sun-
111 numaralı şiir:	bez-, gez-, boz-, az-, sez-, kız-, yaz-, uzun , mezar
140 numaralı şiir:	bil-, gül-, böl-öl-, gel-, çile
145 numaralı şiir:	gül-, dol-, böl-, sal-, sula-

3.5. SANATLAR

3.5.1. Telmih

Hatırlatma sanatıdır. Edebiyatta çokça kullanılan bu sanata Öztürkoğlu da sıkça yer vermiştir. "Yar Resulullah" adlı şiirde kullandığı kelimeler bize Hz. Muhammed'in miraca çıkma hadisesini hatırlatmaktadır.

*"Sidretü'l-Müntehâ, leyle-i kadir
Şahlardı bir Burak, ay oldu bedir
Yedinci kubbede nurdan bir çadır
Seninle konuştu Bir, Resulullah" (47)*

3.5.2. Teşhis

Kişileştirme sanatı olmakla insan dışı varlıkların insan özelliği kazanmış hâllerinin şiirde işlenmesi ile oluşturulan sanattır. "Yaylalar" adlı şiirde gelin olan, süslenen ve seslenen bir yayla tasviri ile karşılaşılır. İlgili dördlük şöyledir:

*"Yaz bahar ayları gelip çatanda
Gelin olup süslenirsin yaylalar
Eteğinde dudu kumru ötende
Seda verir seslenirsin yaylalar" (48)*

3.5.3. Tenasüp

Aralarında anlamca ilgi bulunan birden çok kelimenin aynı dizede kullanılması ile oluşan bir edebî sanattır. "Yan Yana" adlı şiirin her dördlüğünün sonunda kullanılan kelimeler bu sanata en güzel örneklerdendir. İlgili kısımlar şöyledir:

"...
Çimen, çiçek, gül yan yana
...
Yaprak, gövde, dal yan yana
...
Arı, kovan, bal yan yana
...
Sohbet, kelam, dil yan yana
...
Ayak, gövde, kol yan yana" (8)

3.5.4. Teşbih

Benzetme sanatı olarak bilinmektedir. Benzetmede iki şey birbirine benzetilerek anlatılan şeye birçok özellik katar ve anlatımı zenginleştirir. Şiirlerin anlam dünyasına bakıldığında birçok türün bu benzetmelerle bezenerek anlam kuvvetliliği ve estetik kazandığını görmek mümkündür. Bu benzetmelere Öztürkoğlu da sıkça yer vermiştir. Öztürkoğlu'nun cahil kişileri birçok farklı şeye benzettiği "Cahil" isimli şiirindeki benzetme öğeleri şöyledir:

*"Cahilin bedeni seyyar kabirdir
Gezdikçe mübarek meyyite benzer
Bir yanı çürümüş mantar gibidir
Özüne kurt düşmüş çiğite benzer
...
Meyvesiz, gölgesiz söğüde benzer
....
Mürekkep dökülmüş kâğıda benzer
...
Uzaktan bakınca yiğide benzer
...
Lisanı belirsiz öğüte benzer"* (85)

3.5.5. İstiare

İstiare sanatı, teşbih sanatı gibi bir benzetme sanatı olup sadece benzeyen ögenin yahut sadece benzetilen ögenin şiirde yer alması ile teşbih sanatından ayrılır.

Öztürkoğlu yeni benzetmeler yapmakta mahir olduğu gibi edebiyatta klasikleşen benzetmeleri de şiirlerinde kullanmıştır. Şiirlerde klasikleşen bir durum olan sevgilinin güneşe, aya benzetilmesi onun "Yayla Yolunda" şiirinde şu şekilde karşımıza çıkmaktadır:

*"O güzel, yönünü döndü yaylaya
Güneşin parçası benziyor aya
İpek şal giyinmiş, yazması oya*

Yemeni bağlamış alın üstüne" (72)

Öztürkoğlu "Gözlerin" adlı şiirinde sevgiliyi bu kez ateşe benzetir. Bu ateş sevgilinin gözlerinde de mevcuttur. Sevgilinin ateşinin âşığın özünü sardığı ve bakışlarıyla sinisini yakmasından korktuğunu şöyle dillendirir:

*"Çatma kaşlarını, dökme yüzünü
Beni can evimden yıkar gözlerin
Ateş olup bir dem sardın özümü
Korkarım sinemi yakar gözlerin" (146)*

3.5.6. Mübalağa

Abartarak söz söyleyip anlatılmak istenen öğeye, duruma, olaya dikkat çekme hususuna mübalağa sanatı denir. Şairler sözü daha etkili kılıp dinleyenin, okuyanın ilgisini cezbetmek amacıyla çokça mübalağa kullanırlar. Bu durum Öztürkoğlu'nun şiirlerinde de mevcuttur.

"İstanbul" adlı şiirinde İstanbul'un rüzgârının çok kuvvetli estiğini ve konuşmaya çalışanların sesini bastırdığını, kestiğini şöyle dile getirir:

*"Acayip rüzgârın eser İstanbul
Konuşursan sesin keser
Kaybolan sılaya küser
Yolun gariptir İstanbul" (31)*

"Gözlerin" adlı şiirde sevgilinin dünyaya sığmadığını, ağlayınca ise gözlerinin denize dönüştüğünü ve göz yaşlarının Kızılırmak gibi aktığını şöyle dile getirir:

*"Duruşun benziyor gökteki aya
Sığmıyorsun hayallere, dünyaya
Ağladın mı çeşmin döner deryaya
Kızılırmak gibi akar gözlerin" (146)*

3.5.7. İrsal-i Mesel

Anlam derinliğinin artırmak amacı ile şiirde atasözü ve deyişlerden yararlanılarak yapılan sanattır. "Cahil" adlı şiirde "içi beni yakar dışı seni" atasözü şöyle kullanılmıştır:

*"Bakınca aldatır kalıbı seni
Hamuru mayasız, bozuktur deni
İçi beni yakar dışı da seni
Uzaktan bakınca yiğide benzer" (85)*

3.5.8. İntak

Konuşturma sanatı olup insan dışı varlıkların konuşturulması ile oluşur. "Hey Hey" adlı şiirde nara atan bir aslandan bahseder. İlgili dördlük şu şekildedir:

*"Aslan kükrer, atar nara
Boz tilkinin bahtı kara
Körfez kaldı haçlılara
Bizans marşı çaldıracak" (29)*

3.5.9. Nida

Şiirde verilmek istenen heyecanın, duygunun seslenme sözcükleri ile karşılanması sanatıdır.

"Vay Diye Diye" adlı şiirde "hey" nidası kullanılmıştır. İlgili dördlük şu şekildedir:

*"Geçen bir zenginden geldi hediyeye
Don diktik evdeki topal kediye
Kim demiş aç ayı oynamaz diye
Halaya kalkarız, **hey** diye diye" (120)*

"Ben Şimdi Sümman'a Ne Diyeceğim" adlı şiirde "ey" nidası kullanılmıştır. İlgili kısım şu şekildedir:

*"Murat Çobanoğlu ey Taşlıova
Ben şimdi Sümman'a ne diyeceğim
Bu nasıl âşıklık bu nasıl dava
Âlem-i insana ne diyeceğim" (154)*

3.5.10. Tekrir

Bir söz veya söz gurubu şiirde tekrarlanırsa tekrar sanatını oluşturur. Öztürkoğlu'nun çok kullandığı sanatlardan biridir. "Devri Dünya" adlı şiirde ikilemenin de ikilendiğini görmekteyiz. Şiirin tamamında bu durum gözüktür. Şiirin bir parçası şöyledir:

*"Buna derler devri dünya
Döne döne, döne döne
Ömür benzer akan suya
Döne döne, döne döne" (26)*

3.5.11. İştikak

Aynı kökten türetilen farklı kelimelerin şiirde bir arada kullanılması ile oluşan bu sanat Öztürkoğlu'nun şiirlerinde kendine genişçe bir yer bulur.

"Dağlar" adlı şiirde 'ışk' kökünden türetilen âşık ve maşuk sözcükleri şu şekilde kullanılmıştır:

*"Hem çimenen hem çiçeğin âşığım
Baktıkça destanın yazarım dağlar
Senin hayalindir benim maşukam
Ağlar yaylaların gezerim dağlar" (87)*

3.5.12. Tezat

"Vatanım Ah " adlı şiirde ak-kara zıtlığını görmek mümkündür. Şiirin ilgili dördlüğü şu şekildedir:

*"Gündüz çoban olur dağda nahıra
Akşam sağım için gider ahıra
Horozun sesiyle kalkar sahura
Ağları karaya katanım ah ah" (62)*

3.5.13. İstidrâk

Bir şeyi övüyor gibi görünüp yermek yahut tam tersi durumu istidrâk sanatını oluşturmaktır. "Kız Rejim Yap" adlı şiirde Öztürkoğlu, kızın rejim yaparak babasının masraflarını azalttığını, bunun bir meziyet işi olduğunu söyler ama aslında insanların başkalarına özenerek aşırı zayıflama hevesinde olmalarını yermektedir. Şiirin bir bölümü şöyledir:

*"Kim ne derse desin bu bir meziyet
Masrafın yok, baban olmaz eziyet
El çatlatır şu sendeki vaziyet
Uy modaya gir rotaya kız rejim yap" (103)*

3.5.14. Tariz

Tersini söyleme sanatı olarak da bilinir ve bir şey söylerken onun tam tersi manasını kasteder. Genelde alay etme şeklinde kullanılır. "Hey Hey" adlı şiirde insan haklarının çok kötü durumda olduğunu bunun tersini, alaycı bir şekilde söyleyerek ifade eder. Şiirin ilgili kısmı şöyledir:

*"İnsan hakları şahane
Oyun değil de ya bu ne
Saddam Hüseyin bahane
Toni cebi dolduracak" (29)*

3.5.15. Aliterasyon

Sessiz harflerin birçok kez tekrar etmesiyle oluşan ahenge aliterasyon denir. Öztürkoğlu'nun birçok şiirinde bu ahenkli söyleyişe rastlanır.

"Bir de Ben" adlı şiirinin ilk dördlüğünde "r" sesi 15, "b" sesi 11, "d" sesi ise 9 defa tekrarlanarak şiire ahenk katılmıştır.

*"Üç gardaştık kaldık gurbet ellerde
Biri gurbet, biri hasret, birdeben
Adımız söylenirdilden dillere
Biri gurbet, biri hasret, birdeben" (80)*

"Dünya" adlı şiirde ise "n" sesini 17, "t" sesini 13, "l" sesini ise 7 kere kullanarak ahenk yapmıştır.

*"Ali gibi Şah-ı Merdan'ı n'ettin
Nice kahramanı yuttun, alt ettin
Sultan Süleyman'ı tahtından ettin
Kurtulan olmamış felinden senin" (92)*

3.5.16. Asonans

Ahenk unsurunun çokça kullanılan sesli harfler ile oluşturulmasıdır. Öztürkoğlu'nun bu hususta çok iyi örnekler teşkil eden şiirleri vardır.

"Baş Kapıda" adlı şiirinin altıncı hanesinde 32 heceden 22 tanesi "a" sesinden oluşmaktadır. Bu da hece sayısının %68,75'ine tekabül etmektedir ki bu iyi bir orandır.

*"Dil, vatana dualarda
Çalan çırpan havalarda
Esenlik yok yuvalarda
Ana, baba, eş kapıda" (7)*

"İnceden İnceden" adlı şiirin ilk hanesinde ise 32 heceden 19 tanesi "e" sesinden oluşmuş olup yine yüksek bir oran içermektedir.

*"Bağrımda yaram derinden
Deler inceden inceden
Çarkıfelek çemberinden
Eler inceden inceden" (9)*

3.6. LEBDEĞMEZ

Âşıkların iki dudağının arasına kürdan, iğne gibi sivri bir cisim koyarak çift dudak ünsüzleri olan "b,p,m" harfleri ile diş-dudak ünsüzleri olan "f,v" harflerini kullanmadan şiir söyleme biçimine lebdeğmez denir. Eğer bu ünsüzler kullanılırsa dudaklar birbirine değeceği için dudaklarda kanama meydana gelecektir. Esas amaç iki dudağın birbirine kavuşmasını önlemektir ki bu yüzden Farsça dudak manasına gelen leb sözcüğü kullanılarak dudak değmez manasında isim verilmiştir. Amaç atışmayı, şiir söylemeyi güçleştirerek âşığın şiir söyleme maharetini göstermesini sağlamaktır. Atışma dışında müstakil olarak da bu şekilde dudak ünsüzlerini kullanmadan şiir söylenebildiği gibi genelde atışmalarda karşımıza çıkmaktadır. Âşık Taner Öztürkoğlu'nun Temel Turabî ile yaptığı şu atışma buna örnektir:

"...

Ayağı kalksın ozanlar

Ahraz diller cana gelsin

Dertlere çare yazanlar

Solgun güller cana gelsin

...

Azeri kaldırdı kazan

Dedi Türk'tür tarih yazan

Şuşa'da okunsun ezan

Giden eller cana gelsin

...

Öztürkoğlu der yiğitler

Asilzadedir seyitler

Issız dağlarda şehitler

Yatan kullar cana gelsin" (15 numaralı atışma)

3.7. MECAZLAR

Gündelik dilde de kendine yer bulan mecazlı söyleyiş dilin imkanlarını artıran, bir ifadeden birçok mana çıkmasını sağlayan bu hâliyle de bir meseleyi birçok farklı şekilde aktarmamızı sağlayan öğelerdir. Edebî ürünlerde de bu anlam genişliğinden

faydalanılarak ürünler bu dilin imkânlarıyla süslenir. Âşıkların dili her ne kadar sade ve anlaşılır olsa da bu süsleme türü herkesin anlayacağı şekilde sanatın bezenmesi ile ortaya çıkar. Öztürkoğlu mecaza büyük bir kıymet vermektedir. Bir arkadaşına "Sence mecaz nedir?" diye sorduğunda karşı taraftan Öztürkoğlu âşık olduğu için "Bana gerek değil, sana gerek." yanıtını alır. Buna itiraz eden Öztürkoğlu cinasın hepimize lazım olduğunu dile getirir. Âl-i İmrân suresinin 103. ayetindeki " Hepiniz birlikte Allah'ın ipine sımsıkı tutunun..."(Yazır, 2007: 64) kısmını örnek vererek eğer mecazı anlamazsak Allah'ın ipine sarılmanın da ne olduğunu kavrayamayacağımızı yani mecazı bilmeyenin ne dini ne de edebî ürünü anlayamayacağını dile getirir. Böylelikle mecazın sadece edebî ürünler ortaya koyan sanatçılara değil herkese lazım olduğunu vurgular.

Mecazlı söyleyişin Öztürkoğlu'nun birçok şiirinde yer aldığını görmek mümkündür. "Kâmil Olan Gönül Yıkılmaz" adlı şiirinde ilimle ve irfanla söylenen sözün bin yıl kalsa da bozulmayacağını, bir altın madeni gibi değerli olup değerini kaybetmeyeceğini şöyle dile getirir:

*"Bozulmaz altının özü
Kapanmaz ilimin gözü
Kırk yıl kalsa irfan sözü
Kokar diyen yalan söyler"(38)*

"Gönül" şiirinde ise istek ve arzuların simgesi hâline gelen gönlün inatçılığından ve bu durumla başa çıkamadığından bahsederken bu durumun ateşten bir gömlek giymek gibi acı verici olmasını şöyle dile getirir:

*"İnadın inattır bir dem eğimem
Ateşten gömleksen, her dem giyemem
Gizli bir derdim var sana diyemem
Kalsın aramızda sır gönül gönül"(76)*

3.8. ATASÖZLERİ

"Et turnaktan ayrılmaz."

"...

Ayrılır mı et turnaktan

Zor yiğidim zor, zor aslanım zor" (40)

"Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar."

"...

Doğruları dokuz köyden kovarlar

Sönmez bu bağrımda kor bundan sonra" (49)

"Gelen gideni aratur."

" Bak geçip gidiyor ömür dediğin

Giden günler gelenleri aradır" (58)

"Domuz derisinden post olmaz eski düşman dost olmaz."

"...

Domuz derisinden post olmaz bize

Bizden başka kimse dost olmaz bize" (79)

"İçi beni yakar, dışı eli (seni) yakar."

"...

İçi beni yakar dışı da seni

Uzaktan bakınca yiğide benzer" (85)

"Aç ayı oynamaz."

"...

Kim demiş aç ayı oynamaz diye

Halaya kalkarız, hey diye diye" (120)

"Her gecenin bir sabahı vardır."

" Her gecenin şafağında sabah var" (134)

"Karaman'ın koyunu sonra çıkar oyunu."

" Peyniri baştan kokuttuk, hata yoktur deride

Bu Karaman'ın koyunu, asıl oyun geride" (163)

3.9. DEYİMLER

Deyimler az sözle birçok anlam ifade eden kelime öbekleridir. Onların bu yoğun manalı kullanımı hem gündelik yaşamda hem de sanat eserlerinde çokça kullanılmalarına vesile olur. Âşık Taner Öztürkoğlu da onların mecazi ve anlam derinliği yaratan güçlerini kullanarak eserlerini söylemiştir.

Tablo 3.9.1. Âşık Taner Öztürkoğlu'nun Şiirlerinde Deyimler Tablosu

Şiir No.	Deyim	Geçtiği Mısra
1	Değer biçmek	Ona değer biçilmez
2	Nam salmak	Nam salmışız cihana
2	El etmek	Öztürkoğlu el eyler
3	Haddini bilmek	Haddini bilmez teres
3	Fırsatı kaçırmak	Fırsat elden kaçmasın
4	Leke sürmek	Leke sürer postuna
4	Duman etmek	Garibi eder duman
6	Boyun eğmek	Hak haksıza boyun eğer
6	Yaya kalmak	Öztürkoğlu kalma yaya
7	Tuzu kuru	Bu âlem, tuzu kurunun
7	Çalıp çırpma	Çalan çırpın havalarda
11	Karar kılmak	Doğruya kılmanın karar
15	Yaraya tuz biber ekmek	Tuz biber ektik yaraya
15	İşi Allah'a kalmak	İşimiz kaldı Allah'a
16	Bugün git, yarın gel	Bugün git yarın gel babam
17	Neyin nesi	Derler bakın neyin nesi
18	Bahtı kara olmak	Garip bahtı karaymış
19	Pusu kurmak	Benliğine kurar pusu
26	(bir yer) Zindan olmak	Zindan olur dağlar taşlar
27	Kolu kanadı kırılmak	Kırar kanat kolumuzu
27	Elinden tutmak	Kim tutar ki elimizi
28	Bıçak kemiğe dayanmak	Bıçak kemiğe dayandı

30	Kan dökmek	Mazlunun kanını dökme
31	Hayra yormak	Hem hayra hem şerre yordum
32	Nefsine uymak	Uymuş nefsine köz ile
32	Islah etmek	Islah etmemiş dilini
37	Karalar bağlamak (giymek)	Ağlar karaları bağlar
37	Murat almak	Dünyadan muradım alsam
38	Gönül yıkmak	Kâmil olan gönül yıkmaz
39	Pastadan pay almak	Pastadan pay almak için
39	Kılıktan kılığa girmek	Girdik kılıktan kılığa
43	Baş başa vermek	Seması küreyle vermiş baş başa
49	Sır tutmak (saklamak)	Dostlar da tutmuyor sır bundan sonra
58	(bir şeyle) Başa çıkmak	Kim çıkmış felekle dünyada başa
65	Bağrını delmek	Ayrılık hasreti bağrımı deler
71	Para etmemek	Burada pişmanlık etmiyor para
71	Zaman öldürmek	Biz dünya işinde öldürdük zaman
79	Oyuna gelmek	Uyan ey milletim, gelme oyuna
79	Kemikleri sızlamak	Kemiğini sızlatmayın Ata'nın
80	Et tırnak olmak	Etle tırnak olduk aynı bedende
82	Akla karayı seçmek	Ağları karadan seçene kadar
89	Tuzak kurmak	Dosta tuzak kuran puşt oğlu puştun
90	(birini, bir şeyi) hor görmek	İnsanı hor görmek, gönül incitmek
95	Göğüs germek	Göğüs gerdik bu dağların kışına
100	Yerinde saymak	Hep yerinde saydı kahveci Memoş
102	Hesap sormak	Bilmem hesabını nasıl sorarım
111	(bir şeyin) Kanını emmek	Çarşıda, pazarda kanını emer
111	Ağzına gem vurmak	Ağzına gem vurur, sırtına semer
112	Karşı karşıya gelmek	Getirir gardaşı gardaşa karşı
112	(birinin) Ak dediğine kara demek	Ak yoğurda kara diyerse şaşmam
117	Bağrına taş basmak	Taş ettim bağrıma bastım sazımı
124	Sırtını dönmek	Sırtın dönen var mı baba dostuna
143	Tozu dumana katmak	Her akşam katarlar tozu dumana

160	(bir şeyin) Çivisi çıkmak	Dünyanın çivisi çıktı, fenadan korkuyorum
160	İpliği pazara çıkmak.	Aniden bir deprem oldu, iplik çıktı pazara
160	Hava basmak	Gösterişe hava basar, sanki gizli bilmece

3.10. DUA VE BEDDUALAR

3.10.1. Dualar

Dua insanların kendileri yahut başkaları için ilah olarak kabul ettikleri tanrılarından yahut kutsal saydıkları şeylerden diledikleridir. Birçok din için bu durum geçerli olmakta ve böylelikle evrensel bir nitelik taşımaktadır. İnsanlar genellikle başlarına gelen kötülüklerle mücadele etmek için bir dış güçten yardım isteme ihtiyacı duyar. Bunun yanında verilen nimetlere teşekkür etmek amacıyla ve mevcut iyi durumun bozulmaması için de dualar edilir. Dua ritüellerle ve toplulukla edilebileceği gibi ritüele ihtiyaç duymadan yalnız başına da edilebilir. Dil ile dile getirilebileceği gibi yazı ile dile getirilen dualar da vardır. Dualar hem nazım hem nesir eserlerin birçoğunda kendine yer bulmuştur. Bunlardan birisi de Öztürkoğlu'nun şiirleridir.

Öztürkoğlu genel olarak şiirlerinde ikilik çıkaranlardan, fesatlık edenlerden, olduğundan farklı görünenlerden, ülkeyi bozguna uğratmak isteyen ayrılıkçı kişilerden, nefsani arzulardan dolayı Allah'tan koruma talep eder. "Koru Ya Rabbi" adlı şiirinde ise Öztürkoğlu şiire dua ile başlar ve dua ile de bitirir.

*"Sana sığınırım yüce Allah'ım
Ben diyenden bizi koru ya Rabbi
Bu benim feryadım bu benim ahım
Ben diyenden bizi koru ya Rabbi
...
Ey Rabbim ah vaha düşürme beni
Öztürkoğlu der ki şaşırma beni
Nefsim ıslah eyle taşıрма beni
Ben diyenden bizi koru ya Rabbi" (45)*

Dua kişinin sadece kendisi için diledikleriyle sınırlı olmayıp insan olmanın gereği olarak başkalarının acılarının da dindirilmesini istemektir. Âşıklar toplumun sorunlarını

yer yer dile getirdikleri gibi hayatlarına dokundukları insanların da hem acılarını hem sevinçlerini dile getirmekte mahirdirler. "Bir Gelin" adlı şiirde Öztürkoğlu, eşini yeni kaybetmiş bir kadının acısından etkilenir ve Allah'ın ona bu acıyla başa çıkabilmesi için sabır ihsan etmesini isteyip dünyadaki bahtsız insanların da emellerine ulaşmasını diler.

*"Öztürkoğlu hem ağlasın hem desin
Dünyada bahtsızlar murada ersin
Dedim bacım Allah sabırlar versin
Bir mezara bakar ağlar bir gelin" (81)*

3.10.2. Beddualar

İnsanlar her zaman iyilik için dualar etmez. Bazen de kendilerini müşkül durumlara sokan insanlara, varlıklara karşı olan öfkelerini kötü dua söyleyerek dışa vururlar. İnsanların başlarına iyi şeyler geldiği gibi başlarına gelen kötü şeylerin sayısı da az değildir. Bundan dolayıdır ki beddualar hem halk dilinde hem de yazılan eserlerde dualar kadar kendine çok yer bulur.

Tüm şiirin beddualar ile dolu olduğu "Muradın Alamayasın" adlı şiirin ilk iki hanesi şöyledir:

*"Ey muhannet nedir senden çektiğim
Dilerim muradın alamayasın
Yunus gibi deryalarda kalasın
Arayıp arzunu bulamayasın*

*Ağrılar eklersin her gün ağrına
Derman arayasın derdin uğruna
Yağlı kurşun değsin senin bağına
Nerden geldiğini bilemeyesin" (105)*

"Aziz Kıl Allah'ım Türk Milletini" adlı şiirin ikinci hanesinde ise hainlik ve kalleşlik edenlere şöyle beddua edilmektedir:

*"Dağ dayanmaz kalleşteki oyuna
Kurt eniği derler çeker soyuna
Kültürüne kurşun sıkan hayına
Ruhuna azap ver, candan ayırma"* (126)

3.11. ÖVGÜLER, YERGİLER

3.11.1. Övgüler

Övgü yerinde yapıldığında övülen şeyin kıymetinin vurgulanması sayesinde hak ettiği değeri dışarıya yansıtmaya aracı olur. Şairler çokça kendi sanatlarının kıymetini, gücünü dile getiren övgülerde bulundukları gibi kişileri, din büyüklerini, sevgiliyi, siyasi ve tarihî kişileri de överler. Bunlar dışında birçok övgüye mazhar olan şeyler de vardır.

"Yar Resulullah" adlı şiirin dördüncü hanesinde Öztürkoğlu son peygamber Hz. Muhammed'i övmek için ne söylerse söylesin ona yaraşır övgü sözcüklerinin bulunamayacağını, onun şahsiyetinin anlatılmasının dilin imkanlarının üzerinde olduğunu dile getirerek yüceliğini gözler önüne serer.

*"Çırpındılar hak dalını eğmeye
Ömür yetmez yüceliğin saymaya
Dilim layık değil seni övmeye
Saklarım içimde sır Resulullah"* (47)

"Anadolu'ya Methiye" adlı şiirde onun destansı güzelliğini şiir boyunca över. Şiirin ilk hanesi şöyledir:

*"Destana layıksın sen Anadolu'm
Özledim dağların, yolların senin
Nakış nakış andırırsın halıyı
İpliğin, desenin, güllerin senin"* (57)

3.11.2. Yergiler

Dünyada övülmeye layık olan şeyler kadar yergiyi hak edenler de vardır. Yerinde yapılan eleştiri aksaklıkların düzeltilmesi, çekidüzen verilmesi için harekete geçirici unsurlar olup bu bakımdan kıymetlidir.

"Eyvah Ey" adlı şiirin beşinci hanesinde çeşitli nedenlerle batıya göçüp ata topraklarını temelli terk edip yurtlarının viraneye dönüşmesine aldırış etmeyenlere karşı yapılan eleştiri şöyledir:

*"Ne tarla eken var ne çayır biçen
Gidip gözelerin suyunu içen
Köyünü unutmuş batıya göçen
Baykuşlar virane dalmış eyvah ey" (70)*

"Soran Yok" adlı şiirin üçüncü hanesinde zengin ve fakirin, güçlü ve güçsüzün gördüğü muamele farkını çok keskin bir dille eleştirir.

*"Fakirin hâline bağrım oyulur
Zengin için çiğ yumurta soyulur
Çobanın sevdası zina sayılır
Kör ağanın ayıbını gören yok" (44)*

Fakir ile zengin arasındaki farktan dolayı biçilen değeri eleştirdiği bir başka şiiri ise "Zor Bundan Sonra" adlı şiiridir. Şiirde varlıklı olmasından dolayı zenginlere olur olmaz kişilerin gösterdiği ilgiyi eleştirirken zenginlerin ölüsünün bile fakirin dirisinden daha çok kıymet gördüğünü şöyle dile getirir:

*"Arkasında var ya yatı, yalısı
Hatır sorar akıllısı delisi
Karnavala döner zengin ölüsü
Fakirin dirisi hor bundan sonra" (49)*

"Deli Deli" adlı şiirin dördüncü hanesinde ise yaş fark etmeksizin toplumda gerçekleşen yozlaşmanın üzerinde durur. Bunda etkili olan televizyon programlarına gönderme yapar.

*"Nenem ad değişti mahlası badem
Bu ne hâldır sorar komşumuz kadem
İzdivaca çıkmış seksenlik dedem
Doksan deli deli yüz deli deli" (88)*

3.12. YEMİNLER

Söylenen sözlerin doğruluğunu, güvenilirliğini artırmak, karşı taraf güven vermek, sözün kuvvetini artırmak için yeminler edilir.

Âşık Taner Öztürkoğlu da birkaç şiirinde yeminin gücünden faydalanarak ifadesini kuvvetlendirme yoluna gitmiştir. "Bizim Köyde" adlı şiirinin dördüncü hanesinde şerrin köylerinde barınamayacağına karşı ettiği yemin şöyledir:

*"Bizde vefa bir kenara atılmaz
Asla çıkar için adam satılmaz
Fitne, fesat aramıza katılmaz
Vallah barınamaz şer bizim köyde" (136)*

"Sosyete Kızı" şiirinin ilk bendinde ise evliliğinden pişman olan adamın evlilik sırasında ettiği yeminden dolayı ahdini bozamayacağını şöyle dile getirmiştir:

*"Almaz olsa idim sosyete kızı
Vallahi ahdimi bozamıyorum
Anamı ağlattı cilvesi, nazı
Bir türlü huyunu çözemiyorum" (116)*

3.13. ÖĞÜTLER

Âşıklar hikmetli söz söyleyen sanatçılardır. Toplumdaki gelişmeleri yakından takip ettikleri için bazen çok yerinde tespitlerde bulunup yakınlarına, halka bu konularda öğütler verirler. Dil kabiliyetleri sayesinde ise söyledikleri etkili ve kalıcı olur.

"Oğla Nasihat" adlı şiirin tamamı öğüt içeriklidir. Şiirin ilk iki hanesinde kişinin söyleyeceği sözü iyi düşünmesi, akıl ürünü olması gerektiği dile getirilerek az konuşmasını yani kalabalık laftan kaçınmasını öğütler. Fakat eğer kişi ilim ehli ise ve sözü ilme uygunsa çokça konuşmasının daha iyi olacağını dile getirir.

*"Oğlum her mecliste kolla kendini
Aklan danış, iyi düşün, az konuş
El ariftir yoklar senin bendini
Gir kantara, tart kendini, öz konuş*

*İnsanlık adına olmalı gayen
Mazlumlara karşı olsun himayen
İlmi ibareden varsa sermayen
Seksen değil, doksan değil, yüz konuş" (109)*

"Ümitsiz Yaşama" adlı şiirde ise kişinin ümidini kaybetmemesi gerektiğini belirtip kötü insanlarla kurulacak arkadaşlıklarda ise insanın vaktini boşa gideceğini dile getirerek bu tarz insanlardan da uzak durulması gerektiğini öğütler.

*"Ümitsiz yaşama canım kardeşim
Ya hayalin biter ya düşün gider
Sakin bir kötüye deme yoldaşım
Ya ömrün sökülür ya yaşın gider" (143)*

3.14. DİL VE ÜSLUP ÖZELLİKLERİ

Öztürkoğlu'nun şiirlerinde İstanbul Türkçesi ile doğduğu yörenin ağızını karışık bir şekilde kullandığını söylemek mümkündür. Her ne kadar ağız özelliklerini kullansa da söyledikleri herkes tarafından anlaşılabilir sadelik düzeyindedir. Bunu âşığın "Mazlum'un Dili Olurum" şiirinde söylediği "Ben Yunus'un dilindenim" satırından da anlamak mümkündür. Yunus Emre gibi anlaşılır, sade söyleyiş ile anlamsal derinlikler yakalayan şiirler yazmak âşığın benimsediği bir yoldur.

Şiirlerinde sadece sanatsal söyleyişe yönelik bir amaç gütmeyip sanatın aynı zamanda toplum için icra edilmesi gerektiğini düşünür. Bir sanatçının toplumdan yüz çevirmemesi gerektiğini düşünen Öztürkoğlu, âşıkların gerek övgüleriyle gerek yergileriyle gerekse de toplumun duygularına hitap ederek toplumun sözcüsü olduğunu düşünmektedir. Bu sözcülerden birinin de kendisi olduğunu düşünen âşık bunu "Mazlum'un Dili Olurum" adlı şiirinde şöyle dile getirir:

"Ben halkımın ozanıyım
 Toplumun dili olurum
 Dertlerini yazanıyım
 Mazlumun eli olurum" (13)

Öztürkoğlu'nun şiirlerinde Türkiye Türkçesinin yanında Erzurum ağzının Azerbaycan Türkçesi ile olan ilgisinden dolayı Azerbaycan Türkçesi özellikleri de yer yer görülmektedir.

Azerbaycan Türkçesinde kalın ünlülü söz başlarında "k" sesinin "g" (ğ) sesi ile teşekkül ettiği görülürken bu durum Erzurum ağzında da mevcuttur. Öztürkoğlu "kardeş" sözcüğünü ekseriyetle "gardaş/ gardeş" şeklinde telaffuz etmektedir.

"Azerbaycan Türkçesinde dönüşlülük zamiri için öz" sözcüğü kullanılır" (Gökçür, 2012: 1820). Öztürkoğlu'nun "Vatanım Ah" adlı şiirinde de bu mevcuttur.

"Rızkını toprağın bağrında arar
 Bahçede, bostanda **özünü** yorar" (62)

"-AndA eki Azerbaycan Türkçesinde yaygın bir şekilde kullanılan bir zarf-fiil ekidir. Eklendiği yan yargı konumundaki yargı ile cümleinin asıl yargısının aynı zamanda gerçekleştiğini belirtir" (Gökçür,2012: 1821). Bu zarf-fiil eki Erzurum ağzında da sıkça gelende, gidende, duyanda, oturanda gibi şekillerde kullanılmaktadır. Öztürkoğlu da bu eki birçok şiirinde kullanmıştır.

"...
 Eteğinde dudu kumru **ötende**
 Seda verir seslenirsin yaylalar"(48)

"Civan idim gurbet ele **gidende**
 Silanın hasreti kalmıştı bende"(80)

"Taner Öztürkoğlu niye susarsın
 Zor **görende** nefesini kısarsın"(108)

"Tahtından indirmiş kiralı, şahı
 İndire**nde** bulamamış felahı"(121)

Hece sayısını eşitlemek için "Bak" adlı şiirin onuncu bendinde özel ismin son hecesindeki ünlüyü düşürmüştür. Sümmanî yerine Sümman demiştir.

"Bu yurdun ozanları

*Şenlik'e, **Sümman**'a bak" (1)*

Hece sayısını eşitlemek için birçok yerde soru sözcüğündeki ünlü sesin düştüğü görülmektedir. Bu duruma Eski Anadolu Türkçesi metinlerinde de rastlanmaktadır.

"Ey sevdiğim bizim ele

*Gelsen **n**'olur bundan sonra" (23)*

"Her Mecnun bir Leyla ardından gider

*Deme ki âşıklar maşuğu **n**'eder" (60)*

Ses olayının olmadığı birleşik kelimelerde hece düşmesi yapılarak hece sayısının eşitliği sağlanmıştır. Mihmanhâne sözcüğü mihmâne şeklinde kullanılmıştır.

*"Niçin geldin **mihmaneye***

Şirk koşmuş cevri daneye" (32)

Türkçede iki heceli olup ikinci hecesi "ı, i, u, ü" dar ünlülerinden biriyle biten kelimelere getirilen ek ünlü ile başlıyorsa bu ek getirildiğinde bu dar ünlüler düşer. Fakat bazı şiirlerde bu hususun meydana gelmeyip hece ölçüsünün bu yolla sağlandığı görülür.

"...

Yanında dur garibanın

Zulümün olduğu yerde" (6)

"Ayrı gayrı etmez oğulun, kızın

Tutuşur paylaşır ağrıyla sizin" (56)

Çok heceli kelimeler ünlü ile başlayan bir ek aldığı zaman kelimenin sonundaki p, ç, t, k ünsüzleri istisnalar dışında b, c, d, g ünsüzleri ile yer değiştirir. "Ömür Dediğin" şiirinin beşinci hanesinde bu yumuşama gerçekleşmeyip şiirdeki kafiyenin sağlanması için redif süsü verilerek d şekline kullanılmıştır.

"Gah boşaldı gah da doldu bu dünya

Kimler Azrail'e ayak diredir" (58)

Öztürkoğlu'nun şiirleri incelendiğinde Eski Anadolu Türkçesi özellikleri görmek mümkündür." -UbAn eki Eski Anadolu Türkçesinde kullanılan bir zarf-fiil ekidir. Standart Türkiye Türkçesi'nde kullanılmayan bu zarf fiil eki "Mazlumun Dili Olurum" adlı şiirin yedinci hanesinde şu şekilde kullanılmıştır:

*"Bulut oluban gürlirim
Yağmurun seli olurum"(13)*

Öztürkoğlu, tarihî süreçte bulunulan ilişkiler ile dilimize giren bir kısmı dini içerikli olan bazı Arapça, Farsça kelimeleri ve bunların terkiplerini de kullanmıştır. Ah-u zâr, dirhem, mihmane, Hatemü'l Enbiya, Sidretü'l-Müntehâ, leyle-i kadir, livâü'l-hamd, mürşid-i kâmil, maşuk, Fatıha, Yasin, Şah-ı Merdan ise Öztürkoğlu'nun kullandığı kelime ve terkiplerden birkaçıdır.

3.15. ÖZTÜRKÖĞLU'NUN ŞİİRLERİNDE BİÇİM VE TÜR

3.15.1. Koşma

Öztürkoğlu'nun şiirlerinin büyük bir çoğunluğu koşma şeklinde yazılmıştır. Koşma nazım şekli 5, 6, 7, 8, 10 ve 11 olmak üzere birçok farklı hece sayısı ile meydana getirilebilen şema olarak ise hanelerin ilk üç dizesinin kendi arasında son dizelerin ise bütün hanelerde ortak kafiyelendiği aaab/ cccb/ dddb şeklinde olabildiği gibi ilk hanenin abcb yahut abab şeklinde olabildiği nazım şeklidir. Nazım birimi olarak dörtlüklerden oluşmaktadır fakat bu dörtlüklere ek dizeler eklenerek bentler şeklinde de meydana getirilebilir. Öztürkoğlu'nun şiirleri incelendiğinde 72,76. şiirler abab şeklinde, 70, 82, 100. şiirlerin abcb, 40, 81, 103. şiirlerin ise aaab şeklinde ilk hanelerinin kafiyelendiği görülmekle tüm şemaların şiirlerinde uyguladığı görülür. Koşmanın konularına ve ezgilerine göre tasnif edildiği birçok türü bulunmaktadır. Öztürkoğlu'nun şiirlerinde kullandığı koşma türleri şu şekildedir:

3.15.1.1. Güzelleme

"Âşık edebiyatında, koşmanın güzeli, güzelliği öven türüne verilen addır. Bir kişiyi, bir güzeli, bir atı, bir yeri, herhangi bir doğa parçasını övmek amacıyla söylenen koşmalardır. Aşk ve güzellik üstüne yazılan şiirlerdir" (Artun, 2011: 82)

Güzellemeler Öztürkoğlu'nun da sıkça kullandığı bir türdür. "Anadolu'ya Methiye" adlı şiiri güzelleme örneklerinden biridir. Şiirde Anadolu'nun güzellikleri övülmektedir. Şiir şu şekildedir:

*"Destana layıksın sen Anadolu'm
Özledim dağların, yolların senin
Nakış nakış andırırsın halıyı
İpliğin, desenin, güllerin senin*

*Gezer idik eteğini dağını
Yürek yanık, bağrım dertler yığını
Rengarenk andırır İrem bağını
Çiçeğin, yaprağın, dalların senin*

*Serimde hayalin burnumda tüter
Leyla'sın gezinen Mecnun'dan beter
Gözeler, bulaklar cana can katar
Dereler, ırmaklar, göllerin senin*

*Çobanlar yaylada sürü başında
Kızlar kına yakar kaya taşında
Taş nanesi kokar, ayran aşında
Garipler sofrası çöllerin senin*

*Edirne'den Kars'a, İzmir'den Van'a
Seyret Erzurum'u, gel Ardahan'a
Sıralanmış küme küme, yan yana
Öztürkoğlu söyler ellerin senin" (57)*

"Bayrakla Hasbihâl" adlı şiir ise dedim-dedi şeklindeki güzelleme türüne bir örnektir. Şiirin ilk hanesi şöyledir:

*"Dedim nasılsın bayrağım –dedi ki malum
Dedim hep dalgalanırsın –dedi ki hâlim
Dedim ya bu Anadolu – dedi ki elim
Dedim hiç ayrı kaldın mı – söyledi yok yok"(156)*

3.15.1.2.Ağıt

"Aslında bir acı üzerine söylenmiş olmakla beraber, genellikle âşıkların ölen bir kişinin arkasından söyledikleri onun ölümünün ardından duygularını anlattıkları, düşüncelerini sıraladıkları koşmalardır. Ağıtlar ölüm olmadan da çeşitli konular üzerine söylenebilir" (Artun, 2008: 210).

Öztürkoğlu görevi gereği ziyaret ettiği bir evde babaları vefat eden iki kardeş ve annenin acılı hâllerine içlenerek "Baba" adlı bir ağıt söylemiştir. Şiir şu şekildedir:

*"Baba sen gideli divane olduk
Kapımızı açıp soran yok baba
Garip yuvamızda sararıp solduk
Dostlar uzak kaldı, yâran yok baba*

*Gel hele de deli gönül gel hele
Bu hayatta kim ağlaya kim güle
Bayram olur dolaşırdık el ele
Elimize bir el veren yok baba*

*Yetim koydun Fatma ile Kerem'i
Naçar kaldık, yetiren yok, çare mi
Şu sensizlik kanatıyor yaremi
Hekimler gelmiyor, saran yok baba" (52)*

Bunun dışında âşığın annesinin vefatı üzerine söylediği "Ana" adlı ağıt şiiri de şöyledir:

*"Bağrımda bir ateş yanar sönmüyor
Ana bu dünyadan gittin gideli
Gözyaşlarım akar oldu dinmiyor
Ana bu dünyadan gittin gideli*

*Zemheri ayının yazı gibiyim
Cenkte yaralanmış gazi gibiyim*

*Koyundan ayrılmış kuzu gibiyim
Ana bu dünyadan gittin gideli*

*Mecnun oldum ayrılalı anamdan
Gitmiyor ki hayalimden, rüyamdan
Ayrılık hasreti eser her yandan
Ana bu dünyadan gittin gideli" (68)*

3.15.1.3.Ağıt-Ninni

Çocukları uyutmak için söylenen şiirlere ninni denilir. Bunlar genellikle yedili veya sekizli hece ölçüsü ile söylenen şiirlerdir. Öztürkoğlu "Anadolu Ozanları" adlı programı sunarken izleyicilerden birinin öksüz kalan torunu ile ilgili bir sohbet geçer aralarında. Öztürkoğlu da bu sohbet üzerine koşma şeklinde, ağıt-ninni türünde bir şiir söyler. Şiir 11 hecele ağıt haneleri ile bu haneleri sırasıyla takip eden sekiz heceli ninni hanelerinden oluşmaktadır. "Nenni Bebek" adlı şiir şu şekildedir:

*"Anan öldü yavrum kaldın beşikte
Kimler öğretecek sana dil bebek
Yavrum bir ayağım kaldı eşikte
Nasıl diyem gel ağlama gül bebek*

*Bağ bağbansız olmaz yavrum
Susuz gölet dolmaz yavrum
Sanma biçare kalırsın
Kuş yuvasız olmaz yavrum
Nenni nenni a kuzu*

*Gün olur ki sular gibi çağlarsın
Zaman olur yaraların dağlarsın
Hayat bu ya yavrum güler ağlarsın
Dağlar karlı, tipi, boran yol bebek*

*Karlı dağlar karmış yavrum
 Tipi boran sarmış yavrum
 Ben anasız kaldım deme
 Hak âleme yârmış yavrum
 Nenni nenni a kuzu*

*Sen ağlarken yavrum nasıl güleyim
 Kuzum sana melul melul meleyim
 Öztürkoğlu benim Hak'tan dileyim
 Olmayasın kara bahtlı kul bebek*

*Dağı duman bürür yavrum
 Seyran eden görür yavrum
 Bebekler beşikte kalmaz
 Elbet doğan yürür yavrum
 Nenni nenni a kuzu" (125)*

3.15.1.4. Taşlama

Yergi şiirleridir. Âşıklar atışmalarda birbirlerini yermek için mizahi bir şekilde birbirlerine sataşırlar. Bunun yanında âşığın çeşitli kişileri, kurumları eleştirdiği, toplumun aksak yönlerini dile getirdiği taşlamalar da çokça işlenen şiirlerdir. Öztürkoğlu'nun da en çok işlediği türlerden biri taşlama türündeki şiirlerdir. Gerek atışmalarda gerekse de müstakil olarak söylediği şiirlerden birçoğu taşlamadır.

Âşığın "Cahil" adlı şiiri cahilliği yerdği bir taşlama şiiridir. Şiir şu şekildedir:

*"Cahilin bedeni seyyar kabirdir
 Gezdikçe mübarek meyyite benzer
 Bir yanı çürümüş mantar gibidir
 Özüne kurt düşmüş çiğite benzer*

*Demeyin cahillik neyindir nesi
 Mikrofon istemez avazı, sesi
 Her mevsimde hazan olur bahçesi
 Meyvesiz, gölgesiz söğüde benzer*

*Bir kelamı bozar dostla aranı
Seçebilmez ahabını, yâranı
Hele ki cahilin tahsil göreni
Mürekkep dökülmüş kâğıda benzer" (85)*

"Haberler" adlı şiiri ise medyayı ve değişmeyen, tekerrür eden düzeni taşıdığı bir şiirdir. Şiir şu şekildedir:

*Bizi izlemeye devam eyleyin
Aynı düğün, aynı davul, aynı toy
Bazı haberlerden önce özetler
Aynı bayan, aynı çekim, aynı bay*

*İlk etapta çatışmalar çatışmalar
Canlı bağlantılar hep aldatmalar
Hele birbirimize çamur atmalar
Aynı zılgıt aynı azar aynı pay*

*Bildiriden, demeçlerden, geziden
Kenya'daki beş bin yıllık kazıdan
Ördekten, caniden, itten, tazıdan
Aynı haber, aynı tülek, aynı tüy" (100)*

"Mal Mülk Cimrilerde" adlı şiirinde ise halkın huzurunu ve düzenini bozan unsurlar üzerine bir eleştirisi vardır. Şiir şu şekildedir:

*"Mal mülk cimrilerde, silah korkakta
Eğer ki mevcutsa işler bozulur
Haksızlar başıboş gezse sokakta
Ayak isyan eder, başlar bozulur*

*Zalimin elinde olursa satır
Puç olur hoşgörü bulunmaz hatır
Hükümdar olursa eşekle katır
Karga bülbül olur, kuşlar bozulur*

*Sanatından ödün verirse ozan
Kim olur gerçeği okuyan, yazan
Mazlumun hakkıyla kaynarsa kazan
Lokma zehir olur, aşlar bozulur*

*Oğlu babasını evden atarsa
Anasına çalışır, kızı yatarsa
Herif eve gelmez, metres tutarsa
Dağılır yuvalar, eşler bozulur*

*Taner Öztürkoğlu kendini eyit
Yoksa dikiş tutmaz yazdığın beyit
Çimentodan çalmış ise mütayit
Bina erken çöker, taşlar bozulur" (128)*

3.15.2. Destan

"Büyük çoğunluğu 11 ve 8 heceli koşma, çok az bir kısmı mâni ve ender olarak da divani şeklindeki örneklerine rastlanılan, 5 veya 7 dörtlükten az olmamak şartıyla, konu sınırlaması olmaksızın âşığın destanlaştırmaya değer bulduğu bir vak'ayı, bir nesneyi veya kavramı hikâye ederek, bağlama veya bağlama ailesinden bir sazla, ele aldığı konunun anlatım tutumuna bağlı olarak seçip çaldığı geleneksel âşık havaları eşliğinde icra ettiği nazım türüne destan denilmektedir" (Çobanoğlu, 2000: 334). Destanlar koşmanın türleri olan koçaklama, güzelleme, ağıt, taşlama şeklinde ve birçok farklı konuda söylenip yazılabilirler.

"Bir Gelin" adlı şiirinde mezarlıkta eşini şehit vermiş bir kadının hikâyesinden etkilenerek ağıt-destan denilebilecek şu şiiri destanlaştırmak söylemiştir:

*"İsmail göç etmiş fani yurdundan
Zeynep gelin ağlar her gün ardından
Saç ağarıp bel bükülmüş derdinden
Bir mezara bakar ağlar bir gelin
Gelin gelin gelin ağlar bir gelin
Ah ocağı batsın bu gurbet elin*

Okuyor mezarın mermer taşını
 Toprağa yaslamış yaslı başını
 Damla damla döker gözün yaşını
 Bir mezara bakar ağlar bir gelin
 Gelin gelin gelin ağlar bir gelin
 Bre zalim felek bükülsün belin

Kalk yığidim yine tut ellerimden
 Koyma beni öksüz sar bellerimden
 Ağladıkça, dağlar inler derinden
 Bir mezara bakar ağlar bir gelin
 Gelin gelin gelin ağlar bir gelin
 Ey ecel kırılsın kolların, elin

Öztürkoğlu hem ağlasın hem desin
 Dünyada bahtsızlar murada ersin
 Dedim bacım Allah sabırlar versin
 Bir mezara bakar ağlar bir gelin
 Gelin gelin gelin ağlar bir gelin
 Bulutlar mezarın başına gelin" (81)

"Zabıta" adlı şiiri ise meslek destanlarına bir örnektir. Şiir şu şekildedir:

Zabıta dünyası başka bir âlem
 Zabıtalılar zabıt tutar, gün verir
 Vicdanı amirdir, silahı kalem
 Maruzata, kabahate son verir

Onlarla adalet yerini bulur
 Haklılar haksızdan hakkını alır
 Bazen de kaderin kurbanı olur
 Yeri gelir görev için can verir

*Bazen görevleri çile mi çile
Bazen maruz kalır fitneye, fele
Vatan için, millet için el ele
Zaman olur Kızılay'a kan verir." (155)*

3.15.3. Semaî

"Doğulu âşıklar, 16'lı heceyle atışır. 5'li dizelere 2 dizelik nakarat eklenerek yedi dizeli olur. Kendine özgü makamı, ezgisi vardır" (Artun, 2008:222).

Öztürkoğlu'nun da atışma olarak değil, müstakil olarak söyleyip kaleme aldığı 16 heceden ve 5 dizeden oluşan haneler ile bu haneleri takip eden iki dizenin ikiye bölünmesi ile oluşmuş 4 dizeli nakarat hanelerinden oluşan bir semaîsi vardır. "Semaî" adlı şiir şu şekildedir:

*"Güzellikler bir arada bin yaşasan bulunmaz ki
Giden günlerin anısı benliğinden silinmez ki
Ömür bir ırmağa benzer, akar geri gelinmez ki
Her nesnenin bedeli var, can pazardan alınmaz ki
Kader gizli bir muamma birçok sırrı bilinmez ki*

*Gafil olma deli gönül
Ağlayana gülünmez ki
Kader kulun yazgısıdır
Başa gelen bilinmez ki*

*Canlı cansız varlıkların anasıdır kara toprak
İlahi emir olmazsa ağaçta yeşermez yaprak
Bulutlar rahmetin döker, coşagelir çaylar, ırmak
Zemin-i cihan şenlenir, çimen, çiçek parmak parmak
Dem-i devran böyle döner, döndürendir ilahi Hak'tır*

*Gafil olma deli gönül
Ağlayana gülünmez ki*

*Kader kulun yazgısıdır
Başa gelen bilinmez ki*

*Öztürkoğlu dünya fâni, hepsi bir günlük pazardır
Geçer gider civan ömrün, insanlığın yanan kârdır
Tahtında Süleyman olsan, unutma sonun mezardır
Dünya ile ahiretin kabir arada duvardır
Yıkılır bir gün o duvar, gel diyen Ganî, Settar'dır*

*Gafil olma deli gönül
Ağlayana gülünmez ki
Kader kulun yazgısıdır
Başa gelen bilinmez ki" (167)*

3.15.4. Müstezat

"Doğulu âşıklar, fasıllarda 13'lü dizelerin aralarına 5 heceli aynı kafiyede dizeler koyarlar. Makamı, söylenişi, biçimi kendine özgüdür" (Artun, 2008:220).

Öztürkoğlu'nun da bir tane müstezat örneğinde şiiri vardır. "Müstezat" adını verdiği şiiri şu şekildedir:

*“Âşıkların ayrılıktan çektiği çile
Gurbet vesile
Ağlayarak arzusunu getirir dile
Dinletir ele
Leyli leyli hu Leyla Leyla*

*Sevdanın elinden âşık olmaz bahtiyar
Olur ihtiyar
Hiç olmamış sevenlerden varan menzile
Sonu nafîle
Leyli leyli hu Leyla*

*Alır âşıkları bir gam inceden ince
Hicran gelince
Aşk âşığın yazgısıdır sevdası bile
Kader ile
Leyli leyli hu Leyla Leyla*

*Âşık Taner Öztürkoğlu ömrünün demi
Hayat bir gemi
Mecnun da Leyla'sı için düşmüştü çöle
Kerem de küle
Leyli leyli hu Leyla" (157)*

3.15.5. Divan

Âşıkların koşma veya mâni şeklinde kafiyeli 15 heceli olarak söyledikleri, kendine özgü birçok farklı ezgisi bulunan şiirlerine divan denir. Yedekli divan biçimleri de vardır. Öztürkoğlu'nun da gazeli divan, sultani divan, Türkmen divanı gibi birçok farklı ezgide söylediği divanları vardır. Divan şiirleri toplam dokuz tanedir. Gazeli divan türünde "Gafil Gezme Deli Gönül" adlı şiiri şu şekildedir:

*"Gafil gezme deli gönül, düşersin boşa bir gün
Kader denen bir yazgıdır, tez gelir başa bir gün
Kendini Zaloğlu sayma, felek güçlü pehlivan
Kara talih yakan tutar, getirir tuşa bir gün*

*Bazı insan benliğine çok çabuk olur ayar
İnadına kulak vermez ne işitir ne duyar
Sanki dünya ona kalmış, olmayacak ihtiyar
Gel aldanma geleceksin kocalmış yaşa bir gün*

*Rüzgâr eser, poyraz vurur, sele döndürür kârın
Hazan olur, boyun büker bülbüle gülün, harın
Farkında ol bak gidiyor yolcu gibi baharın
Duman olacak dağların, dönecek kışa bir gün*

*Taner Öztürkoğlu söyler, dinleyene der olur
Ruh ayrılır, Hakk'a yürür, elbet bir gün sır olur
Son noktayı ecel koyar, kara toprak yâr olur
Akıbet ismin yazılır mezarda taş a bir gün"(164)*

3.15.6. Mânî

aaxa şeklinde kafiyeleyen şiirlerdir. Öztürkoğlu da bazı şiir türlerinin aralarına mânî dizeleri yerleştirmiştir.

"Yaraladı" adlı şiirde her haneden sonra nakarat olarak bir mânî kullanılmıştır. Kullanılan mânî şu şekildedir:

*" Yâr elinden, yâr elinden
Yâr yaralı yâr elinden
Kurban olam allı turnam
Haber getir yâr elinden " (35)*

"Özü Dönmüş Dünyanın" adlı şiirin ilk hanesi dışındaki hanelerin hepsi mânî şeklinde oluşmaktadır. İlgili kısımlar şu şekildedir:

*"Güvenirsin dostuna
Leke sürer postuna
Gün olur devran döne
Sonra düşer kastına*

*Bu zaman başka zaman
Garibi eder duman
Dost düşman belli değil
Kime edelim güman*

*Boz tilki kapmış kazı
Anan ölsün Niyazi
Bu kış uzun sürecektir
Nasıl görecen yazı*

*İnsanlık son nefeste
Nasıl yapalım beste
Yedi başlı ejderha
Birlik denen kafeste*

*Hey gidi geçen günler
Yaram içerden inler
Çal Taner Öztürkoğlu
Seni anlayan dinler" (4)*

"Hüseyin" adlı altı haneden oluşan şiirin ikinci hanesi mânî şeklinde oluşturulmuştur. İlgili kısım şu şekildedir:

*"Hüseyin ah vah Hüseyin
Sakın ha! yanlış etmeyin
Size bir dost nasihati
Memleketi terk etmeyin" (10)*

"Bülbül" adlı şiirin de bir hanesi mânî şeklindedir. İlgili kısım şu şekildedir:

*"Sen ağlarsın yâre bülbül
Zaten bağrın yare bülbül
Sular coşkun akar bülbül
Sakın kanma yâre bülbül " (24)*

3.16. ŞİİRLERİN ŞEKİL ÖZELLİKLERİ

Âşık Taner Öztürkoğlu'nun şiirleri nazım birimi, ölçü, hane sayısı, kafiye türü, redif ve kafiye şeması bakımından incelenmiş olup şiirlerin bu hususta bulunan özellikleri tablo hâline getirilmiştir. Şiirlerde varsa ortak kafiye yoksa hane kafiyelerine bakılmıştır. Kafiye türünde yarım kafiye "yk.", tam kafiye "tk", zengin kafiye "zk." ve birden çok kafiye türü bulunuyorsa "çk." şeklinde kısaltılarak yazılmıştır.

Tablo 3.16.1. Şiirlerde Şekil Özellikleri Tablosu

No	Şiir	Nazım	Ölçü	Hane Sayısı	Kafiye	Redif	Kafiye Şeması
1.	Bak	dörtlük	7'li	16	tk.	var	abab/cbcb...
2.	Değil Miyiz Biz Gardaş	dörtlük	7'li	6	yk	var	abab/cccb...
3.	Her Şey Aslına Çeker	dörtlük	7'li	6	tk.	var	abab/cccb...
4.	Özü Dönmüş Dünyanın	dörtlük	7'li	6	çk	var	abab/ccxc...
5.	Türküm Var	dörtlük	7'li	6	zk.	var	abab/cccb...
6.	Olduğu Yerde	dörtlük	8'li	4	yk	var	abab/cccb...
7.	Başka Kapıda	dörtlük	8'li	9	yk	var	abab/cccb...
8.	Yan Yana	dörtlük	8'li	5	yk	var	abab/cccb...
9.	İnceden İnceden	dörtlük	8'li	4	yk	var	abab/cccb...
10.	Hüseyin	dörtlük	8'li	6	yk	var	abab/(ccxc)/dddb...
11.	Pencerenden	dörtlük	8'li	6	yk	var	abab/cccb...
12.	Yoktur	dörtlük	8'li	6	zk	var	abab/cccb...
13.	Mazlumun Dili Olurum	dörtlük	8'li	8	yk	var	abab/cbcb...
14.	Yalvara Yalvara	dörtlük	8'li	4	yk	var	abab/cccb
15.	Dosta Selam Verilmiyor	dörtlük	8'li	8	yk	var	abab/cccb...

16.	Bugün Git Yarın Gel	dörtlük	8'li	5	tk.	var	abab/cccb...
17.	Hastahane	dörtlük	8'li	5	çk.	var	abab ⁿ /cccb ⁿ ...
18.	Er Mi Kaldı	dörtlük	8'li	5	yk	var	abab/cccb
19.	Âlemin Mevcut Korkusu	dörtlük	8'li	6	zk.	var	abab/cccb...
20.	Ara Bende	dörtlük	8'li	4	zk.	var	abab/cccb...
21.	Benim Değil	dörtlük	8'li	4	çk.	var	ab ⁿ ab ⁿ /cccb ⁿ ...
22.	Bir Canı Bir Can Aldatır	dörtlük	8'li	6	tk.	var	abab/cccb...
23.	Bundan Sonra	dörtlük	8'li	4	yk	var	abab/cccb...
24.	Bülbül	dörtlük	8'li	8	çk.	var	aaab ⁿ /cccb ⁿ ...
25.	Derler Otuz Beşe	dörtlük	8'li	5	tk	var	abab/cccb...
26.	Devri Dünya	dörtlük	8'li	5	çk.	var	ab ⁿ ab ⁿ /cccb ⁿ ...
27.	Günden Güne	dörtlük	8'li	6	yk	var	aaab/cccb...
28.	Hele Gardaş	dörtlük	8'li	4	tk	var	abab/cccb...
29.	Hey Hey	dörtlük	8'li	8	yk	var	abab/cccb...
30.	Irgalanır Mevla'sına	dörtlük	8'li	4	yk	var	abab/cccb...
31.	İstanbul	dörtlük	8'li	6	yk	var	abab/cccb...
32.	Müslüman'ım	dörtlük	8'li	8	yk	var	abab/cccb...
33.	Size Diyorum	dörtlük	8'li	6	yk	var	abab/cccb...
34.	Tanımadı	dörtlük	8'li	4	yk	var	abab/cccb...
35.	Yaraladı	dörtlük	8'li	6	yk	var	abab/ccxc/dddb/cc xc...

36.	Yollar Beni Dosta Götür	dörtlük	8'li	6	çk.	var	$ab^n ab^n / cccb^n \dots$
37.	Gurbet Esir Etmiş	dörtlük	8'li	4	yk	var	$abab / cccb \dots$
38.	Kâmil Olan Gönül Yıkamaz	dörtlük	8'li	6	yk	var	$abab / cccb \dots$
39.	Hep Bir Oldu	dörtlük	8'li	12	yk	var	$abab / cccb \dots$
40.	Bura Bizim Anadolu	bent	8'li	9	yk	var	$/aaab / cccb \dots$
41.	Bu Bayram Anam Olsaydı	dörtlük	8'li	8	çk	var	$ab^n ab^n / cccb^n \dots$
42.	Zeynep Kızım	dörtlük	8'li	4	çk	var	$ab^n ab^n / cccb^n \dots$
43.	Biri Var Biri	dörtlük	11'li	5	yk	var	$abab / cccb \dots$
44.	Soran Yok	dörtlük	11'li	4	yk	var	$abab / cccb \dots$
45.	Koru Ya Rabbi	dörtlük	11'li	6	çk	var	$ab^n ab^n / cccb^n \dots$
46.	Yaratan Mevla'sı Birdir	dörtlük	11'li	4	çk	var	$ab^n ab^n / cccb^n \dots$
47.	Yar Resulullah	dörtlük	11'li	8	yk	var	$abab / cccb \dots$
48.	Yaylalar	dörtlük	11'li	5	yk	var	$abab / cccb \dots$
49.	Zor Bundan Sonra	dörtlük	11'li	12	yk	var	$abab / (ccc / ddd)^n / \text{çç} \text{ çb} \dots$
50.	Bize Ya Rabbi	dörtlük	11'li	4	yk	var	$abab / cccb \dots$
51.	Devri Zamane	dörtlük	11'li	6	yk	var	$abab / cccb \dots$
52.	Baba	dörtlük	11'li	7	yk	var	$abab / cccb \dots$

53.	Bizden Alınır	dörtlük	11'li	6	yk	var	abab/cccb...
54.	Erzurum	dörtlük	11'li	6	yk	var	abab/cccb...
55.	Bizimdir	dörtlük	11'li	6	tk.	var	abab/cccb...
56.	Ana	dörtlük	11'li	5	yk	var	abab/cccb...
57.	Anadolu'ya Methiye	dörtlük	11'li	5	yk	var	abcb/dddb...
58.	Ömür Dediğin	dörtlük	11'li	6	tk.	var	abab/cccb...
59.	Değil Mi	dörtlük	11'li	4	tk.	var	abab/cccb...
60.	Hâl Bulamasın	dörtlük	11'li	4	yk	var	abab/cccb...
61.	Kayıp Olur	dörtlük	11'li	5	yk	var	abab/cccb...
62.	Vatanım Ah	dörtlük	11'li	6	tk	var	abcb/dddb...
63.	Boş Olma Yavrum	dörtlük	11'li	5	yk	var	abcb/dddb...
64.	Döner	dörtlük	11'li	3	yk	var	abab/cccb...
65.	Gelirsin	dörtlük	11'li	5	yk	var	abab/cccb...
66.	Kapısında	dörtlük	11'li	4	yk	var	abab/cccb...
67.	Kapısındadır	dörtlük	11'li	3	tk.	var	abab/cccb...
68.	Ana	dörtlük	11'li	6	çk	var	ab ⁿ ab ⁿ /cccb ⁿ ...
69.	Bu Dert Beni Öldürür	dörtlük	11'li	4	yk	var	abab/cccb...
70.	Eyvah Ey	dörtlük	11'li	6	yk	var	abcb/dddb...
71.	Sağ İle Meftanın Muhabbeti	dörtlük	11'li	8	yk	var	(abab) ² /cccb...

72.	Yayla Yolunda	dörtlük	11'li	3	yk	var	abab/cccb...
73.	Bayram Sabahı	dörtlük	11'li	4	yk	var	abab/cccb...
74.	Koyun Kuzu Yaylalara Yürüdü	dörtlük	11'li	4	çk	var	ab ⁿ ab ⁿ /cccb ⁿ ...
75.	Bir Mektup Gönderdim	dörtlük	11'li	3	tk.	var	abab/cccb...
76.	Gönül	dörtlük	11'li	3	yk	var	abab/cccb...
77.	Alevi Bizdendir Biz Alevi'den	dörtlük	11'li	6	çk.	var	ab ⁿ ab ⁿ /cccb ⁿ ...
78.	Âşıklar destanı	dörtlük	11'li	9	çk.	var	abab/cccb...
79.	Başka Bir Vatan Yoktur	bent	11'li	8	çk.	var	aaabb ⁿ /cccb ⁿ ...
80.	Bir De Ben	dörtlük	11'li	4	çk.	var	ab ⁿ ab ⁿ /cccb ⁿ ...
81.	Bir Gelin	bent	11'li	4	çk.	var	aaab ⁿ c ⁿ /dddb ⁿ c ⁿ c.. .
82.	Bir Zaman	dörtlük	11'li	5	yk	var	abcb/dddb...
83.	Bir Zaman Çobandım	dörtlük	11'li	4	tk.	var	abab/cccb...
84.	Bizim Yaylaların Bizim	dörtlük	11'li	4	çk	var	ab ⁿ ab ⁿ /cccb ⁿ ...
85.	Cahil	dörtlük	11'li	5	yk	var	abab/cccb...
86.	Ağlarım	bent	11'li	3	çk.	var	abcbb/dddbb...
87.	Dağlar	bent	11'li	4	yk	var	ababc ⁿ c/çççbc ⁿ c...
88.	Deli Deli	dörtlük	11'li	5	yk	var	abab/cccb...

89.	Deme Deme Sakın	dörtlük	11'li	6	yk	var	abab/cccb...
90.	Dil Değil Değil	dörtlük	11'li	4	yk	var	abab/cccb...
91.	Dolandırır	dörtlük	11'li	4	yk	var	abab/cccb...
92.	Dünya	dörtlük	11'li	3	çk.	var	abab/ cdc b/çççb
93.	Garip Garip	dörtlük	11'li	5	yk	var	abab/cccb...
94.	Gel Bana Yeter	dörtlük	11'li	3	yk	var	abcb/dddb...
95.	Gelen Yok	dörtlük	11'li	6	yk	var	abab/cccb...
96.	Gider	dörtlük	11'li	4	tk.	var	abab/cccb...
97.	Gidiyor	dörtlük	11'li	6	yk	var	abab/cccb...
98.	Götürür	dörtlük	11'li	4	çk.	var	abab/cccb...
99.	Gurbet	dörtlük	11'li	5	yk	var	abab/cccb...
100.	Haberler	dörtlük	11'li	10	yk	var	abcb/dddb...
101.	Hemşerim	dörtlük	11'li	5	yk	var	abab/cccb...
102.	Hocam	dörtlük	11'li	10	yk	var	abab/cccb...
103.	Kız Rejim Yap	dörtlük	11'li	8	çk	var	aaab ⁿ /cccb ⁿ
104.	Lafta Kalıyor	dörtlük	11'li	8	çk	var	abab/cccb...
105.	Muradın	dörtlük	11'li	4	yk	var	abcb/dddb
	Alamayasın						
106.	Ne Diyem	dörtlük	11'li	4	yk	var	abab/cccb...

107.	Ne Götürür Dünyadan	dörtlük	11'li	4	yk	var	abab/cccb...
108.	Neresindeyiz	dörtlük	11'li	5	çk.	var	abab ⁿ /cccb ⁿ ...
109.	Oğla Nasihat	dörtlük	11'li	5	yk	var	abab/cccb...
110.	Ömür Yetişmez	dörtlük	11'li	4	zk.	var	abcb/dddb
111.	Ömür Yolunda	dörtlük	11'li	8	yk	var	abcb/dddb
112.	Paraya Bağlı	dörtlük	11'li	8	yk	var	abcb/dddb
113.	Pop Oyna	dörtlük	11'li	6	yk	var	abab/cccb...
114.	Oh Diyem	dörtlük	11'li	4	yk	var	abab/cccb...
115.	Sevdalı	dörtlük	11'li	4	yk	var	abab/cccb...
116.	Sosyete Kızı	dörtlük	11'li	8	yk	var	abab/cccb...
117.	Söylemem	dörtlük	11'li	3	tk.	var	abab/cccb...
118.	Usandım	dörtlük	11'li	4	yk	var	abcb/dddb
119.	Uyuma Evladım	bent	11'li	4	zk.	var	abab ⁿ b ⁿ /cccb ⁿ b ⁿ
120.	Vay Diye Diye	dörtlük	11'li	8	yk	var	abab/cccb...
121.	Vicdanla Cüzdanın Savaşı	dörtlük	11'li	6	çk	var	abab/cccb...
122.	Yaralanır	dörtlük	11'li	4	yk	var	abab/cccb...
123.	Zalim Gurbet	dörtlük	11'li	5	çk	var	ab ⁿ ab ⁿ /cccb ⁿ ...
124.	Zor Gardeşim Zor	dörtlük	11'li	5	çk.	var	aaab ⁿ /cccb ⁿ
125.	Nenni Bebek	dörtlük	11'li	6	yk	var	abab/ccxcd/eeeb...

126.	Aziz Kıl Allah'ım Türk Milletini	Dörtlük	11'li	6	yk	var	abab/cccb...
127.	Bir Kararda Kalma Divane Gönül	Dörtlük	11'li	4	yk	var	abab/cccb...
128.	Mal Mülk Cimrilerde	Dörtlük	11'li	5	yk	var	abab/cccb...
129.	Düşe Kalka Vardık Hep İki Bine	dörtlük	11'li	6	tk.	var	abab/cccb...
130.	Gönlümü Dağını Alır Bir Duman	dörtlük	11'li	3	tk.	var	abab/cccb...
131.	Yine Hatırladım Bizim Elleri	dörtlük	11'li	4	çk.	var	ab ⁿ ab ⁿ /cccb ⁿ ...
132.	Biz Anadolu'nun Yaylalarından	dörtlük	11'li	4	çk.	var	ab ⁿ ab ⁿ /cccb ⁿ ...
133.	Gerçek Mümin Olan Yalan Söylemez	dörtlük	11'li	3	yk	var	abab/cccb...
134.	Üç Masum Bebek	üçlük	11'li	8	tk.	var	aaa/b ⁿ c ⁿ d/eee/ b ⁿ c ⁿ d...
135.	Soysuzun Destanı	dörtlük	11'li	10	zk.	var	abab/cccb...
136.	Bizim Köyde	dörtlük	11'li	7	yk		abab/cccb...
137.	Türk'sün Müslüman'sın	dörtlük	11'li	7	çk	var	abab/cccb...
138.	Reyhanî'nin Ardından	dörtlük	11'li	7	yk	var	abab/cccb...
139.	Kurban Olurum	dörtlük	11'li	4	yk	var	abab/cccb...
140.	Şanlı Türk Tarihi	dörtlük	11'li	5	yk	var	abab/cccb...
141.	Akşam Olunca	dörtlük	11'li	4	yk	var	abab/cccb...

142.	Varısa	dörtlük	11'li	5	tk.	var	abab/cccb...
143.	Ümitsiz Yaşama	dörtlük	11'li	9	yk	var	abab/cccb...
144.	Efendim	dörtlük	11'li	7	yk	var	abab/cccb...
145.	Haberin Olsun	bent	11'li	4	yk	var	ababc ⁿ c/dddbc ⁿ c...
146.	Gözlerin	dörtlük	11'li	4	tk.	var	abab/cccb...
147.	Garip Çoban	dörtlük	11'li	4	yk	var	abab/cccb...
148.	Ey Gafil	dörtlük	11'li	5	tk	var	abab/cccb...
149.	Dargınım Sana	dörtlük	11'li	4	çk	var	ab ⁿ ab ⁿ /cccb ⁿ ...
150.	Deli Gönül	dörtlük	11'li	4	yk		abcb/dddb...
151.	Aman Gazeteci	dörtlük	11'li	7	yk	var	abab/cccb...
	Benden Duyduğun						
152.	Arif Meclisinde	dörtlük	11'li	5	yk	var	abab/cccb...
153.	Hürmet Çıkarır	dörtlük	11'li	9	tk.	var	abab/cccb...
154.	Ben Şimdi	dörtlük	11'li	4	tk.	var	abab/cccb...
	Sümman'a Ne						
	Diyeceğim						
155.	Zabıta				yk	var	abab/cccb...
156.	Bayrakla Hasbihâl	dörtlük	13'l	5	yk	var	aaab/cccb...
157.	Müstezat	bent	13'l	4	tk.	var	aaaab ⁿ /ccaad ⁿ /ççaa b ⁿ ...
158.	Öyle Bir Şehre	dörtlük	15'li	4	zk.	var	aaba/ccca...
	Vardım						
159.	Divan Can Çıkar	dörtlük	15'li	3	tk.	var	aaba/ccca...

160.	Fenadan Korkuyorum	dörtlük	15'li	5	tk.	var	aaba/ccca...
161.	İlacım Yok	dörtlük	15'li	4	zk.	var	aaba/ccca...
162.	Sultani Divan	dörtlük	15'li	4	tk.	var	aaba/caca...
163.	Haramiler Bağa Girdi	dörtlük	15'li	6	yk	var	aaba/ccca...
164.	Gafil Gezme Deli Gönül	dörtlük	15'li	4	yk	var	aaba/ccca...
165.	Sorma Yiğidin Aslını	dörtlük	15'li	3	yk	var	aaba/ccca...
166.	Kılavuzun Hak Değilse	dörtlük	15'li	4	tk.	var	aaba/ccca...
167.	Semai	bent	16'lı	6	çk.	var	aaaaa/(bcdc) ⁿ /çççç e/bcdc) ⁿ /fffff/ bcdc) ⁿ

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ŞİİRLER, ATIŞMALAR-DEYİŞMELER

4.1. ŞİİRLER

4.1.1. Yedi Heceliler

4.1.1.1. Bak (1)

*Dinle beni gardaşım
Hele dön de bana bak
Vatandaşım yoldaşım
Hem bana hem sana bak*

*Bu milletin özü bir
Şahittir vatana bak
Türküsü bir, sözü bir
Halayda yan yana bak*

*Allah'ı bir, dini bir
Hak kitap Kur-an'a bak
Kıblesi bir yönü bir
Resul-i Zîşan'a bak*

*Bizler eski hanedan
Dön Ali Osman'a bak
Gidin sorun dünyadan
Seyreyle cihana bak*

*Ekmeği bir, aşı bir
Sofrasında nana bak
Toprağı bir taşı bir
Hancıya bak hana bak*

*Dermanı bir, derdi bir
Tabibe, lokmana bak
Vatanı bir yurdu bir
Bayraktaki kana bak*

*Üç yüz bin şehit verdik
Toprakta yatana bak
Şükür murada erdik
Hürriyet vatana bak*

*Çanakkale geçilmez
Cengâver Ata'na bak
Ona değer biçilmez
Yazılan destana bak*

*Bu bizim Anadolu
Edirne'den Van'a bak
Uzanır gider yolu
Kars'a, Ardahan'a bak*

*Bu yurdun ozanları
Şenlik'e, Sümman'a bak
Okunur destanları
Sözde imtihana bak*

*Allahuekber Dağı
Başında dumana bak
Çevir eski yaprağı
Seyreyle şivana bak*

*Kars ilinde bir şehit
Hasan Harakân'a bak
Selçukludan bir seyit
Dost ulu hakana bak*

*İbrahim Hakkı mârif
İlimde irfana bak
Alvarlı Efe arif
Yazdığı divana bak*

*Nene Hatun bir gelin
Elinde kalkana bak
Rus'un ettiği zulüm
Tabyada yatana bak*

*Hak gerçek dünya fani
Dön de kabristana bak
Unutma yaratanı
Huzur-ı divana bak*

*Aşığın bağırlı dağlı
Destanı yazana bak
Bu Taner Öztürkoğlu
Haykıran ozana bak*

4.1.1.2. Değil miyiz Biz Gardaş (2)

*Değil miyiz biz gardaş
Dön bir hele öze bak
Efeler, gakgoş, dadaş
Hem size hem bize bak*

*Edirne'den bak Van'a
Nam salmışız cihana
Emanet bayrak sana
Aya bak yıldıza bak*

*Sevgi Mevlânâ yolu
Ahilik Yunus kolu
Cennettir Anadolu
Bahara bak yaza bak*

*Yörük yaylaya göçer
Gözelerden su içer
Tarlada ekin biçer
Geline bak, kıza bak*

*Gel gönül eyle nazar
Âşıklar eder pazar
Şairler şiir yazar
Sohbete bak, söze bak*

*Öztürkoğlu el eyler
Güzeller gözü eyler
Saz çalar türkü söyler
Âşığa bak saza bak*

4.1.1.3. Her Şey Aslına Çeker (3)

Her şey aslına çeker

İnsandan insan olur

Cahil cehalet eker

İrfandan irfan olur

Çürük mermiden fişek

Yünsüz yorgandan döşek

Eşekten törer eşek

Sanma küheylan olur

Yalan dilinde çerez

Haddini bilmez teres

Üç koyun ver güdemez

Lafta başbakan olur

Anlaşılmaz manadan

Kork temelsiz binadan

Kuştan korkan anadan

Nasıl kahraman olur

Yay bozulmuş atmaz ok

Doğrulara karnı tok

Kendine faydası yok

Ele tercüman olur

Öztürkoğlu şaşmasın

Fırsat elden kaçmasın

İnsan vardan düşmesin

Dostların düşman olur

4.1.1.4. Özü Dönmüş Dünyanın (4)

*Özü dönmüş dünyanın
Nasıl gidek izinden
Kumaş olmaz zamanın
İpliğinden bezinden*

*Güvenirsin dostuna
Leke sürer postuna
Gün olur devran döne
Sonra düşer kastına*

*Bu zaman başka zaman
Garibi eder duman
Dost düşman belli değil
Kime edelim güman*

*Boz tilki kapmış kazı
Anan ölsün Niyazi
Bu kış uzun sürecektir
Nasıl görecen yazı*

*İnsanlık son nefeste
Nasıl yapalım beste
Yedi başlı ejderha
Birlik denen kafeste*

*Hey gidi geçen günler
Yaram içerden inler
Çal Taner Öztürkoğlu
Seni anlayan dinler*

4.1.1.5. Türküm Var (5)

*Cennettir Anadolu
Kokuşunda türküm var
Uzanır gider yolu
Yokuşunda türküm var*

*Dağda açan sümbülün
Kır çiçeği, mor gülün
Bağlarında bülbülün
Şakışında türküm var*

*Yiğitler yatağının
Asırlık otağının
Çayının, ırmağının
Akışında türküm var*

*Çoban oldum dağında
Bağban oldum bağında
Gelinin duvağında
Nakışında türküm var*

*Garip, dertli başının
Gözden akan yaşının
Çatık, kara kaşının
Yıkışında türküm var*

*Öztürkoğlu mahzuna
Ananın yavrusuna
Askerin kınasına
Yakışında türküm var*

4.1.2. Sekiz Heceliler

4.1.2.1. Olduğu Yerde (6)

Gel dostum fazla konuşma

Âlimin olduğu yerde

Cahile fikir danışma

İlimin olduğu yerde

Hayat senin imtihanın

Yoldaşı olma şeytanın

Yanında dur garibanın

Zulümün olduğu yerde

Değersizler bulur değer

Hak haksıza boyun eğer

Tilki, aslan postu giyer

Zalimin olduğu yerde

Öztürkoğlu kalma yaya

Yürekten bağlan Mevla'ya

Aldanma fâni dünyaya

Ölümün olduğu yerde

4.1.2.2. Başka Kapıda (7)

Bakar körler emir verir

Mazlum müşkül, şaş kapıda

Yalancı itibar görür

Doğru durur dış kapıda

*Dinmiyor sancıyla sızı
İllet başta dizi dizi
Her aksilik bulur bizi
Uğursuzluk baş kapıda*

*Hem ölünün hem dirinin
Akıbet meçhul yarının
Bu âlem, tuzu kurunun
Sırılsıklam yaş kapıda*

*Bakın hayat yarışına
Olduk kemliğe aşına
Varma hasta görüşüne
Kestirirler fiş başına*

*Mümin gardaş aynı safta
Uyanık ol kalma gafta
Cinci hoca, sahte softa
Fitne fesat iç kapıda*

*Dil, vatana duvalarda
Çalan çırpan havalarda
Esenlik yok yuvalarda
Ana, baba, eş kapıda*

*Yalan dolan âlim insan
Haramzade salim insan
Hele zalim, zulüm insan
Karşılır hoş kapıda*

*Erkek iğdiş, dişi katır
 Öğüt verir satır satır
 Vaizle dansöz oynatır
 Dikkat edin puş kapıda*

*Yürekten Mevla'yı ansan
 Dönüp günahan ağlasan
 Öztürkoğlu Müslüman'san
 İşte İslam beş kapıda*

4.1.2.3. Yan Yana (8)

*Baharın dağlar rengarenk
 Yeşil, sarı, al yan yana
 Aynı düzen, aynı ahenk
 Çimen, çiçek, gül yan yana*

*Toprak nebatatı sunar
 İkrâmı yanında pınar
 Uzar gider ulu çınar
 Yaprak, gövde, dal yan yana*

*Devran döner, yapmaz sekte
 Membası aynı mercekte
 Bin hikmet var bir çiçekte
 Arı, kovan, bal yan yana*

*Ariflerden sohbet iste
 Hoş muhabbet deste deste
 Olsa gerek her mecliste
 Sohbet, kelam, dil yan yana*

*Öztürkoğlu keliminde
Gözün dünya eleminde
Ruhun ruhlar âleminde
Ayak, gövde, kol yan yana*

4.1.2.4. İnceden İnceden (9)

*Bağrımda yaram derinden
Deler inceden inceden
Çarkıfelek çemberinden
Eler inceden inceden*

*Gayrı ömrüm oldu yarım
Koy tabip yarımı yarım
Kocaldın ya diyor yârım
Güler inceden inceden*

*Kırılsın feleğin çarkı
Yaşım geldi geçti kırkı
İçime bir gizli korku
Dolar inceden inceden*

*Öztürkoğlu artar zârım
Feleğedir intizarım
Bir gün bulutlar mezarım
Çiler inceden inceden*

4.1.2.5. Hüseyin (10)

*Hüseyin bu İstanbul'a
Gel bakam neler olacak
Devri devran dol bir yıla
Kal bakam neler olacak*

*Hüseyin ah vah Hüseyin
Sakın ha! yanlış etmeyin
Size bir dost nasihati
Memleketi terk etmeyin*

*Gelir isen buralara
Bak benzemez oralara
Oğlanı, kızı pazara
Sal bakım neler olacak*

*Yuvana düşmeden ateş
Bu sevdadan vazgeç gardaş
Asgari ücretle maaş
Al bakım neler olacak*

*Uyma şeytanın feline
Düşme şu gurbet eline
Ağlanacak o hâline
Gül bakım neler olacak*

*Öztürkoğlu da çaresiz
Söz mü konuşur sırasız
Sanma ki mezar parasız
Öl bakım neler olacak*

4.1.2.6. Pencerenden (11)

*Dünya, baktım geçiyorum
İşte senin pencerenden
Gölge etme seyredeyim
Aç da senin pencerenden*

*Sana konan bir gün geçer
Kimi mahzun, kimi naçar
Kanatlı, kanatsız uçar
Kuş da senin pencerenden*

*Seni söyler cümle âlem
Gâhikâğıtgâhi kalem
Masal olur uyku elem
Düş de senin pencerenden*

*Seçtirmedin yahşi, yaman
Noksan olmadı sis, duman
Yaz güz eyledi elaman
Kış da senin pencerenden*

*Haklı haksız cümle zarar
Doğruya kılmadın karar
Adaletin etti firar
Suç da senin pencerenden*

*Anlamadım zarar, kârın
Senin olsun itibarın
Öztürkoğlu bugün yarın
Göç de senin pencerenden*

4.1.2.7. Yoktur (12)

*Elli yılı yolcu ettim
On beş yılı hesapta yoktur
Otuz sene yağ erittim
Dönüp baktım kapta yoktur*

*Tarif olmaz dedim sızım
Anlasana çaresizim
Dedim doktor parasızım
Dedi ilaç hap da yoktur*

*Yoksulun anlı karadır
Yetimin bağı yaradır
Şimdiki dostluk paradır
Parasız ahbap da yoktur*

*Bakmayın zengin varına
Ne hazırlamış yarına
Gidin bakın mezarına
Çalı da yok çöp de yoktur*

*Ben bu aşkın kazanyım
Okuyanı yazanyım
Sözde halkın ozanyım
İsmim bir kitapta yoktur*

*Öztürkoğlu köşe bucak
Şu fânide kim kalacak
Ahrette benle olacak
Amel de sevap da yoktur*

4.1.2.8. Mazlumun Dili Olurum (13)

*Ben halkımın ozanyım
Toplumun dili olurum
Dertlerini yazanyım
Mazlumun eli olurum*

*Dede Korkutlardan izim
Kopuzun teli olurum
Oğuzlardan gelir özüm
Bir Türkmen dölü olurum*

*Ben Yunus'un dilindenim
Sevginin gülü olurum
Mevlânâ'nın elindenim
Bağın bülbülü olurum*

*Leyla'da Mevla'yı buldum
Mecnun'un çölü olurum
Yana yana âşık oldum
Kerem'in külü olurum*

*Zalime karşı dururum
Yetimin kolu olurum
İncinir ise gururum
Çarpışır Ali olurum*

*Yemem namert lokmasını
Aç kalır deli olurum
Giyer aşkın hırkasını
Gün olur veli olurum*

*Bulut oluban gürlерim
Yağmurun seli olurum
Vardır gizli hünerlerim
Seherin yeli olurum*

*Öztürkoğlu yana yana
Hak yolun yolu olurum
Eğilmem hiçbir sultana
Tek Hakk'ın kulu olurum*

4.1.2.9. Yalvara Yalvara (14)

*Garip bağda bülbül oldum
Güle yalvara yalvara
Yâr seni arayıp buldum
Yola yalvara yalvara*

*Garip derdin kime açar
Kanatsız kuş nasıl uçar
Yad ellerde kaldım naçar
Ele yalvara yalvara*

*Gurbet eli gezdim durdum
Uzak kaldı ana yurdum
Çerden çöpten yuva kurdum
Dala yalvara yalvara*

*Öztürkoğlu yoldaş oldum
Dertlerimle gardaş oldum
Ben sazımla sırdaş oldum
Tele yalvara yalvara*

4.1.2.10. Dosta Selam Verilmiyor (15)

*Bir acayip oldu zaman
Dosta selam verilmiyor
Muhabbet oldu toz duman
Sohbet bağı kurulmuyor*

*Merhaba döndü paraya
Tuz biber ektik yaraya
Akıbetimiz nereye
Sonumuz pek görülmüyor*

*Şahlandı bilgi çağımız
Söndü dostluk ocağımız
Hoşgörü, sevgi bağımız
Can gönülden örülmüyor*

*Sevap diyen var günaha
İşimiz kaldı Allah'a
Tüm nefisler kalkmış şaha
Balta vursan kırılmıyor*

*Çağa moda geldi beyler
Kız, anaya güldü beyler
Milli kültür öldü beyler
Çare yoktur dirilmiyor*

*Doğrumuza derler eğri
Ne söyleyim bundan gayrı
Devir şarlataının devri
Ozana yer verilmiyor*

*Yandım geçtim yana yana
Kanunlar onlardan yana
Vurun ulan garibana
Beye hesap sorulmuyor*

Öztürkoğlu kimdir yiğit
 Vatan için ölen şehit
 Gariban cephede meyyit
 Niye zengin vurulmuyor

4.1.2.11. Bugün Git Yarın Gel (16)

Bugün git yarın gel babam
 Sıraya gerek kalmadı
 İçimiz dışımız çıban
 Yaraya gerek kalmadı

Dertlinin başı ağırır
 Barbarlar boşa bağıırır
 Parası olan çağırır
 Naraya gerek kalmadı

Dostum hayat perde perde
 Kimi boyun eğmiş derde
 Yatı olan denizlerde
 Karaya gerek kalmadı

Ham sofular olmuş veli
 Velilere derler deli
 Haşereleler elbiseli
 Pireye gerek kalmadı

Öztürkoğlu der elbette
 Söz kalmadı muhabbette
 Şimdi her şey internette
 Töreye gerek kalmadı

4.1.2.12.Hastahane (17)

*Bir âlem seyrettim dostlar
Hastahane kapısında
Feryat figan gelen sesler
Hastahane kapısında*

*Sabah, öğle, akşam olur
Kimi gider kimi kalır
Karanlık geceyi alır
Hastahane kapısında*

*Ağlayanlar, gülenler var
Kara bağrın delenler var
Yaşlı, civan ölenler var
Hastahane kapısında*

*Acı çalar siren sesi
Derler bakın neyin nesi
Can gitmiş yoktur nefesi
Hastahane kapısında*

*Gam, kasavet, keder, acı
Acılar arar ilacı
Öztürkoğlu da duacı
Hastahane kapısında*

4.1.2.13.Er mi Kaldı? (18)

*Menfaatin girmediği
Mesken, mahal, yer mi kaldı
Kem gözlerin görmediği
Gizli saklı sır mı kaldı*

*Kavrulduk dünya düşünde
Savrulduk nefsin peşinde
Çıkar menfaat işinde
Atılmadık tur mu kaldı*

*Sevgi yok bilgi çağında
Âşık yok gönül dağında
Talan var İrem bağında
Ayva, turunç, nar mı kaldı*

*Garip bahtı karayımış
Ağa köşkü sarayımış
Meğer sevda parayımış
Candan seven yâr mı kaldı*

*Öztürkoğlu devir şaştı
Muhabbetin tadı kaçtı
Tahammül yok sabır taştı
Hoşgörülü er mi kaldı*

4.1.2.14.Âlemin Mevcut Korkusu (19)

*Âlemin mevcut kavgası
Sen yaşama ben yaşayım
Her canlının bitmez yası
Sen çile ol, ben neşeyim*

*Servet, şöhret ömrün süsü
Benliğine kurar pusu
Can diyenin tek arzusu
Sen yaya kal, ben koşayım*

*Deli gönül artık uslan
Sırtını Allah'a yaslan
Her sinede yatan aslan
Sen nefer ol, ben paşayım*

*Dil çıkara başkalaşır
Âleme olur mübaşir
Sen düzde yolunu şaşır
Ben karlı dağlar aşayım*

*Bir gün vadeni bitirir
Canı canana yetirir
Sanki giden ne götürür
Şaşılmıyor ki şaşayım*

*Öztürkoğlu yazı oldum
Çoğu bildim azı oldum
Verdiğine razı oldum
Kader ile baş başayım*

4.1.2.15.Ara Bende (20)

*Arayıp da bulmadığın
Ara bende ara bende
Derde derman olmadığın
Yara bende yara bende*

*Yağmuru varken yağmayan
Sancısı varken doğmayan
Aşkın kabına sığmayan
Dara bende dara bende*

*İntizardan intizarım
Tükenmiyor ah-u zârım
Al giyinen arsız yârim
Kara bende kara bende*

*Öztürkoğlu dünya fani
Senden önce gelen hani
Yürüyor ömür kervanı
Sıra bende sıra bende*

4.1.2.16. Benim Değil (21)

*Can emanet, ömür müddet
Benim değil benim değil
Fani dünya, mal mülk, servet
Benim değil benim değil*

*Ruh bir kuştur beden kafes
Fani dünya boş bir heves
Alıp da verdiğim nefes
Benim değil benim değil*

*Gayrı dünya neme lazım
Bırakın yazımı yazım
Hem baharım hem de yazım
Benim değil benim değil*

*Ben Öztürkoğlu Taner'im
Faniyim, geldim giderim
Canımdan can parelerim
Benim değil benim değil*

4.1.2.17. Bir Canı Bir Can Aldatır (22)

*İşte budur dünya hâli
Bir canı bir can aldatır
Çoktur kulun kalmakalı
İnsanı insan aldatır*

*Cahillerin cehaleti
Yiğitlerin cesareti
Ham sofuya ibadeti
Nefsini şeytan aldatır*

*Güzeli, cilvesi, nazı
Âşığı ayarsız sazi
Tez gelen ilkbahar, yazı
Dağları duman aldatır*

*Çobanı sürüde koyun
Tavuğu tilkide oyun
İki doğruyu bir hayın
Gerçeği yalan aldatır*

*Yiğidi alın yazısı
Fakiri yokluk sızısı
Muhtarı köyün cazısı
Softayı fettan aldatır*

*Hekimi kendi dermanı
Hâkimi bozuk fermanı
Okyanus ehli kaptanı
Taner'i devran aldatır*

4.1.2.18.Bundan Sonra (23)

*Ey sevdiğim bizim ele
Gelsen n'olur bundan sonra
Ben sevdamı verdim sele
Bulsan n'olur bundan sonra*

*Dokunsalar yaram kanar
Eller beni deli sanır
Desti olsam sen de pınar
Dolsan n'olur bundan sonra*

*Sevdan beni etti verem
Ben nasıl murada erem
Benim içim Dertli Kerem
Olsan n'olur bundan sonra*

*Öztürkoğlu gözyaşında
Dem yok yazında, kışında
Her gün mezarım başında
Kalsan n'olur bundan sonra*

4.1.2.19.Bülbül (24)

*Hangi avcı vurdu seni
Yad ellere sürdü seni
Yiyer dağ taş kurdu seni
Dön yuvana şeyda bülbül*

*Sen gideli garip bağlar
Sarp kayalar, ıssız dağlar
Yavrular yuvada ağlar
Dön yuvana şeyda bülbül*

*Burda sensiz günler geçmez
Çiçekler kokusun açmaz
Bağ virane, güller açmaz
Dön yuvana şeyda bülbül*

*Sen dönmezsen ben ağlarım
Giyer karalar bağlarım
Dertliyim ciğer dağlarım
Dön yuvana şeyda bülbül*

*Ay dolandı yıllar geçti
Hasret bizde yara açtı
Bu ellerin tadı kaçtı
Dön yuvana şeyda bülbül*

*Sen ağlarsın yâre bülbül
Zaten bağrın yare bülbül
Sular coşkun akar bülbül
Sakın kanma yâre bülbül*

*Has bahçenin gülü solmaz
Bülbül gülden ayrı olmaz
Gurbet elde çile dolmaz
Dön yuvana şeyda bülbül*

*Ozan Öztürkoğlu darda
Sevenlerin intizarda
Gel dolanma uzaklarda
Dön yuvana şeyda bülbül*

4.1.2.20.Derler Otuz Beşe (25)

*Derler yaşı otuz beşe
O da yolun yarısıdır
İnsanoğlu tabiatta
Gezen çiçek arısıdır*

*Deryada yüzer balıklar
Kuş havadan rızkın yoklar
Canlı cansız tüm varlıklar
Kâinatın vârisidir*

*Can incitip can yakmayın
N'olur bulanık akmayın
Ahrete uzak bakmayın
Dünyanın az gerisidir*

*Edeptir sinenin süsü
Mayasındadır büyüğü
Kişinin haya örtüsü
Bedeninin derisidir*

*Öztürkoğlu ağla tutuş
Gençlik elden uçan bir kuş
Ölümden yoktur kurtuluş
Bu kaderin sorusudur*

4.1.2.21.Devri Dünya (26)

*Buna derler devri dünya
Döne döne, döne döne
Ömür benzer akan suya
Döne döne, döne döne*

*Seherde öter bülbüller
Aşk ile coşar gönüller
Ilgıt ılgıt esen yeller
Döne döne, döne döne*

*Akşam olur hüznün başlar
Zindan olur dağlar taşlar
Yuvasına döner kuşlar
Döne döne, döne döne*

*Işık karanlığı söker
Gül bülbüle boyun bükür
Kara bulut yağmur döker
Döne döne, döne döne*

*Feleğin çarkı, çemberi
Gah ileri gah da geri
Dönderir ozan Taner'i
Döne döne, döne döne*

4.1.2.22. Günden Güne (27)

*Cümlemizin böyle günü
Hayat dediğin bir anı
Gençliğinin yaşlılık sonu
Çöker gider günden güne*

*Kırar kanat kolumuzu
Kim tutar ki elimizi
Gün geçtikçe belimizi
Bükür gider günden güne*

*Yalan dünyanın düşleri
Nerde eskinin gençleri
Otuz demeden dişleri
Döker gider günden güne*

*Fani dünya türap gibi
Yaşlılıkta harap gibi
Ömür örme çorap gibi
Söker gider günden güne*

*Kimse bilmez dermanını
Yazamaz ki fermanını
Dil takatsiz, kervanını
Çeker gider günden güne*

*Öztürkoğlu insan hâli
Boş heves dünyanın hâli
Tarlaya tohum misali
Eker gider günden güne*

4.1.2.23. Hele Gardaş (28)

*Deli gönül efkârlandı
Dinle beni hele gardaş
Bıçak kemiğe dayandı
Hayat oldu çile gardaş*

*Dertlilerin olmaz demi
Gülmezler sonu, encamı
Bu keşmekeş yakar beni
Döner bağrım küle gardaş*

*Kul felekten dilek diler
 Bir dem döner yüzen güler
 Bir dem defterinden siler
 Bir dem yapar hile gardaş*

*Öztürkoğlu gamın çoktur
 Yâr yarası cana oktur
 Âşığın mekânı yoktur
 Gider elden ele gardaş*

4.1.2.24. Hey Hey (29)

*Bir asi rüzgâr esiyor
 Korkam bizi kaldıracak
 Nebatat zehir kusuyor
 Sinemizi deldirecek*

*Her yer radyasyon alanı
 Zehirliyor her insanı
 Hava fabrika dumanı
 Yavaş yavaş öldürecek*

*Akşam alan sabah boşar
 Üç günlük aşk böyle yaşar
 Tez film gibiye koşar
 Sinan beye bildirecek*

*Televole, paparazi
 Ne şehit tanır ne gazi
 Anan öle Kör Niyazi
 Seyrettikçe çıldıracak*

*Aslan kükrer, atar nara
Boz tilkinin bahtı kara
Körfez kaldı haçlılara
Bizans marşı çaldırarak*

*İnsan hakları şahane
Oyun değil de ya bu ne
Saddam Hüseyin bahane
Toni cebi dolduracak*

*Peşin vermeyin cezayı
Hortlatmayın murtazayı
Alkışlayın cenazeyi
İmam namaz kıldırarak*

*Öztürkoğlu ol mesnetsiz
Biraz cahil ehliyetsiz
Ablam doğuma niyetsiz
Gene bebek aldırarak*

4.1.2.25.İrgalanır Mevla'sına (30)

*Deryada su, dalda yaprak
İrgalanır Mevla'sına
Et bedenın aslı toprak
Düşmüşüz servet yasına*

*Arzunun yasını çekme
Mazlumun kanını dökme
İlik açıp düğme dikme
Gurur kibir hırkasına*

*Öfke duygunu bitirir
Siler ahretin yitirir
O seni nâra götürür
Düşme nefsin arkasına*

*Öztürkoğlu kırma dalın
Bilmiyorsan sustur dilin
Hayra, şerre bağla belin
Yaratanın korkusuna*

4.1.2.26.İstanbul (31)

*Terki diyar ettim yurdu
Elin gariptir İstanbul
Seçilmez cimrisi, merdi
Kulun gariptir İstanbul*

*Suçun, sebebin adı yok
Mahkeme kurmuş, kadı yok
Aşın, ekmeğin tadı yok
Balın gariptir İstanbul*

*Yaktığın ocak tütmüyor
Ocakta çile bitmiyor
Bedenim kabul etmiyor
Çulun gariptir İstanbul*

*Zenginin ipek bürünür
Fakirin yerde sürünür
Yeşilin kara görünür
Alın gariptir İstanbul*

*Acayip rüzgârın eser
Konuşursan sesin keser
Kaybolan sılaya küser
Yolun gariptir İstanbul*

*Öztürkoğlu yazdım durdum
Hem hayra hem şerre yordum
Kefensiz gideni gördüm
Ölün gariptir İstanbul*

4.1.2.27. Müslüman'ım (32)

*Sinesinde inancı yok
Çıkmış diyor Müslüman'ım
Haya, edepten sancı yok
Çökmüş diyor Müslüman'ım*

*Günah işlemiş söz ile
Uymuş nefsine köz ile
Yüce dine kem göz ile
Bakmış diyor Müslüman'ım*

*Alır verir havasını
Bilmez Hakk'ın davasını
Nice mazlum yuvasını
Yıkılmış diyor Müslüman'ım*

*Vicdanda yok ar nişanı
Olmaz doğru yâr nişanı
Ömür boyu şer nişanı
Takmış diyor Müslüman'ım*

*İğne tutmaz yırtık yama
Kuşandığı kılıç kama
Batıl kurşunu İslam'a
Sıkmuş diyor Müslüman'ım*

*Niçin geldin mihmaneye
Şirk koşmuş cevri daneye
Hoşgörüü hapsaneye
Tıkmuş diyor Müslüman'ım*

*Giymiş uygarlık çulunu
Islah etmemiş dilini
Kör şeytanın kandilini
Yakmış diyor Müslüman'ım*

*Öztürkoğlu dirhem dirhem
Beden kanser, vücut verem
Her gün hanesine haram
Sokmuş diyor Müslüman'ım*

4.1.2.28.Size Diyorum (33)

*Yaşamaya bu dünyaya
Gelenler size diyorum
Nefsiyle kalıp hay haya
Gülenler size diyorum*

*Giysen kumaşın hasını
Satın alsan libasını
Ata, dede mirasını
Bölenler size diyorum*

*İhtışamlı bir saltanat
Saray, villa, jaguar, yat
Gel de Azrail'e anlat
Alanlar size diyorum*

*Olsa icadız, eseriz
Gök kubbede olsa yeriz
Yoksa Rabbizden haberiz
Bilenler size diyorum*

*Hakk'ı edemezsin razı
Hey gidi dünya cambazı
Gösterişe Hak namazı
Kılanlar size diyorum*

*Öztürkoğlu okuryazar
Felek ile olmaz pazar
Günahkâr kul azap mezar
Ölenler size diyorum*

4.1.2.29. Tanımadı (34)

*Geçen gün köyüme gittim
Eller beni tanımadı
Hem ağladım hem kahrettim
Kullar beni tanımadı*

*Yanı başında büyüdüm
Gölgesinde çok uyudum
Kapımızdaki söğüdün
Dallar beni tanımadı*

*Ekin biçtiğim tarlada
Kına yaktığım kayada
Kuzu yaydığım yaylada
Yollar beni tanımda*

*Öztürkoğlu için döktü
Hayalim dağlara çıktı
Çiçekler boynunu büktü
Güller beni tanımadı*

4.1.2.30. Yaraladı (35)

*Ömrüm gurbet elde geçti
Yıllar beni yaraladı
Her gelen yaramı deşti
Kullar beni yaraladı*

*Yâr elinden, yâr elinden
Yâr yaralı yâr elinden
Kurban olam allı turnam
Haber getir yâr elinden*

*Canan cananı özledi
Sinemde yaram sızladı
Leyla'mı benden gizledi
Çöller beni yaraladı*

*Yâr elinden, yâr elinden
Yâr yaralı yâr elinden
Kurban olam allı turnam
Haber getir yâr elinden*

Öztürkoğlu öz ağladı
 Sinem dertli, göz ağladı
 Mızrap vurdu, saz ağladı
 Teller beni yaraladı

Yâr elinden, yâr elinden
 Yâr yaralı yâr elinden
 Kurban olam allı turnam
 Haber getir yâr elinden

4.1.2.31.Yollar Beni Dosta Götür (36)

Yola çıktım yana yana
 Yollar beni dosta götür
 Yalvarırım yaratana
 Yollar beni dosta götür

Dağlar ile taşlar ile
 Gökte uçan kuşlar ile
 Gözden akan yaşlar ile
 Yollar beni dosta götür

Kavuştur Hakk'ın dostuna
 Oturam pirin postuna
 Nefsim düşmeden kastıma
 Yollar beni dosta götür

Mevlânâ'yı yoldaş eyle
 Can Yunus'u gardaş eyle
 Ol Hızır'ı sırdaş eyle
 Yollar beni dosta götür

*Yoldaş ile, yâran ile
Dost yarasın saran ile
Sadık Veysel Karan ile
Yollar beni dosta götür*

*Öztürkoğlu dökülmeden
Gayrı belim bükülmeden
Can bedenden çekilmeden
Yollar beni dosta götür*

4.1.2.32. Gurbet Esir Etmiş (37)

*Gurbet beni esir etmiş
Almış bağrında gizliyor
Hasret derde çile katmış
Yaram içerden sızlıyor*

*Derdi olan her gün ağlar
Ağlar karaları bağlar
Yol ver bana karlı dağlar
Yavrular yolum gözlüyor*

*Dön gel diyor nazlı yârim
Dağlarım kış, kalkmaz karım
Feryada döndü efkârım
Gurbet yaramı tuzluyor*

*Öztürkoğlu, şah ben olsam
Dünyadan muradım alsam
Kırk yıl gurbet elde kalsam
Gönlüm sılayı özlüyor*

4.1.2.33.Kâmil Olan Gönül Yıkamaz (38)

*Kâmil olan gönül yıkamaz
Yıkar diyen yalan söyler
Edepten, erkândan çıkmaz
Çıkar diyen yalan söyler*

*Ağrımaz doğrunun başı
Dik durur mezarda taşı
Vcdansızın gözden yaşı
Akar diyen yalan söyler*

*Girme arsız rotasına
Ağaç dikme kıtasına
Asi evlat babasına
Bakar diyen yalan söyler*

*Bozulmaz altının özü
Kapanmaz ilimin gözü
Kırk yıl kalsa irfan sözü
Kokar diyen yalan söyler*

*Kem, cahil bilmez yerini
Her gün ağlatır birini
Gün olur elin kirini
Yıkar diyen yalan söyler*

*Bülbül gülün edasından
Gül bülbülün sedasından
Öztürkoğlu sevdasından
Bıkar diyen yalan söyler*

4.1.2.34.Hep Bir Oldu (39)

*Köyü talan etmek için
Ağa, çoban hep bir oldu
Osman dayı yükle göçün
Dere, tepe, sarp bir oldu*

*Tadı bozuldu hayatın
Yalana göre fiyatın
Çıkar için menfaatın
Eni, boyu, çap bir oldu*

*Derde deva bulmak için
Fakir tüyü yolmak için
Pastadan pay almak için
Kovan, zeytin, küp bir oldu*

*Vaat yalan, karınlar tok
Kirli esvap, çamaşır çok
Siyasetin kiblesi yok
Hoşgörüyle cop bir oldu*

*Her gün değişen tüzüğü
Kim takar bağı eziği
Çekilmiyor zam kazığı
Halat, urgan, ip bir oldu*

*Aynı mesel he babam he
Can gırtlakta bildiğinde
Tabip diyor ne yersen ye
İlaç, serum, hap bir oldu*

*Renkli basın feryat fızan
Kaz kuponu, servet kazan
Radyo, TV, cazgır düzen
Uygar yayın, hep bir oldu*

*Tuz biber ektik yaraya
Medyumu koyduk araya
Kul olan, madde paraya
İlah deyip tap bir oldu*

*Al yeşilli çulhalara
Biçilmeyen pahalara
Kumar indi sahalara
Hakem, hasım, top bir oldu*

*Demir attık arpalığa
Girdik kılıktan kılığa
Paramız aktı oluğa
Altın, elmas, çöp bir oldu*

*Ters düştük edeple, arla
İster he de ister horla
Aynı evlek, aynı tarla
Ekin, başak, sap bir oldu*

*Öztürkoğlu sözün sonu
Şan için yazmadım bunu
Ozan çaldı saksafonu
Hoyrat halay, pop bir oldu*

4.1.2.35.Bura Bizim Anadolu (40)

*Vardık vatan ellerine
Çıktık dağın yücesine
Seyreyledik ana yurdu
Baktık tarih öncesine
Nice canlar devran sürmüş
Mezar olmuş nicesine*

*Bura bizim Anadolu
Selamlayın sağı, solu
Her tarafı şehit dolu
Dur yiğidim dur, dur aslanım dur*

*Sular akar deresinden
Dermandır ye teresinden
Yayla kopmaz töresinden
Sor yiğidim sor, sor yiğidim sor*

*Yüreğinden kan damlayan
Nerde yurdun ozanları
Unutulmuş destanları
Yok okuyup yazanları
Karşı dağda yatan şehit
Sorar suskun ezanları*

*Bura bizim Anadolu
Selamlayın sağı, solu
Her tarafı şehit dolu
Dur yiğidim dur, dur aslanım dur*

Gör yaylanı gez dağını
 Eğil kokla toprağını
 Yeni baştan otağını
 Kur yiğidim kur, kur yiğidim kur

Gölgesinde büyüdüğüm
 Irgalanmaz koca çınar
 Gelinler yoktur başında
 Sessiz akar dertli pınar
 Buna nasıl can dayansın
 Göz yaşarır, yürek kanar

Bura bizim Anadolu
 Selamlayın sağı, solu
 Her tarafı şehit dolu
 Dur yiğidim dur, dur aslanım dur

Öztürkoğlu bu ocaktan
 Su içtik aynı ırmaktan
 Ayrılır mı et tırnaktan
 Zor yiğidim zor, zor aslanım zor

4.1.2.36. Bu Bayram Anam Olsaydı (41)

Dostlarım ağlar gülemem
 Bu bayram anam olsaydı
 Felek senden hâl dilemem
 Bu bayram anam olsaydı

Deli gönlüm çağlamazdı
 Yaram kabuk bağlamazdı
 Gardaş, bacım ağlamazdı
 Bu bayram anam olsaydı

*Cümle âlem eder seyran
 Ana karanlıktır her yan
 Bayramım olurdu bayram
 Bu bayram anam olsaydı*

*Cepte harçlığım yoklardı
 Bir yıl evvelden saklardı
 Öperdi beni koklardı
 Bu bayram anam olsaydı*

*Kemer bağlardı belime
 Erişirdim emelime
 Kına yakardı elime
 Bu bayram anam olsaydı*

*Anasız bayramlar acı
 Yoktur acının ilacı
 Olurdu başımın tacı
 Bu bayram anam olsaydı*

*Hasan diye bağıırdı
 Ağlar başı ağırırdı
 Fatma'm diye çağırırdı
 Bu bayram anam olsaydı*

*Öztürkoğlu sızılarım
 Destan oldu yazılarım
 Derdi bize kuzularım
 Bu bayram anam olsaydı*

4.1.2.37.Zeynep Kızım (42)

*Bir sevdam var iki güle
Ertuğrul'um Zeynep kızım
Âşık oldum bile bile
Ertuğrul'um Zeynep kızım*

*Kızım esmer oğlum sarı
Bunlar bu bahçenin barı
Ben çiçeğim onlar arı
Ertuğrul'um Zeynep kızım*

*Hayattaki gerçeklerim
Bağımdaki çiçeklerim
Çok sevimli böceklerim
Ertuğrul'um Zeynep kızım*

*Öztürkoğlu sızılarım
Destan oldu yazılarım
Bunlar benim kuzularım
Ertuğrul'um Zeynep kızım*

4.1.3.On Bir Heceliler

4.1.3.1. Biri Var Biri (43)

*Bir gün olsun düşündün mü kaç nefes
Alıp da verdiren biri var biri
Her ruha bir beden, bedene kafes
Salıp da sardıran biri var biri*

*Seması küreyle vermiş baş başa
Katar dilediğin toprağa, taş a
Denizi ikiye karayı beşe
Çalıp da yarıduran biri var biri*

*Kârı dilemişsin kâr âlemine
Nuru dilemişsin nur âlemine
Seri dilemişsin ser âlemine
Bulup da yarıduran biri var biri*

*O'nun hikmetine sual gereksiz
Biri umman geçer, salsız, küreksiz
Ay, güneş, gezegen, yıldız dileksiz
Bilip de durduran biri var biri*

*Öztürkoğlu olma gafilden farksız
Manevi âlemde yuvasız, barksız
Devranın tekeri dönüyor çarksız
Silip de sürdüren biri var biri*

4.1.3.2. Soran Yok (44)

*Devir mi değişti insan mı bilmem
Komşudan komşuya selam veren yok
Ağlanacak hâle vallahi gülmem
Dostlar uzak, muhabbete yaren yok*

*Hakikat şehrinde haklılar inler
Nefsine kul olan, seni mi dinler
Bağban hasta, bağ virane bugünler
Bülbül suskun, gülümüzü deren yok*

*Fakirin hâline bağrım oyulur
Zengin için çiğ yumurta soyulur
Çobanın sevdası zina sayılır
Kör ağanın ayıbını gören yok*

*Gerçek âşıkları bıraktı yaya
Kulak veren yoktur söze, imlaya
Şimdi rağbet Sibel Can'a, Hülya'ya
Öztürkoğlu kimdir diye soran yok*

4.1.3.3. Kuru Ya Rabbi (45)

*Sana sığınırım yüce Allah'ım
Ben diyenden bizi kuru ya Rabbi
Bu benim feryadım bu benim ahım
Ben diyenden bizi kuru ya Rabbi*

*Sana ulaşmayan yoldan, yollardan
Seni zikretmeyen zelil dillerden
Nefsine kul olmuş gafil kullardan
Ben diyenden bizi kuru ya Rabbi*

*Kâinata akli ermeyenlerden
Mana âlemine girmeyenlerden
Senin hikmetini görmeyenlerden
Ben diyenden bizi kuru ya Rabbi*

*Seni konuşmayan sözden uzak et
Seni tanımayan yüzden uzak et
Sana ağlamayan gözden uzak et
Ben diyenden bizi kuru ya Rabbi*

*Ar, namus, hayası elden gidenin
Putlaşmış kafanın, ruhsuz bedeninin
Ben deyip nefsiyle benlik edenin
Ben diyenden bizi kuru ya Rabbi*

*Ey Rabbim ah vaha düşürme beni
 Öztürkoğlu der ki şaşırtma beni
 Nefsim ıslah eyle taşıрма beni
 Ben diyenden bizi koru ya Rabbi*

4.1.3.4. Yaratan Mevla'sı Birdir (46)

*Gelmiş geçmiş on sekiz bin âlemin
 Yaratan Mevla'sı bir değil midir
 Dertlinin dertsizin, haklı haksızın
 Yaratan Mevla'sı bir değil midir*

*Gel keselim senlik benliğin senin
 Zengin, fakir, çirkin, güzel herkesin
 İnananın, putperestin, Budist'in
 Yaratan Mevla'sı bir değil midir*

*Sefanın, cefanın, derdin, yaranın
 Ovanın, yamacın, dağın, derenin
 Tabiat ananın, arzın, kürenin
 Yaratan Mevla'sı bir değil midir*

*Öztürkoğlu olsun cümleye selam
 Ayırır gayrıyı yazmadı kalem
 Mağribin maşrığın hasılıkelam
 Yaratan Mevla'sı bir değil midir*

4.1.3.5. Yar Resulullah (47)

*Sensiz on dört asır eridi, bitti
Cümle âlem seni der Resulullah
Niceleri geldi, niceler gitti
Gelmedi sen gibi erResulullah*

*Göremedik, gören gözler övünsün
Görüp asi olanların dövünsün
Sana ümmet olan kullar sevinsin
Olmuşsun âleme yâr Resulullah*

*Hürmetine koca cihan var oldu
Gülünün aşkına bülbül zâr oldu
Doğduğun gün putlar tarumar oldu
Cihani kapladı nur Resulullah*

*Çırpındılar hak dalını eğmeye
Ömür yetmez yüceliğin saymaya
Dilim layık değil seni övmeye
Saklarım içimde sır Resulullah*

*Salat sana selam sana ey kerim
Anlatmaya ne harf yeter ne terim
Ayan olsun yemin billah ederim
Bağrım alev, ateş, kor Resullullah*

*Ulvi bir âlemde mucizen rahmet
Hatemü'l Enbiya, habipsin Ahmet
Delilin Kur'an'dır, İspatın ayet
Hak beyan eylemiş pir Resulullah*

*Sidretü'l-Müntehâ, leyle-i kadir
Şahlandı bir Burak, ay oldu bedir
Yedinci kubbede nurdan bir çadır
Seninle konuştu Bir, Resulullah*

*Öztürkoğlu toprak açar kucağın
Yalan olur evin, barkın, ocağın
Mahşer günü livâü'l-hamd sancağın
N'olur üstümüze ger Resulullah*

4.1.3.6. Yaylalar (48)

*Yaz bahar ayları gelip çatanda
Gelin olup süslenirsin yaylalar
Eteğinde dudu kumru ötende
Seda verir seslenirsin yaylalar*

*Engininde durur dumanlı dağlar
Bulutlar rahmetin dökerken ağlar
Kış gelir her yanın kar, boran bağlar
Zemheride puslanırsın yaylalar*

*Her yana uzanır yolların senin
Bülbülü coşturur güllerin senin
Âştığı ağlatır hâllerin senin
Yağmur ile ıslanırsın yaylalar*

*Akşam olur kuşlar döner yuvaya
Ayın şavkı vurur yere, havaya
Güneş batar zindan çöker ovaya
Karanlığa yaslanırsın yaylalar*

*Taner Öztürkoğlu çok gezdim gurbet
Nasibim var ise döneceğim elbet
Ben Mecnun sen Leyla bitince hasret
Belki o gün uslanırsın yaylalar*

4.1.3.7. Zor Bundan Sonra (49)

*Dünyanın çivisi çıktı neyleyim
Fakirde feryadı gör bundan sonra
Kime derdim açam kime söyleyim
Dostlar da tutmuyor sır bundan sonra*

*Ağlayam mı gülem mi
Yaşayam mı ölem mi
Hayat benim çilem mi*

*Han garip hancı garip
Yolda yabancı garip
Oldum dertten muzdarip*

*Fukarayı dem haneden savarlar
Sussun diye az sırtını ovarlar
Doğruları dokuz köyden kovarlar
Sönmez bu bağrım da kor bundan sonra*

*Ağlayam mı gülem mi
Yaşayam mı ölem mi
Hayat benim çilem mi*

*Han garip hancı garip
Yolda yabancı garip
Oldum dertten muzdarip*

*Arkasında var ya yatı, yalısı
Hatır sorar akıllısı delisi
Karnavala döner zengin ölüsü
Fakirin dirisi hor bundan sonra*

*Ağlayam mı gülem mi
Yaşayam mı ölem mi
Hayat benim çilem mi*

*Han garip hancı garip
Yolda yabancı garip
Oldum dertten muzdarip*

*Taner Öztürkoğlu bu gönlüm buruk
Nefsimin ardından olmuşum kuyruk
Babanın bir adı olmuşsa moruk
Korkarım kıyamet var bundan sonra*

*Ağlayam mı gülem mi
Yaşayam mı ölem mi
Hayat benim çilem mi*

*Han garip hancı garip
Yolda yabancı garip
Oldum dertten muzdarip*

4.1.3.8. Bize Ya Rabbi (50)

*Âşığım bu bağda senin gülüne
Dermeyi nasip et bize ya Rabbi
Hasretlik yaşatma gam bülbülüne
Ermeyi nasip et bize ya Rabbi*

*Unutturma insanlığın özünü
Perdeleme hikmetine gözümü
Hak Resulün ol nebinin izini
Sürmeyi nasip et bize ya Rabbi*

*Bilirsin kulunun müşkül hâlini
Çekerim nefsimin kalmakalını
Cennet-i a'lâda nur cemalini
Görmeyi nasip et bize ya Rabbi*

*Taner Öztürkoğlu olursun türap
Sanma türap olan olacak harap
Karanlık kabirde gün gelir hesap
Vermeyi nasip et bize ya Rabbi*

4.1.3.9. Devri Zamane (51)

*Bir acayip oldu devri zamane
İnsanlara garip garip hâl oldu
Yalancılar katar tozu dumana
Doğruların ağzı, dili lal oldu*

*Çaresizim devir beni dışlıyor
Zaman garip, kedi aslan tuşluyor
Televole, paparazi işliyor
Muhabbeti şehitlerden bol oldu*

*Sadakatsiz sevgi nasıl yaşanır
Üç beş süslü lafla nikah döşenir
Akşam evlenenler sabah boşanır
Tüm memleket baştan başa dul oldu*

*Laf yetişmez şu depremin hızına
Biz de şaştık kimin gidek izine
Fay kırıldı kırılacak sözüne
Genç, ihtiyar, cümle âlem kıl oldu*

*Sanal âlem selamları kaldırdı
Gençlik zaten internette çıldırdı
Televizyon muhabbeti öldürdü
Konu komşu birbirine el oldu*

*Anlamadım dostlar bize ne oldu
Tüm kanallar izdivaç ile doldu
Parayı görmeden saz çalmaz oldu
Öztürkoğlu bir acayip kul oldu*

4.1.3.10.Baba (52)

*Baba sen gideli divane olduk
Kapımızı açıp soran yok baba
Garip yuvamızda sararıp solduk
Dostlar uzak kaldı, yâran yok baba*

*Gel hele de deli gönül gel hele
Bu hayatta kim ağlaya kim güle
Bayram olur dolaşırdık el ele
Elimize bir el veren yok baba*

*Yetim koydun Fatma ile Kerem'i
Naçar kaldık, yetiren yok, çare mi
Şu sensizlik kanatıyor yaremi
Hekimler gelmiyor, saran yok baba*

*Yoksulluk çilesi geldi dayandı
 Ahşap bir ev vardı bu sene yandı
 Okuldan ayrıldım kitap kapandı
 Bana derler gelme, paran yok, baba*

*Yıkık viranede beştir sayımız
 Komşulardan gelir bazen payımız
 Emim sormaz oldu gelmez dayımız
 Bayramlarda harçlık veren yok baba*

*Soldu güllerimiz hep birer birer
 Yetimler hayata ayak mı direr
 Rüzgâr benden önce içeri girer
 Yıkık duvarımız ören yok baba*

*Ceyhun oldu göz yaşlarım çağladı
 Merhemsiz yaralar kabuk bağladı
 Öztürkoğlu hâlimize ağladı
 Gönül dünyasında firen yok baba*

4.1.3.11. Bizden Alınır (53)

*Bizi tanıyanlar bizi bilenler
 Muhabbetin özü bizden alınır
 Ariflerin meclisine gelenler
 Erenlerin sözü bizden alınır*

*Özündeiz beyaz ile siyahın
 Yoldaşınız dosta giden seyyahın
 İnsanlığa kumaş ören tezgâhın
 Has kumaşın bezi bizden alınır*

*Âşıklar diyarı serhat ilinin
Mevlânâ sevgisi, Yunus dilinin
Gönüllerde yanan aşk fitilinin
Lambasının gazı bizden alınır*

*Mazlumların gözde yaşı biz olduk
Öksüzlerin bağı, başı biz olduk
Gönül sofrasının aş biz olduk
Lezzet için tuzu bizden alınır*

*Bu aşkın sırrına olmuşuz nail
Hakkı rehber eden olur mu zail
Rıza-i Hak için olduk İsmail
Kurban için kuzu bizden alınır*

*Bu sevdanın esrarına yetenin
Öztürkoğlu eriyip de bitenin
Aşkın ocağında yanıp tütenin
Ateşinin közü bizden alınır*

4.1.3.12.Erzurum (54)

*Sen benim vatanım, ana ocağım
Yoktur bir benzerin, eşin Erzurum
Kalemim yazdıkça anlatacağım
Hem baharın hem de kışın Erzurum*

*Yaylasın yayladım, suyundan içtim
Dağların dolandım, sırtından geçtim
Tarlasını ekdim, çayırın biçtim
Çok yedim ekmeğin, aşın Erzurum*

*Boz atlar ovada koştuğu zaman
Cirit mağlubudur düştüğu zaman
Davul çalar, zurna coştuğu zaman
Bara geçer öz dadaşın Erzurum*

*Destanlar yazıldı her savaşında
Kan izi var toprağında, taşında
Aziziye önü, tabya başında
Dünya gördü şahlanışın Erzurum*

*Bin dokuz yüz on sekizin sabahı
Kalene çekildi Türk'ün bayrağı
İstiklale erdi vatan toprağı
On iki mart kurtuluşun Erzurum*

*Taner Öztürkoğlu sende büyüdü
Sende kundaklandı sende uyudu
Nice kahramanın sende kayıdı
Kimler var bağrında düşün Erzurum*

4.1.3.13.Bizimdir (55)

*Bu millet kardeştir bölmeyin sakın
Cananı bizimdir canı bizimdir
Senlik benlik edip ölmeyin sakın
Bu vatanın dört bir yanı bizimdir*

*Edirne'den Kars'a verin el ele
Düşmanlar içine düşsün velvele
İște size örnek bak Çanakkale
Bu dünyanın tek destanı bizimdir*

*Alevi, Sünni'si, Türk ile Kürt'ü
Aynı vatan için canını verdi
Dünya şahit oldu bunları gördü
Tarihlerin imtihanı bizimdir*

*Toprakta kefansız yatani üzme
Tarihi çeviren Ata'nı üzme
Şu nazlı bayrağı, vatani üzme
Ataların armağanı bizimdir*

*Ey Çerkez'im, Türk'üm, Kürt'üm, dadaşım
Bizi bizden bölenlere savaşım
Anadolu gövdem, Ankara başım
İstanbul'dan Ardahan'ı bizimdir*

*Taner Öztürkoğlu yoktur farkımız
Kardeşlik olmalı dilde şarkımız
Topyekûn olalım dönsün çarkımız
Bu vatanın her insanı bizimdir*

4.1.3.14.Ana (56)

*Dokuz ay karnında meşakkat ile
Gezip ağlayana ana demişler
Emeği ücretsiz, kundağı çile
Çözüp ağlayana ana demişler*

*Söylemez derdini atar içine
Sırtına bağlayıp götürür Çin'e
Tükenmez geceyi şafak ipine
Dizip ağlayana ana demişler*

Ayrı gayrı etmez oğulun, kızın
 Tutuşur paylaşır ağrıyla sızın
 Gâhi yaş gözünü gâhi kalp gözüün
 Büzüp ağlayana ana demişler

Eğer ki ayağın değerse taşa
 Yakar sinesini küle, ataşa
 Çırpınır kaderle çıkamaz başa
 Kızıp ağlayana ana demişler

Öztürkoğlu derdim açayım kime
 Ona candan aziz başka şey deme
 Hayalinde sevgi düşünde nağme
 Yazıp ağlayana ana demişler

4.1.3.15. Anadolu'ya Methiye (57)

Destana layıksın sen Anadolu'm
 Özledim dağların, yolların senin
 Nakış nakış andırırsın halıyı
 İpliğin, desenin, güllerin senin

Gezer idik eteğini dağını
 Yürek yanık, bağrım dertler yığını
 Rengarenk andırır İrem başını
 Çiçeğin, yaprağın, dalların senin

Serimde hayalin burnumda tüter
 Leyla'sın gezinen Mecnun'dan beter
 Gözeler, bulaklar cana can katar
 Dereler, ırmaklar, göllerin senin

*Çobanlar yaylada sürü başında
Kızlar kına yakar kaya taşında
Taş nanesi kokar, ayran aşında
Garipler sofrası çöllerin senin*

*Edirne'den Kars'a, İzmir'den Van'a
Seyret Erzurum'u, gel Ardahan'a
Sıralanmış küme küme, yan yana
Öztürkoğlu söyler ellerin senin*

4.1.3.16.Ömür Dediğin (58)

*Bak geçip gidiyor ömür dediğin
Giden günler gelenleri aradır
Tükeniyor sermayeden yediğin
Kader, yazı bozulmayan töredir*

*Bazen bahar bazen yazda gezersin
Bazen kışta bazen güzde gezersin
Bazen ova bazen düzde gezersin
Bazen hayat geçilmeyen deredir*

*Baharın şenlenir bahçeler, bağlar
Bulut rahmet döker, ırmaklar çağlar
Rengarenk yaylalar, dumanlı dağlar
Her bir çiçek her bir derde çaredir*

*Ağacın meyvesi açan yaprakta
Karıncı rızkını arar sokakta
Her türlü nebatat kara toprakta
Bilen yoktur membaşı nerededir*

*Cananı canandan aldı bu dünya
 Hangi kahramana kaldı bu dünya
 Gah boşaldı gah da doldu bu dünya
 Kimler Azrail'e ayak diredir*

*İster Hükümdar ol, istersen paşa
 Kim çıkmış felekle dünyada başa
 İster seksen, doksan, ister yüz yaşa
 Öztürkoğlu ömrün belli süredir*

4.1.3.17. Değil mi? (59)

*Akıl sermayesi insanoğlunda
 Gözlerin ışığı ziya değil mi
 Dört unsur var yer kürenin bağrında
 Toprağın özünde maya değil mi*

*Yaz, bahar gülerken kara kış ağlar
 Denizler köpürür ırmaklar çağlar
 Rengarenk yaylalar, yemyeşil dağlar
 Hakkın mürekkebi boya değil mi*

*Şu fani dünyaya akli ermeyen
 Mürşid-i kâmile devran sürmeyen
 Yaratanın hikmetini görmeyen
 Bu aşkın yolunda yaya değil mi*

*Taner Öztürkoğlu cümleye selam
 Muhabbet babında hoş olur kelam
 Gezdiğin şu dünya, gördüğün âlem
 Aç gözün gafletten, rüya değil mi*

4.1.3.18.Hâl Bulamasın (60)

*Boşuna kendini kandırma gönül
Hâl ehli olmazda hâl bulamazsın
Her güzele gönlün kandırma gönül
Arısız kovanda bal bulamazsın*

*Kulak vermek gerek kâmil sözüne
Nazar etmek lazım daim gözüne
Bre gafil balta vurma özüne
Sonra tutunacak dal bulamazsın*

*Her Mecnun bir Leyla ardından gider
Deme ki âşıklar maşuğu n'eder
Âşıklar aşkını aşikâr eder
Gönül dili bağlı, lal bulamazsın*

*İster seksen, doksan ister yüz yaşa
Öztürkoğlu mevsim yanaştı kışa
Yazılan ne ise gelecek başa
Kader çizgisinde fal bulamazsın*

4.1.3.19.Kayıp Olur (61)

*Kurt düşmesin bir ağacın özüne
Gövde kurur sonra dal kayıp olur
Kuşlar yuva yapmaz bakmaz yüzüne
Sararır yapraklar, al kayıp olur*

*Kader var babacan kader içinde
Dur durmak yok şu feleğin göçünde
Gün gelir beyaz gül açar saçında
Aylar çabuk geçer, yıl kayıp olur*

*Gidin deyin dost yaramı deşmesin
 Ölmeden özüme mezar eşmesin
 Yeter ki bir insan vardan düşmesin
 Merhaba demeye el kayıp olur*

*Çoktur Kafdağı'nın çakalı, kurdu
 Nece bezirganın başını vurdu
 Sebepsiz terk etme vatani, yurdu
 Korkam gurbet elde yol kayıp olur*

*Gerçeklerin farkı ne ki rüyadan
 Eser rüzgâr bir gün atar kayadan
 Taner Öztürkoğlu göçer dünyadan
 Sazı arar yerde, tel kayıp olur*

4.1.3.20.Vatanım Ah (62)

*Erzurum kilidi Anadolu'nun
 Doğup büyüdüğüm vatanım ah ah
 Bir rahmet güneşi doğar doğudan
 Şafağı erkenden atanım ah ah*

*Akşam olur, güneş dağlardan aşar
 Kuşlar kanatlanır yuvaya koşar
 Gündüz bostan eker, gece su koşar
 Güneşle beraber batanım ah ah*

*Gelin, kız yaylaya düzülür erken
 Türküler söylerler yolda giderken
 Ağustos ayında ekin biçerken
 Tarlada orucun tutanım ah ah*

*Gündüz çoban olur dağda nahıra
Akşam sağım için gider ahıra
Horozun sesiyle kalkar sahura
Ağları karaya katanım ah ah*

*Rızkını toprağın bağrında arar
Bahçede, bostanda özünü yorar
Açar tabakasin sigara sarar
Efkarın dumanla atanım ah ah*

*Öztürkoğlu bu destanın yazarı
Çiçeklerdir dağlarının nazarı
Bekçisidir ataların mezarı
Vatan toprağında yatanım ah ah*

4.1.3.21.Boş Olma Yavrum (63)

*Sana bir nasihat edeyim kuzum
Gerçeğin özünde düş olma yavrum
Hayat acımasız, zaman insafsız
Dolunun yanında boş olma yavrum*

*Eloğlu giderken yıldıza, aya
Vay başına yavrum kalırsan yaya
Top yerine geçmez taş ile kaya
Zamanın fendine tuş olma yavrum*

*İlim irfan sana bir kapı açar
İlmi idrak eden kalır mı naçar
Unutma kartallar yüksekten uçar
Şahin pençesinde kuş olma yavrum*

*İrfanlık insanı muteber eder
Hakikat şehrine yol alır gider
Yobazlık, bağnazlık gözün kör eder
Sakin cahillere eş olma yavrum*

*Taner Öztürkoğlu ikbal derdinde
Çalış kalmayasın çağın ardında
Elin vatanında elin yurdunda
Ağlar, iki gözü yaş olma yavrum*

4.1.3.22.Döner (64)

*Vakit dolar bir gün, kararır dünyanın
Her giden gün yaz boz faslına döner
İki taş dikerler, birinde künyen
Et beden toprakta aslına döner*

*Eğriyi doğruyu bulmayan insan
Gidenlerden ibret almayan insan
Soyunda merhamet olmayan insan
Akıl buluş olup nesline döner*

*Öztürkoğlu hak davayı bölenler
Maddeyi manadan üstün bilenler
Günahı sevaptan ağır gelenler
Cehennem alevi misline döner*

4.1.3.23.Gelirsin (65)

*Aldanma dağların kara kışına
Çimen, çiçek açtığında gelirsin
Elemlenip kederlenme boşuna
Cemre yere düştüğünde gelirsin*

Hani gelecektin bahara, yaza
 Gözlerim yollarda kaldı ha keza
 Gelmez isen derdim döner maraza
 Doktor yaram deştiğinde gelirsin

Ayrılık hasreti bağrımı deler
 Bir bilsen içimde neler var neler
 Koyunlar sızlanır, kuzular meler
 Köy yaylaya göçtüğinde gelirsin

Saç ağarır, ak tüy gelir gözüne
 Sızı düşer ayağına, dizine
 Gurbet elde kimse bakmaz yüzüne
 Dem-i devran geçtiğinde gelirsin

Öztürkoğlu, eremedim murada
 Dosta deyin tez yetişsin imdada
 Cenazem sahipsiz kalır ortada
 Eller mezar eştiğinde gelirsin

4.1.3.24.Kapısında (66)

Can olan canandan merhamet diler
 Âşıklar dolaşır yâr kapısında
 Rabbim rahmetini âleme çiler
 Her ne ister isen var kapısında

Eğer fark edersen varlığın, varın
 Hepsine bedeldir nefes aldığın
 Hulusi kalp ile Allah'a sığın
 Çaresiz kalırsan zor kapısında

*Kibir sinelerde mesken bulunca
Sızı düşer adaleye, kulunca
Haram ile helal yoldaş olunca
Ticaret kirlenir, kâr kapısında*

*Öztürkoğlu biter hayaller düşler
Mezarın kazılır dikilir taşlar
Dünyadan ahrete yolculuk başlar
Berzah-ı âlemde yer kapısında*

4.1.3.25.Kapısındadır (67)

*Gururlanma, kibirlenme ey insan
Varlığın toprağın tapusundadır
Lutfu kereminden gözlersen ihsan
Her deva Mevla'nın kapısındadır*

*Kardeşler Yusuf'u kuyuya attı
Sebep ne, yedi yıl zindanda yattı
Kâbil de Hâbil'in kanın akıttı
Kindarlık insanın yapısındadır*

*Taner Öztürkoğlu gelip gidecek
Ecel ruhumuzu alıp gidecek
Bir gün doğan bir gün ölüp gidecek
Fanilik kulların hepisindedir*

4.1.3.26.Ana (68)

*Bağrımda bir ateş yanar sönmüyor
Ana bu dünyadan gittin gideli
Gözyaşlarım akar oldu dinmiyor
Ana bu dünyadan gittin gideli*

*Zemheri ayının yazı gibiyim
Cenkte yaralanmış gazi gibiyim
Koyundan ayrılmış kuzu gibiyim
Ana bu dünyadan gittin gideli*

*Mecnun oldum ayrılalı anamdan
Gitmiyor ki hayalimden, rüyamdan
Ayrılık hasreti eser her yandan
Ana bu dünyadan gittin gideli*

*Ötmez oldu içimdeki bülbülüm
Kurudu bağlarım, açmıyor gülüm
Yaktı beni bu ayrılık bu ölüm
Ana bu dünyadan gittin gideli*

*Yakup oldum Yusufumu ararım
Gözyaşımla yaralarım sararım
Üslubum kayboldu gitti kararım
Ana bu dünyadan gittin gideli*

*Taner Öztürkoğlu geçer çağlarım
Sararıyor mor sümbüllü bağlarım
Akşam olur sabah olur ağlarım
Ana bu dünyadan gittin gideli*

4.1.3.27.Bu Dert Beni Öldürür (69)

*Sinemde yaram var, oyar bağrımı
İflah etmez, bu dert beni öldürür
Lokman hekim dindiremez ağrımı
Gamım gitmez bu dert beni öldürür*

*Anam gelsin gözyaşımı silmeye
Bacım gelsin dertlerimi bölmeye
Arzularım yârim yanan gelmeye
Gücüm yetmez bu dert beni öldürür*

*Gam kasavet yüklediler göçüme
Ak tüy geldi kirpiğime, saçıma
Sızı düştü ciğerime, içime
Feryat bitmez bu dert beni öldürür*

*Öztürkoğlu gurbet bize yol olmuş
Bizim diyar, dostlar bize el olmuş
Bağban ölmüş, bağ virane, gül solmuş
Bülbül ötmez bu dert beni öldürür*

4.1.3.28.Eyvah Ey (70)

*Göçünü yükleyen köyden ayrılmış
Bizim eller ele kalmış eyvah ey
Yaylalar sahipsiz, dağlar viranmış
Bağımızda güller solmuş eyvah ey*

*Yaren, yoldaş yoktur edelim sohbet
Yakar bu sinemi yaralar elbet
O eski komşuluk, eski muhabbet
Allah rahmet etsin ölmüş eyvah ey*

*Bizleri tanımaz geriye kalan
Sanki bir efsane hiç olmuş yalan
Zemheride çaydan abdestin alan
Nerde Recep dedem, ölmüş eyvah ey*

*Ocaklar yanmıyor, bacalar tütmez
Şafak söktüğünde horozlar ötmez
Gelin, kız erkenden yaylaya gitmez
Dağlar da hayale dalmış eyvah ey*

*Ne tarla eken var ne çayır biçen
Gidip gözelerin suyunu içen
Köyünü unutmuş batıya göçen
Baykuşlar virane dalmış eyvah ey*

*Kim ayrılır vatanından, yurdundan
Sebepe o ki yoksulluğun derdinden
Bu köyün destanı Öztürkoğlu'ndan
Derler ki hatıra kalmış eyvah ey*

4.1.3.29.Sağ ile Meftanın Muhabbeti (71)

sağ:

*Selam sana ey kabristan sakini
Bizlere karanlık hâliniz sizin
Terki diyar ettiz dünya yurdunu
Aldı mı menzili yolunuz sizin*

ölü:

*Ne merak edersin yürüyen mevta
İkiye bölünmüş hâlimiz bizim
Et, beden aslına döndü toprakta
Ruhlar âlemdir yolumuz bizim*

sağ:

*Yalanlar, yanlışlar bahane bizde
Dünya varlığıdır ev, hane bizde
Serseriler bizde, divane bizde
Var mıdır biz gibi deliniz sizin*

ölü:

*Bizdeki asiler hazırdır nâra
Burada pişmanlık etmiyor para
Bedeni azapta, ruhu kapkara
İnkârcı, putperest, delimiz bizim*

sağ:

*Tabiat bizlerden etti elaman!
Bugüne yarına çöktü sis, duman
Biz dünya işinde öldürdük zaman
Ya nasıl ayınız, yılınız sizin*

ölü:

*Hesapta yaklaştık işin sonuna
Layık olamadık Hakk'ın şanına
Her mevta amelin almış yanına
Yaklaştı Kübra'ya yolumuz bizim*

sağ:

*Öztürkoğlu var mı bu handa kalan
Son nefese kadar eğlen, oyalan
On kelam söyledik, sekizi yalan
Acep biz gibi mi diliniz sizin*

ölü:

*Eğer duysaydınız mevta sesini
Çeken olmaz idi servet yasını
Bağışlayın Fatiha'yı, Yasin'i
Bir duaya muhtaç hâlimiz bizim*

4.1.3.30. Yayla Yolunda (72)

*Bir güzel seyrettim yayla yolunda
Bağlamış kemeri belin üstüne
Bakracı elinde testi kolunda
Taramış zülfünü telin üstüne*

*O güzel, yönünü döndü yaylaya
Güneşin parçası benziyor aya
İpek şal giyinmiş, yazması oya
Yemeni bağlamış alın üstüne*

*Dedim güzel, gireyim mi koluna
Dedi Öztürkoğlu var git yoluna
Dedim ki merhamet eyle hâlime
Dedi gül koklanmaz gülün üstüne*

4.1.3.31. Bayram Sabahı (73)

*Deli gönül hüznünlendi, gamlandı
Bir matem izledim bayram sabahı
Geçen günler hayalimde canlandı
Ağladım sızladım bayram sabahı*

*Gamlanırsın deli gönül ne diye
Dünya kime neyi etmiş hediye
Bir dosta derdimi açayım diye
Yolunu gözledim bayram sabahı*

*Efganım, hicranım yarımı deşti
Gönül kuşum yüce dağlardan aştı
Sanki can evime bir ateş düştü
Bağrımı közledim bayram sabahı*

Öztürkoğlu coşup çağladığını
 Ah edip ciğerim dağladığını
 İnleyip yürekten ağladığını
 Ellerden gizledim bayram sabahı

4.1.3.32.Koyun Kuzu Yaylalara Yürüdü (74)

Koyun, kuzu yaylalara yürüdü
 Bizim ele bahar geldi duydun mu
 Karşı dağda kar kalmadı, eridi
 Bizim ele bahar geldi duydun mu

Keklikler kayada ötmek üzere
 Yemlikler yamaçta bitmek üzere
 Dağların dumanı gitmek üzere
 Bizim ele bahar geldi duydun mu

Bizim çaylar yine coştı coşacak
 Derelerden sular taşı taşacak
 Köylüler çiftini koştı koşacak
 Bizim ele bahar geldi duydun mu

Yaylalar bezenmiş yeşile, ala
 Şahlanmış kır atlar gider dört nala
 Öztürkoğlu al sazını düş yola
 Bizim ele bahar geldi duydun mu

4.1.3.33. Bir Mektup Gönderdim (75)

*Bir mektup gönderdim ben nazlı yâre
Saldım posta ile al beyan ettim
Kaldım gurbet elde, oldum biçare
Arzuhâl eyledim, hâl beyan ettim*

*Koyma beni Mecnun gibi çöllerde
Sevdam destan olur sonra dillerde
Garipçe dolaşma yaban ellerde
Dön gel bizim ele kal beyan ettim*

*Taner Öztürkoğlu vay beni beni
Ayrılık hasreti yakar sinemi
Söz verdim özüme üzmezem seni
Bağladım dilimi lal beyan ettim*

4.1.3.34. Gönül (76)

*Gönül hiç bitmiyor arzuhâllerin
Derdinle dertleşmek zor gönül gönül
Her gün başka yöne gider yolların
Yeter usandırdın, dur gönül gönül*

*İnadın inattır bir dem eğemem
Ateşten gömleksin, her dem giyemem
Gizli bir derdim var sana diyemem
Kalsın aramızda sır gönül gönül*

*Gönül ben kocaldım, sen kaldın civan
Bitip tükenmiyor benimle davan
Öztürkoğlu oldum bağan bahçıvan
İster azat eyle, vur gönül gönül*

4.1.3.35. Alevi Bizdendir Biz Alevi'den (77)

*Hazreti Âdem'in evlatlarıyız
Alevi bizdendir biz Alevi'den
Bizi sanmasınlar ayrı gayrımız
Alevi bizdendir biz Alevi'den*

*Ehlibeytin bize selamı aynı
Lügati, lisanı, kelamı aynı
Kur'an'ı yazanın kalemi aynı
Alevi bizdendir biz Alevi'den*

*Hünkâr Hacı Bektaş Veli bizimdir
Yunus, Mevlânâ'nın kolu bizimdir
Allah'ın Aslanı Ali bizimdir
Alevi bizdendir biz Alevi'den*

*Dinimizde Sünni, Alevi yoktur
Kur'an'ın böyle bir ödevi yoktur
Müslüman eşittir bedevi yoktur
Alevi bizdendir biz Alevi'den*

*Aman cehalete fırsat vermeyin
İnsanız insanı hakir görmeyin
Softaların halkasına girmeyin
Alevi bizdendir biz Alevi'den*

*Taner Öztürkoğlu Hakk'ın varıyız
Bir bahçenin elmasıyız, narıyız
Cümlemiz Âdem'in evlatlarıyız
Alevi bizdendir biz Alevi'den*

4.1.3.36.Âşıklar Destanı (78)

Âşıkları bir de dinleyin benden
 Âşık var gerçekten irfan gibidir
 Âşık var habersiz dünden, bugünden
 Âşık var arılı kovan gibidir

Âşık var ki ilmihâlle yoğrulmuş
 Âşık var ki yalan ile doğrulmuş
 Âşık var ki aşk ehline çağrılmış
 Âşık var ruhsatsız dükkân gibidir

Âşık var ki karanlığın şafağı
 Âşık var ki menfaatin uşağı
 Âşık var ki öz ekinin başağı
 Âşık var kokuşmuş saman gibidir

Âşık var sözüne biçilmez değer
 Âşık var yazarken âleme söver
 Âşık var tarihin "t"sini över
 Âşık var aslına düşman gibidir

Âşık var sözünün gerçekten eri
 Âşık var dünyaya dokunur şeri
 Âşık var ahdinden hiç dönmez geri
 Âşık var aldatan fettan gibidir

Âşık var deryaya, denize dalar
 Âşık var ki el âlemden söz çalar
 Âşık var tasavvuf gölünden dolar
 Âşık var lokması yavan gibidir

Âşık var ki içer, sahneye çıkar
 Âşık var gönlünü aşk ile yıkar
 Âşık var âlemin canını sıkar
 Âşık var dertlere derman gibidir

Âşık var destanı dillerde gezer
 Âşık var yazdığı eserden bezer
 Âşık var gemisi ummanda yüzer
 Âşık var şaşırmış kaptan gibidir

Âşık var Öztürkoğlu'nun rüyası
 Âşık var ki gitmiş edep, hayası
 Âşık var ki bozulmamış mayası
 Âşık var sulanmış çiban gibidir

4.1.3.37. Başka Bir Vatan Yoktur (79)

Uyan ey milletim, gelme oyuna
 Hele bir bak ecdadına, soyuna
 Fırsat verme bozguncuya hayına
 Yeniden gardaşlık ateşi yaktır
 Bu vatandan başka bir vatan yoktur

Yurda bir girdi mi düşmanın gücü
 Bu Türk mü bu Kürt mü demez bu neci
 Alır toprağını, verir demeci
 Esir memleketin bağı oyuktur
 Bu vatandan başka bir vatan yoktur

Farz et ki vatani böldük ikiye
 Meydan kalır çakal ile tilkiye
 Melul, mahzun olur koca Türkiye
 Akıl veren, yol gösteren pek çoktur
 Bu vatandan başka bir vatan yoktur

*Kan emen sülükler mest olmaz bize
Domuz derisinden post olmaz bize
Bizden başka kimse dost olmaz bize
Bunların nefesi bize soğuktur
Bu vatandan başka bir vatan yoktur*

*İstiklal Savaşı veren bizleriz
Şu Çanakkale'yi geçen bizleriz
Şimdi birbirini vuran bizleriz
Cehalet şirreti bağrımda oktur
Bu vatandan başka bir vatan yoktur*

*Vatan yoksa namus kalır havada
Afganistan, Irak aynı kovada
Topyekûn olalım biz bu davada
Vahdetsiz milletin batması haktır
Bu vatandan başka bir vatan yoktur*

*Kıymetini bilin nazlı vatanın
Kemiğini sızlatmayın Ata'nın
Dalgalanan al bayraktan utanın
O bayrak ki kanımızla mutlaktır
Bu vatandan başka bir vatan yoktur*

*Taner Öztürkoğlu feryadım, ahım
Sözlerim mermimdir, sazım silahım
Bozguncuya fırsat verme Allah'ım
Senden gayrisine karnımız toktur
Bu vatandan başka bir vatan yoktur*

4.1.3.38.Bir De Ben (80)

*Üç gardaştık kaldık gurbet ellerde
Biri gurbet, biri hasret, bir de ben
Adımız söylenir dilden dillere
Biri gurbet, biri hasret, bir de ben*

*Civan idim gurbet ele gidende
Sılanın hasreti kalmıştı bende
Etle tırnak olduk aynı bedende
Biri gurbet, biri hasret, bir de ben*

*Biz vuslata kolumuzu bağladık
Dertli olduk yaramızı dağladık
Hiç gülmedik ömür boyu ağladık
Biri gurbet, biri hasret, bir de ben*

*Hayaldir âşığın ekmeği, aş
Öztürkoğlu dertlilerin gardaşı
Yad ellerde gariplerin yoldaşı
Biri gurbet, biri hasret, bir de ben*

4.1.3.39.Bir Gelin (81)

*İsmail göç etmiş fani yurdundan
Zeynep gelin ağlar her gün ardından
Saç ağarıp bel bükülmüş derdinden
Bir mezara bakar ağlar bir gelin*

*Gelin gelin gelin ağlar bir gelin
Ah ocağı batsın bu gurbet elin*

*Okuyor mezarın mermer taşını
Toprağa yaslamış yaslı başını
Damla damla döker gözün yaşını
Bir mezara bakar ağlar bir gelin*

*Gelin gelin gelin ağlar bir gelin
Bre zalim felek bükülsün belin*

*Kalk yığidim yine tut ellerimden
Koyma beni öksüz sar bellerimden
Ağladıkça, dağlar inler derinden
Bir mezara bakar ağlar bir gelin*

*Gelin gelin gelin ağlar bir gelin
Ey ecel kırılın kolların, elin*

*Öztürkoğlu hem ağlasın hem desin
Dünyada bahtsızlar murada ersin
Dedim bacım Allah sabırlar versin
Bir mezara bakar ağlar bir gelin*

*Gelin gelin gelin ağlar bir gelin
Bulutlar mezarın başına gelin*

4.1.3.40.Bir Zaman (82)

*Ruhumda bir sevda yakar tenimi
Korkarım sinemde yanar bir zaman
Vuslata ermezse bu deli gönlüm
Sanmayın bağrımda söner bir zaman*

*Dostun diyarına göçene kadar
Ağları karadan seçene kadar
Bu sevda serimden geçene kadar
Eller beni deli sanır bir zaman*

*Yol alınmaz karşı dağlar kar iken
Haramiler yolda âşıkâr iken
Aramızda bunca engel var iken
Şüphe yok yaramız kanar bir zaman*

*Giden günlerimi anar ağlarım
Siyah saçlarımda çıktı ağlarım
Devrolur devranım geçer çağlarım
Mevsim sonbahara döner bir zaman*

*Öztürkoğlu sesler yer olan yârım
Şu kara toprağa dalım, yaslarım
Mezarım başına gelen dostlarım
Bir gün rahmet ile anar bir zaman*

4.1.3.41. Bir Zaman Çobandım (83)

*Bir zaman çobandım kendi köyümde
Gezerdim dağların yokuşlarında
Al, yeşil yaylalar hep hayalimde
Arzumanım kaldı nakışlarında*

*Melerken gördün mü kara koyunu
Bulunca yavrusun yapar toyunu
Nasıl unuturum köyün çayını
Bir türkü söylerdi akışlarında*

*Hani nerde şimdi eski şenlikler
Nerede yediğim yeşil yemlikler
Hayalimden gitmez o güzellikler
Âşıkların destan yakışlarında*

*Taner Öztürkoğlu o bizim eller
Baharın cûş eder dereden seller
Dağlarında çiçek, yaylada güller
Ruhum dinlenirdi kokuşlarında*

4.1.3.42. Bizim Yaylaların Bizim (84)

*Bir yanı borandır bir yanı duman
Bizim yaylaların bizim dağların
Baharın göğsünde açılır çimen
Bizim yaylaların bizim dağların*

*Elvan elvan olur dağın eteği
Sarar yamacını gülü, çiçeği
Yeşil gelin olur, çimen güveği
Bizim yaylaların bizim dağların*

*Dolanır çobanlar ovayı düzü
Türküsunü söyler gelini, kızı
Hasreti içimde bitmeyen sızı
Bizim yaylaların bizim dağların*

*Taner Öztürkoğlu dileklerinde
Arzumanım kaldı çiçeklerinde
Koyunlar, kuzular eteklerinde
Bizim yaylaların bizim dağların*

4.1.3.43.Cahil (85)

*Cahilin bedeni seyyar kabirdir
Gezdikçe mübarek meyyite benzer
Bir yanı çürümüş mantar gibidir
Özüne kurt düşmüş çiğite benzer*

*Demeyin cahillik neyindir nesi
Mikrofon istemez avazı, sesi
Her mevsimde hazan olur bahçesi
Meyvesiz, gölgesiz söğüde benzer*

*Bir kelamı bozar dostla aranı
Seçebilmez ahabını, yârani
Hele ki cahilin tahsil göreni
Mürekkep dökülmüş kâğıda benzer*

*Bakınca aldatır kalıbı seni
Hamuru mayasız, bozuktur deni
İçi beni yakar dışı da seni
Uzaktan bakınca yiğide benzer*

*Öztürkoğlu cahilliği koy rafa
Sokma akıl ile çalışmaz kafa
Nasihat yuvadan almış bir defa
Lisanı belirsiz öğüte benzer*

4.1.3.44.Ağlarım (86)

*Hayli zaman oldu gurbet ellerde
Merhemsiz yarımı yakar dağlarım
Bazen şehirlerde bazen köylerde
Ağlarım ağlarım her gün ağlarım
Siyah saçlarımda çıktı ağlarım*

*Döncem sılaya yol nerelerden
 Kanım süzülüyor gör yârelerden
 Gahı ırmaklardan gah derelerden
 Çağlarım çağlarım her gün çağlarım
 Yürüdü kervanım, geçti çağlarım*

*Öztürkoğlu gurbet benim neyime
 Hasret kaldım yârenime, beyime
 Yıllar sonra gittim kendi köyüme
 Viran olmuş bahçelerim, bağlarım
 Yârim için karaları bağlarım*

4.1.3.45. Dağlar (87)

*Hem çimenen hem çiçeğin âşığam
 Baktıkça destanın yazarım dağlar
 Senin hayalindir benim maşukam
 Ağlar yaylaların gezerim dağlar
 Dağlar dağlar dağlar dumanlı dağlar
 Gözlerim yaşarır, kalbim kan ağlar*

*Açtım kollarımı el vermem dedin
 Yâre gidecektim yol vermem dedin
 Bin türlü çiçekten gül vermem dedin
 Küstürme sevdanı bozanım dağlar
 Dağlar dağlar dağlar dumanlı dağlar
 Nazlı yâr sılada ah çeker ağlar*

*Kestin yollarımı boranla karla
 Koymadın görüşem yâranla yârla
 Kismetse geleceğim bir gün baharla
 Bitmedi seninle pazarım dağlar
 Dağlar dağlar dağlar dumanlı dağlar
 Hasretin sinemi, bağrımı dağlar*

Ferhat kazma ile yardı belini
Söyle niye deremedi gülünü
Gün gelir yutarsın Öztürkoğlu'nu
Kaybolur bağrında mezarım dağlar
Dağlar dağlar dağlar dumanlı dağlar
Ah çeker âşıklar ah eder ağlar

4.1.3.46.Deli Deli (88)

Dostluğun aynası kirlenmiş beyler
Muhabbet bozulmuş, söz deli deli
Doğru konuşanlar horlanmış beyler
Eğride vefa yok, düz deli deli

Kişinin üstünde var bilirkışı
Mahkemede değiştirir gidişi
Şimdiki merhaba menfaat işi
Bakışlar anlamsız, göz deli deli

Muhabbet kalmadı sözde kelamda
Menfaat var merhabada, selamda
Ellerde telefon sanal âlemde
Oğlan eve gelmez, kız deli deli

Nenem ad değişti mahlası badem
Bu ne hâldir sorar komşumuz kadem
İzdivaca çıkmış seksenlik dedem
Doksan deli deli yüz deli deli

Taner Öztürkoğlu gaflette yatma
Menfaat icabı sanatın satma
Eğer âşık isen eli aldatma
Al kalemi elen yaz deli deli

4.1.3.47.Deme Deme Sakın (89)

*Ağaç kurur, insan çürür demişler
Haktan gayrisine yâr deme deme
Hayat su misali yürür demişler
Feleğin atına dur deme deme*

*Yükseklerde görme kendi kendini
Elin oğlu tutar suyun bendini
Bir anda dağıtır, bozar fendini
Ele sersem, kula kör deme deme*

*Kime faydası var canlı mevtanın
Huzurunu bozar günün, haftanın
Çıkar için Allah diyen softanın
Postuna oturup pir deme deme*

*İspat edemezsen benliğin, rüştün
Demek ki âlemde değerden düştün
Dosta tuzak kuran puşt oğlu puştun
Kalıbına bakıp er deme deme*

*Toprağa bürünmüş kefansız yatan
Değil mi dünyaya nam salan atan
Şayet söz konusu olursa vatan
Ya şehit ya gazi zor deme deme*

*Döneklik olur mu yiğit merdinde
Yiğitler el bağlar yiğit ardında
Elin vatanında elin yurdunda
Kalsa Öztürkoğlu er deme deme*

4.1.3.48. Dil Değil Değil (90)

*Nedir bu isyanın nedir bu hüznün
Bu durum bu ahval hâl değil değil
Nedir bu hiddetin nedir bu sözün
Bu lisan bu kelam dil değil değil*

*Bir kulun ayıbı haset güdendir
İnsanı sevmeye sevgi nedendir
Seni yakan ateş senin öfkendir
Ne dost ne düşmanın el değil değil*

*Hiç eksilmez bu hayatın sızısı
Gariplerdir gurbet elin gazisi
Kader insanlarda alın yazısı
Ne oyun ne talih, fal değil değil*

*Öztürkoğlu dostla hasbihâl etmek
Gerçek muhabbetin sırrına yetmek
İnsanı hor görmek, gönül incitmek
Ne edep ne erkân, yol değil değil*

4.1.3.49. Dolandırır (91)

*Seven sevdiğinin gider ardından
Âştığı peşinden yâr dolandırır
Kişi istek ile çıkmaz yurdundan
Garibi gurbette zor dolandırır*

*Enginde görünür dumanlı dağlar
Ne güzel bezenmiş bahçeler bağlar
Denizler köpürür ırmaklar çağlar
Bulutlar semada kar dolandırır*

*Akıl ermez yaratanın işine
Halı sermiş tabiatın döşüne
Kurtlar kuşlar düşmüş rızkın peşine
Arılar çiçekten bar dolandırır*

*Bir gün olur şu ömrümün hazanı
Derler ki okunan onun ezanı
Duydunuz mu Öztürkoğlu ozanı
İçinde bir gizli sır dolandırır*

4.1.3.50.Dünya (92)

*Fâni dünya sende vefa kalmamış
Bir şey anlamadım hâlimden dünya
Sende yaşayanlar murat almamış
Kimler ne kopardı telinden senin*

*Ali gibi Şah-ı Merdan'ı n'ettin
Nice kahramanı yuttun, alt ettin
Sultan Süleyman'ı tahtından ettin
Kurtulan olmamış felinden senin*

*Çok âşığa nice destan yazdırdın
Her birini diyar diyar gezdirdin
Sen Öztürkoğlu'nu candan bezdirdin
O da bir gün göçer elinden senin*

4.1.3.51. Garip Garip (93)

*Hasretlik sinemi yaktı bitirdi
Baba diyarını anar ağlarım
Gurbet beni neralere getirdi
Kara talihimi kınar ağlarım*

*Akılsız dolanan başlar gibiyim
Bağrı karalanmış taşlar gibiyim
Yuvası belirsiz kuşlar gibiyim
Diyardan diyara konar ağlarım*

*Ayrılık bağırimi deştiği zaman
Sinemde yaralar açtığı zaman
Yaylalar aklıma düştüğü zaman
Yönümü sılaya döner ağlarım*

*Hayatım bir deniz ben de bir gemi
Limana gelirim sonu encamı
Ölürsem köyüme götürün beni
Gurbette kalırsam yanar ağlarım*

*Ozan Öztürkoğlu aman ha aman
Gönlümün dağından gitmedi duman
Memlekete mektup yazdığım zaman
Bir damla gözyaşı sunar ağlarım*

4.1.3.52. Gel Bana Yeter (94)

*Hasretin bağırimi oyar sevdiğim
Yakma bu sinemi, gel bana yeter
Eğer gelmez isen bir haber gönder
Bir selam bir kelam sal bana yeter*

*Gel de bana, ardın sıra geleyim
 Senin için yüce dağlar deleyim
 Senden bir arzum var benim meleğim
 Daim ikrarında kal bana yeter*

*Öztürkoğlu der ki acı hâlîma
 Bakmaz mısın yarım kalma kâlîma
 Bir yuva kuralım ağaç dalına
 Bir çalı bir çırpı, dal bana yeter*

4.1.3.53. Gelen Yok (95)

*Name yazdım yavrum sana yolladım
 Gözyaşlarım döküldü de gelen yok
 Yıllar yılı yollarını kolladım
 Diş damaktan söküldü de gelen yok*

*Kokunu koklarım esen yellerden
 Hasretimiz destan oldu dillerde
 Çimen, çiçek açtı bizim ellerde
 Bahçe bostan ekildi de gelen yok*

*Matem eksik olmaz bizim hanede
 Arzumanım kaldı kızım Döne'de
 Yedi bahar oldu yedi senede
 Bağdan duman çekildi de gelen yok*

*Ben senin ananım sen benim kızım
 Hayalin gözümde kınalı kuzum
 Sinem pare pare dinmiyor sızım
 İnce belim büküldü de gelen yok*

*Göğüs gerdik bu dağların kışına
Kaşık saldık aynı kabın aşına
Kızın Fatma geldi yirmi yaşına
Gelinliği dikildi de gelen yok*

*Dur diyemem içimdeki kurduma
Ölür isem koyun beni yurduma
Öztürkoğlu ortak oldu derdime
Can bedenden çekildi de gelen yok*

4.1.3.54. Gider (96)

*Bu dünya tapusuz, köhne bir handır
Devranın tekeri karadan gider
Her beden et, kemik her beden candır
Zamanı gelenler sıradan gider*

*Toprağın cildine çimeni sermiş
Mağribi halk etmiş maşrığı kurmuş
Tabiat anaya bir düzen vermiş
Çayların suları dereden gider*

*Dolunun, yağmurun, karın yağışı
Seyret semahatı, yıldız koğuşı
Güneşin batışı, ayın doğuşu
Kim bilir acaba nereden gider*

*Yazılan yazılmış önceden önce
Kaderim çizgisi inceden ince
Ecel hiç bakmıyor yaşlıya, gence
Öztürkoğlu bir gün aradan gider*

4.1.3.55. Gidiyor (97)

*Hakk'ı hak bilenin beli bükülmüş
Haksızlar bir devran sürmüş gidiyor
Dervişanlar dergâhına çekilmiş
Nefsikâr, özünü yormuş gidiyor*

*Ne kullar tanıdım kullar içinde
Kimi yol bulamaz yollar içinde
Kimi kocalanmış yıllar içinde
Dünya defterini dürmüş gidiyor*

*Kimi yoksulluktan gariban, sefil
Kimi varlığını göstermiş kefil
Bu dünyaya benim diyen ey gafil
Tahtadan tabuta girmiş gidiyor*

*Kimisi Leyla'da bulmuş Mevla'yı
Kimisi tanımaz elifi bayı
Kiminin yatarken ayrılır payı
Kimi yarasını sarmış gidiyor*

*Kiminin Hak için gözyaşı nehir
Kiminin yediği ağıyla zehir
Seyret kabristanı sessiz bir şehir
İki taş bir mezar örmüş gidiyor*

*Kimisi atlıdır kimisi yaya
Kimi nefsi için düşmüş hayhaya
Taner Öztürkoğlu fâni dünyaya
Bir gün derler veda vermiş gidiyor*

4.1.3.56. Götürür (98)

*Aldanma azizim yalan dünyaya
Ecel pençesinin vurur götürür
Can bedenen toprak olur sermaye
Akıbet bağrında çürür götürür*

*Gel güvenme gönül varlığın, vara
Olma şu dünyada bir bahtı kara
Dağlar aldanmasın borana kara
Bir gün güneş doğar erir götürür*

*Âşık sitemlidir vefasız yardan
Bülbül de kan ağlar gül ile hardan
Soysuzlar anlamaz edepten ardan
Bir nazlı dilberi gurur götürür*

*Taner Öztürkoğlu gemin limanda
Kaptan rota aldı seyri ummanda
Ayrılık zamanı geldiği anda
Sonunda elveda verir götürür*

4.1.3.57. Gurbet (99)

*Kaderin rüzgârı esip duruyor
Her gün savuruyor yol beni beni
Gönül her diyarda mesken kuruyor
Tanımaz gurbette el beni beni*

*Bazen al giydirdin bazen karalar
İçten içe sızlar gizli yaralar
Bazen engel oldu dağlar dereleler
Kattı sürükledi sel beni beni*

*Gurbet nerelere getirdin beni
 Ömrüm yaralandı bitirdin beni
 Gözün aydın olsun yitirdin beni
 Attığın zindanda bul beni beni*

*Düşman değil dostun iki yüzleri
 Hep aldattı bakışları, gözleri
 Namerdin sitemi elin sözleri
 Etti pare pare dil beni beni*

*Öztürkoğlu açılmadan solunca
 Cevr u cefa aramadan bulunca
 Hakkın tecellisi kader olunca
 Etti bir zalime kul beni beni*

4.1.3.58.Haberler (100)

*Bizi izlemeye devam eyleyin
 Aynı düğün, aynı davul, aynı toy
 Bazı haberlerden önce özetler
 Aynı bayan, aynı çekim, aynı bay*

*İlk etapta çatışmalar çatışmalar
 Canlı bağlantılar hep aldatmalar
 Hele birbirimize çamur atmalar
 Aynı zılgıt aynı azar aynı pay*

*Bildiriden, demeçlerden, geziden
 Kenya'daki beş bin yıllık kazıdan
 Ördekten, caniden, itten, tazıdan
 Aynı haber, aynı tülek, aynı tüy*

*Falan ödül aldı filan Oscar'lı
 Madenci gırevde iş veren kârlı
 Sorun danışmaya tiren rötarlı
 Aynı vapur aynı tiren aynı ray*

*Sıporcu mîporcu, cinayet, sarhoş
 Falanca sosyete filanca godoş
 Hep yerinde saydı kahveci Memoş
 Aynı demlik, aynı ocak, aynı çay*

*Hepsi diyor biz birinci sırada
 Ayrılmayın reklamlar var arada
 On ikiden sonra suda, karada
 Aynı filim aynı zulüm aynı şey*

*Falan popçu çıkıp dedi ki şöyle
 Filanca topçunun demeci böyle
 Yeni gelen müdür, müsteşar böyle
 Aynı masa aynı meze aynı mey*

*Falan damda filan açlık orucu
 Dokuz asker şehit, beş de korucu
 Sayın seyirciler seçim sonucu
 Aynı sandık aynı seçmen aynı oy*

*Falanca açılış önümüz yaza
 Kurdele kesmeye, gösteriş, poza
 Vilayet olacak otuz beş kaza
 Aynı mahle, aynı mezra, aynı köy*

*Öztürkoğlu yalan yanlış niceler
Olanaklar, olasılık heceler
Güncelleri sunduk iyi geceler
Aynı üslup, aynı görüş, aynı huy*

4.1.3.59.Hemşerim (101)

*Eğer bizi bizden sormak istersen
Asıl öldü, öz kalmadı hemşerim
Kâmil meclisine varmak istersen
Yol bulacak iz kalmadı hemşerim*

*Eski günlerimiz hep oldu rüya
İnsanlık âlemi dalmış uykuya
Büsbütün değerler verilmiş suya
Elimizde koz kalmadı hemşerim*

*Su yetirmez barajlara nehirler
Hava kirli, insanları zehirler
Beton yığınıyla doldu şehirler
Dere tepe, düz kalmadı hemşerim*

*Bizimkiler takip eder modayı
Ekranlardan izledikçe Seda'yı
Dört bacım var üçü manken adayı
Anamgilde kız kalmadı hemşerim*

*Öztürkoğlu gemi battı vesselam
Âşıklık sanatı yattı vesselam
Örf, anane, töre bitti vesselam
Söylenecek söz kalmadı hemşerim*

4.1.3.60.Hocam (102)

*Oğlum yaşlılıktan oldum muzdarip
Günlerim geçmiyor sızlanıyorum
Dostlar bir acayip, komşular garip
Sanma bu hayattan hazlanıyorum*

*İnsan kocaldı mı bozulur durum
Düz yollar adama olur uçurum
Ne fayda evladım çıktı kamburum
Karıdan utanıp düzleniyorum*

*Derdim çoktur ötesini diyemem
Sizin eskilerden başka giyemem
Çürük dişlerimle elma yiyemem
Bazen çilek bazen muzlanıyorum*

*Oldum mahallenin yaşlı kadısı
Ömrüm yedi anan dedikodusu
Erken başladı mı Kurtlar Vadisi
Sünnetten vazgeçip farzlanıyorum*

*On yıldır ananla küskün dururum
Bilmem hesabını nasıl sorarım
Anan ölsün diye hayal kurarım
Her gece rüyamda süsleniyorum*

*Hastalara muskalarım hediye
Cümle âlem şifa bulsunlar diye
Sanmasınlar cinci hocadır diye
Show TV geldi mi gizleniyorum*

*Ay başı hesaplar sapmasın diye
Başıma kıyamet kopmasın diye
Yılmaz Hoca işi kapmasın diye
Cenaze gördüm mü hızlanıyorum*

*Bayram gelir küsülüler barışır
Müslümanlar hayır için yarışır
Yüz dolar aldım mı aklım karışır
Biraz cilve yapıp nazlanıyorum*

*Zengin hanesinden cebini doldur
Fakirden ses çıkmaz, istesen öldür
Lazların mevlitte bahşışı boldur
Telefon geldi mi kazlanıyorum*

*Oğul babasından kaçır mı kenar
Kuş dolanır gelir yuvaya konar
Üç oğlumun başı sen Ozan Taner
Ben seni gördüm mü feyzleniyorum*

4.1.3.61.Kız Rejim Yap (103)

*Hele dinle sana neler diyecem
Misafirim sanma boyun eğecem
Hemi taşılayacam hemi övecem
Uy modaya gir rotaya kız rejim yap*

*Kilo alma şişman diye gülerler
Yarışmaya katılırsan elerler
Sosyetenin defterinden silerler
Uy modaya gir rotaya kız rejim yap*

*Anneni dinleme, diyetle devam
Zaten onlar köylü, hepsi avam
Yakında ölürlər, seninle duvam
Uy modaya gir rotaya kız rejim yap*

*İnadına yemek içmekten kesil
Seni örnek alsın büsbütün nesil
Şimdi zaman böyle hep aynı fasıl
Uy modaya gir rotaya kız rejim yap*

*Kim ne derse desin bu bir meziyet
Masrafın yok, baban olmaz eziyet
El çatlatır şu sendeki vaziyet
Uy modaya gir rotaya kız rejim yap*

*Aman aman sakın bozma diyetin
Belli ki otuza inmek niyetin
İskelete dönmüşsün vaziyetin
Uy modaya gir rotaya kız rejim yap*

*Ne yapacan vitamini, gıdayı
Kızım sen takip et günlük modayı
Belki de olursun manken adayı
Uy modaya gir rotaya kız rejim yap*

*Öztürkoğlu tamamladı görevi
Aç kalarak devam ettir görevi
Hortlağa dönmüşsün zaten bir nevi
Uy modaya gir rotaya kız rejim yap*

4.1.3.62.Lafta Kalıyor (104)

*Hakk'ın huzurunda bütün insanlar
Müminler camide safta kalıyor
Orda gardaş olur tüm Müslümanlar
On dakika sonra lafta kalıyor*

*Müminin kalesi kalpteki iman
İmandır sineyi eden pansuman
Hak Muhammed diyen herkes Müslüman
Niye kitabımız rafta kalıyor*

*Haset, aklımızı yendiği zaman
İmanın tersine döndüğü zaman
Şeytanın beyanat verdiği zaman
Müslümanlar hep hilafta kalıyor*

*Kılavuzsuz kaptan gemi batırır
Şüphe yok karaya tezden oturur
Gecelik repoya para yatırır
Gidip hacda iki hafta kalıyor*

*Kul kulu dünyada görürse hakir
Akıldan noksandır, sevgiden fakir
Kuran'ı tersinden anlayan zâkir
Başımıza bağnaz softa kalıyor*

*Kişi odur yardım ede muhtaca
Hak rızası erişmeli amaca
Kürsüde gereksiz bağiran hoca
İnanın kendi de gafta kalıyor*

*Ah işin içine para girince
Hesaplar yapılır inceden ince
Mirası bölmeye sıra gelince
Kardeş, bacı bertarafta kalıyor*

*Öztürkoğlu serden geçtiğim zaman
Ecel şerbetini içtiğim zaman
Şu fâni dünyadan göçtüğüm zaman
Ne bir parsel ne de pafta kalıyor*

4.1.3.63. Muradın Alamayasın (105)

*Ey muhannet nedir senden çektiğim
Dilerim muradın alamayasın
Yunus gibi deryalarda kalasın
Arayıp arzunu bulamayasın*

*Ağrılar eklersin her gün ağrına
Derman arayasın derdin uğruna
Yağlı kurşun değsin senin bağrına
Nerden geldiğini bilemeyesin*

*Karışsın bir anda baharın, güzün
Bağrından çıkmasın gam ile hüznün
Başında durmasın oğlanın, kızın
Her gün ağlayasın, gülemeyesin*

*Sen Öztürkoğlu'nu sızlattın boşa
Ya niçin bıraktın derde, telaşa
Cesedin yem olsun kurt ile kuşa
Kendi ocağında ölemeyesin*

4.1.3.64. Ne Diyem (106)

*Ömrüm boyu bir mazlumun üstüne
Ben gülmedim, gülenlere ne diyem
Çıkar için menfaatin postuna
Ben gelmedim, gelenlere ne diyem*

*Merhamettir insanlığın bir yanı
Davasız adamın olur mu gamı
Bile bile namertlerle lokmamı
Ben bölmedim bölenlere ne diyem*

*Yiğit isen mazlum bağrını delme
Kâmil isen dönüp üstüne gülme
Garibana tokat, yetime çelme
Ben çelmedim, çelenlere ne diyem*

*Öztürkoğlu gelir öz Türk soyundan
Lokmam yoktur haramzade payından
Yalancının çeşmesinden, suyundan
Ben dolmadım, dolanlara ne diyem*

4.1.3.65. Ne Götürür Dünyadan (107)

*Yükün almış bu limandan bir gemi
İzden gayrı ne götürür dünyadan
Sürmüş tamamlamış devranı, demi
Bezden gayrı ne götürür dünyadan*

*Var mıdır dünyada murada eren
Farz et ki erip de bir devran süren
Ömrü olup seksen, doksanı gören
Yüzden gayrı ne görür dünyada*

*Gel güvenme endamına, çağına
Çirkin deme al beni de bağına
Yâr değişmiş gururun som batağına
Nazdan gayrı ne götürür dünyadan*

*Yazılan kadere yapılmaz hile
Sebep ne Kerem'i dönderdi küle
Sorarsanız Öztürkoğlu ne ile
Sözden gayrı ne götürür dünyadan*

4.1.3.66. Neresindeyiz (108)

*Eşref-i mahlukat insanoğludur
Biz bu insanlığın neresindeyiz
Ya niye mazlumun bağı dağlıdır
Biz bu insanlığın neresindeyiz*

*Derviş dergahında erenlerdeniz
Muhabbet bağında yârenlerdeniz
Haklıyı cellada verenlerdeniz
Biz bu insanlığın neresindeyiz*

*Menfaat icabı sever severiz
Ağa suçlu olsa yine överiz
Camiye girerken adam döveriz
Biz bu insanlığın neresindeyiz*

*Görmek lazım hakikati, hakları
Bu âlemde aç kalmış, tokları
İnsanlıktan önce hayvan hakları
Biz bu insanlığın neresindeyiz*

*Taner Öztürkoğlu niye susarsın
Zor görende nefesini kısarsın
Çıkar için baban olsa asarsın
Biz bu insanlığın neresindeyiz*

4.1.3.67. Oğla Nasihat (109)

*Oğlum her mecliste kolla kendini
Aklan danış, iyi düşün, az konuş
El ariftir yoklar senin bendini
Gir kantara, tart kendini, öz konuş*

*İnsanlık adına olmalı gayen
Mazlumlara karşı olsun himayen
İlmi ibareden varsa sermayen
Seksen değil, doksan değil, yüz konuş*

*Kanını bayrağın rengine katan
Unutma toprakta kefensiz yatan
Şayet söz konusu olursa vatan
Kellen gitse tereddütsüz düz konuş*

*Aklı kısıalara akıl danışma
 Kimliğini kirletmişle tanışma
 Alimin yanında fazla konuşma
 Dikkat eyle adam gibi söz konuş*

*Her insanın dostluğuna aldanma
 Fazla konuşanın sözüne kanma
 Öztürkoğlu âşıklıktan aldanma
 Al kalemi bir kâğıda yaz konuş*

4.1.3.68.Ömür Yetişmez (110)

*Ben davamı anlatmaya kalkarsam
 Asırlar az gelir, ömür yetişmez
 Sema kazan olsa dağ taş da maden
 Yakıp eritmeye kömür yetişmez*

*Anlamak çok zor mu neyin nesinde
 Mana gizli kalır suyun sesinde
 Yoğrulmak istesen Hak teknesinde
 Maya dile gelir, hamur yetişmez*

*Mağribi, maşrığı gezen gemiyle
 Elekten geçiren arşı tümüyle
 Beş kıtanın toprağıyla, taşıyla
 Harç yapayım desen çamur yetişmez*

*Taner Öztürkoğlu ah edip yandı
 Tarihler felç oldu, çağlar tılandı
 Molla Gurânî'nin nesli tükendi
 Fatih gibi hatem memur bulunmaz*

4.1.3.69.Ömür Yolunda (111)

*Kişi menzil almaz ömür yolunda
Genç yaşında hayatından bezerse
Deryada şaşırılmış kaptan gibidir
Bu âlemde kılavuzsuz gezerse*

*Şimdiki gençliğe pek akıl ermez
Şu sanal âlemde göz gözü görmez
İnternetin aşkı pek fazla sürmez
Şaşmam altı ayda nikah bozarsa*

*Yalancı kocanın hanımı naçar
Oğlan eve gelmez arayı açar
Kızı on beşinde kocaya kaçır
Baba altmışından sonra azarsa*

*Çarşıda, pazarda kanını emer
Bir gün etek ister bir gün de kemer
Ağzına gem vurur, sırtına semer
Avrat aptal olduğunu sezerse*

*Hem sofular sızlatıyor vicdanı
Bir gözüyle takip eder cüzdanı
Camiden küstürür saf Müslüman'ı
Eğer imam cemaate kızarsa*

*Edepsiz insana battı diyerim
İlimsiz insana yattı diyerim
Hakkın ayetini sattı diyerim
Sofu para ile muska yazarsa*

*Yaslandıkça çok söylenir, azdırır
Kocasını kapı kapı gezdirir
Gelinleri öz canından bezdirir
Evde kaynananın dili uzarsa*

*Taner Öztürkoğlu gerçekler solmaz
Cahilin kovası deliktir dolmaz
Kimsenin ettiği yanına kalmaz
Lakin bu hayatın sonu mezarsa*

4.1.3.70.Paraya Bağlı (112)

*İnsanların istediği bir arzu
Çoğu da azı da paraya bağlı
Hastayı yatakta dinle ne diyor
Ağrı da sızı da paraya bağlı*

*Dünya dedikleri süslü bir çarşı
Getirir gardaşı gardaşa karşı
Kimi havyar yiyer kimi de turşu
Çorbanın tuzu da paraya bağlı*

*Doktorlar gelmiyor paradan önce
Kilonu tartarlar daradan önce
Fatura kesilir yaradan önce
İlacın dozu da paraya bağlı*

*Kendini avutma boşu boşuna
Gelme hayallerin dolduruşuna
İnanma sevdanın var oluşuna
Güzelin nazı da paraya bağlı*

*Senden uzak olmaz dost ile yâren
Zengin isen çoktur hatırın soran
Ayrılık dert değil var ise paran
Gurbetin sözü de paraya bağlı*

*İlmihâl bilenden ilim sorulmaz
Gerçek âlimlere tuzak kurulmaz
Zengin ölüsünde hoca yorulmaz
İmamın hızı da paraya bağlı*

*Dostlar ucuzladı destanım, koşmam
Bir derdim olmazsa köpürüp taşmam
Ak yoğurda kara diyerse şaşmam
Ozanın sazı da paraya bağlı*

*Taner Öztürkoğlu söz satmayalım
Lakin kendimizi aldatmayalım
Hasılı vesselam uzatmayalım
Ölünün bezi de paraya bağlı*

4.1.3.71.Pop Oyna (113)

*Bizim hava sizinkinden ayrıdır
Hopla, zıpla, hop oyna can hop oyna
Milli kültür size göre gayrıdır
Bar bilmezsın, pop oyna can pop oyna*

*Ne bir derdin ne sıkıntın, yaran var
Ne taksitin ne bir borcun, kiran var
Baban zengin, gavur kadar paran var
Git barlara, dolar bozdur, serp oyna*

*Mahalleden üç beş kişi ekip et
Git Acun'a, şansın dene, rakip et
"Biri Bizi Gözetliyor" takip et
Kal ekranda, al ödölün, kap oyna*

*Sultanlıkmış yaşantısı bekârın
Günü yaşa, Allah kerimdir yarın
On dört şubat geldi, günah çıkarın
Al sevgilin in sahilde öp oyna*

*Bugün doğum günün, soğutma terin
Cicon bicon sana desin aferin
Getir kankaların, kol kola girin
Salla başın, alkış peşin, rap oyna*

*Öztürkoğlu sesin kimse duymadı
Sazın, sözün zamaneye uymadı
Ne ektin biçtinse karnın doymadı
Aklın varsa bu zamanda top oyna*

4.1.3.72. Oh Diyim (114)

*Arzuhâllerimi ben bu feleğe
Yazılmıyor, yazayım da oh diyem
Gurbet beni benden aldı eleye
Süzülmüyor, süzeyim de oh diyem*

*Gönlümün dağından kalkmadı duman
Bilmem ki baharı gelir ne zaman
Ayrılık hasrettir, gurbetse umman
Yüzülmüyor yüzeyim de oh diyem*

*Divane dersen de delidir sanma
Leyla'sına meftun bir Mecnun anma
Serimde bir sevda gizli muamma
Çözülüyor, çözeyim de oh diyem*

*Taner Öztürkoğlu çok uzun davan
Tahammül et yoksa kalırsın yavan
Felek acımasız, güçlü pehlivan
Ezilmiyor ezeyim de oh diyem*

4.1.3.73. Sevdalı (115)

*Ben Mecnun, Anadolu'm Leyla'dır
Çöller bana, ben çöllere sevdalı
Bu aşk beni diyar diyar söyletir
Yollar bana ben yollara sevdalı*

*Bizim elin bahçeleri, bağları
Kim unuttur giden günü, çağları
Nakış nakış yaylaları dağları
Güller bana ben güllere sevdalı*

*Bu aşk beni yiyer yiyer bitirir
Günden güne menziline yetirir
Sıladan bir koku alır getiri
Yeller bana ben yellere sevdalı*

*Öztürkoğlu hicranımla, sızımla
Kaderimle, talihimle, yazımla
Otuz sene oldu dertli sazımla
Teller bana ben tellere sevdalı*

4.1.3.74.Sosyete Kızı (116)

*Almaz olsa idim sosyete kızı
Vallahi ahdimi bozamıyorum
Anamı ağlattı cilvesi, nazı
Bir türlü huyunu çözemiyorum*

*Konuşmak yasaktır, lal oldu dilim
Otuz beş yaşında büküldü belim
Desem ki bu akşam seyretme filim
Anında ağlıyor, kızamıyorum*

*Saçını boyatır on türlü renge
Parası bitince tutuşur cenge
Maaşım tükenir, bozulur denge
Çarşıda, pazarda gezemiyorum*

*Ne töreyi bilir ne de usulü
Korkudan anamın sesi kesili
Kızdı mı altı ay kalır küsülü
Kendi gayretimle bezeniyorum*

*Bir köpeği vardır kucakta, elde
Beraber dolanır zinciri belde
Bir ayın on beşi babasıgilde
Yalnız yatağa uzanıyorum*

*Keşke kalsa idim topala, dula
Çıkmazdı başıma püsküllü bela
Kendim ettim dostlar ne diyem ele
İnanın ellere özeniyorum*

Üçümü vallahi beş edemedim
 Ben bunun gönlünü hoş edemedim
 Her yolu denedim baş edemedim
 Ezildim dostlarım, ezemiyorum

Taner Öztürkoğlu dinledi, yazdı
 Köylü kızı olsa böyle olmazdı
 İstanbul benim de huyumu bozdu
 Parasız bir destan yazamıyorum

4.1.3.75.Söylemem (117)

Ey vefasız, ihanetin çok geldi
 Dostum artık daha senden söylemem
 Ok gibi sözlerin bağrımı deldi
 Küstüm artık daha senden söylemem

Hazan ettin baharımı, yazımı
 Taş ettim bağrıma bastım sazımı
 Lal olsun dillerim, açmam ağzımı
 Sustum artık daha senden söylemem

Öztürkoğlu dönüp yüzüne bakmam
 Kevser olsan ırmağan girip akmam
 Haram oldu senle yediğim lokmam
 Küstüm artık daha senden söylemem

4.1.3.76.Usandım (118)

Otuz sene oldu gurbet ellerde
 Ellerin dilinden, elden usandım
 Menzil uzak, bir meçhule yürürüm
 Sonu görünmeyen yoldan usandım

*Ağlaya ağlaya gözler yaş doldu
Yârenim telli saz arkadaş oldu
Ben de bir insanım, bağrım taş oldu
Sevgisi olmayan kuldan usandım*

*Zapt edemem içimdeki kurdumu
Terk etmişim vatanımı, yurdumu
Mecnun'um ya Leyla beni sordu mu
Usandım ben gurbet elden usandım*

*Öztürkoğlu yaşlar akar gözümden
Gurbet beni pençelemiş özümden
Namerdin sitemi, elin sözünden
Kem kelandan, acı dilden usandım*

4.1.3.77.Uyuma Evladım (119)

*Dünyanın gidişi değişti gayrı
Uyuma evladım, sakın uyuma
Kimsenin kimseye dokunmaz hayrı
Uyuma evladım, sakın uyuma
Cahil gölgesinde yatıp büyüme*

*Kimde silah varsa o, ondan üstün
Teknik, teknoloji olmalı dostun
Irak, Afganistan, işte Filistin
Uyuma evladım, sakın uyuma
Cahil gölgesinde yatıp büyüme*

*Beşikten mezara gerekli ilim
İlimsiz bir millet, görmez mi zulüm
Hayal âleminde eyleme talim*

*Uyuma evladım, sakın uyuma
Cahil gölgesinde yatıp büyüme*

*Öztürkoğlu olma cahil âşığı
Yakın olsun ilim, irfan ışığı
Hak etmeden ele alma kaşığı
Uyuma evladım, sakın uyuma
Cahil gölgesinde yatıp büyüme*

4.1.3.78.Vay Diye Diye (120)

*Âşık, arzuhâlim saza açacam
Vay bitti ağzımda vay diye diye
Niyetimi bozdum köye kaçacam
Geldim dertlerimi say diye diye*

*Korkuyorum doğalgazı yakmaktan
Gözüm çıktı kasaplara bakmaktan
Avrat taviz vermez kemer sıkmaktan
Makarna haşlıyor, doy diye diye*

*Yıl doksan dokuzda depremle battık
Arsayı, binayı ucuza sattık
Bir zaman korkudan çadırda yattık
Kafayı oynattık, fay diye diye*

*Kızım evde kaldı 41 yaşında
Kısmet arar hayalinde, düşünde
Park bekçisi dolanıyor peşinde
Kendini tanıtmış, bey diye diye*

*Burdaki dostlara aklım ermiyor
Bizi tanıyanlar bizi görmüyor
Fakirlik kâğıdı yoksa vermiyor
Söz verdik muhtara, oy diye diye*

*Geçen bir zenginden geldi hediye
Don diktik evdeki topal kediye
Kim demiş aç ayı oynamaz diye
Halaya kalkarız, hey diye diye*

*Günlük takip eder gençler modayı
Ekranlardan izledikçe Seda'yı
Komşu kızı olmuş manken adayı
Bizimki söylenir duy diye diye*

*Öztürkoğlu, zengin bağrını dövmez
Kötülük ettiğin, anana sövmez
Fakir ölüsünü imam da sevmez
Al götür mezara koy diye diye*

4.1.3.79. Vicdanla Cüzdan Savaşı (121)

*İnsanlığın oluşuyla başlamış
Cüzdanla vicdan savaşı beyler
Hayat boyu birbirini taşlamış
Cüzdanla vicdanın savaşı beyler*

*Nice kahramanın başın vurdurmuş
Nice zalimlere devran sürdürmüş
Koç yiğide dar ağacı kurdurmuş
Cüzdanla vicdanın savaşı beyler*

*Adaleti kendi için işletmiş
Bülbülleri viranede kışlatmış
Evliyayı, enbiyayı taşlatmış
Cüzdanla vicdanın savaşı beyler*

*Firavun ordusu deryada batmış
Nemrut, İbrahim'i ateşe atmış
Yusuf peygamber de zindanda yatmış
Cüzdanla vicdanın savaşı beyler*

*Babası oğlunu cellada vermiş
Gardaş da gardaşı sürgün göndermiş
Kerbela'yı kan gölüne döndermiş
Cüzdanla vicdanın savaşı beyler*

*Tahtından indirmiş kiralı, şahı
İndirende bulamamış felahı
Şu Öztürkoğlu'nun feryadı, ahı
Cüzdanla vicdanın savaşı beyler*

4.1.3.80. Yaralanır (122)

*Ben derdimiaşikâra söylesem
El âlem ah çeker, el yaralanır
Şeyda bülbül gibi figan eylersem
Gülistan sızlanır, gül yaralanır*

*Zaman derdimize hissedar mıdır
Giden ömür zarar mıdır, kâr mıdır
Bu âlemde benden dertli var mıdır
Yansam Kerem gibi, kül yaralanır*

*Hayalimden gitmez şu bizim diyar
 Hasretlik çilesi bağrımı oyar
 Garip bağda beni koyma nazlı yâr
 Derdimi demeye dil yarananır*

*Kaderde yazılan başa gelince
 Ayağın dolanıp taşa gelince
 Öztürkoğlu mevsim kışa gelince
 Dağlar geçit vermez, kul yarananır*

4.1.3.81.Zalim Gurbet (123)

*Zalim gurbet parça parça olasın
 Sen yordun da ben yoruldum yoruldum
 Yunus gibi deryalarda kalasın
 Sen yordun da ben yoruldum yoruldum*

*Kandırdın bir kere, aldın getirdin
 Diyar diyar, elden ele götürdün
 Muradın olduysa yedin bitirdin
 Sen yordun da ben yoruldum yoruldum*

*Gurbet hasretinle bağrımı deldin
 Ne bir mektup ne bir haberle geldin
 Aldatıp, oynatıp üstüme güldün
 Sen yordun da ben yoruldum yoruldum*

*İki verdin, beş istedin geriye
 Genç ömrümü sen getirdin yarıya
 Çiçek oldun, bal vermedin arıya
 Sen yordun da ben yoruldum yoruldum*

*Taner Öztürkoğlu ben de yorulдум
Coşkundu sularım gayrı duruldum
Gençliğim ceylandı, ansız vuruldum
Sen yordun da ben yorulдум yorulдум*

4.1.3.82.Zor Gardeşim Zor (124)

*Sohbeti öldürdük, tutuştuk lafa
Sanal âlem bizi koydu kılıfa
İnsan da sadakat, kişide vefa
Zor gardeşim zor, zor zor bundan sonra*

*Oturmuşuz menfaatin postuna
Hep düşeriz doğruların kastına
Sırtın dönen var mı baba dostuna
Zor gardeşim zor, zor zor bundan sonra*

*Dar gününde dostlarını satmayan
Emaneti bir kenara atmayan
Komşusu aç iken kendi yatmayan
Zor gardeşim zor, zor zor bundan sonra*

*Hani nerde kaldı o eski günler
Milli kültür öldü, töreler inler
Kız anayı, oğlan baba mı dinler
Zor gardeşim zor, zor zor bundan sonra*

*Taner Öztürkoğlu bilmem neylesin
Âşıklık zor ise gönül eğlesin
Yiğit ise gerçekleri söylesin
Zor gardeşim zor, zor zor bundan sonra*

4.1.3.83.Nenni Bebek (125)

Anan öldü yavrum kaldın beşikte
Kimler öğretecek sana dil bebek
Yavrum bir ayağım kaldı eşikte
Nasıl diyem gel ağlama gül bebek

Bağ bağbansız olmaz yavrum
Susuz gölet dolmaz yavrum
Sanma biçare kalırsın
Kuş yuvasız olmaz yavrum
Nenni nenni a kuzu

Gün olur ki sular gibi çağlarsın
Zaman olur yaraların dağlarsın
Hayat bu ya yavrum güler ağlarsın
Dağlar karlı, tipi, boran yol bebek

Karlı dağlar karmış yavrum
Tipi boran sarmış yavrum
Ben anasız kaldım deme
Hak âleme yârmış yavrum
Nenni nenni a kuzu

Sen ağlarken yavrum nasıl güleyim
Kuzum sana melul melul meleyim
Öztürkoğlu benim Hak'tan dileyim
Olmayasın kara bahtlı kul bebek

Dağı duman bürür yavrum
Seyran eden görür yavrum
Bebekler beşikte kalmaz
Elbet doğan yürür yavrum
Nenni nenni a kuzu

4.1.3.84. Aziz Kıl Allah'ım Türk Milletini (126)

*Aziz kıl Allah'ım Türk milletini
Şöhretten ayırma, şandan ayırma
Sakın unutturma hüviyetini
Doğru İstikamet, yönden ayırma*

*Dağ dayanmaz kalleşteki oyuna
Kurt eniği derler çeker soyuna
Kültürüne kurşun sıkan hayına
Ruhuna azap ver, candan ayırma*

*Âlimin yanında atıp tutanın
İki dostun arasını katanın
Para ile sihir yapan softanın
Suratını dönder, cinden ayırma*

*Menfaatin suyu ile akanı
Gücü yettiğini yakıp yıkanı
Sonradan görmeyi, başa kalkanı
Merhametten hem vicdandan ayırma*

*Hindiden de kurban olur diyeni
Olur olmaz naneleri yiyeni
Yüz dolara dinin değiştireni
Kiliseye gönder, çandan ayırma*

*Taner Öztürkoğlu ozan sensinde
Bak neler gizlemiş inlemesinde
Ay yıldızlı bayrağın gölgesinde
Rabbim beni vatanımdan ayırma*

4.1.3.85. Bir Kararda Kalma Divane Gönül (127)

*Bir kararda kalma divane gönül
Bu devran bir ömür sürer mi bilmem
Gülden ayrılınca öter mi bülbül
Daha muradına erer mi bilmem*

*Sinemde serimden geçtiğim zaman
Kanayan yaramı deştiğim zaman
İnleyip yatağa düştüğüm zaman
Dostlarım yaramı sarar mı bilmem*

*Bir gün solar mor sümbüllü bağlarım
Duman alır kışa döner dağlarım
Devrolur devranım döner çağlarım
Nazlı yâr arayıp sorar mı bilmem*

*Öztürkoğlu sanma dünya boşuna
İsmin yazılacak mezar taşına
Yârim ağlar gelir kabrim başına
Benimle mezara girer mi bilmem*

4.1.3.86. Mal Mülk Cimrilerde (128)

*Mal mülk cimrilerde, silah korkakta
Eğer ki mevcutsa işler bozulur
Haksızlar başıboş gezse sokakta
Ayak isyan eder, başlar bozulur*

*Zalimin elinde olursa satır
Puç olur hoşgörü bulunmaz hatır
Hükümdar olursa eşekle katır
Karga bülbül olur, kuşlar bozulur*

*Sanatından ödün verirse ozan
Kim olur gerçeği okuyan, yazan
Mazlumun hakkıyla kaynarsa kazan
Lokma zehir olur, aşlar bozulur*

*Oğlu babasını evden atarsa
Anasına çalışır, kızı yatarsa
Herif eve gelmez, metres tutarsa
Dağılır yuvalar, eşler bozulur*

*Taner Öztürkoğlu kendini eyit
Yoksa dikiş tutmaz yazdığın beyit
Çimentodan çalmış ise mütayit
Bina erken çöker, taşlar bozulur*

4.1.3.87.Düşe Kalka Vardık Hep İki Bine (129)

*Düşe kalka vardık hep iki bine
Asırlar eridi, devran değişti
İnternet, dünyayı koydu cebine
Dünyanın düzeni, seyran değişti*

*Elin oğlu işin sırrına agâh
Der isem bir bela, demesem eyvah
Bankayı soymaya, gerek yok silah
Vurgun başka türlü, talan değişti*

*Garip yol bulamaz dereden önce
Doktor para ister yaradan önce
Dolarla depozit kiradan önce
Merhamet kurudu, vicdan değişti*

*Kimisi bonoda kendini batırır
Kimisi şeytanı terse yatırır
Repodan yolcu bulan götürür
Dolar yastıkaltı, cüzdan değişti*

*Taner Öztürkoğlu bu mu kaide
Örf ve ananemiz kaldı mazide
Popçular, topçular paparazide
Sağ olsun TV'ler ekran değişti*

4.1.3.88. Gönlümün Dağını Alır Bir Duman (130)

*Gönlümün dağını alır bir duman
Yayla ağlar, boran ağlar, yel ağlar
Kara bulut rahmet döktüğü zaman
Yağmur ağlar, dere çağlar, sel ağlar*

*Bu sevdayı tarif etmez kelime
Uzak kaldım ben o yârin eline
Dert ortağı sazım alsam elime
Mızrap ağlar, perde ağlar, tel ağlar*

*Öztürkoğlu feleğinnen pazarım
Dert okurum, ıstıraplar yazarım
Gurbet elde kaldığı gün mezarım
Yâren ağlar, yoldaş ağlar, el ağlar*

4.1.3.89.Yine Hatırladım Bizim Elleri (131)

*Yine hatırladım bizim elleri
Özledim de ben sılamı özledim
Dağlarında çiçekleri, gülleri
Özledim de ben sılamı özledim*

*Dinle gardaş dinle sana anlatım
Nerde küheylanım hani kır atım
Tarlada orağım, çayırda natım
Özledim de ben sılamı özledim*

*Sabahınnan öten horoz sesini
Dinlerdim kumrunun inlemesini
Koyunun kuzuya melemesini
Özledim de ben sılamı özledim*

*Taner Öztürkoğlu özüne kurban
Baharına kurban, yazına kurban
Yayla yollarının tozuna kurban
Özledim de ben sılamı özledim*

4.1.3.90.Biz Anadolu'nun Yaylalarından (132)

*Biz Anadolu'nun yaylalarından
Biz Anadolu'nun ozanlarıyız
Biz Aras Nehri'nin kıyılarından
Biz Anadolu'nun ozanlarıyız*

*Biz ezelden ozanıyız bu yurdun
Biz Ergenekon'da yurdun, bozkurdun
Biz Erzurum, serhat Kars'ın, Bayburt'un
Biz Anadolu'nun ozanlarıyız*

*Biz Yunus, Mevlânâ dillerindeyiz
 Biz Kerem sevdası, küllerindeyiz
 Biz Dede Korkut'un tellerindeyiz
 Biz Anadolu'nun ozanlarıyız*

*Biz âşığız, Taner Öztürkoğlu'yuz
 Biz Palandöken'iz, karlı Ağrı'yız
 Biz garibanların başı, bağrıyız
 Biz Anadolu'nun ozanlarıyız*

4.1.3.91. Gerçek Mümin Olan Yalan Söylemez (133)

*Gerçek mümin olan yalan söylemez
 Doğruyu demeyen dile acırım
 Varıp nefsi ile gönül eğlemez
 Kendini bilmeyen kula acırım*

*Kâinatın esrarına yetmeyen
 Bir mürşidin ardı sıra gitmeyen
 Hakk'ın nimetine şükür etmeyen
 Namerdin yediği bala acırım*

*Taner Öztürkoğlu sez bu çağları
 Boş dolanma ovaları, dağları
 Bin türlü süslese bahçe, bağları
 Bülbülü olmayan güle acırım*

4.1.3.92. Üç Masum Bebek (134)

*Üç beyaz kefende üç masum bebek
Bomba dumanından zehirlenerek
Ağla anam ağla, deme ne gerek*

*Vurulsaydım, ölseydim
Acızı görmeseydim
İnleyip demeseydim*

*İnsan olan kıymaz insan canına
Niye girdiz yavruların kanına
Elleriz kırıla, yata yanına*

*Vurulsaydım, ölseydim
Acızı görmeseydim
Ben böyle demeseydim*

*Üç oğlunu şehit veren analar
Vatanından sürgün olan nineler
Al kan oldu al, eldeki kınalar*

*Vurulsaydım, ölseydim
Acızı görmeseydim
Kahredip demeseydim*

*Her gecenin şafağında sabah var
Öztürkoğlu, de zalime günah var
Unutmayın bunu gören Allah var*

*Vurulsaydım ölseydim
Acızı görmeseydim
Ah edip demeseydim*

4.1.3.93.Soysuzun Destanı (135)

*Soysuzun birine yazdım bir destan
Dolusu yok, boşa diyer bir adam
Aman yaklaştırma yârenen, dostan
Arkanızdan maşa diyer bu adam*

*Hayatı gösteriş, sakın aldanma
Fazla konuşsa da sözüne kanma
İlimden, irfandan bahseder amma
Bağnazlıkta başa diyer bu adam*

*Menfaat icabı sevilir, sever
Sahte sofu olur, bağrını döver
Ardını döndün mü avradan söver
Yüzen gelir haşa diyer bu adam*

*Fetbaza gemisi limansız olur
Sohbeti, kelamı zamansız olur
Şakşağa geldi mi amansız olur
Yavaşklara yaşa diyer bu adam*

*Bazen de kispetsiz pehlivan olur
Zenginin peşinde karavan olur
Fakire selamı pek yavan olur
Paralıya paşa diyer bu adam*

*Sakın ola hanesine girmeyin
Gözrmelikten gelin, selam vermeyin
Devletin sırrını buna vermeyin
Ya Putin'e, Bush'a diyer bu adam*

*Destanı uzundur abu dürzüniün
Kantar çekmez, günahı çok gürzüniün
Benzeri yok sohbetinin, tarzının
Anasına poşa diyer bu adam*

*Dolara duacı, zengin olunca
Sancı girmez adaleye, kulunca
Kürsüde faizden sohbet olunca
İmamlara gevşe diyer bu adam*

*Kıblesi belirsiz yön değiştirir
Her kılığa girer, gön değiştirir
Yüz dolar alınca din değiştirir
Madonna'ya Ayşe diyer bu adam*

*Öztürkoğlu, bu destanın yazarı
Senelerdir kaynar fitne kazanı
Gördüğünüz yerde abu ozanı
Çabuk tutun taş a diyer bu adam*

4.1.3.94. Bizim Köyde (136)

*Öyle uzaklardan seyretme bizi
Olup bitenleri gör bizim köyde
Gel de tanıyalım birbirimizi
Köylüden köylüyü sor bizim köyde*

*Bizim diyarımız bizim yöremiz
Yeşil yemliğimiz, acı teremiz
Henüz kaybolmamış eski töremiz
Sevgi, saygı, edep, ar bizim köyde*

*Her yıl bir yiğidi veririz kurban
Bu nazlı vatana kurbandır bu can
Daha geçen hafta geldi Süleyman
Beş şehit mezarı var bizim köyde*

*Bizde vefa bir kenara atılmaz
Asla çıkar için adam satılmaz
Fitne, fesat aramıza katılmaz
Vallah barınamaz şer bizim köyde*

*Değirmen çarkında döner çarkımız
Fukarayız amma diktir başımız
Helal kazancımız helal aşımız
Anlı kurumayan ter bizim köyde*

*Çimen çiçek açar yayla zamanı
Baharın kaybolur dağın dumanı
Bağrı yanık ozan kul tercümanı
Dertli çalar, söyler der bizim köyde*

*Bu Öztürkoğlu'nun kendi sesidir
Köylü bu milletin efendisidir
Kır at tozlu yolun Mercedes'idir
Yayladan yaylaya sür bizim köyde*

4.1.3.95. Türk'sün Müslüman'sın (137)

*Türk'sün, Müslüman'sın unutma özünü sakın
Her çağda başka bir anın var oğul
Seyreyle âlemi maziye bakın
Dünyada şöhretin, şanın var oğul*

*Dört kıtada atın oynattı atan
Toprağın bedeli toprakta yatan
Şayet söz konusu olursa vatan
Hakk'a bir emanet canın var oğul*

*Kore'den, Kıbrıs'tan, Dumlupınar'dan
Gidin sorun bizi Beşparmaklardan
Helal edip verdik ona damardan
O şanlı bayrakta kanın var oğul*

*Ecdadın senin için çekti çileyi
Bir zaman dönmezdi kolu, bileği
İnsanlık unutmaz Çanakkale'yi
Tarihten silinmez yanın var oğul*

*Malazgirt'te, Çaldıran'da elin var
Aras'tan Hazar'a akan selin var
Barbaros'la yelkenin var yelin var
Denizde, deryada yönün var oğul*

*Oku gayret eyle başta kalasın
Hakikatte haklı yerin alasın
Adalette Ömer gibi olasın
İnsanlıkta imtihanın var oğul*

*Ey oğul bilesin Mevla ganidir
Baki kalan Allah, kullar fanidir
Bir gün derler Öztürkoğlu hanidir
Unutma dünyada sonun var oğul*

4.1.3.96.Reyhanî'nin Ardından (138)

*Sen ki bu sanatın kaptanı idin
Sen ki çok deryalar geçtin Reyhanî
Sen ki âşıkların Ceyhan'ı idin
Sen ki hem çağlayıp coştun Reyhanî*

*Sen ki çoban oldun yayla yayladın
Sen ki kaptan oldun derya boyladın
Sen ki yıllar yılı çalıp söyledin
Sen ki diyar diyar koştun Reyhanî*

*Sen ki Ceyhan gibi coşar gelirdin
Sen ki Seyhan gibi aşar gelirdin
Sen ki Fırat gibi taşar gelirdin
Sen ki Murat gibi taştın Reyhanî*

*Sen ki sanatından vermedin ödün
Sen ki hak edene hakkını dedin
Sen ki kitaplara yazdırdın adın
Sen ki açılmazı açtın Reyhanî*

*Sen ki dedin çok sevdiğim Erzurum
Sen ki dedin gafillerden var zorum
Sen ki dedin darbe yedi gururum
Sen ki öz sıladan göçtün Reyhanî*

*Sen ki geldin en son kocalmış çağa
Sen ki bu dert ile düştün yatağa
Sen ki öz yavrunu verdin toprağa
Sen ki ıstırapla piştin Reyhanî*

*Sen ki bu dünyaya dedin elveda
 Sen ki bu Taner'i koydun feryada
 Sen ki son meskenin aldın Bursa'da
 Sen ki bu faniden uçtun Reyhanî*

4.1.3.97.Kurban Olurum (139)

*Et tırnaktan ayrılır mı erenler
 Ben yurdumun toprağına taşına kurban olurum
 Leyla-Mecnun sanır bizi görenler
 Ben vatanın hayaline düşüne kurban olurum*

*Çok eskidir bu türkünün öyküsü
 Türküsünden doğdu Türk'ün türküsü
 Al bayraktır sinemizin örtüsü
 Ben hilalin duruşuna, kaşına kurban olurum*

*Sunalar geliyor giymiş karayı
 Vurulmuş yığidin, dağlar kırılgı
 Analar ağlıyor bağı yaralı
 Ben anamın gözüne yaşına kurban olurum*

*Taner ozan budur bizim sözümüz
 Anadolu diyarımız, özümüz
 Bahçesinde bostanında izimiz
 Ben köyümün ayranına, aşına kurban olurum*

4.1.3.98.Şanlı Türk Tarihi (140)

*Şanlı Türk tarihi bizim erenler
 İnkâretmesinler bunu bilen var
 Asırlardır emrimize girenler
 Zaman dönmüş üstümüze gülen var*

*Senlik, benlik başımızda bir illet
Cehalettir temelindeki zillet
İstiklal savaşı vermiş bu millet
Kör körüne memleketi bölen var*

*Size seslenirim ağalar, beyler
Şehit kanlarıyla şehirler, köyler
Git Çanakkale'ye bak neler söyler
Bizden önce vatan için ölen var*

*Şehitlerde şahadetin şerbeti
Sür demiş evladım sür mürüvveti
Cephede değişir bayrak nöbeti
Biz gideriz arkamızdan gelen var*

*Bülbülüm arzum var benim bu gülde
Kanatlanır dolanırım bu elde
Ben bir Mecnun, vatan Leyla bu çölde
Öztürkoğlu senin daha çilen var*

4.1.3.99.Akşam Olunca (141)

*Şu karşı dağları alır bir zindan
Bir hüzündür çöker, akşam olunca
Bülbülde feryat var, baykuшта veran
Güller bir hoş kokar akşam olunca*

*Keklik taşta, ceylan geçer ovadan
Ördek gölde, turna uçar havadan
Ağlaşır anasın sesler yuvadan
Yavru boyun büker akşam olunca*

*Dağların elvanı çözülür gider
Kuşlar yuvasına düzülür gider
Güneş dağ üstünden süzülür gider
Bulut perde çeker akşam olunca*

*Taner Öztürkoğlu esen yellerden
Bağ bezenir çiçeklerden, güllerden
Dere dolar coşkun akan sellerden
Sular sakın akar akşam olunca*

4.1.3.100. Varisa (142)

*İnsanoğlu her engeli inletir
Eğer ki içinde arzu varisa
Arif meclisinde arif dinletir
Sanatın edebi, tarzı varisa*

*Mevla'ya kul olan resule ümmet
Söyleyin nefsine eder mi minnet
Ölmeden ukbada hazırdır cennet
Müminin sünneti, farzı varisa*

*Ben diyeyim gardaşıma, bacıma
Haddini bilmeze sen de acıma
Sapan taşı ile geçme hücumu
Rakibin elinde gürzü varisa*

*Cehalet insanın ömrünü söker
Yoksulluk adamın boynunu büker
Her çeşit kumaştan elbise diker
Sanatında mahir terzi varisa*

*Taner Öztürkoğlu zârlanır öter
Bir Yunus olsaydı dünyaya yeter
Gerçek âşık ne tükenir ne biter
Manevi âlemden şarız varısa*

4.1.3.101. Ümitsiz Yaşama (143)

*Ümitsiz yaşama canım kardeşim
Ya hayalin biter ya düşün gider
Sakin bir kötüye deme yoldaşım
Ya ömrün sökülür ya yaşın gider*

*İrfansız adamın olur mu hası
Namus ile dinin olmaz şakası
İdrak edemezsen kul fukarası
Ya boynun kesilir ya başın gider*

*Mevla'mda adalet adil-i mutlak
Sırrına mazhar ol uyanık ahmak
Soydunsa bir ölü, yedinse bir hak
Ya mertek çalınır ya taşın gider*

*Nara atma içtim diye bir şişe
Sen bela ararsan tez gelir başa
Ayılık yaparsan keş oğlu keşe
Ya gözün yamulur ya kaşın gider*

*On dördünde kızın kaçarsa ere
Sütü bozuk evlat tanır mı töre
Bir de avrat konuşursa boş yere
Ya saçın dökülür ya dişin gider*

*Acemi geline dırdır kaynana
Her akşam katarlar tozu dumana
Karıyı döversen kızsın anana
Ya lokman kesilir ya aşın gider*

*Her coşkun çay ile çağlayıp akma
Muhannetlik edip ocağın yıkma
El âlemin namusuna yan bakma
Ya kızın sevilir ya eşin gider*

*Dalavere, yalan sonunda cinnet
Karşılıksız bir çek, cirosuz senet
İcra eve gelir, kopar kıyamet
Ya yuvan dağılır ya kuşun gider*

*Uyan gafil uyan düşten, rüyadan
Kimler gelip geçmedi ki bu handan
Taner Öztürkoğlu fani dünyadan
Ya yazın dolandır ya kışın gider*

4.1.3.102. Efendim (144)

*Adım Taner, mahlas Öztürkoğlu'dur
Künyemi değişip silmem efendim
Özüm Hakk'a hakikate bağlıdır
Dek dubara, dümen bilmem efendim*

*Her insan insandır benim gözümde
Ayrılık yok sohbetimde sözümde
Noksanlık ararım kendi özümde
Elin ayıbına gülmem efendim*

*Kendi gayretimle okudum yazdım
 Böylece sanata künyemi kazdım
 Aşıklık sırrını ruhumda çözdüm
 Kolayca sararıp solmam efendim*

*Filmini çekmişim ben bu hayatın
 Âşıklık parayla alınmaz satın
 Abdestinden şüphe duyduğum zatın
 Arkasından namaz kılmam efendim*

*Atışmada rakibimi kısırmam
 Şahlanınca özümü de susturmam
 Zoraki sazıma para astırmam
 Fakir fukarayı yolmam efendim*

*Softa âşıkların yüzüne bakmam
 Hâl ehli olmazın suyundan akmam
 Yalana dolana papuç bırakmam
 Her taşın altında kalmam efendim*

*Taner Öztürkoğlu özü bozanın
 Sanatı çözmeden şiir yazanın
 Dini saza alet eden ozanın
 Bağlanıp yanında kalmam efendim*

4.1.3.103.   Haberin Olsun (145)

*Senden ayrılalı nazlı cananım
 Sanma gülüyorum haberin olsun
 Her günüm çiledir artar hicranım
 Dertle doluyorum haberin olsun
     Olsun olsun olsun haberin olsun
     Açmasın bağında güllerin solsun*

Sevdanı içimden atamaz oldum
Ağları karaya katamaz oldum
Geceler hüznünlü yatamaz oldum
Uyku bölüyorum haberin olsun
Olsun olsun olsun haberin olsun
Bağına, bahçene baykuşlar konsun

Yağan yağmurlardan akan sellerden
Sabah rüzgârlardan akşam yellerden
Seherlerde öten ol bülbüllerden
Haber salıyorum haberin olsun
Olsun olsun olsun haberin olsun
Senin de yüreğin gam, keder dolsun

Öztürkoğlu kurdum gam otağını
Yâr erittim yüreğimin yağını
Kurumasın diye gönül bağını
Her gün suluyorum haberin olsun
Olsun olsun olsun haberin olsun
Demem ki nazlı yâr muradın olsun

4.1.3.104. Gözlerin (146)

Çatma kaşlarını, dökme yüzünü
Beni can evimden yıkar gözlerin
Ateş olup bir dem sardın özümü
Korkarım sinemi yakar gözlerin

Duruşun benziyor gökteki aya
Sığmıyorsun hayallere, dünyaya
Ağladın mı çeşmin döner deryaya
Kızılırmak gibi akar gözlerin

*Gözlerinden yaşlar aktığı zaman
 Perişan sinemi yaktığı zaman
 Gözlerin gözüme baktığı zaman
 Şimşek olur bana çakar gözlerin*

*Öztürkoğlu güllerden mi kokuşun
 Yayladan mı aldın alın nakışın
 O mazlum duruşun, melul bakışın
 Beni hâlden hâle sokar gözlerin*

4.1.3.105. Garip Çoban (147)

*Garip çoban sen dağlara emanet
 Yayla senin olsun, yol senin olsun
 Ayrılığın vakti geldi nihayet
 Güller senin olsun, gül senin olsun*

*Çoban senin kaval ile pilanın
 Çık başına karşı dağda kalenin
 Arılarla çiçek çiçek dolanın
 Kovan senin olsun, bal senin olsun*

*Çoban kardeş dert çok bitmez hikâye
 Hep hayaldir âşıklarda sermaye
 Allah bilir döner miyim bu köye
 Vatan toprağıdır kal senin olsun*

*Var git çoban koy artırma sızımı
 Öztürkoğlu yaş bürüdü gözümü
 Yoldaşımdır sana vermem sazımı
 Elimden asanı al senin olsun*

4.1.3.106. Ey Gafil (148)

*Ey gafil nefesine sakın aldanma
Aşkın ocağında yanıyorum ben
Herkesi saygıyla dinlerim amma
Sanmayın her söze kanıyorum ben*

*Sanatkârım sanatımı uyutmam
Hâl ehli olmazın elinden tutmam
Boş lafa aldanmam palavra yutmam
Âşığî gözünden tanıyorum ben*

*Aydın olup cahil gibi yazanı
Bu milletin birliğini bozanı
Dini saza alet eden ozanı
Âlemin önünde kınıyorum ben*

*Oğlunu ilimsiz yoz bırakanı
Töreyi tanımaz kız bırakanı
Tarihe lekeli iz bırakanı
Her gün nefret ile anıyorum ben*

*Öztürkoğlu bak bozulmuş şemamız
İplik çürük, tutmaz olmuş yamamız
Menfaat anamız, çıkar babamız
Her gün bu yarayla kanıyorum ben*

4.1.3.107. Dargınım Sana (149)

*Beni candan usandırdın vefasız
Hem yorgunum hem kırgınım, dargınım
Aşkın yaraladı kaldım şifasız
Hem yorgunum hem kırgınım, dargınım*

*Şu bağrıma alev koydun, köz koydun
Hayatıma silinmeyen iz koydun
Ardın sıra iki yaşlı göz koydun
Hem yorgunum hem kırgınım, dargınım*

*Ben seni tanıdım on bir yaşında
Adımız yazılı çeşme taşında
Helallik isteme mezar başında
Hem yorgunum hem kırgınım, dargınım*

*Öztürkoğlu gitmez ahım, feryadım
Yâr seni izledim hep adım adım
Otuz beş yıl oldu unutmadım
Hem yorgunum hem kırgınım, dargınım*

4.1.3.108. Deli Gönül (150)

*Deli gönül ne istersin sen benden
Nedir intizarın nedir hâlların
Ne bitmez tükenmez arzun varımış
Her gün başka yöne gider yolların*

*Söyle gönül kimi ettin bahtiyar
Alıp dolandırdın hep diyar diyar
Aldatıp oynatıp ettin ihtiyar
Kim verecek hesabını yılların*

*Feleğin çok gizli var imtihanı
Tutmadı bak tahtında Süleyman'ı
Üstüme güldürme dostu, düşmanı
Oyuncağı etme beni kulların*

*Taner Öztürkoğlu okur yazarım
Saz ile avunur söz ile pazarım
Kim bilir nerede kalır mezarım
Belki mekân olur yurdu ellerin*

4.1.3.109. Aman Gazeteci Benden Duyduğun (151)

*Aman gazeteci benden duyduğun
Beyanları yaz, beyanları yaz
Çekinmeden gerçeklerin özünü
Diyenleri yaz, diyenleri yaz*

*Kimi mama verir evde kediye
Kimi altın alır ite hediye
Kurumuş soğanı pirzola diye
Yiyenleri yaz, yiyenleri yaz*

*Repodan yolunu buluyor ağam
Metresine Mazda eder armağan
Günlüğü on lira yüz kilo soğan
Soyanları yaz, soyanları yaz*

*Kimi metre ile ölçer enini
Kimisi açlıktan kaşır gönünü
İki kilo ete kurban gününü
Sayanları yaz, sayanları yaz*

*Villada oturup sefasın süren
Sen gecekonduda diren ha diren
Ekin biçer iken bebek emziren
Bayanları yaz, bayanları yaz*

*Oğlu doktor olmuş nasıl sevine
Kızı avukatmış kimle övüne
Ana yaşlı diye huzurevine
Koyanları yaz, koyanları yaz*

*Bu destanı ulaştırın yerine
Belki acı gelir birilerine
Şu Öztürkoğlu'nun gerçeklerine
Uyanları yaz, uyanları yaz*

4.1.3.110. Arif Meclisinde (152)

*Arif meclisinde hoştur muhabbet
Lezzeti bilinmez varılmadıkça
Cahil dünyasından gitmez garabet
İnsanlık bu yolda yorulmadıkça*

*Seven sevdiğine ayran olmaz mı
Dostun diyarına seyran olmaz mı
Allah'ın her günü bayram olmaz mı
Kullar birbirine darılmadıkça*

*Dost kelamı hoş gelmezse rızana
İlkbaharda mevsim döner hazana
İlham gelmez şairlere, ozana
Sevgi gönüllere kurulmadıkça*

*Ben dersin benliğe ilmek vurulmaz
Akan boz bulanık sular durulmaz
Gönülden gönüle köprü kurulmaz
Kollar sinelere sarılmadıkça*

*Taner Öztürkoğlu benliğe ne der
Ömür bir bedeldir yaşarken öder
Gözden ırak olan gönülden gider
Dostlar hatırlanıp sorulmadıkça*

4.1.3.111. Hürmet Çıkarır (153)

*İrfan meclisine gelip erişen
Âlem-i insana hürmet çıkarır
Boyundan çok büyük işe karışan
Boşuna yorulur zahmet çıkarır*

*Yüzüne gelende hep seni üzer
Ocağan oturup ekmeğin yiyer
Ardını döndün mü sülalen söver
İnsanın kötüsü fesat çıkarır*

*İrtikap, çirkeflik olmuş bir sanat
Aşikâr söylersem olur kabahat
Kumarcı kocaya ne yapsın avrat
Akşam eve gelir, şirret çıkarır*

*Sizden bir gelin, bizden enişte
Dedik ya peygamber sünneti işte
Kötü bir hısımın eline düş de
Kızını verirken fiyat çıkarır*

*Zaman garipleşti, bağrım ezilir
Asılsızlar nerede olsa sezilir
Ekрана çıktı mı Mehdi kesilir
Kendisinden bir rivayet çıkarır*

*Her işin bir yolu töresi vardır
Fakir inliyorsa yarası vardır
Zengin adam vursa parası vardır
Mahkemeye yüz avukat çıkarır*

*Eğer namussuza verirsen ödün
Askere taş atar, polise odun
Nikahsız evlenen, doğuran kadın
Babasını döven evlat çıkarır*

*Garip zurna çalsa namussuz olur
Avukat bulamaz ortada kalır
Zenginin zinası kupayı alır
Fakirin adını kavat çıkarır*

*Fazla karıştırma ey oğlum Taner
Karanlık geceye sen misin fener
Gün gelir bir zalim boynuna biner
Seni her mecliste ibret çıkarır*

4.1.3.112. Ben Şimdi Sümman'a Ne Diyeceğim (154)

*Murat Çobanoğlu ey Taşhova
Ben şimdi Sümman'a ne diyeceğim
Bu nasıl âşıklık bu nasıl dava
Âlem-i insana ne diyeceğim*

*Kıyılır mı dost bağında güllere
Şenlik kalksa sizi verir sellere
Şu bizim diyara, bizim ellere
Gidersem Narman'a ne diyeceğim*

*Şu karşı dağlardan aştığım zaman
Aşıp enginlere düştüğüm zaman
Bizim yaylalardan geçtiğim zaman
Dağdaki çobana ne diyeceğim*

*Nusret Torunî'yi zara verdiler
Mansur'un misali dara verdiler
Şenlik diyarında yara verdiler
Ben şimdi Sümman'a ne diyeceğim*

4.1.3.113. Zabıta (155)

*Zabıta dünyası başka bir âlem
Zabıtarlar zabıt tutar, gün verir
Vidani amirdir, silahı kalem
Maruzata, kabahate son verir*

*Onlarla adalet yerini bulur
Haklılar haksızdan hakkını alır
Bazen de kaderin kurbanı olur
Yeri gelir görev için can verir*

*Bazen görevleri çile mi çile
Bazen maruz kalır fitneye, fele
Vatan için, millet için el ele
Zaman olur Kızılay'a kan verir*

*Taner Öztürkoğlu söyledi bir söz
Asırlık teşkilat bozulur mu öz
Gebze'mizde Başkan Zinnur Büyükgöz
Vatandaşa hizmet verir, yön verir*

4.1.4. On Üç Heceliler

4.1.4.1. Bayrakla Hasbihâl (156)

Dedim nasılsın bayrağım –dedi ki malum

Dedim hep dalgalanırsın –dedi ki hâlim

Dedim ya bu Anadolu – dedi ki elim

Dedim hiç ayrı kaldın mı – söyledi yok yok

Dedim rengin niye aldır –dedi ki kandan

Dedim sendeki bu şeref –dedi ki şandan

Dedim kimden hoşlanmazsın –dedi düşmandan

Dedim ondan korkun mu var –söyledi yok yok

Dedim sendeki hürriyet –dedi istiklâl

Dedim göğsündeki ışık –dedi ki hilal

Dedim sana dökülen kan –dedi ki helal

Dedim haram diyen var mı – söyledi yok yok

Dedim senin kardeşin kim –dedi ki vatan

Dedim toprakta kefensiz –dedi ki yatan

Dedim senin tarihin kim –dedi ki atan

Dedim yoksa unuttun mu – söyledi yok yok

Dedim Taner Öztürkoğlu –dedi ki Âşık

Dedim yazdığı bu destan –dedi ki ışık

Dedim sana sevdalıdır –dedi yoldaşık

Dedim onda yalan var mı – söyledi yok yok

4.1.4.2. Müstezat (157)

*Âşıkların ayrılıktan çektiği çile
Gurbet vesile
Ağlayarak arzusunu getirir dile
Dinletir ele
Leyli leyli hu Leyla Leyla*

*Sevdanın elinden âşık olmaz bahtiyar
Olur ihtiyar
Hiç olmamış sevenlerden varan menzile
Sonu nafile
Leyli leyli hu Leyla*

*Alır âşıkları bir gam inceden ince
Hicran gelince
Aşk âşığın yazgısıdır sevdası bile
Kader ile
Leyli leyli hu Leyla Leyla*

*Âşık Taner Öztürkoğlu ömrünün demi
Hayat bir gemi
Mecnun da Leyla'sı için düşmüştü çöle
Kerem de küle
Leyli leyli hu Leyla*

4.1.5. On Beş Heceliler (Divanlar)

4.1.5.1. Öyle Bir Şehre Vardım (158)

*Öyle bir şehire vardım iş gören yok, gezen yok
Herkes kendi âleminde oruç, namaz, ezan yok
Şehir ikiye bölünmüş bir taraflı perdeli
Kanunlar böyle imiş kıyafet yok düzen yok*

*Sermayeleri meydanda, herkes hesap içinde
Kiminin heybesi dolu inci, mercan göçünde
Kimi siyah, kimi beyaz türlü türlü biçimde
Bir bilinmez içindeler muammayı çözen yok*

*O şehrin bir mekâna gider yolları yoktur
İnsanları konuşmuyor, suskun, dilleri yoktur
Ne afetten ne tufandan korkar hâlleri yoktur
Orda mevsimler aynıdır zemheri yok, havan yok*

*Öztürkoğlu gördüğünü hem okur hemi yazar
Kiminin hanesi altın kimi sahipsiz mezar
Kimisinde âlem gördüm kimisinde ahuzar
Bizim gibi birbirine darılan yok kızan yok*

4.1.5.2. Divan Can Çıkar (159)

*Abu devriâlem döner, an içinden an çıkar
Gündüz geceye bağlanır, akşam olur gün çıkar
Vakit zevale erince gün biter gece başlar
Karanlık fecre dönüşür, şafak söker tan çıkar*

*Canlı cansız yuvalanmış tabiatın döşünde
Herkes bir rol biçilmiş âleminde, düşünde
Balık suda, kuş havada gezer rızkın peşinde
Bir ekmek kavgası başlar kılıçlar kından çıkar*

*Gafil olma Öztürkoğlu hesap et zarar, kârın
Kabristana kadar gelir varlığın, itibarın
Azrail sinen konacak ha bugün ha da yarın
Ruh ayrılır Hakk'a yürür, ceset düşer can çıkar*

4.1.5.3. Fenadan Korkuyorum (160)

*Dünyanın çivisi çıktı, fenadan korkuyorum
İlmi ibaresiz fetva manadan korkuyorum
Aynı handa kalıyoruz tanıyamam komşumu
Bir evde üç aile var, haneden korkuyorum*

*Aniden bir deprem oldu, iplik çıktı pazara
Sabi sübyan, çok günahsız birden gitti mezara
Taktir Allah'tandır amma hatayı kulda ara
Puşt mütahidin yaptığı binadan korkuyorum*

*Garibanın meskenidir dar sokaklar, köşeler
Ağam dolar milyarderi, bozulmuyor neşeler
Memleketi işgal etti iffetsiz nataşalar
Aman dikkat hacı emmi! Zinadan korkuyorum*

*Gösterişe hava basar, sanki gizli bilmece
Görüntüden ibarettir, gerisi hep düzmece
Altmışında aşka gelir, koşturur gündüz gece
Kızından fazla süslenen anadan korkuyorum*

*Söyle Taner Öztürkoğlu daha ne anlatacan
Gel geçme sınırı gardaş, ok atarlar yamacan
Baban muhtar olsa sen de köyü soyacan
İnsanım nefis taşıyım, bu neden korkuyorum*

4.1.5.4. İlacım Yok (161)

*Yaratana kul olmadım, bundan büyük acım yok
Servet, makam çare değil, şana ihtiyacım yok
On sekiz bin âlemlerin Mevla'sın canan bildim
Şanı büyük rabbim seni tarif eder gücüm yok*

*Bir mürşide bağlanmadım, bir kararda kalmadım
Bir dervişin dergahından varıp dersim almadım
Âşık oldum, şiir yazdım, gönül ehli olmadım
Nefis denen bir vebam var, bu derde ilacım yok*

*Kader kulun yazgısıdır, ağlasın, gülsün diye
Dünyayı emrine vermiş, kullarım bilsin diye
Mevla kula keder verir kendine gelsin diye
Farkında olmaz bey gafil, gene der ki suçum yok*

*Söyle fâni dünya, senden kimler gitti, gelecek
Akıbetin Hak'tan gayri kâhinler mi bilecek
Âşık Taner Öztürkoğlu bir gün doğan ölecek
Bu ecel kervanı yürür deme benim göçüm yok*

4.1.5.5. Sultani Divan (162)

*Senlik benlik nedir bırak, ilim irfan çağıdır
Güzel yurdum, Anadolu'm âlemin ortağıdır
Türkü, Kürdü ne Çerkez'i, Alevi'si, Sünni'si
İnsan Mevla'nın kuludur, Âdem'in uşağıdır*

*Hiç yok iken var olup da bu cihana gelenler
Hakikati inkâr eden, hayvandan aşağıdır
Kör bir menfaat uğruna öldürenler, ölenler
İnsanoğlu kavgan niye Allah'ın toprağıdır*

*Asilerin ocağında kaynar asice kazan
Dedikodu, yalan, gıybet günahın batağıdır
İki dostun arasını fitne kaynatıp bozan
Laf götürüp getirenler insandan aşağıdır*

*Taner Öztürkoğlu söyler, bir şey bildiğin sanma
Gelse arif meclisine kâmilin tırnağıdır
Her şey sana hizmet eder, kör şeytana aldanma
İbret al çaldığın sazdan, bir çamın budağıdır*

4.1.5.6. Haramiler Bağa Girdi (163)

*Haramiler bağa girdi, gülümüz yaralandı
Arılar çiçeksiz kaldı, balımız yaralandı
Koca çınar darbe yedi, ırgalanmaz bugünler
Gövde yaprağı beslemez, dalımız yaralandı*

*Çobanlar isyan çıkardı, ağayı sindirdiler
Aldılar atı elinden, terkine bindirdiler
Bağladılar kollarını, darbeyi indirdiler
Mert dediğim namert çıktı, elimiz yaralandı*

*Peyniri baştan kokuttuk, hata yoktur deride
Bu Karaman'ın koyunu, asıl oyun geride
Kır at bizim kır at amma gaflet var süvaride
Nalbant da acemi çıktı, nalımız yaralandı*

*Hani nerde Nef'i gibi gerçekleri yazanlar
Âşıklıkta ucuzladı, töredi kalpazanlar
Menfaatin karşısında suspus oldu ozanlar
Sazlar tanzara çalıyor, telimiz yaralandı*

*Hakikati anlatırız, pek kendimiz uymayız
Garibanın, gurebanın feryadını duymayız
Lafa gelse Müslüman'ız, mangalda kül koymayız
Yılbaşımız Noel oldu, yılımız yaralandı*

*Taner Öztürkoğlu söyler, durum gider zoruma
Dek dubara yoktur bende, sözüm açık yoruma
Ermenistan baş kaldırmış, göz dikmiş Erzurum'a
Başın kaldır Nene Hatun, elimiz yaralandı*

4.1.5.7. Gafil Gezme Deli Gönül (164)

*Gafil gezme deli gönül, düşersin boşa bir gün
Kader denen bir yazgıdır, tez gelir başa bir gün
Kendini Zaloğlu sayma, felek güçlü pehlivan
Kara talih yakan tutar, getirir tuşa bir gün*

*Bazı insan benliğine çok çabuk olur ayar
İnadına kulak vermez ne işitir ne duyar
Sanki dünya ona kalmış, olmayacak ihtiyar
Gel aldanma geleceksin kocalmış yaşa bir gün*

*Rüzgâr eser, poyraz vurur, sele döndürür kârın
 Hazan olur, boyun büker bülbüle gülün, harın
 Farkında ol bak gidiyor yolcu gibi baharın
 Duman olacak dağların, dönecek kışa bir gün*

*Taner Öztürkoğlu söyler, dinleyene der olur
 Ruh ayrılır, Hakk'a yürür, elbet bir gün sır olur
 Son noktayı ecel koyar, kara toprak yâr olur
 Akıbet ismin yazılır mezarda taş a bir gün*

4.1.5.8. Sorma Yiğidin Aslını (165)

*Sorma yiğidin aslını, gezişinden bellidir
 Âşıkların doğru yanı yazışından bellidir
 Fazla lafa gerek yoktur, eller semaya ister
 Usta sanatkâr sözünü dizişinden bellidir*

*Nefsine kul olmayanın sarsılır mı imanı
 Şeytana yoldaş olanın çürür gider bir yanı
 Helalinden kazananlar bilir edep, erkânı
 Terlemeden zengin olan azışından bellidir*

*Taner Öztürkoğlu söyler dost yoluna baş koyar
 Vefasızlık, vicdansızlık sinemde bağrım oyar
 Fitne katar ortalığı, birden aradan tayar
 Aniden kaybolur gözden, tozuşundan bellidir*

4.1.5.9. Kılavuzun Hak Değilse (166)

*Kılavuzun Hak değilse erkâna bel bağlama
 Sarrafi yoksa içinde dükkâna bel bağlama
 Altından sarayın olsa senle gelmez mezara
 Gerçek tapu sende değil, mekâna bel bağlama*

*Cahil yola gelmez dostum dövülerek, döverek
 Menzil alınmaz arkadaş evilerek, everek
 Kim bahtiyar olmuştur ki el malını yiyerek
 İçerisi haram dolu, cüzdana bel bağlama*

*Eğer varlığın var ise giren çoktur koluna
 Zannetme hikmet sendedir göz dikmişler malına
 Her ne yaptın ise dostum mutlak çıkar yoluna
 Tarih hep tekerrür eder, devrana bel bağlama*

*Taner Öztürkoğlu tanı, gör şeytana uyanı
 Mevla bile lanetliyor söz verip de cayanı
 Tasavvuf ehlinden korkma, vallah olmaz yalanı
 Nefsine amade olmuş insana bel bağlama*

4.1.6. On Altı Heceliler

4.1.6.1. Semai (167)

*Güzellikler bir arada bin yaşasan bulunmaz ki
 Giden günlerin anısı benliğinden silinmez ki
 Ömür bir ırmağa benzer, akar geri gelinmez ki
 Her nesnenin bedeli var, can pazardan alınmaz ki
 Kader gizli bir muamma birçok sırrı bilinmez ki*

*Gafil olma deli gönül
 Ağlayana gülünmez ki
 Kader kulun yazgısıdır
 Başa gelen bilinmez ki*

*Canlı cansız varlıkların anasıdır kara toprak
 İlahi emir olmazsa ağaçta yeşermez yaprak*

*Bulutlar rahmetin döker, coşagelir çaylar, ırmak
Zemin-i cihan şenlenir, çimen, çiçek parmak parmak
Dem-i devran böyle döner, döndürendir ilahi Hak'tır*

*Gafil olma deli gönül
Ağlayana gülünmez ki
Kader kulun yazgısıdır
Başa gelen bilinmez ki*

*Öztürkoğlu dünya fâni, hepsi bir günlük pazardır
Geçer gider civan ömrün, insanlığın yanan kârdır
Tahtında Süleyman olsan, unutma sonun mezardır
Dünya ile ahiretin kabir arada duvardır
Yıkılır bir gün o duvar, gel diyen Ganî, Settâr'dır*

*Gafil olma deli gönül
Ağlayana gülünmez ki
Kader kulun yazgısıdır
Başa gelen bilinmez ki*

4.2. ATIŞMALAR- DEYİŞMELER

4.2.1. İkiliatışmalar-Deyişmeler

4.2.1.1. Gibisin

(Temel Turabi- Taner Öztürkoğlu)

*Taner Öztürkoğlu
Niyetin bozuktur Temel Turabi
Sen bu akşam beni yorar gibisin
Soluna bakıp durma kardeşim
Kararın bozuktur zarar gibisin*

Temel Turabi

*Ağzımı açmadım bir laf demedim
Neden bende kusur arar gibisin
Ev sahibi böyle olmaz kardeşim
Biraz misafiri kırar gibisin*

Taner Öztürkoğlu

*Âşıkların gardaş sözü derinde
Biraz rahatlatam seni serinde
Kravatla, elbisesi yerinde
Bu devranı böyle sürer gibisin*

Temel Turabi

*Gardaş neden bana sitem vurursun
Olacağı biraz sonra görürsün
Laflarımı geveleyip durursun
Biraz ipe unu serer gibisin*

Taner Öztürkoğlu

*Aşıklardan olmaz sakın hokkabaz
Hokkabaz olursan derim sihirbaz
Seni kiliseye atadım Papaz
Niye ayağını direr gibisin*

Temel Turabi

*Kanıyor da yaralarım kanıyor
Bütün dünya, âlem beni tanıyor
Bu adam kendini Papa sanıyor
Neden orya burya sürer gibisin*

Taner Öztürkoğlu

*Taner Öztürkoğlu neler diyersin
Kulsun ya kul gibi boyun eğersin
Sen eskiden sağlam faiz yiyerdin
Şimdi tarikata girer gibisin*

Temel Turabi

*Temel Turabi'yem hayranım aşka
Bu akşam benimle olmasan keşke
Yakan paçan bugün neden bir başka
Taze askerlikten firar gibisin*

4.2.1.2. Var

(Temel Turabi- Taner Öztürkoğlu)

Temel Turabi

*Gecemize hoş geldiniz erenler
Aşıkların sohbeti var toyu var
Ata yadigarı Gebze kalesi
Aşağıda Eskihisar köyü var*

Taner Öztürkoğlu

*Aşıklardan selam olsun dostlara
Her meclisin ağası var beyi var
Belediye ev sahibi bu gece
Ozanlara şerbeti var çayı var*

Temel Turabi

*Tarih bir gerçektir sanma mazidir
Kader bilinmeyen gizli yazıdır
Kalenin fatihi Orhan Gazidir
Ecdadımın Osman Bey'den soyu var*

Taner Öztürkoğlu

*Hiç sönmedi bu ocağın bacası
Boş durmadı düşmanların locası
Edebâli Osman Bey'in hocası
Nasihata çelik gibi yayı var*

Temel Turabi

*Her zaman ağları karaya katmış
El âlem çalışmış bu ise yatmış
Köyde çoban iken sürüyü satmış
Bu âşığın böyle aksi huyu var*

Taner Öztürkoğlu

*Âh bir işte yoksa Hakk'ın rızası
O zaman olmaz mı kulun ezâsı
Yalan söyleyenin çoktur cezası
Cehennemde Gayyâ diye kuyu var*

Temel Turabi

*Gel Temel Turabi soru soralım
Haydi Öztürkoğlu cevap verelim
Gebze için neler yaptı görelim
Başkanımın icraatta neyi var*

Taner Öztürkoğlu

*Yıktı ya mafyanın barajlarını
Kurtardı Gebze'nin imajlarını
Duymadın mı kamyon garajlarını
Başkan Bey'in adalette payı var*

4.2.1.3. Ayıp Olmaz Mı?

(Taner Öztürkoğlu- Âşık Kul Nuri)

Âşık Kul Nuri

Mademki bülbülsün ey Öztürkoğlu

Boşuna ötersen ayıp olmaz mı

Kendi malın yok mu kendi haznende

El malı satarsan ayıp olmaz mı

Taner Öztürkoğlu

Sen ustasın farz et ben de bir çırak

Sen beni tartarsan ayıp olmaz mı

Birimiz yeşildir birimiz sarı

Arayı katarsan ayıp olmaz mı

Âşık Kul Nuri

Bazı insan elbet kan kana gider

Şöhretine gider şân şâna gider

Kelkit'inin Oltu yan yana gider

Sen bana çatarsan ayıp olmaz mı

Taner Öztürkoğlu

Sazıma da ustam sazım telime

Sakın deme bugün düştün elime

Misâfirim babam geldim eline

Yanmadan tütersen ayıp olmaz mı

Âşık Kul Nuri

Âşık Kul Nuri'yim buldum getirdim

Bazen ağladım da güldüm getirdim

Seni çiçek bildim aldım getirdim

Bağrıma batarsan ayıp olmaz mı

Taner Öztürkoğlu
Uslanıp da ustam beri gel beri
Âlemde aşk için oldum serseri
Ben Öztürkoğlu'yum sen de bir Nuri
Sırrıma yetersen ayıp olmaz mı

4.2.1.4. Ey Fransa Türkiye'ye Karışma

(Taner Öztürkoğlu- Maksut Feryadi)

Taner Öztürkoğlu
Türk milleti bir bütündür bölünmez
Ey Fransa Türkiye'ye karışma
Yaptığınız benliğimden silinmez
Ey Fransa Türkiye'ye karışma

Maksut Feryadi
Elbet ozanların bir çift sözü var
Ey Sarkozy Türkiye'ye karışma
Ataların Cezayir'de izi var
Ey Fransa Türkiye'ye karışma

Taner Öztürkoğlu
Kanadız var iken uçamadınız
Geldiniz geriye kaçamadınız
Çanakkale'yi de geçemediniz
Ey Fransa Türkiye'ye karışma

Maksut Feryadi
Yüzsüzlüğüz belli yüzünüz var mı
Köşelerden bir söz atmak hüner mi
Sazlarımız silah sözümüz mermi
Ey Sarkozy Türkiye'ye karışma

Taner Öztürkoğlu

Ben bilirim bu devranı bu çağı

Şahinbey'de Gaziantep ocağı

Unuttuz mu Maraş'taki dayağı

Ey Sarkozy Türkiye'ye karışma

Maksut Feryadi

Hani siz hedefe varış yazardı

Duygularız aydın görüş yazardı

Hani kaleminiz barış yazardı

Ey Fransa Türkiye'ye karışma

Taner Öztürkoğlu

Taner ozan Tanrı şahittir bize

Kanûnî'yi sorun siz dedenize

O kimmiş ne imiş anlatsın size

Ey Fransa Türkiye'ye karışma

Maksut Feryadi

Maksudum der elbet tanırız sizi

Er olmayanın meydanda yok yüzü

Irak'a Libya'ya benzetme bizi

Ey Fransa Türkiye'ye karışma

4.2.1.5. Bu Gece

(Taner Öztürkoğlu -Nejdet Kuyumcu)

Taner Öztürkoğlu

Sana bir nasihat edecem âşık

Bırakırsan bana sözü bu gece

Eğer sözlerime cevap vermezsen

Başına vuracam sazi bu gece

Nejdet Kuyumcu

Ey yârenler hele bakın meydana

Koç beklerdim kuzu çıktı bu gece

Biraz sonra seyredersiz dumana

Görersiz meydanda tozu bu gece

Taner Öztürkoğlu

Belki de meydanda bozulur denge

Denge bozuldu mu gireriz cenge

Kilosuna göre çıkmadı ringe

Korkarım şişecek gözü bu gece

Nejdet Kuyumcu

Eyleme de deli gönül eyleme

İnip âşkın deryasını boylama

El içinde kötü sözü söyleme

Başına bağla sen bezi bu gece

Taner Öztürkoğlu

*Âşığım nağmeler benim dilimde
Ne hünerler vardır sazın telinde
Kars'tan yeni geldi şimdi elimde
Bugün gıztartacam gazı bu gece*

Nejdet Kuyumcu

*Güzel sözler dökülüyor dilimden
Bazı nağmelerim vardır telimden
Eyüp Bey alamaz seni elimden
Gösteremem imtiyazı bu gece*

Taner Öztürkoğlu

*Sanma bu atışma burda tamamdır
Rakip kısa ama vallah yamandır
Eyüp'ün dedesi sağlam imamdır
Söylesin sünneti farzı bu gece*

Nejdet Kuyumcu

*Gurbet ele düştüm ömür zâyettim
Senelerdir dolaştım da vay ettim
Kismetini bölüştürdüm pay ettim
Kabul eyle çoğu, azı bu gece*

Taner Öztürkoğlu

*Selam verdim Çay TV'den her yana
Sen sen ol sakın posta koyma bana
Kimler düşman etti bak seni bana
Kim düşürdü söyle bizi bu gece*

Nejdet Kuyumcu

*Hâlden bilenlere benim sözlerim
Ben âşığım her mecliste sazlarım
Adnan Köşker Bey'i arar gözlerim
Niye yalnız koydu bizi bu gece*

Taner Öztürkoğlu

*Reisi sorarsan ilçe dışında
Gebze için sorunların peşinde
Kendisi İzmit'te masa başında
Belki de yazıyor yazı bu gece*

Nejdet Kuyumcu

*Âşık sen meydandan kaçiverirsin
Bâzı da kuş olur uçuverirsin
Sabaha dek suyu içiverirsin
Gel fazla yeme yine tuzu bu gece*

Taner Öztürkoğlu

*Doğruyu vallahi diyecem âşık
Sanma ki boynumu eğecem âşık
La tuzlu da olsa yiyecem âşık
Pek de etkilemez bizi bu gece*

Nejdet Kuyumcu

*Taezelden beri tanırım seni
Bugün bu meydanda kurduk dîvanı
Ben Nejdet ozanım tanırsın beni
Salarım içine sızı bu gece*

Taner Öztürkoğlu

*Taner Öztürkoğlu dostun başımdır
Kendi hemşerimdir ey yoldaşımdır
Şakası bir yana öz gardaşımdır
Herkes böyle bilsin bizi bu gece*

4.2.1.6. Çaldığın Doğru Mu?

(Taner Öztürkoğlu -Nejdet Kuyumcu)

Taner Öztürkoğlu

*Âşık Kars'ta iken neler etmişsin
Ardahan'dan at çaldığın doğru mu
Hep talan etmişsin o diyarları
Bağlarından dut çaldığın doğru mu*

Nejdet Kuyumcu

*Bu nasıl iftira bu nasıl oyun
Ardahan'dan at çaldığım yalandır
Biraz sonra görem sendeki boyun
Bağlarından dut çaldığım yalandır*

Taner Öztürkoğlu

*Milletin malını arkalamışsın
Bekçiyi görünce şakalanmışsın
Gece on ikide yakalanmışsın
Çayırlardan ot çaldığın doğru mu*

Nejdet Kuyumcu

*Senin bu sözlerin sîneme oktur
Boş sözler söylersin midemiz toktur
Bizim memlekette hiç hırsız yoktur
Çayırından ot çaldığım yalandır*

Taner Öztürkoğlu

*Arkadaşım sen sen desene yandın
Ben senin sözüne nasıl inandım
Kaynanan söyledi ben de inandım
Ezengilden süt çaldığın doğru mu*

Nejdet Kuyumcu

*Bu ayranın sineği yok bilirim
Sözlerimin döneği yok bilirim
Kaynanamın ineği yok bilirim
Ezemgilden süt çaldığım yalandır*

Taner Öztürkoğlu

*Öztürkoğlu, kuluz değiliz yüce
Sen de ne imişsin vay boyu cüce
Ermeninin kasabından bir gece
Doksan kilo et çaldığın doğru mu*

Nejdet Kuyumcu

*Ben Nejdet ozanım sürecem âşık
İnan defterini dürecem âşık
Ellisini sana verecem âşık
O kasaptan et çaldığım yalandır*

4.2.1.7. Ezilmeyesin

(Bayram Denizoğlu- Taner Öztürkoğlu)

Bayram Denizoğlu

*Dinle sözlerimi Âşık Taner'im
Kötü sözlerime üzülmeysin
Karınca misali geldin gözüme
Ayağım altında ezilmeyesin*

Taner Öztürkoğlu

*Benden sen büyüktün elin operim
Biraz sonra burda bozulmayasın
Her tarafa zaten hendek kazılı
Korkarım yerlerde kazılmayasın*

Bayram Denizoğlu

*Neden ağlıyorsun yastasın yasta
Görende sandılar büyük bir usta
Kafadan noksandır akıldan hasta
Ula Bakırköy'e yazılmayasın*

Taner Öztürkoğlu

*Dervişânlar bizde derler velîdir
Aslanların birazı da Ali'dir
Ben deliysem arkadaşım delidir
Bir muamma ile çözülmeyesin*

Bayram Denizoğlu

*Mevzu derin oldu gönülden atma
Bilmiyorsan gelip âşığa çatma
Âşık meydanında sözü uzatma
Sonra torba gibi büzülmeyesin*

Taner Öztürkoğlu

*Öztürkoğlu sözüm bellidir belli
Yaşımız kırk dokuz aha da elli
Otuz yıllık rakibimsin temelli
Korkarım burada bozulmayasın*

4.2.1.8. Sever Bu Âşık

(Temel Turabi- Taner Öztürkoğlu)

Temel Turabi

Fukarâyla işi olmaz

Paşayı sever bu âşık

Kolay kolay gönlü dolmaz

Neşeyi sever bu âşık

Taner Öztürkoğlu

Memurdur devlet yerinde

Kaşeyi sever bu âşık

Ağa yanına oturdu

Köşeyi sever bu âşık

Temel Turabi

Gölgeden, serinden bıkmaz

Kimseyi yakın bırakmaz

Açık araziye çıkmaz

Meşeyi sever bu âşık

Taner Öztürkoğlu

Üşüttüm midem bulanır

Ağız dilime dolanır

Meşede sarhoş dolanır

Şişeyi sever bu âşık

Temel Turabi

Helal yiyer, haram yutmaz

Büyüğün sözünü tutmaz

Elini ateşe uzatmaz

Maşayı sever bu âşık

Taner Öztürkoğlu
Yolda ıssız yere gider
Günahkâr borcunu öder
Yaşlandı hep tövbe eder
Hâşâyı sever bu âşık

4.2.1.9. Seni

(Nejdet Kuyumcu - Taner Öztürkoğlu)

Nejdet Kuyumcu
Dinle sözlerimi âşık arkadaş
İşte sesliyorum meydana seni
Çok şükür yakarı sardım elime
Bu akşam salarım tufana seni

Taner Öztürkoğlu
Ben bir kaptanım sen de koca gemi
Şimdi alacağım limana seni
Eğer atışmada ağır kalırsan
Kaldırıp atacam zindana seni

Nejdet Kuyumcu
Nâmertle ekmeği bölüşen âşık
Gidip çıkarcıyla buluşan âşık
Yargısız infaza alışan âşık
Reklam edeceğim her yana seni

Taner Öztürkoğlu
Kim kime kardeşim bak olmuş muhtaç
Aman Nejdet olsun kanaatin taç
Gardaşım reklama yoktur ihtiyaç
Çabucak alacam bu yana seni

Nejdet Kuyumcu

*Kurursun da boş hayaller kurursun
Mânâsız mantıksız sözler sorursun
İki yıldır Çay TV'de durursun
Lâyık görmüyorum destana seni*

Taner Öztürkoğlu

*Bilirsin de hey Nejdet'im bilirsin
Sanma bu meydanı baştan alırsın
Bugünlerde bana karşı gelirsin
Gidip söyleyecem babana seni*

Nejdet Kuyumcu

*Yakma be kardeşim ocaklar yakma
Gücün yetmediği şu dağa çıkma
Gel babayı işin içine sokma
Benzetirim bugün çobana seni*

4.2.1.10. Kardeşim

(Taner Öztürkoğlu -Nejdet Kuyumcu)

Taner Öztürkoğlu

*Dinle sözlerimi Nejdet Kuyumcu
Saçın siyah kaşın kara gardaşım
Bu sene zemheri ağır geçiyor
Esir olduk kışa, kara kardeşim*

Nejdet Kuyumcu

*Tarağı cebinde gezip duruyor
Saçlarını iyi tara gardaşım
Eğer beni sorar isen burdayım
Telefonla iyi ara kardeşim*

Taner Öztürkoğlu

Yanma da ey Nejdets Kuyumcu yanma

Hemşerilerim var diye aldanma

Saçım güzel diye beni kıskanma

Açmasın içinde yara kardeşim

Nejdets Kuyumcu

Ustalar elinde inan saz olur

Gel yürüme gardaş bugün iz olur

Saçın önemi yok söz güzel olur

Meydanda verirsin fire kardeşim

Taner Öztürkoğlu

Nejdets konuşursan bugün dikine

Baltayı vururum belki köküne

Gel güvenme Halit Bey'e ilkin

Sokacağım seni zora kardeşim

Nejdets Kuyumcu

Kaynıyor da bugün kazan kaynıyor

Arif olan insan bizi dinliyor

Erzurumlar güzel oyun oynuyor

Ben senle çıkarım bara kardeşim

Taner Öztürkoğlu

Bu hamur tutup da bozulsa maya

Sen o zaman seyret düğüne toya

Şenlik'i anarken düşme hataya

Sakın bozulmasın töre kardeşim

Nejdet Kuyumcu

Bahçıvanım bağda gülü bilirim

Ben âşığım her bir hâli bilirim

Şenliği bilirim yolu bilirim

Bugün bizi dinler yöre kardeşim

Taner Öztürkoğlu

Sanma şu Taner'de benlik var idi

Dostlarına karşı kinlik var idi

Orada Sümmanlar, Şenlik var idi

Niye geldin buralara kardeşim

Nejdet Kuyumcu

Söyletme gardaşım derdimi çoktur

Nejdet'im sineye değenler oktur

Oltaya takıldı haberi yoktur

Düşürürüm seni tora kardeşim

4.2.1.11.Zârınan

(Ebubekir Zamani - Taner Öztürkoğlu)

Ebubekir Zamani

Öztürkoğlu bilmez misin

Dağın kavgası karınan

Müşkül ata koyma beni

Bülbülün işi zârınan

Taner Öztürkoğlu

Atalar böyle söylemiş

Bağın meyvesi barınan

Gurbet elde heder olmuş

Aşığın derdi yârınan

Ebubekir Zamani

*Âşık olan düşer aşka
Gönülleri verir meşke
Çalışanın derdi başka
Tüccarın işi kârınan*

Taner Öztürkoğlu

*Davasızdır davasızlar
Mayasızdır mayasızlar
Söz mü dinler hayasızlar
Adam olmaz ki zorunan*

Ebubekir Zamani

*Zamanın doğrusun bilir
Gah doldurur gahi dolar
Eğilir denizden alır
Bulut işi buharınan*

4.2.1.12.Sokar Koçun Birisi

(NejdetKuyumcu - Taner Öztürkoğlu)

Nejdet Kuyumcu

*Kendine güvenme fazla ozanım
Hâlden hâle sokar koçun birisi
Elinde kalem var defter yazanın
Çıkmaz yola sokar koçun birisi*

Taner Öztürkoğlu

*Ekmek kavgasını Nejdet kuyumcu
Elden ele çeker koçun birisi
Ardımdan söylenir laf atar durur
Telden tele sokar koçun birisi*

Nejdet Kuyumcu

*Dedim yola gelmiyorsan ozanım
Her dem ağlar gülmüyorsan ozanım
Eğer yüzgeç bilmiyorsan ozanım
Derin göle sokar koçun birisi*

Taner Öztürkoğlu

*Nağmeler dökülür sazın telinden
Kokular gelmez mi yayla gülünden
Mürşid-i kâmil tutarsa elinden
Elbet bala çeker koçun birisi*

Nejdet Kuyumcu

*Ben Nejdet ozanım zâran güvenme
Karşıkı dağlarda karan güvenme
Hileye güvenme varan güvenme
Burnun küle sokar koçun birisi*

Taner Öztürkoğlu

*Helal Öztürkoğlu desene helal
Bu ne şiddet Kuyumcu ne bu celal
Ben yıldızam gardaş sen şanlı hilal
Hâlden hâle sokar koçun birisi*

4.2.1.13.Sen Gelirsin Aklıma

(Erol Şahiner - Taner Öztürkoğlu)

Erol Şahiner

*Âşıklıkta gayet menzil almışsın
Zor görende sen gelirsın aklıma
Programın dilden dile dolaşır
Sır görende sen gelirsın aklıma*

Taner Öztürkoğlu

*Çay TV'de sıcak vurdu kellene
Ter görende sen gelirsın aklıma
Yahşı yaman vallah pehlivansın sen
Er görende sen gelirsın aklıma*

Erol Şahiner

*Aldanma dünyada başında taca
Gayen güzel ise varıp git hacca
Sizin sülalenin hepisi hoca
Şer görende sen gelirsın aklıma*

Taner Öztürkoğlu

*Ermesin de ey Şahiner ermesin
Soru sordum cevabını vermezsin
Ben de hoca niye beni görmezsin
Kör görende sen gelirsın aklıma*

Erol Şahiner

*Şahiner der çok güzeldir gülüşün
Baban hoca ondan hisse alışın
İki şerit kaplar senin gelişin
Tır görende sen gelirsın aklıma*

Taner Öztürkoğlu

Ey Taner'im çiçeklerin dererdin

Lokman olur anlamına ererdin

Köyde iken ekmeğine sürerdin

Lor görende sen gelirsin aklıma

4.2.1.14.Uyan Millet Şehidimiz Var Bugün

(Baki Çetin - Taner Öztürkoğlu)

Baki Çetin

Altı Mehmetçiğim düştü toprağa

Uyan millet şehidimiz var bugün

Mesajımız gitsin sol ile sağa

Uyan millet şehidimiz var bugün

Taner Öztürkoğlu

Gece yarısında aldık bir haber

Uyan millet şehidimiz var bugün

Anadolu oldu yine derbeder

Uyan millet şehidimiz var bugün

Baki Çetin

Dostunu ey tanı düşmanı tutma

Gavurdan dost olmaz bunu unutma

Gaflet uykusunda yan gelip yatma

Uyan millet şehidimiz var bugün

Taner Öztürkoğlu

Kimi Malatya'dan kimi Tokattan

Kimi Denizli'den kimi Afyon'dan

Feryatlar yükseldi yine her yandan

Uyan millet şehidimiz var bugün

Baki Çetin

*Kara haberini verirken posta
Bulutlar sancılı tabiat hasta
Analar feryat'ta gelinler yasta
Uyan millet şehidimiz var bugün*

Taner Öztürkoğlu

*Şanlı Anadolu şanımız bizim.
Mübarek Toprak da kanımız bizim
Kınalı Kuzular canımız bizim
Uyan millet şehidimiz var bugün*

Baki Çetin

*Ozan Baki daim Şan almalyız
Döktüğümüz Kana Kan almalyız
Birine karşılık bin almalyız
uyan millet şehidimiz var bugün*

Taner Öztürkoğlu

*Feryat figan eder sabi sübyanlar
Gayri uyanasız Can ile canlar
Öztürkoğlu bizi Anlayan anlar
Uyan millet şehidimiz var bugün*

4.2.1.15.Cana Gelsin (lebdeğmez)

(Temel Turabi - Taner Öztürkoğlu)

Temel Turabi

*Hele sazın al eline
Suskun teller cana gelsin
Türküler düşün diline
Issız çöller cana gelsin*

Taner Öztürkoğlu
Ayağı kalksın ozanlar
Ahraz diller cana gelsin
Dertlere çare yazanlar
Solgun güller cana gelsin

Temel Turabi
Gönüllere aksın söziün
Dost olana gülsün yüziün
Aşkın ocağında köziün
Yak ki küller cana gelsin

Taner Öztürkoğlu
Azeri kaldırdı kazan
Dedi Türk'tür tarih yazan
Şuşa'da okunsun ezan
Giden eller cana gelsin

Temel Turabi
Çok güçlüdür yürek gücü
Kazandırır tahtı, tacı
Sulandır kuru ağacı
Solgun dallar cana gelsin

Taner Öztürkoğlu
Öztürkoğlu der yiğitler
Asilzadedir seyitler
İssız dağlarda şehitler
Yatan kullar cana gelsin

4.2.1.16. Başına

(Taner Öztürkoğlu-Sıtkı Eminoğlu)

Taner Öztürkoğlu

*Dinle sözlerimi âşık arkadaş
Meydanda geçersin sazın başına
Sanatına gölge düşer dikkat et
Mana veremezsen sözün başına*

Sıtkı Eminoğlu

*Al abdestin Kur'an'ını aç oku
Besmele koymalı cüzün başına
Bir sırra ey ama eyi dikkat et
İlkbahar gelirmiş yazın başına*

Taner Öztürkoğlu

*Boşa mı yazıldı İstiklal Marşı
Onun için titrettik biz yedi arşı
Duruşun yok ise düşmana karşı
Yumruğu yiyersin gözün başına*

Sıtkı Eminoğlu

*Kılıcın yok ise yayın yok ise
Bu dünyada servet, varın yok ise
Hele mahkemede dayın yok ise
Suç yığılır hep öksüzün başına*

Taner Öztürkoğlu

*Hedefi görmeden kollamayasın
Sürünük tüfekte sallamayasın
Aslanın peşine yollamayasın
Felaket getirir tazın başına*

Sıtkı Eminoğlu

*Bu aşkın ocağı sinemi yakar
Muhabbetin gülü mis gibi kokar
Bakın bu âşığa töreden çıkar
Biraz saman bu öküzün başına*

Taner Öztürkoğlu

*Taner Öztürkoğlu hem derya deniz
Biz âşık olduk gardaş böyle deriz
İnsan arkadaşına der mi öküz
Ne diyeyim beynamazın başına*

Sıtkı Eminoğlu

*Bu Eminoğlu'nun yanar çırası
Tüm âşıklar olmuş aşk fukarası
Türk'ün geleneği Türk'ün töresi
Al dıvak takarlar kızın başına*

4.2.1.17. Filistin'i Anlatalım Bu Gece

(Kâmil Çalışkan-Taner Öztürkoğlu)

Kâmil Çalışkan

*Dinle sözlerimi sen Öztürkoğlu
Filistin'i anlatalım bu gece
Gözlerim yaş dolu ciğerim dağlı
Filistin'i anlatalım bu gece*

Taner Öztürkoğlu

*İslam dünyasının yarası kanar
Filistin'i anlatalım bu gece
Vallah dünya âlemi bizi kınar
Filistin'i anlatalım bu gece*

Kâmil Çalışkan

*Yüksek tepelere yağın kar ise
Bülbülün çektiğı ah-u zâr ise
Zerre kadar vicdanınız var ise
Filistin'i anlatalım bu gece*

Taner Öztürkoğlu

*Gardaş konuştukça düşerim derde
Lafazanlar vardır hep ara yerde
Adı İslam olan Ülkeler nerde
Filistin'i anlatalım bu gece*

Kâmil Çalışkan

*Düşmanın kiniyle besleniyorum
Vatan sevdasıyla süsleniyorum
Âlem-i cihana sesleniyorum
Filistin'i anlatalım bu gece*

Taner Öztürkoğlu

*Ne hikmetse bütün dünya izliyor
Mescid-i Aksa sahibini gözlüyor
Selahaddin'in kemikleri sızlıyor
Filistin'i anlatalım bu gece*

Kâmil Çalışkan

*Yatan değil giden menzile ersin
Ne hâle düşesin el âlem görsün
Netanyahu, Âllah belanı versin
Filistin'i anlatalım bu gece*

Taner Öztürkoğlu

*Şehit naaşları gelmiş üst üste
Peygamber şehri kutsal Kudüs'te
Bir Müslüman düşer bir Siyonist'e
Filistin'i anlatalım bu gece*

Kâmil Çalışkan

*Âlemimle, dumanımla, gözümlle
Kelamımla, lisanımla, sözümlle
Bu Kâmil'i sözümlle ile sazımla
Filistin'i anlatalım bu gece*

Taner Öztürkoğlu

*Taner Öztürkoğlu sözlerim ağıdır
Sözlerime milli sazım silahtır
Bu davanın tek şahidi Allah'tır
Filistin'i anlatalım bu gece*

4.2.1.18. Bir Yanda

(Taner Öztürkoğlu- Temel Turabi)

Taner Öztürkoğlu

*Yine baş gösterdi Haçlı oyunu
Birisi bir yanda biri bir yanda
Yakamızdan düşmez Macron haini
Birisi bir yanda biri bir yanda*

Temel Turabi

*Kaşınıyor Yunanistan, Rumeli
Birisi bir yanda biri bir yanda
Belli Libya ile Suriye hâli
Birisi bir yanda biri bir yanda*

Taner Öztürkoğlu

Bizde derler Anadolu vatandır

İstiklal Marşı ona destandır

Batısı Edirne doğusu Van'dır

Birisi bir yanda biri bir yanda

Temel Turabi

Türk olan cepheden kaçır mı haşa

Hak yol cihat için koşar savaşa

Bak Çanakkale'ye Sarıkamış'a

Birisi bir yanda biri bir yanda

Taner Öztürkoğlu

Etmışim kanımı ben ona helal

Ya ölüm demişim ya da istiklal

Bir yanda yıldız var bir yanda hilal

Birisi bir yanda biri bir yanda

Temel Turabi

Düşmanların sınırları darlaştı

Türk'e kafa tutmak artık zorlaştı

Kafkaslarla Anadolu birleşti

Birisi bir yanda biri bir yanda

4.2.1.19.Diyemem

(Taner Öztürkoğlu-İsrafil Daştan)

Taner Öztürkoğlu

Kederliyim, hüznünlüyüm bugün

Has kumaşa bez parçası diyemem

Kem söz de insanın içinde inler

Kalp kırmaya dil şakası diyemem

İsrafil Daştan

Gardaş şenlik benim elimden gelmez

Ya paçası ya yakası diyemem

Dost başa bakarmış düşman ayağa

Bana göre fiyakası diyemem

Taner Öztürkoğlu

Çorak tarla hasat verir ot çeker

Kıraç tarla ekin vermez kıt çeker

Cinsinden türeyen cinsine çeker

Kel danaya köy bağıası diyemem

İsrafil Daştan

Bilmez misin bülbüllerin zârı var

Zârı olanların intizârı var

Nerde güzel varsa mutlak yâri var

Ya saçları ya tokası diyemem

Taner Öztürkoğlu

Kız sen hele dolanırsın her yanda

Öztürkoğlu açık desin bu anda

Malını mülkünü koymuş Narman'da

İsrafil'e köy ağası diyemem

İsrafil Daştan

Beni dinle beni büyük duyamam

Bir araya gelmez eksikle tamam

Dirhem ise dirhem değilse gıram

Bunlara batman okkası diyemem

4.2.1.20. Yaralar

(Taner Öztürkoğlu- Nejd det Kuyumcu)

Nejd det Kuyumcu

Bir anadan bir yavrudan bahsetti

Bu manzara ciğerimi yaralar

İnan ki eridi yağlarım gitti

Derin yara ciğerimi yaralar

Taner Öztürkoğlu

Bir garip ağırlarken göçen kuyumcu

Atar nara ciğerimi yaralar

Zengin saraylarda, fakir sokakta

Bahtı kara ciğerimi yaralar

Nejd det Kuyumcu

Aldılar feleği bizden aldılar

Taze fidan iken erken soldular

Her birisi bir tarafta kaldılar

Düştü dara ciğerimi yaralar

Taner Öztürkoğlu

Garibanın hakkı olmaz mı payda

Zulüm göçer öbür haftada, ayda

Kimi gecekonduda kimi sarayda

Aşıkâra ciğerimi yaralar

Nejd det Kuyumcu

Nejd det ozanım der başımız duman

Mevla senden özge olur mu güman

Bu yara çok derin bu yara yaman

Tabip sara ciğerimi yaralar

Taner Öztürkoğlu
Palandöken yine dumanlı karlı
Eteğinde bülbül yine efkârlı
Bir yiğidi görsem gamlı, efkârlı
Bir sigara ciğerimi yaralar

4.2.1.21.Anla Ha

(Nejdet Kuyumcu- Taner Öztürkoğlu)

Nejdet Kuyumcu
Dinle sözlerimi sen Öztürkoğlu
Papağında gözüüm kaldı anla ha
Tencere tencere ile eş olur
Kapağında gözüüm kaldı anla ha

Taner Öztürkoğlu
Akşamdan beridir seni dinliyor
Balağında gözüüm kaldı anla ha
Nefesin kesildi sesin gidiyor
Dalağında gözüüm kaldı anla ha

Nejdet Kuyumcu
Özüümü de deli gönül özüümü
Bu meydanda bulacağım çözüümü
Bizim tarlaların ekşi üzüümü
Sapağında gözüüm kaldı anla ha

Taner Öztürkoğlu
Bilmiyorsan bu meydandan git kovul
Kovul da gardaşım buradan savul
Ustada zurna var sendeki davul
Çomağında gözüüm kaldı anla ha

Nejdet Kuyumcu

Sıkasan da deli gönül sıkasan

Biraz sonra sen canından bıkasın

Nejdetim der elin yüzün yıkasın

Çapağında gözüm kaldı anla ha

4.2.2. Üçlü Atışmalar-Deyişmeler

4.2.2.1. Bugün Bunları

(İhsan Yavuzer - Taner Öztürkoğlu - Erol Ergani)

İhsan Yavuzer

Bunlar toprak oldu ben de bir reçber

İşlemeye geldim bugün bunları

Biri patatestir biri kabaktır

Haşlamaya geldim bugün bunları

Taner Öztürkoğlu

Dediler kurumuş İhsan Yavuzer

Yaşlamaya geldim bugün bunları

Meyvesi olmayan bir ağaç gibi

Aşlamaya geldim bugün bunları

Erol Ergani

Dinledim ben sizi İhsan Yavuzer

Taşlamaya geldim bugün bunları

Birinci raunttan yenilecekler

Tuşlamaya geldim bugün bunları

İhsan Yavuzer

*Birisi bak çoktur birisi hiçtir
Birisi kalleştir birisi puştur
Birisi kocadır birisi gençtir
Eşlemeye geldim bugün bunları*

Taner Öztürkoğlu

*Ergani sakindir ağırdır başım
Biraz Yavuzer'le aynıdır yaşım
Ben puştam o da benim arkadaşım
Şişlemeye geldim bugün bunları*

Erol Ergani

*Ah bahar azaldı yazı azaldı
Sohbeti azaldı sözü azaldı
Otoban içinde hızı azaldı
Beşlemeye geldim bugün bunları*

İhsan Yavuzer

*Birisi çaredir birisi umut
Birisi yağmurdur birisi bulut
Birisi elmadır birisi armut
Dişlemeye geldim bugün bunları*

Taner Öztürkoğlu

*Öztürkoğlu meydanına dalarmış
Mızrabını divanına çalarmış
İhsan ey burada tavuk çalarmış
Fişlemeye geldim bugün bunları*

Erol Ergani

*Erol Erganiyim havalarında
Mecnunlar kalmamış ovalarında
Hiçbir şey kalmamış yuvalarında
Kuşlamaya geldim bugün bunları*

İhsan Yavuzer

*Birisi bak çoktur birisi azdır
Birisi bahardır birisi yazdır
Birisi tavuktur birisi kazdır
Kışlamaya geldim bugün bunları*

4.2.2.2. Karacaoğlan Atışması

(Sıtkı Eminoğlu - Taner Öztürkoğlu- Zakir Tekgül)

Sıtkı Eminoğlu

*Saz elinde diyar diyar dolaşmış
Karacaoğlan kara kıza seslenmiş
Yaylalarda gezmiş Toros'tan aşmış
Gâhi dağa gâhi düze seslenmiş*

Taner Öztürkoğlu

*O ozan ki gönlümüzde taht kurmuş
Gâhisize gâhi bize seslenmiş
Otağını varmış yaylaya kurmuş
Gâhi kaşa gâhi göze seslenmiş*

Zakir Tekgül

*O da bir güzelin aşkına yanmış
Gah ateşe gâhi köze seslenmiş
Derdini demeye elleri gezmiş
Gâhi çoğa gâhi aza seslenmiş*

Sıtkı Eminoğlu

*Yârinin peşinde hayli dolaşmış
Gün gelmiş ki ecel ile uğraşmış
Sevdası başına çok çile aşmış
Her sözünü yüz be yüze seslenmiş*

Taner Öztürkoğlu

*Kervanını dağdan dağa yürütmüş
Bir güzel uğrunda beden çürütmüş
Duman olmuş yaylalarda bürütmüş
Gâhigışagâhi yaza seslenmiş*

Zakir Tekgöl

*Almış Kalemmini derdini yazmış
Yazmışta derdini bağırını ezmiş
Elif'in âşkına gurbeti gezmiş
Gah duruşa gâhi poza seslenmiş*

Sıtkı Eminoğlu

*Eminoğlu hasret gözüün yaşında
Sevdiceği hayalinde düşünde
Bir güzel rastlamış çeşme başında
Gah cilveye gah da naza seslenmiş*

Taner Öztürkoğlu

*Öztürkoğlu söyler dostlar hakeza
Boyun eğmiş bir güzele çok naza
Dost yârenim demiş şu kırık saza
Gah mızraba gah da saza seslenmiş*

Zakir Tekgöl

*Aşık Zakir'in gezerim mahvyaya
Gah yıldıza baktım gâhi de aya
Derdini demeye çıkmış yaylaya
Gah rüzgâra gâhi toza seslenmiş*

4.2.2.3. Düştü

(Cemal Divani - Taner Öztürkoğlu - İsrâfil Daştan)

Cemal Divani

*O cennet Vatanı kurtarmak için
Bu toprağa nice kahraman düştü
Kimse sormadı ki nedeni niçin
Bu uğurda sayısızca can düştü*

Taner Öztürkoğlu

*Kur'an-ı Kerim'le açıldı perde
Vallahi içime heyecan düştü
İki usta ile çıktım meydana
Belki bahtımıza imtihan düştü*

İsrâfil Daştan

*Dinleyin anlatam beyler sizlere
Soğanlı dağından tam doksan düştü
Âşık isez dikkat edin göklere
Ne bir bayrak indi ne ezan düştü*

Cemal Divani

*Yedi düvel bize saldırdı yine
Şükür sahip olduk bizler bugüne
Şehit mermisini attı döşüne
Bak hele deryaya kaç düşman düştü*

Taner Öztürkoğlu

*Ecdadın çok çekmiş çile mi çile
Çilenin içinde yapmadı hîle
İşte size örnek bak Çanakkale
Yedi düvel orda perişan düştü*

İsrafil Daştan

*İy olmaz düşmanın açtığı yara
Çok yara alırsan olma mudara
Bir de gönlün aç bak Dumlupınar'a
Malazgirt şehrine Alparslan düştü*

Cemal Divani

*Kul Cemal Divani tanır sarrafi
Kulağın ardına atma bu lafi
Bu gece analım Mehmet Akif'i
Gene bu yadıma bir destan düştü*

Taner Öztürkoğlu

*Taner Öztürkoğlu bu dünya fânî
Nerde Âşık Şenlik hani Sümmani
Bursa toprağında baba Reyhani
Bu kutsal şehire bir ozan düştü*

İsrafil Daştan

*İsrafilem bahsedeyim çağrıdan
Bu sebepten baş kurtulmaz ağrıdan
Bursa ilimize beyler Ağrı'dan
Bu gece buraya kaç başkan düştü*

4.2.2.4. Gerek

(Taner Öztürkoğlu - Âşık Kul Nuri - Orhan Üstündağ)

Taner Öztürkoğlu
Muhabbet edek âşıklar
Âşıklara sohbet gerek
Şu meydanı taçlandırarak
Yanı sıra şerbet gerek

Âşık Kul Nuri
Âşık olma kula yanma
Hakkımızdan davet gerek
Ayakta durmak kolay mı
Mevlâ'mızdan nimet gerek

Orhan Üstündağ
Âşıklık kolay mıdır ki
Emek edip sanat gerek
Dünya senin olsa gardaş
Biraz da kanaat gerek

Taner Öztürkoğlu
Peygamber var önümüzde
Beytullah var yönümüzde
Sevgi bizim dilimizde
İnsana merhamet gerek

Âşık Kul Nuri
Gelip burda bana çatma
Çatıp da arayı katma
Kimseye iftira etme
Mahkemede ispat gerek

Orhan Üstündağ
Herkes davayı açamaz
Hakkın elinden kaçamaz
Vallah havada uçamaz
Uçana bir kanat gerek

Taner Öztürkoğlu
Her şey de aslına çeker
Taner ozan korkma geçer
Katrardan olur mu şeker
Özünde asalet gerek

Âşık Kul Nuri
Kul Nuri'yim bunlar kârdır
Gönlümüzde olan zârdır
Cahile anlatmak zordur
Yüz sene izahat gerek

4.2.2.5. Bunların

(Dündar Ağdağ - Taner Öztürkoğlu - Nejdet Kuyumcu)

Dündar Ağdağ
Hangisini ben kılavuz seçeyim
Biri keldir biri şaştır bunların
Kanadım yok ben gariban uçayım
Biri sinek biri kuştur bunların

Taner Öztürkoğlu
Bu âşıklar bizim Anadolu'dan
Biri Kars'tır biri Muş'tur bunların
İkisi de benim ciğerparemdir
Biri kirpik biri kaştır bunların

Nejdet Kuyumcu

Bilmiyorum hangisini içeyim

Biri ayran biri aştır bunların

Siz söyleyin hangisinden geçeyim

Biri bahar biri kıştır bunların

Dündar Ağdağ

Çabuk biter muma benzer erirler

Dost sırrını verme ele verirler

Aç tavuk misali darı görürler

Biri hayal biri düştür bunların

Taner Öztürkoğlu

Birisi sapandır birisi oktur

Birisi varlıklı birisi yoktur

Birinde ceryan var birinde yoktur

Biri priz biri fiştir bunların

Nejdet Kuyumcu

Biri teyze biri hala oldular

Kim Jong'un yanında köle oldular

Dünyanın başına belâ oldular

Biri Putin biri Bush'tur bunların

Dündar Ağdağ

Dündar'ım der vallah adam olmazlar

Sabaha çiz bir kararda kalmazlar

Çok nasihat verdim ama almazlar

Biri dolu biri boştur bunların

Taner Öztürkoğlu

Birisi softadır birisi dindar

Birisi Nejd'tir birisi Dünder

Öztürkoğlu der ki birisi kindar

Biri sarhoş biri keştir bunların

Nejd Kuyumcu

Öztürkoğlu bol keseden atıyor

Dünder ise ortalığı katıyor

Birisi çiğniyor biri yutuyor

Biridamak biri diştir bunların

SONUÇ

Âşıklık geleneği coğrafya değıştirseler dahi köklerinden ve kültürlerinden asla kopmayan Türklerin Orta Asya'dan bellek heybelerine koyarak getirdikleri ozan-baksı geleneğinin bir uzantısı olup geçen asırların meydana getirmiş olduğu koşullar neticesinde çeşitli değışimlere uğramış hâlidir.

Kültürün can suyu olan gelenekler kolay kolay terkedilmediği gibi âşıklık geleneği de terk edilmemiş ve günümüzde hâlen varlığını sürdürmektedir. Gelenek günümüze ustaların çıraklar yetiştirmesi vesilesiyle gelmiş olsa da teknolojinin ve imkânların gelişimi sayesinde geleneği ortaya koyan sanatçıların eserlerini okuyarak yahut gelenekle ilgili çeşitli videoların izlenmesi ve kişinin âşıklığa kabiliyet göstermesi sayesinde de teşekkül etmektedir. Bunun yanında bu geleneği sürdüren âşıklar da az değildir. Usta-çırak geleneğinden yetişen âşıklardan biri de Âşık Taner Öztürkoğlu'dur. Bunun yanında âşığın saz çalması geleneğini de devam ettirmektedir.

Gelenekte eğitim görmemiş sanatçılar olsa da günümüzde birçok âşık eğitim görmüştür. Öztürkoğlu da eğitim gören âşıklardandır. Lise mezunu olan Öztürkoğlu'nun hobilerinden biri de okumaktır. Dinî, tarihî ve edebî kitapları okumayı sevmektedir. Özellikle Osmanlı tarihine ilgisi vardır. Şiirlerinde de birçok dinî, tarihî ve edebî şahsiyetin adına rastlanır. Bunların yanında Öztürkoğlu'nun gündemi takip etmesinden dolayı birçok sanatçı ve siyasi şahsiyete de şiirlerinde yer verdiği tespit edilmiştir.

Hece vezni âşık edebiyatı şiir ölçüsü olmakla Taner Öztürkoğlu'nun şiirlerinde kullanmış olduğu ölçüdür. Âşıkların bazıları hece ölçüsü yanında şiirlerinde aruz ölçüsü kullanmış olsalar da Öztürkoğlu'nun 167 şiiri incelendiğinde tamamını millî ölçümüz olan hece ölçüsünü baz alarak oluşturduğu, aruz ölçüsünü kullanmadığı tespit edilmiştir.

Farklı yörelerdeki insanların birbirlerini iyi bir şekilde anlayabilmesi için ortak bir konuşma dili ihtiyacı olmuştur. Bu ihtiyacı gidermek için standart Türkiye Türkçesi kullanılsa da her yörenin geçmişten günümüze getirdiği, yörenin ağız özelliklerini taşıyan bir konuşma dili vardır. Âşık Erzurum'da doğup büyüdüğü için doğduğu yörenin ağız özelliklerini taşımaktadır. Âşığın şiirlerinde İstanbul Türkçesinin yanında sık sık Erzurum ağız ile Azerbaycan Türkçesi özelliklerini kullandığı tespit edilmiştir.

Atasözü ve deyimler halkın ürettiği söz ve deyişlerdir. İnsanın kendini ifade etme araçlarından olan bu unsurlargündelik dilde olduğu gibi edebî dilde de kendine çokça yer edinir. Bu bakımdan Öztürkoğlu'nun şiirleri incelendiğinde 8 atasözü ve 160 deyimini kullandığı tespit edilmiştir.

Âşığın şiirleri incelendiğinde şiirlerdeki coşkun üslup dikkat çeker. Buna şiirlerin birçoğunun koşma şeklinde dile getirilmesi vesile olmuştur. Âşığın koşma nazım biçiminin yanında müstezat, divan, mâni vb. birçok nazım biçimini kullandığı tespitler arasındadır.

Şiirde önemli unsurlardan biri de sanatsal yapıdır. Öztürkoğlu şiirlerinde istifham, iştikak, mübalağa, nida, irsal-i mesel gibi birçok edebî sanatı ustalıkla kullanmıştır. Bunun yanında şiirlerdeki konu çeşitliliği de göze çarpmaktadır. Şiirlerde övgülere, yergilere, dualara, beddualara yer veren âşığın: din, sevgi, doğa, özlem, çevresel sorun ve felaketler gibi birçok farklı konuyu şiirlerinde dile getirdiği tespit edilmiştir.

Âşık sanat hayatında oldukça aktiftir. Kendi sunduğu program da dahil olmak üzere birçok programa katılmıştır ve hâlen daha katılmaktadır. Katıldığı program ve etkinliklerde çokça atışma-deyişme örneği vermiştir. İşleyen demir ısıldadığı gibi işleyen dil de güçlenmektedir. Bu bakımdan âşığın şiirlerde kafiye kelimesi bulmakta ustalaşmış olduğu söylenebilir. Hem fiil soylu hem de isim soylu birçok farklı kelimeyi şiirlerinde kafiye sözcüğü olarak kullandığı tespit edilmiştir.

KAYNAKÇA

- Artun, E. (2001). *Âşıklık Geleneği ve Âşık Edebiyatı*. (1. Baskı). Ankara: Akçağ Yayınları.
- Artun, E. (2008). *Âşık Edebiyatı Araştırmaları*. (1. Baskı). İstanbul: Kitabevi Yayınları.
- Artun, E. (2011). *Türk Halk Edebiyatına Giriş*. (6. Baskı). Adana: Karahan Kitabevi.
- Aslan, E. (2017). *Türk Halk Edebiyatı*., (4. Baskı). Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Atmaca, S. (2016). “Âşık Edebiyatında "Dedim- Dedi" Örnekleri”. *Akademik Bakış Dergisi*, S.58,113-126.
- Çelebi, L., Kılıç, S. (2007). *Elmalılı Hamdi Yazır Kur'ân-ı Ker'im ve Yüce Meâli*. (2. Baskı). İstanbul: Ayfa Basın.
- Çobanoğlu, Ö. (2007). *Âşık Tarzı Edebiyat Geleneği ve İstanbul*. İstanbul: 3F Yayınevi.
- Dağı, F. (2020). “Türkistan Kam/Şamanlarından Anadolu Halay Başlarına”. *Journal of Humanities and Tourism Research*, S. 10(4), 1027-1045.
- Düzgün, D. (1995). "Erzurum'da Âşık Kahvesi Geleneği". *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, S.1, 15-22.
- Düzgün, D. (2012). “Âşık Edebiyatı”. *Türk Halk Edebiyatı El Kitabı*, (9. Baskı), Ankara: Grafiker.
- Gökçür, E. (2012). “Azerbaycan Türkçesi ile Doğu Anadolu Ağzlarındaki Ortaklıklar Üzerine”. *Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Litarature and History of Turkish or Turkic*, 7(4), 1820- 1821.
- Güleç, H. (2011). *Türk Halk Edebiyatı*. (2. Baskı). İstanbul: Kriter Yayınları.
- Günay, U. (2021). *Türkiye'de Âşık Tarzı Şiir Geleneği ve Rüya Motifi*. (9. Baskı), Ankara: Akçağ Yayınları.
- Güzel, A., Torun, A. (2005). *Türk Halk Edebiyatı El Kitabı*. (3. Baskı). Ankara: Akçağ Yayınları.
- Kafkasyalı, A. (2004). “Âşık Şenlik'in Revan Seferi ve Zehirlenerek Öldürülmesi”. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, S. 25, 107-120.

- Karadağ, M. (1984). *Erzurum ve Çevresinden Derlenen Halk Hikâyeleri Üzerinde Araştırmalar*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi.
- Kaya, D. (2000). *Âşık Edebiyatı Araştırmaları*. İstanbul: Kitabevi.
- Kaya, D. (2020). “Âşıklık Geleneğinde Sefil Mahlaslı Halk Şairleri”. *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Veli Araştırma Dergisi*, S. 94, 161-170.
- Kılıç, S. (2016). “Oltu'nun İşgali, Kurtuluşu ve Anavatan'a Katılımı (1878-1920)”. *Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi*, 32(94), 29-48.
- Kolukısa, H. (2016). *Âşık Cinasî (Ekrem Yalbuz) Hayatı, Sanatı, Şiirleri*. (1. Baskı). İstanbul: Pamiray Yayınları.
- Köksal, H. (1978). *Türk Halk Edebiyatı*. İstanbul: Toker Matbaası.
- Köprülü, F. (1976). *Türk Edebiyatında İlk Mutasavvıflar*. (3. Baskı). Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.
- Köprülü, F. (1962). *Türk Saz Şairleri*. Ankara: Milli Kültür Yayınları.
- Özarlan, M. (2001). *Erzurum Âşıklık Geleneği*. (1. Baskı). Ankara: Akçağ Yayınları.
- Özav, L. (1995). “Oltu İlçesi'nin Turizm Potansiyeli”. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, S.1, 81- 82.
- Özdemir, O., Özçelik, H. (2019). “Şamanist Ritüeller Kapsamında Şaman Davulunda Bulunan Sembollerin Değerlendirilmesi Üzerine Bir Araştırma”, *Akademik Sanat; Tasarım ve Bilim Dergisi*, 102-116.
- Sakaoğlu, S. (1996). *Saz Şiiri Tarihimize Genel Bir Bakış*. Milli Kültür Araştırmaları, Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Milli Kütüphane Basımevi.
- Şahin, H. İ. (2016). “Âşıklık Geleneğinde Sümmânî Tesiri”. *Zeitschrift für die Welt der Türken*. S.8, 189-204.
- Şimşek, E. (2016). “Âşık Veysel'in Âşıklık Geleneği İçerisindeki Yeri Üzerine Bir Değerlendirme”. *Akra Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi*, S.4, 117-126.
- Tozlu, S., Gök, Y., (2008). “Erzurum- Kars Topyolu”. *Doğu Coğrafya Dergisi*, S. 20, 7-18.

- Vural, T. (2012). *Sümmânî'den Günümüze Oltu Havzası Şairleri*. (1. Baskı). Ankara: Bizim Büro Basımevi.
- Yolcu, M. A. (2019). “Âşık Edebiyatı”. *Türk Halk Edebiyatı*, (1. Basım), Ankara: Nobel Yayınları.

EKLER

Ek 1. Âşık Taner Öztürkoğlu'nun Kartviziti (Temel Öztürk)

Ek 2. T.C. Kùltür ve Turizm Bakanlığın Geleneksel Halk Ozanları-Âşıklar kimlik kartı (Temel Öztürk)

Ek 3. Fotoğraflar**Fotoğraf 1.**Habibe Esen- Âşık Taner Öztürkoğlu Mülakat 2024 (Habibe Esen)**Fotoğraf 2.**Habibe Esen- Âşık Taner Öztürkoğlu tanışma Kocaeli/Darica-2024 (Habibe Esen)

Fotoğraf 3. Nuri Çırağı'nın düzenlemiş olduğu Darıca Âşıklar Şöleni. Yaşar Reyhanî, Murat Çobanoğlu, Mevlüt İhsanî, Nuri Çırağı, Fuat Çerkezoğlu, Selahattin kazanoğlu, Taner Öztürkoğlu...(Taner Öztürkoğlu'nun arşivinden.)

Ek 4. Afişler (Taner Öztürkoğlu)

Afiş 1. Darıca Belediyesi "Bizim Sanatçılar Bizim Âşıklar" programı. 2024-Darıca

BİZİM SANATÇILAR
BİZİM AŞIKLAR

Ozan Taner ÖZTÜRKÖĞÜ

Ozan Nuri ÇİRAĞI

Dr. Akademisyen Hikmet ÇİĞLİK

Ozan Şahin TURGUTOĞLU

Solir Zeki AKALIN

Ozan Necdet KUYUMCU

Sanatçı Özcan TÜRE

Sanatçı Kadir AVAN

Ozan Muhsin ÖZKILIÇ

Sunucu-Solir İlhan KINALI

Ozan Aşkın BALLI

DARICA BELEDİYESİ
ADNAN MENDERES KÜLTÜR MERKEZİ
KONFERANS SALONU (-2.KAT)

07 Mart 2024 Perşembe

Saat 19:30

Konser
10 Yaş Üzeri

DARICA
BELEDİYESİ

MUZAFFER BIYIK
DARICA BELEDİYE BAŞKANI

Afiş 2. Türk Dünyası Halk Ozanları Derneği "Âşık Şenlik Baba ve Âşık Sümmanî Baba Anma ve Anlama Programı" 2024-İstanbul

**AŞIK ŞENLİK BABA ve AŞIK SÜMMANİ BABA
ANMA ve ANLAMA PROGRAMI**

*Anadolumuzun Yetiştirdiği Kıymetli Halk Ozanlarımız
Aşık Sümmani Baba ve Aşık Şenlik Baba'yı
Anma Programı ve Aşıklar Şöleni Etkinliğimize
Katılımınız Bizleri Onurlandıracaktır.*

OZANLARIMIZ

- * BAKİ ÇETİN
- * YENER YILMAZOĞLU
- * TEMEL TURABİ
- * NEJDET KUYUMCU
- * ZAKİR TEKGÜL
- * ERCAN ŞİMŞEKOĞLU
- * ALİ SERHATİ
- * KORKMAZ İKAN
- * İSRAFİL DAŞDAN
- * MÜRSEL SİNAN
- * TANNER ÖZTÜRKOĞLU
- * GÖKMEN DURSUNOĞLU
- * KAMİL ÇALIŞKAN

**Kur'anı Kerim Tilaveti
İmam Hatip Musa Yazıcı**

ONUR KONUKLARIMIZ

- * Aşık Hüseyin SÜMMANİOĞLU
- * Şaire Songül Mahperi IRMAK

SPONSORLARIMIZ

- Murat ŞAHSUVAROĞLU
- Ekrem ESERAY
- Akın ÜREK
- Selami KEMER
- Taner YAZICI
- Nizamettin KULU
- Ertuğrul ASLAN

**20 NİSAN 2024 CUMARTESİ
SAAT: 19:00 - 23:00 ARASI**

**MUHSİN YAZICIOĞLU KÜLTÜR MERKEZİ
Sultanbeyli / İSTANBUL**

ORGANİZASYON: Türk Dünyası Halk Ozanları Derneği
Başkan: Baki ÇETİN - Bşk. Yrd.: Korkmaz İKAN

Afiş 3. Gebze Belediyesi "Âşıklar Şöleni"

AŞIKLAR ŞÖLENİ

 Ahmet
PORAZOĞLU

 İsrafil
DAŞTAN

 Erzade
KAPAN

 Temel
TURABİ

 Taceddin
DURSUN

 Orhan
ÜSTÜNDAĞ

 İlqar
ÇİRTÇİOĞLU

 Mustafa
KURBANOĞLU

 Erol
ŞAHİNLER

 Ozan
REYHANİ

 Rahim
SAĞLAM

 Sunucu / Ozan
Taner ÖZTÜRKÖĞLU

 Metin
BULUTLU

 Fevzi
TÜRKEL

 Yanık
AYTAN

 Metin
AYIKER

 İlhan
KINALI

 Cengiz
ÇALIŞKAN

 Taha
TURABİ

16 EYLÜL CUMA SAAT : 20.00
YER : ADEM YAVUZ KAPALI PAZAR YERİ
 (Adem Yavuz Mahallesi Yavuz Sultan Selim Caddesi No: 28 Gebze)

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı Soyadı	Habibe ESEN
Doğum Yeri ve Tarihi	
Eğitim Durumu	
Lisans Öğrenimi	
Y. Lisans Öğrenimi	
Bildiği Yabancı Diller	
Bilimsel Faaliyetler	
İş Deneyimi	
Stajlar	
Projeler	
Çalıştığı Kurumlar	
E-Posta Adresi	
Tarih	